

Urząd Miejski
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk

Czersk, 2015-10-16

BR.0002.9.2015

Pani/Pan

Zwołuję XI sesję Rady Miejskiej w Czersku, która odbędzie się w dniu **27 października 2015 r. (wtorek)** o godzinie **13:00** w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Czersku z następującym porządkiem obrad:

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie ewentualnych zmian w porządku obrad sesji.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji Rady.
4. Sprawozdanie z pracy Burmistrza w okresie między sesjami – str. 2,
5. Wystąpienie Komendanta Komisariatu Policji w Czersku pana Sebastiana Pastuchy – raport na temat stanu bezpieczeństwa w gminie Czersk.
6. Informacja na temat realizacji oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej zawartej w założeniach na 2015 rok, a przedstawionej na sesji w miesiącu maju – str. 7,
7. Informacja na temat złożonych oświadczeń majątkowych – str. 21,
8. Interpelacje i zapytania radnych.
9. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) utworzenia Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 1 – etap II” – XI/111/15, str. 23,
 - b) zmiany Uchwały Nr XXII/166/12 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czersk – XI/112/15, str. 30,
 - c) określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków – XI/113/15, str. 33,
 - d) przyjęcia Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2015 – 2020 – XI/114/15, str. 39,
 - e) wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko – Człuchowskim Miejskim Obszarze Funkcjonalnym – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej” planowanego do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 – XI/115/15, str. 147,
 - f) przygotowania projektu uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń – XI/116/15, str. 150,
 - g) wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego w obszarze drogi krajowej nr 22 poprzez przebudowę ulicy Kosobudzkiej w Czersku” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 – XI/117/15, str. 152,
 - h) wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatu chojnickiego poprzez modernizację dróg powiatowych – etap III (edycja 2016)” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” – XI/118/15, str. 155,
 - i) złożenia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Pomorskiego, ustanowienia pełnomocnika i określenia zakresu umocowania - XI/119/15, str. 158,
10. Oświadczenie w sprawie przyjęcia na teren Gminy Czersk uchodźców z obszarów dotkniętych działaniami wojennymi - str. 160.
11. Odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych.
12. Wolne wnioski i informacje.
13. Zakończenie sesji.

Przewodniczący Rady
/-/ Grzegorz Kobierowski

Przejrzysta
Gmina

tel. (52) 395 48 10
fax. (52) 395 48 11
urzed_miejski@czersk.pl
www.czersk.pl

GMINA CZERSK
NIP GMINY: 555-19-08-979
REGON GMINY: 092351274

URZĄD MIEJSKI W CZERSKU
NIP URZĘDU: 555-10-04-060
REGON URZĘDU: 000528899

Czersk, 2015-10-14

BR.0057.8.2015

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BURMISTRZA

I. W okresie od 18 września do 9 października 2015 r. Burmistrz Czerska wydała 15 zarządzeń w sprawach:

- 1) powołania Komisji Rekrutacyjnej dla przeprowadzenia procedury naboru na wolne kierownicze stanowisko urzędnicze Dyrektora Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku – Zarz. nr 225/15,
- 2) powołania Komisji Rekrutacyjnej dla przeprowadzenia procedury naboru na wolne kierownicze stanowisko urzędnicze Sekretarza Gminy – Zarz. nr 226/15,
- 3) przyjęcia materiałów na sesję Rady Miejskiej w Czersku – Zarz. nr 227/15,
- 4) zmiany zarządzenia nr 202/15 w sprawie ustalenia wysokości środków przypadających na jednostki pomocnicze w 2016 roku – Zarz. nr 228/15,
- 5) dzierżawy na rzecz Gminy Czersk w trybie bezprzetargowym nieruchomości o numerze ewidencyjnym 127 położonej w obrębie ewidencyjnym Klaskawa – Zarz. nr 229/15,
- 6) ustanowienia koordynatora gminnego obsługi informatycznej dla przeprowadzenia w Gminie Czersk głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 października 2015 r. – Zarz. nr 230/15,
- 7) przyjęcia autopoprawek do materiałów na X sesję Rady Miejskiej w Czersku – Zarz. nr 231/15,
- 8) zmiany planu finansowego Urzędu Miejskiego w Czersku – Zarz. nr 232/15,
- 9) zatwierdzenia zmian regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czersku – Zarz. nr 233/15,
- 10) zmiany Zarządzenia nr 510/13 Burmistrza Czerska z dnia 14 czerwca 2013 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Zarz. nr 234/15,
- 11) powołania Obwodowych Komisji Wyborczych dla przeprowadzenia w Gminie Czersk głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 października 2015 r. – Zarz. nr 235/15,
- 12) zmiany uchwały budżetowej na 2015 rok, zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie Czersk ustawami na 2015 rok – Zarz. nr 236/15,
- 13) zmiany planu finansowego Urzędu Miejskiego w Czersku na 2015 rok – Zarz. nr 237/15,
- 14) dzierżawy masztów kratownicowych posadowionych na części działek nr: 1119 położonej w obrębie ewidencyjnym Czersk, 144/12 położonej w obrębie ewidencyjnym Kamienna Góra, 118/1 położonej w obrębie ewidencyjnym Ostrowite – Zarz. 238/15,
- 15) przyznania stypendium sportowego – Zarz. 239/15.

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

II. Na sesji w dniu 3 września 2015 r. Rada Miejska podjęła uchwały w sprawie:

- 1) zmiany Uchwały nr VIII/60/11 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie Statutu Gminy Czersk - IX/85/15 – uchwała została przekazana Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego w celu publikacji, wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia,
- 2) utworzenia Obwodu Głosowania nr 15 w Oddziale Zewnętrznym Aresztu Śledczego w Chojnicach mieszczącym się w Czersku dla przeprowadzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej

- i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 25 października 2015 roku - IX/86/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, została przekazana Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego oraz Kierownikowi Oddziału Zewnętrznego w Czersku,
- 3) zmiany Uchwały nr VI/56/15 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 14 maja 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XII/113/03 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 30 września 2003 r. w sprawie utworzenia Młodzieżowej Rady Miejskiej w Czersku - IX/87/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, została przekazana Przewodniczącej Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz opiekunom,
 - 4) zatwierdzenia Aneksu nr 3 z dnia 20.03.2015 r. do Umowy Partnerskiej z dnia 29.10.2008 r. w sprawie określenia zasad partnerstwa przy wspólnej realizacji zadania pn. „Budowa tras rowerowych i infrastruktury turystycznej w powiecie chojnickim w ramach programu Kaszubska Marszruta” - IX/88/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, a załącznik tj. aneks został przekazany Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego celem publikacji,
 - 5) zatwierdzenia Aneksu nr 1 z dnia 7 maja 2015 r. do Umowy Partnerskiej nr FR/42/2014 z dnia 23 września 2014 roku zawartej pomiędzy Powiatem Chojnickim, a Gminą Chojnice, Gminą Miejską Chojnice, Gminą Czersk i Gminą Brusy w sprawie współpracy przy realizacji projektu pn.: „Poprawa bezpieczeństwa na drogach Powiatu Chojnickiego poprzez modernizację dróg powiatowych – etap II” - IX/89/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia, a załącznik tj. aneks został przekazany Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Pomorskiego celem publikacji,
 - 6) przystąpienia do realizacji operacji, której celem jest utworzenie i wyposażenie Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w mieście Czersk, dla mieszkańców Gminy Czersk w ramach Programu Wieloletniego – „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 – Edycja 2015 - IX/90/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
 - 7) przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulic: Długiej i Polnej we wsi Łąg - IX/91/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
 - 8) przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Czersk obejmującego obszar działki o nr 820/1 w obrębie geodezyjnym Krzyż - IX/92/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
 - 9) przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Czersk we wsi Ostrowite w rejonie ulic: Widokowej, Wrzosowej i Jodłowej - IX/93/15 – uchwała weszła w życie z dniem podjęcia,
 - 10) uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Czersk w rejonie ulicy Alei 1000-lecia w Czersku - IX/94/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego,
 - 11) uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowej przy ul. Zielonej w Czersku obejmującego części działek nr 50 i 2119/1 - IX/95/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego,
 - 12) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Czersk w rejonie ulic: 21 Lutego i Podleśnej - IX/96/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego,
 - 13) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Czersk w rejonie ulicy Łubianka - IX/97/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego,
 - 14) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Czersk w rejonie ulicy Cisowej - IX/98/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego,
 - 15) uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Czersk w obrębie geodezyjnym Będźmierowice - IX/99/15 – uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

ODBYTE NARADY I SPOTKANIA

Burmistrz Jolanty Fierek:

11-12.09.2015r.	Udział w Kongres Kobiet w Warszawie,
14.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Osiedla Nr 1
14.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Będźmierowice,
15.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Zapędowo,
15.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Rytel,
16.09.2015r.	Spotkanie z Prezesem ZUK w sprawie PSZOK,
16.09.2015r.	Spotkanie z Dyrektorem AZK,
16.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Gotelp,
16.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Mokre,
17.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Krzyż,
18.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Klaskawa,
18.09. – 20.09.2015r.	Wizyta delegacji z Boizenburga
18.09.2015r.	Uroczyste otwarcie parkingu przy Przedszkolu Samorządowym Nr 2 im. Jana Brzechwy
21.09.2015r.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki,
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łubna,
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Malachin,
22.09.2015r.	Komisja Zdrowia i problemów Społecznych,
23.09.2015r.	Spotkanie z Prezesem ZUK w sprawie PSZOK,
23.09.2015r.	Komisja Rewizyjna
23.09.2015r.	Komisja Rolnictwa, Infrastruktury, Działalności Gospodarczej i Ochrony Środowiska,
23.09.2015r.	Ogłoszenie wyników Czerskiego Budżetu Obywatelskiego,
24.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Osiedla Tucholskiego,
25.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łąg-Kolonia
28.09.-29.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Lipki,
05.10.2015r.	Spotkanie Burmistrzów w Ostrowie Wielkopolskim,
06.10.2015r.	Spotkanie z audytorem - panem Markiem Dobkiem
07.10.2015r.	Inauguracja roku akademickiego UTW w Czersku
08.10.2015r.	I LO w Bytowie - spotkanie z Wicemarszałkiem woj. Pomorskiego
09.10.2015r.	Spotkanie z Dyrektorem LO p. Ryszardem Kuchtą i p. Hieronimem Kucharskim w sprawie utworzenia niepublicznego gimnazjum
09.10.2015r.	Spotkanie z Komendantem Policji w sprawie omówienia stanu bezpieczeństwa na terenie gminy
12.10.2015r.	Spotkanie z Marszałkiem - Rewitalizacja miast

I Zastępcy Burmistrza Mateusza Rydzkowskiego:

12.09.2015r.	Święto Grzyba w Gutowcu,
14.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Osiedla Nr 1
14.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Będźmierowice,
15.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Zapędowo,
15.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Rytel,
16.09.2015r.	Spotkanie z Prezesem ZUK w sprawie PSZOK,
16.09.2015r.	Spotkanie z Dyrektorem AZK,
16.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Gotelp,
16.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Mokre,
17.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Krzyż,
17.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Gutowiec,
18.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Klaskawa,
19.09.2015r.	Zawody Ochotniczej Straży Pożarnej w Łęgu,
21.09.2015r.	Komisja Oświaty,
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łubna,
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Malachin,
21.09.2015r.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki,
22.09.2015r.	Komisja Zdrowia i Problemów Społecznych,
23.09.2015r.	GDDKiA - spotkanie dotyczące ścieżek rowerowych,
24.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Osiedla Tucholskiego,
24.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łąg-Kolonia,
25.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Lipki,
28.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Będźmierowice,
05.10.2015r.	Komisja - wybór Dyrektora ZOF
05.10.2015r.	Spotkanie w sprawie przywrócenia ruchu pasażerskiego na liniach kolejowych 201 i 215
06.10.2015r.	Komisja - wybór z-cy dyr SPZOZ,
08.10.2015r.	Konwent – Starostwo Powiatowe

II Zastępcy Burmistrza Grzegorza Klauzy:

13-16.09.2015r.	Trebnitz PNWM – spotkanie przedstawicieli miast partnerskich,
17.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Krzyż,
17.09.2015r.	Spotkanie z Mieszkańcami Sołectwa Gutowiec,
18.09.2015 – 20.09.2015	Wizyta delegacji z Boizenburga,
18.09.2015r.	Uroczyste otwarcie parkingu przy Przedszkolu Samorządowym Nr 2 im. Jana Brzechwy,
21.09.2015r.	Spotkanie w Zespole Szkół w Rytlu wspólne z Komisją Oświaty w sprawie planowanej rozbudowy szkoły i budowy zastępczego podjazdu dla niepełnosprawnych,
21.09.2015r.	Komisja Oświaty,
21.09.2015r.	Spotkanie Zarządu Morenka w Chojnicach w sprawach bieżących i planowanych działań
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łubna,
21.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Malachin,
22.09.2015r.	Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki,
22.09.2015r.	Komisja Zdrowia i Problemów Społecznych,
23.09.2015r.	Komisja Rewizyjna,
23.09.2015r.	Komisja Rolnictwa, Infrastruktury, Działalności Gospodarczej i Ochrony Środowiska,
24.09.2015r.	Otwarcie wystawy Trzech pokoleń rodziny Kuklińskich,
	Spotkanie z dyr. ZSS L. Mrozińskim - dot. współpracy szkół i przedszkoli, wczesnego wspomagania, dowozu uczniów, pracy absolwentów
24.09.2015r.	Rada Sportu – udział w posiedzeniu,
24.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Osiedla Tucholskiego,
24.09.2015r.	Spotkanie z mieszkańcami Sołectwa Łąg-Kolonia,
25.09.2015r.	Wyjazd do Diecezji Pelplińskiej - przygotowania do Światowych Dni Młodzieży,
05.10.2015r.	Narada Dyrektorów Szkół – sprawy bieżące szkół
05.10.2015r.	Komisja Konkursowa – wybór Dyrektora ZOF,
06.10.2015r.	Komisja Konkursowa - wybór z-cy dyr. SPZOZ – ocena formalna
07.10.2015r.	Morenka spotkanie z W.Malatyńską - kajakiem przez Pomorze, inwestycje, festyn gocki
08.10.2015r.	Komisja wybór z-cy dyr. SP ZOZ – rozmowy kwalifikacyjne
09.10.2015r.	Spotkanie w Szkole Podstawowej w Odrach - wizytacja z KO – współpraca organu z samorządem,
09.10.2015r.	Spotkanie z Dyrektorem LO p. Ryszardem Kuchtą i p. Hieronimem Kucharskim w sprawie utworzenia niepublicznego gimnazjum
09.10.2015r.	Komisja Zdrowotna dla nauczycieli – przydział zapomóg zdrowotnych
10.10.2015r.	Leśnictwo Olszyny - wręczenie nagród - zawody w grzybobraniu o puchar Dyrektora ROLP w Toruniu,
10.10.2015r.	Festyn Gocki

**Informacja na temat realizacji oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej
zawartej w założeniach na 2015 r., a przedstawionych na majowej sesji RM**

1. Wydawnictwa:

W maju 2015 r. wydano kolejne wydawnictwa promujące lokalnych twórców - tomik regionalnej poezji Józefa Klugmanna pt "Oto Kraina Czerska w czterech porach roku" (wydany w cyklu "Tomiki Czerskie"), którego promocja miała miejsce w CIT w Czersku. W lipcu 2015 r. wznowiono nakład książki kucharskiej Łężanek, autorstwa Teresy Kropidłowskiej. Promocja książki odbyła się na radiowej antenie "Lata z Radiem". Ponadto wizytówka Gminy Czersk została opublikowana w wydawnictwach zewnętrznych (w tym w albumie "Pomorskie. Zrównoważony rozwój", prasie ogólnopolskiej oraz lokalnej).'

2. Promocja walorów Gminy Czersk w Internecie.

Promocja walorów Gminy Czersk w internecie poprzez nasze portale: serwis miejski oraz profile w serwisach społecznościowych (fan page Gminy na fb oraz profile tematyczne: kulinarny, historyczny, poetycki, archeologiczny: Rezerwat "Kręgi Kamienne" w Odrach). Publikowane są tu nie tylko aktualności, ale także konkursy dla użytkowników, sondy, konkursy, ankiety i głosowania itd. Materiały promocyjne ukazywały się także na naszych portalach partnerskich - m.in. serwisach LGD "Sandry Brdy", LGR "Mórenka", na lokalnych portalach informacyjnych itp.

Podjęliśmy też prace nad przygotowaniem w przyszłym roku nowego serwisu miejskiego związanego z 90 rocznicą nadania praw miejskich.

3. Promowanie Gminy Czersk w bezpłatnych, otwartych konkursach turystycznych.

Promowanie Gminy Czersk w bezpłatnych, otwartych konkursach promocyjnych i turystycznych. Wspieramy promocyjnie także wszelkie konkursy otwarte (niekomercyjne), w których biorą udział nasi mieszkańcy, szkoły itd.

4. Współpraca w promocji walorów Gminy Czersk z organizacjami i instytucjami.

Współpraca w promocji walorów Gminy Czersk z organizacjami i instytucjami, w tym m. in.: ZHP (m.in. coroczny rajd harcerski PARH), LGR "Morenka" i LGD "Sandry Brdy" (m.in. Festyn Gocki) oraz Promocja Regionu Chojnickiego .

5. Inne działania:

- a) audycja promocyjna w Polskim Radiu Program 1 w dn. 26 lipca 2015 r. (audycja promocyjna "na żywo" w paśmie "Lata z Radiem"). Na potrzeby audycji zorganizowano event promocyjny z udziałem gości, promujących na antenie radia walory Gminy Czersk - w tym m.in. Włodzimierz Ostoja Lniski, Teresa Kropidłowska oraz KGW Łężanki, Radosław Litercki, Zofia Breske, Daniel Górniewicz, Małgorzata Zdunek). Ponadto zorganizowano specjalną, okolicznościową letnią pocztę z Czerska oraz konkursy promocyjne dla radiosłuchaczy.
- b) wsparcie promocyjne dla sołectw i innych organizatorów imprez oraz wydarzeń kulturalnych, społecznych etc. na terenie Gminy Czersk (w tym m.in. opracowano logo sołectwa Łąg oraz sołectwa Rytel, edycja logo jagódki dla Rytla, pomoc przy obchodach 140-lecia OSP w Odrach, Dni Młodzieży w Czersku etc.)
- c) zakup strojów sportowych z herbem i logo Czerska dla "Borowiaka" (dla sekcji piłki ręcznej),
- d) przeprowadzono konkurs na maskotkę promocyjną Gminy Czersk; wyboru laureata dokonali mieszkańcy w otwartym głosowaniu - oddano 1179 głosów, wybrano maskotkę bobra autorstwa Anny Walenczak z Czerska. Uroczysta "premiera" bobra Borysia odbędzie się podczas Mikołajek Czerskich.

- e) promocja Gminy Czersk w systemie NicePlace, - tj. ekspozycja mini widokówek (kart informacyjnych dotyczących walorów Gminy Czersk) w najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejscach regionu;
- f) współpraca z Centrum Informacji Turystycznej w Czersku, m.in. ekspozycja zdjęć turystycznych Gminy Czersk w CIT, dystrybucja bezpłatnych materiałów promocyjnych - także na targach turystycznych (w ramach stoiska Promocji Regionu Chojnickiego) oraz wspólna organizacja imprez promocyjnych,
- g) banery i gadżety promocyjne, które przekazano organizatorom imprez, akcji społecznych i innych na terenie Gminy Czersk i poza nią (tj. ośrodkom kultury, szkołom, ŚDS w Czersku, sołectwom, harcerzom, organizacjom sportowym i innym);
- h) promocja poprzez atrakcyjne wydarzenia kulturalne i społeczne, realizowane na terenie naszej gminy (m.in. "Lato z Radiem", Dni Młodzieży, Czerskie Święto Krwiodawców), wsparliśmy także organizację ogólnopolskiego Orszaku Trzech Króli w Czersku pod patronatem TVP: dzięki różnorodności tych imprez tworzymy pozytywny wizerunek naszej gminy;
- i) promocja gminy poprzez dofinansowanie grupy tanecznej Paradise z Karsina;
- j) zainicjowano szerokie konsultacje w sprawie przygotowania do roku jubileuszu 90. rocznicy nadania praw miejskich dla Czerska.

6. Inwestycje wzmacniające infrastrukturę turystyczną – realizacja w 2015 r.

Przestrzeń do rekreacji, integracji i poznania nowych ludzi przy zbiegu ulic Gen. Bema i Starogardzkiej w Czersku

W październiku 2015 r. zakończono inwestycję ramach Czerskiego Budżetu Obywatelskiego 2015. Skwer przy skrzyżowaniu ulic Starogardzkiej i Gen. Bema w Czersku zyskał nową jakość. Wykonano alejki ze stylowej kostki brukowej betonowej, ustawiono elementy małej architektury oraz nasadzono ozdobną roślinność i posiano trawę.

Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej i bulodromu w Łęgu

Przy Zespole Szkół w Łęgu urządzona została siłownia zewnętrzna (7 szt. urządzeń), wybudowano plac zabaw (duża forteca oraz bulodrom). Zadanie zostało zrealizowane w ramach Czerskiego Budżetu Obywatelskiego 2015.

Fitness Club pod gołym niebem przy LCKEIOP w Będźmierowicach

Przy Lokalnym Centrum Kultury, Edukacji i Organizacji Pozarządowych w Będźmierowicach urządzono siłownię zewnętrzną (5 szt. urządzeń). Zadanie zostało zrealizowane w ramach Czerskiego Budżetu Obywatelskiego 2015.

Plac zabaw w Rytlu

Na placu zabaw w Rytlu przy Ośrodku Kultury ustawiono nowe urządzenia zabawowe, ponadto odnowiono i naprawiono istniejące (budżet sołectwa Rytel).

Plac zabaw w Kwiekach

Na placu zabaw w Kwiekach na placu ustawiono nowe urządzenia (budżet sołectwa Zapędowo).

Place zabaw i siłownia zewnętrzna na terenie Gminy Czersk

W marcu zakończyła się realizacja projektu pn „Budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznej na terenie Gminy Czersk – etap III” dofinansowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

W ramach trzeciego etapu inwestycji na terenie gminy w miejscowościach Malachin, Kamionka i Zapora powstały 3 kolejne place zabaw oraz siłownia zewnętrzna (Malachin).

7. Obiekty turystyczne w zarządzie AZK.

W okresie od 1 lipca do 31 sierpnia 2015 r. na terenie Centrum Rekreacji w Ostrowitem, codziennie w godz. od 10.00 do 18.00 było dostępne kąpielisko zabezpieczone przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Do dyspozycji osób przebywających na terenie Centrum Rekreacji były następujące obiekty:

- budynek socjalny w tym świetlica, trzy pomieszczenia z toaletami (w tym toaleta dla osób niepełnosprawnych) oraz dwa prysznice,

- stanica wodna wraz ze sprzętem pływającym (rowery wodne, kajaki, deski windsurfingowe i łódki żaglowe) oraz dwa pomieszczenia z toaletami i prysznicami,
- pomost w kształcie litery H znajdujący się przy kąpielisku oraz pomost pływający przy stacji wodnej,
- dwie przebieralnie, wiaty ze stołami i ławkami, w tym wiata ogniskowa,
- plac zabaw dla dzieci,
- dwa boiska do siatkówki plażowej.

Po wcześniejszym dokonaniu rezerwacji telefonicznie bądź osobiście w Administracji Zasobów Komunalnych korzystano z wydzielonego, zadaszego miejsca na ognisko z grillem.

Pole biwakowe z wydzielonymi siedmioma stanowiskami, które funkcjonuje na terenie Centrum Rekreacji, umożliwiała wypoczynek na dłużej, zarówno pod namiotem, jak w przyczepie campingowej.

Badania jakości wody w kąpielisku zgodnie z harmonogramem ustalonym w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym wykonywało Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi.

Została wykonana aktualizacja profilu wody w kąpielisku w Ostrowitem oraz została sporządzona dokumentacja w sprawie budowy pomostu w kształcie litery T z przeznaczeniem dla wędkarzy.

W związku z niskim poziomem wody w jeziorze przesunięto pomost w kształcie litery H na terenie kąpieliska.

Do dyspozycji lokalnej społeczności, jak i osób przyjezdnych był również obiekt turystyczny w Rytlu z wydzielonym miejscem przeznaczonym do kąpeli, zagospodarowane w następujący sposób: wydzielona plaża, pomosty, przebieralnia, budynek gospodarczy, WC. Cały teren jest oświetlony i zagospodarowany w zieleń. Turyści mogli również korzystać z boiska do siatkówki plażowej.

W celu bezpiecznego poruszania się po pomoście, znajdującym się na terenie miejsca wykorzystywanego do kąpeli w Rytlu, zostały zamontowane boczne barierki umożliwiające łatwiejsze wchodzenie do wody i wychodzenie z niej, ponadto wymieniono deski na schodach prowadzących do wody. Nawieziono również żółty piasek niezbędny do utworzenia plaży w tym miejscu.

Korzystano również z infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej w Fojutowie (utwardzone nawierzchnie, wiaty, mała architektura, oświetlenie, budynek sanitarny, miejsca postojowe).

W sezonie przez Administrację Zasobów Komunalnych były zatrudnione na podstawie umowy zlecenie osoby, które odpowiadały za utrzymanie porządku i czystości na terenie obiektów turystycznych w Rytlu i w Ostrowitem oraz bosman odpowiedzialny za wypożyczanie sprzętu wodnego w Ostrowitem.

Natomiast obowiązki dot. utrzymania czystości i porządku na terenie turystyczno-rekreacyjnym położonym w Fojutowie przejęła na podstawie porozumienia Spółka z o.o. Drew-Kon.

Ponadto została zawarta umowa z Zakładem Usług Komunalnych w Czersku na wywóz odpadów stałych (dot. Ostrowitego). Opróżnianiem toalet przenośnych (TOI TOI) zajmowały się Miejskie Wodociągi w Chojnicach.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się również obiekty turystyczne zlokalizowane w miejscowościach Odry, Wojtal, Wojtal-zwiownia, Klonowice i Złe Mięso. Punkty przystankowe zlokalizowane w tych miejscach służyły uczestnikom spływów kajakowych na rzece Wdzie. Usytuowane są tam pomosty do wsiadania i wysiadania oraz wodowania i cumowania kajaków, toalety TOI TOI, kosze na śmieci oraz wiata – zadaszona, a także tablice informacyjno – kilometrowe. Zainteresowanie spływami kajakowymi zaczęło się już w pierwszych dniach maja i trwało aż do końca września. Największe natężenie ludzi na szlaku kajakowym prowadzącym wzdłuż rzeki Wdy w sezonie przypadło w miesiącach lipiec - sierpień. Fakt ten potwierdziły wypełnione pola namiotowe przy przystaniach, w szczególności w Klonowicach i Złym Mięsie.

Ponadto na terenie Gminy Czersk jest dostępnych osiem boisk usytuowanych w miejscowościach: Gutowiec, Zapędowo, Odry, Będźmierowice, Mokre, Mosna, Kurcze, Klaskawa.

Do dyspozycji młodszych mieszkańców gminy, i nie tylko, są cieszące się dużym zainteresowaniem place zabaw dla dzieci, które znajdują się ww. miejscowościach oraz dodatkowo w Łubnej, Wojtalu, Starych Prusach, Pustkach, Gotelpiu, Krzyżu, Kamionce, Zaporze, Lipkach Górnych oraz w Malachinie wraz z siłownią zewnętrzną i w Łęgu wraz z siłownią zewnętrzną oraz bulodromem. Na terenie placów zabaw

znajdują się takie obiekty i urządzenia jak m.in. zestaw zabawowy, piaskownica, karuzela, huśtawki, ławki z oparciem.

Wspaniałym uzupełnieniem oferty turystycznej na terenie gminy Czersk jest, chętnie uczęszczany zarówno przez lokalną społeczność jak i turystów, szlak rowerowy, który powstał w ramach programu „Kaszubska Marszruta” łączący miejscowości Czersk – Ryteń, Ryteń – Myłof, Czersk – Malachin wraz z punktami postojowymi. Zwiększa bezpieczeństwo rowerzystów oraz stanowi stymulujący dla lokalnej turystyki bodziec.

Nawierzchnia ścieżki rowerowej na odcinku Czersk-Gutowiec, Gutowiec-Ryteń została uzupełniona strukturą żwirowo-glinianą oraz zamontowano znaki zakazu „stop”.

Maciej Janikowski - Dyrektor AZK

8. Najważniejsze imprezy w sezonie letnim (maj – wrzesień).

Ośrodek Kultury w Czersku

MAJ

01.05.- Turniej Dzikich Drużyn

Tradycyjnie w ramach Czerskiej Majówki z Łaczkim został rozegrany turniej Dzikich Drużyn w piłce nożnej, w którym uczestniczyli najmłodsi miłośnicy tej gry. W tegorocznej edycji udział wzięli chłopcy z rocznika 2003-2006 Sportowa rywalizacja rozegrała się pomiędzy 6 drużynami. Finał rozgrywek odbył się 02.05.15 i zwyciężyła w niej drużyna REAL MADRYT.

02.05.- Czerska Majówka

Tegoroczna CZERSKA MAJÓWKA – mimo chłodnej pogody – upłynęła w prawdziwie gorącej atmosferze! Od wczesnego popołudnia trwały rozgrywki sportowe. W meczu księża- policjanci ci pierwsi zdobyli spektakularne zwycięstwo 12:2. Gwiazdą meczu był ks. Ariel Januszewski, który zdobył najwięcej bramek.

Z kolei Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Czersku zdobył zespół Yong Li, drugie miejsce wywalczyła drużyna KSP Czersk, trzecie Weterani Vetrex, a czwarte Szczypiorniak Czersk.

Równolegle na boisku koszykówki odbywały się konkursy, gry i zabawy dla milusińskich – którzy również spróbowali swoich sił w Rzucie Łaczkim dla Dzieci.

Tradycyjnie odbył się konkurs Rzutu Łaczkim, gdzie tytuły Mistrzów Świata zdobyli wśród Pań – Ewa Nieżurawska (14,10 m.) oraz wśród Panów czwarty raz z rzędu Paweł Moczałto (27 m.).

Po raz pierwszy odbył się również konkurs „wspinania się na słup, który na stałe wpisał się do majówkowego programu. W konkursie wspinania się na słup zwyciężył Mariusz Janowski, który jako jedyny spośród dziesięciu ochotników wszedł na słup w ogóle.

Podczas tegorocznej Czerskiej Majówki z Łaczkim na scenie zaprezentował się Chór „Lutnia”, wokaliści z OK Czersk i OK Ryteń, kabaret z Doruchowa oraz gwiazda wieczoru zespół „Piękni i Młodzi”, który zgromadził tłumy fanów. Na koncert przyszły całe rodziny, które świetnie bawiły się wraz z zespołem. Muzycy nie kryli uznania dla czerskiej publiczności za wspaniałe przyjęcie. Na koniec imprezy odbyła się zabawa taneczna.

03.05. – Spotkanie autorskie i promocja tomiku poezji Józefa Klugmanna z Czerska

W niedzielę (03.05.) w czerskim CIT odbyła się promocja trzeciej części „Tomików Czerskich”. Tym razem wydano tomik autorstwa Józefa Klugmanna pt.: „Oto Kraina Czerska w Czterech Porach Roku”. Na spotkaniu można było usłyszeć wiersze poety, a także otrzymać (bezpłatnie) jego tomik wierszy z autografem. Czerszczanin dotąd napisał ponad 300 wierszy, których treścią najczęściej jest przyroda.

08-09.05. – Wojewódzki Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej

Trzy dni trwał XIV Wojewódzki Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewaj razem z nami” w Czersku współorganizowanym z ZS im. JP II w Czersku. Na deskach czerskiego Ośrodka Kultury zaprezentowało się w sumie 52 solistów i 16 zespołów: z Bytowa, Starogardu Gdańskiego, Tczewa, Chojnic, Ryty, Borzechowa, Pelplina, Gniewu, Tucholi, Czerska, Legbąda, Czarnej Wody, Kalisk, Lubiszewa, Kokoszkowych. W niedzielę (10 maja) o godz.16.00 dla wszystkich uczestników i gości zatańczył fantastyczny Gość Specjalny – grupa PARADISE z Karsina i Czerska. Występ „Paradise” był

wspaniałą gratką, ponieważ tancerki zaprezentowały wszystkie swoje układy taneczne (OK. Czersk-obsługa nagłośnienia i oświetlenia).

Ponadto Ośrodek Kultury zapewnił obsługę nagłośnieniową oraz pomoc techniczną w organizacji imprez:

03.05. – Uroczystości z okazji rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja- okolicznościowe przemówienia przy pomniku na ulicy Dworcowej, **Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnych (20.05.) oraz Ogólnopolskie Integracyjne Regaty o Puchar Burmistrza Czerska w Ostrowitem (30-31.05).**

W każdą środę (maj/czerwiec) – biegi rodzinne na stadionie miejskim w Czersku. **VIII edycja Środowych Biegów Rodzinnych i Nordic Walking zakończyła się 24.06.br. na stadionie miejskim w Czersku. Tegoroczna impreza cieszyła się ogromnym zainteresowaniem. Padł rekord frekwencji . W ciągu dwóch miesięcy w biegach uczestniczyło ok. 350 osób. Co tydzień na bieżni stawiali się miłośnicy biegania, zarówno ci młodszy, jak również starsi, często całe rodziny.** I właśnie rodziny zostały wyróżnione podczas wczorajszego zakończenia imprezy. Państwo Opiatkowscy otrzymali główną nagrodę (za systematyczność i ilość uczestników), doceniono też rodzinę Państwa Bober, Zabrockich, Szreder, Magulskich i Niesiołowskich.

Upominki powędrowały też do 28 osób, które uczestniczyły w każdym z jedenastu spotkań tegorocznej edycji. Ponadto każdy miłośnik biegania otrzymał słodczyce i pamiątkowy dyplom. Nie zabrakło również wspólnego pamiątkowego zdjęcia oraz... dobrego humoru.

CZERWIEC

01.06 – Dzień Dziecka

Tegoroczny Dzień Dziecka odbywał się pod hasłem – Radość Dzieciom. Uczniowie SP1 przyozdobieni w różnokolorowe chusty i pompony zaprezentowali przygotowane pod opieką wychowawców okrzyki profilaktyczne.

Rozbrzmiały hasła na temat bezpieczeństwa, szacunku, zdrowej żywności, aktywności fizycznej i rozwoju umysłowego. Najmłodsi z klas I-III obejrzeni piękne przedstawienie baletowe pt. "Śpiąca królewna", które powstało na zajęciach baletowych prowadzonych w Ośrodku Kultury. Każde dziecko mogło też wcielić się w wybraną postać, zgadzając się na profesjonalne malowanie twarzy, przez instruktorów Ośrodka Kultury. Ponadto gościliśmy policjantów, którzy przygotowali dla najmłodszych akcję zbierania odcisków palców, zaprezentowali wyposażenie oddziału specjalnego oraz zaproponowali przejażdżkę wozem policyjnym. Nie zabrakło również druchów strażaków, którzy również zapewнили atrakcje dla najmłodszych. Dla wszystkich uczestników imprezy przygotowane zostały konkurencje sportowe, które dostarczały wiele emocji. Zwycięzcy konkursów zostali nagrodzeni medalami i pamiątkowymi dyplomami. Nie zabrakło również słodkich niespodzianek, popcornu, waty cukrowej oraz darmowych zjeżdżałni.

14.06. – Festiwal Chóralny

Siedem chórów zaprezentowało się w czerskim kościele podczas XVII Festiwalu Pieśni Chóralnej. Najpierw zgromadzona publiczność mogła wysłuchać utworu wykonanego przez wszystkie chóry - „Gaude Mater Polonia” oraz ubiegłoroczny laureat (Świecie), który po raz kolejny zaprezentował swoje umiejętności. Później odbyły się zmagania konkursowe. W festiwalu udział brało 6 chórów, walczących o nagrodę główną – Brusy, Tuchola, Drzycim, Starogard Gdański, Żukowo, Czersk. Jury wyłoniło zwycięzców, po czym wszystkie chóry otrzymały pamiątkowe statuetki, kwiaty, dyplomy oraz upominki. Tegorocznym laureatem został Chór „Camerata” z Tucholi, drugie miejsce zajął Chór „Lutnia” z Brus, trzecie „Gminno Parafialny Chór Św. Cecylii” z Drzycimia. Każdy z dyrygentów otrzymał pamiątkową statuetkę, kwiaty, dyplomy oraz... promocyjne gadżety. Uczta dla ducha trwała dwie godziny, po czym tradycyjnie wystąpili wszyscy chórzyscy.

21.06. – Wizyta Zespołu Folklorystycznego „Ziemia Czerska” w Domu Dziecka w Tucholi.

Tancerze oraz kapela umilili czas wychowankom Domu Dziecka przedstawiając swój program artystyczny. Wizycie towarzyszyła dobra zabawa oraz radość podopiecznych. Zespół wręczył swoim widzom małe upominki przygotowane przez instruktora Ośrodka Kultury w Czersku – pozostawiając tym samym pamiątkę z tego niezwykłego dnia.

21.06. – Zawody wędkarskie nad jeziorem Ostrowite

W atmosferze sportowo - rodzinnej odbyły się tegoroczne zawody wędkarskie nad jeziorem Ostrowite. Zawodnicy wystartowali w dwóch kategoriach: senior i junior (kobiety i mężczyźni). Na spokojnych wodach jeziora swe stanowiska wylosowało 53 wędkarzy z terenu Czerska i okolicznych miejscowości.

Na zakończenie wszyscy zawodnicy otrzymali puchary, nagrody i medale, a także wspólnie z rodzinami oraz przybyłymi kibicami posilili się smaczną kiełbaską z grilla oraz grochówką – przygotowaną przez Panią Irenę Markowską z Klaskawy.

W klasyfikacji senior - mężczyźni:

I miejsce Grzegorz Gleński z Czerska, II miejsce Łukasz Brańka z Czerska, III miejsce Przemysław Wacławek z Czerska

junior - chłopcy: I miejsce Kamil Pieczka z Czerska, II miejsce Szymon Dalhke z Czerska, III miejsce Jakub Dulek oraz Kacper Niklasz z Czerska

kobiety: I miejsce Edyta Łęgowska z Czerska

największa złowiona ryba: Edyta Łęgowska. Zawody z roku na rok cieszą się rosnącym zainteresowaniem wśród amatorów wędkowania.

27.06 – Urodziny Miasta

Wystawa fotograficzna Starego Czerska w Centrum Informacji Turystycznej – dostępna dla wszystkich przez cały okres wakacyjny oraz rozstrzygnięcie konkursu na maskotkę promocyjną Gminy Czersk (01.07), w którym uczestnicy zajęć plastycznych z Ośrodka Kultury w Czersku zajęli II miejsce wraz ze swoją propozycją maskotki jaką był Gajowy Gaik.

W miesiącu czerwcu odbywały się mecze turnieju **Drużyn Ulicznych** – była to rywalizacja między zespołami utworzonymi z różnych ulic miasta Czersk, chłopców roczników 2003-2006.

LIPIEC

11.07. – Święto Pstrąga w Wojtalu

Impreza rozpoczęła się zawodami, w których wystartowali strażacy oldboye. W zmaganiach udział wzięło 7 drużyn jednak najlepszą okazała się drużyna z Łęga - czas 45s. Na drugiej pozycji uplasował się Malachin z wynikiem 46s, zaś trzecią lokatę zajął Wieck – 50s.

W sztandarowej konkurencji, czyli łapaniu pstrąga gołymi rękoma, uczestniczyło 16 śmiałków. Najlepszym z nich okazał się Krzysztof Szulc z Elbląga, który złapał 5 ryb w czasie 1 min 4s. Drugie miejsce zajął Jarosław Ossowski z Pustek w gm. Czersk – w czasie 1min 16s wyłowił 5 ryb. 4 ryby w czasie 1 min 30s przerzucił z basenu do basenu Cezary Tomczak z Elbląga, ten wynik dał mu trzecią pozycję.

W konkursach kulinarnych prym wiodły gospodynie z Łęga.

Część koncertowa imprezy była bardzo bogata. Najpierw wystąpił zespół MEJK następnie Ewa Kryza z zespołem, zespół CRAZY z Człuchowa, oraz GWIAZDA WIECZORU: EWA FARNA z zespołem

17-18.07 – Turniej Siatkówki Plażowej i konkurs zamków z piasku nad jeziorem Ostrowite

W dniach 17.07 – 18.07.2015 r. Ostrowite tętniło życiem – turnieje siatkówki plażowej Juniorów i Seniorów, budowanie zamków na plaży oraz „malowanie wakacyjnej widokówki na piasku” przez najmłodszych, ZUMBA dla plażowiczów zarówno tych młodszych jak i starszych, dobra muzyka, dużo uśmiechu, radości i słodkości dla każdego.

Głównym punktem weekendu nad jeziorem były turnieje siatkówki w których łącznie udział brały 22 pary – 5 par w kategorii Junior oraz 17 par w kategorii Senior. Zawodnicy przyjechali do nas m.in. z Gdańska, Starogardu Gdańskiego, Kalisza, Sępólna Krajeńskiego, Czerska i okolic.

Ponadto dobrą zabawę dla wszystkich, którzy zażywali kąpeli słonecznych w Ostrowitem – zapewniali członkowie Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz instruktorki ze Szkoły Tańca „Esta Fiesta” ze Starogardu Gdańskiego. Jak co roku plażowicze mogli wziąć udział w konkursie na „Hasło promocyjne siatkówki”.

24.07. – Jarmark Trzech Kultur

24 lipca od godz. 9.00 po raz siódmy zaprosiliśmy wszystkich twórców ludowych do przygotowania własnego stoiska wystawienniczego, dzięki któremu mieszkańcy naszego miasta i okolicy, a także turyści odwiedzający nas mogli nie tylko zapoznać się z pięknem naszych kultur i wspaniałymi wyrobami, ale też przywieźć ze sobą wspaniałą pamiątkę z wakacji.

25.07. –Zawody Super Drwali

Współorganizacja imprezy w której widzowie mogli podziwiać zmagania najlepszych Drwali w Polsce. **Kilka godzin trwały na czerskim stadionie zmagania najlepszych. Najpierw impreza SUPER DRWAL odbywała się w Parku Borowiackim. Każdy z przedstawicieli sześciu drużyn musiał ściąć kilkunastometrowe drzewo. Liczył się nie tylko czas wykonania zadania, ale też precyzja upadku kłody.**

Później rywalizacja przeniosła się na murawę stadionu miejskiego. Tam na publiczność czekały kolejne, widowiskowe konkurencje: łupanie drewna i wymiana łańcucha na czas, cięcie ręczną piłą (moja – twoja), okrzyszowanie drzew oraz tor przeszkód, gdzie każdy z trzech członków zespołu musiał się wykazać precyzją podczas poszczególnych zadań, m.in. otwierania piwa... pilarką. Publiczność również mogła sprawdzić swoje umiejętności w niektórych konkurencjach prowadzonych przez instruktorów Ośrodka Kultury w Czersku, takich jak – „moja-twoja”, „łupanie kostek cukru”. Również na scenie gościliśmy Ewelinę Przytarską z zespołu Moris Band, która wykonała kilka swoich ulubionych utworów.

26.07. – Lato z Radiem

Współorganizacja imprezy –**organizacja przy fontannie porannego studia plenerowego z udziałem dzieci i akordeonisty ZPiT „Ziemia Czerska” oraz KWG Łężanki na Placu Ostrowskiego i na backstagu**, namiot promocyjny Gminy Czersk w którym można było otrzymać nasze materiały informacyjne (w tym mapy), zaopatrzyć się w czerskie gadżety, a przede wszystkim – wysłać pozdrowienia do swoich znajomych, przyjaciół czy rodziny oraz występ instruktora Ośrodka Kultury w roli żółwia – oficjalnej maskotki imprezy.

Ponadto Ośrodek Kultury zapewnił obsługę nagłośnieniową oraz pomoc techniczną w organizacji imprezy Dni Rybla.

SIERPIEŃ

08.08. – Udział Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Czerska” w Ogólnokrajowym Festiwalu „Krajobrazy Sceny Ludowej” w Czarnem.

Na scenie czarneńskiego amfiteatru zaprezentowało się ponad pół tysiąca artystów. O statuetkę Piejącego Kura walczyły 33 zespoły śpiewacze i taneczne oraz kapele ludowe, a wśród nich nasz czerski zespół PiT „Ziemia Czerska”. Nasi mali artyści zajęli III miejsce odbierając nagrodę, słowa uznania oraz gromkie brawa od publiczności.

23.08. – Udział Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Czerska” w Międzynarodowym Przeglądzie Zespołów Folklorystycznych Polski Północnej i Krajów Nadbałtyckich ku czci Królowej Pomorza w Piasecznie - zespół otrzymał wyróżnienie.

29.08. – Występ Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Czerska” podczas Dożynek w Śliwicach

Ponadto Ośrodek Kultury zapewnił obsługę nagłośnieniową oraz pomoc techniczną w organizacji imprezy „Łęskie Kapuśniaki”.

WRZESIEŃ

05.09. – Dożynki Rolno-Leśne w Będźmierowicach

W tym roku gospodarzem Dożynek Gminnych było sołectwo Będźmierowice. Święto Plonów rozpoczęła msza św. dziękczynna tym razem plenerowa, tj. przed budynkiem Lokalnego Centrum Edukacji, Kultury i Organizacji Pozarządowych w Będźmierowicach. Po nabożeństwie barwny korowód przeszedł na plac dożynkowy, gdzie starostowie dożynek przekazali bochen chleba na ręce Burmistrza Czerska, Nadleśniczego N-ctwa Czersk i Ks. Proboszcza, którzy dzielili się nim z mieszkańcami. Podczas dożynek można było podziwiać wspaniałe stoiska dożynkowe, przygotowane przez sołectwa oraz – jak na dożynkach rolniczo-leśnych przystało – stoisko promocyjne czerskich leśników. Na scenie wystąpił m.in. zespół „Ziemia Czerska” pod opieką Mirosławy Sarnowskiej, mażoretki z Bysławia oraz kabaret KGW „Niezapominajki”, a wieczorem – zespół SPIKE. Odbyły się też konkursy – na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, na stoisko dożynkowe oraz konkurs kulinarny na najlepszy napój żniwny.

19.09 – Piknik Rodzinny – Czerski Święto Krwiodawstwa

Pomoc przy organizacji imprezy – obsługa techniczna sceny, atrakcje dla dzieci – malowanie twarzy, malowanie kredą po chodniku, konferansjerka na scenie.

25.09. – Święto Młodzieży

Pomoc w organizacji Konkursu Talentów w Ośrodku Kultury, organizowanych w ramach Święta Młodzieży

26.09. – Bieg Uliczny w Parku Borowiackim

Na wyznaczonych trasach w odpowiednich kategoriach wiekowych zmagало się łącznie 150 biegaczy. Wszyscy otrzymali medale za zdobyte miejsca, upominki oraz dyplomy. W klasyfikacji generalnej puchary otrzymali: Maja Uszkiewicz oraz Damian Berg.

Pogoda dopisała, co sprawiło, że humory dopisywały nie tylko biegaczom ale również kibicom, którzy licznie przybyli do Parku. Nad porządkiem podczas imprezy czuwali druhowie strażacy oraz Młodzieżowa Rada Miejska.

Ponadto Ośrodek Kultury zapewnił obsługę nagłośnieniową obchodów **1 września, w dniu 76. rocznicy wybuchu II wojny św. pod pomnikiem przy ul. Dworcowej.**

Jarosław Schumacher – Ośrodek Kultury w Czersku

Ośrodek Kultury w Rytlu

MAJ

1.05.2015 - I Otwarty Turniej Piłki Nożnej Rytel 2015

W pierwszy dzień majowego weekendu Ośrodek Kultury w Rytlu zorganizował turniej piłki nożnej. Pomimo niesprzyjającej aury do rozgrywek zgłosiło się pięć drużyn („Błyskawica Gutowiec”, „Brda Rytel”, „Junior B”, „Orły” i „Gwardia Rytel”), które rywalizowały między sobą o miano najlepszej. Po kilkugodzinnych zmaganiach na murawie wyłoniono zwycięzców. Najlepszą okazała się drużyna „Orłów”. Zwycięzcy otrzymali medale, pamiątkowy dyplom oraz słodkie upominki. Medale oraz dyplomy również otrzymali: najlepszy strzelec bramek, najlepszy piłkarz, najlepszy bramkarz. Podczas rozgrywek dominował humor i zapal sportowy, którego nie zakłóciły nawet strugi deszczu.

16.05.2015 - Powiatowy Przegląd Piosenki Patriotycznej Rytel 2015

W sobotę w Ośrodku Kultury w Rytlu już po raz piętnasty młodzież rywalizowała między sobą podczas XV Przeglądu Piosenki Patriotycznej Rytel 2015.

Do tegorocznego konkursu zgłosiło się 25 uczestników, którzy rywalizowali między sobą w czterech grupach wiekowych (6-9, 10-13, 14-16 lat i szkoła średnia) oraz trzech grupach wykonawczych (soliści, duety, zespoły).

Grand Prix Przeglądu ufundowane przez Radne Gminy Czersk, p. Lucynę Zawiszewską, p. Bogumiłę Ropińską i p. Lidię Kroplewską trafiło do zespołu wokalnego z ZS w Silnie.

W przerwie gdy obradowało jury na wszystkich czekał słodki poczęstunek ufundowany przez piekarnię p. Romana Sijka z Rytle. Zostały również wręczone nagrody uczestnikom konkursu fotograficznego „Wiosna Wokół Nas”. Na zakończenie wręczono pamiątkowe dyplomy oraz puchary. Nie zabrakło również pamiątkowego zdjęcia.

26.05.2015 - Dzień Matki w Ośrodku Kultury w Rytlu

Z okazji Dnia Matki w Ośrodek Kultury w Rytlu przygotował przepiękny koncert w wykonaniu znanej aktorki, Katarzyny Żak. Pomiędzy piosenkami z repertuaru m. in. Agnieszki Osieckiej i Wojciecha Młynarskiego, nie zabrakło życzeń skierowanych do wszystkich mam, w tak pięknym dniu. Artystka opowiadała również o najśmieszniejszych zdarzeniach z planu filmowego oraz życia osobistego. Koncert przepełniony był ciepłem za sprawą wspaniałego kontaktu aktorki z publicznością. Na zakończenie były kwiaty, życzenia oraz pamiątkowe zdjęcia.

29.05.2015 - Szkolna Biesiada Myśliwska na strzelnicy w Rytlu – współorganizacja imprezy plenerowej

Ośrodek Kultury w Rytlu już tradycyjnie włączył się do współorganizacji Szkolnej Biesiady Myśliwskiej w Rytlu. Zajmował się nagłośnieniem i obsługą techniczną imprezy a zespół Gama dał oprawę artystyczną w postaci piosenek o tematyce turystycznej.

31.05.2015 - Festyn z okazji Dnia Dziecka w Rytlu

Ośrodek Kultury w Rytlu wspólnie z Radą Sołecką w Rytlu zorganizował na stadionie sportowym festyn z okazji Dnia Dziecka. Dzięki kowbojowi Karolowi, który wspaniale bawił oraz integrował dzieci z rodzicami, impreza była wyjątkowa. Dzieci mogły bawić się również na dmuchanych zjeżdżalniach, zamkach, oraz kulach wodnych. Plastycy z OK w Rytlu zmieniali twarze najmłodszych, malując na nich przedziwne postaci. Nie zabrakło również waty cukrowej, popcornu oraz słodczy. Wszystkie atrakcje były darmowe

CZERWIEC

01.06.2015

Wybór maskotki Rytle

Na ogłoszony przez radę Sołectwa rytel konkurs na maskotkę Rytle wpłynęły 122 prace. Spośród nadesłanych do Ośrodka Kultury prac Jury wybrało projekt maskotki promującej Rytle. Została nią postać „Jagódki”, która zaprojektowała Natalia Mazur z 3 klasy SP.

Projekt maskotki wykonała w pracowni plastycznej Ośrodka Kultury w Rytlu.

1.06.2015 - Otwarcie placu zabaw w Rytlu

Podczas obchodów Dnia Dziecka został otwarty odnowiony plac zabaw. Po życzeniach skierowanych do najmłodszych, obiekt został poświęcony. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonała p. Burmistrz Jolanta Fierek, Dyrektor ZS w Rytlu p. Jolanta Niesiołowska oraz Ksiądz Proboszcz Sylwester Bąk. Przedszkolaczki podziękowały za nowe atrakcje piosenkami i wierszykami. Najradośniejszym momentem otwarcia był widok szczęśliwych, bawiących się dzieci. Na zakończenie pojawił się wóz strażacki, którym każdy maluszek mógł się przejechać.

4.06.2015 - Boże Ciało – uroczystość parafialna w Rytlu - współorganizacja imprezy

Ośrodek kultury w Rytlu czynnie włączył się do obchodu Święta Bożego Ciała uroczystości parafialnej.

Na trasie procesji, przy czterech ołtarzach rozstawiono nagłośnienie i służyła obsługą techniczną sprzętu nagłaśniającego.

Tradycyjnie już przy ołtarzu przy Ośrodku Kultury pieśni religijne zaśpiewał zespół OK.

5.06.2015 - Dzień dziecka – obchody święta w Gutowcu – współorganizowanie imprezy dla dzieci

Jak co roku pracownicy OK. w Rytlu pomagali w uświetnieniu Dnia dziecka w Gutowcu. dzieci chętnie uczestniczyły w konkursach i wyścigach prowadzonych przez pracowników OK. w Rytlu

16.06.2015 - X Pomorski Piknik Seniorów, Stowarzyszeń i Kół gospodyń Wiejskich Rytle 2015

Ośrodek Kultury w Rytlu już po raz dziesiąty zorganizował Pomorski Piknik Seniorów, Stowarzyszeń i Kół Gospodyń Wiejskich pod Patronatem Burmistrza Czerska. W tym roku w imprezie uczestniczyło jedenaście podmiotów. Dla uczestników organizator przygotował poczęstunek oraz gorącą kawę. Jury oceniało pieśń biesiadną, scenkę humorystyczną, wystawę rękodzieła artystycznego i udział w konkursach zręcznościowych. Puchar Burmistrza Czerska za pieśń biesiadną otrzymał Klub Seniora Jesienna Róża z Rytle, puchar Starosty Chojnic za scenkę humorystyczną otrzymał Uniwersytet Trzeciego Wieku z Czerska, puchar Sołtysa Sołectwa Rytle za rękodzieło artystyczne trafił do Stowarzyszenia Kobiet "Stokrotki" z Lotynia, natomiast puchar Księdza Proboszcza za konkursy przygotowane przez organizatora powędrował do Koła Gospodyń Wiejskich z Klaskawy. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy od organizatora oraz upominki.

20.06.2015 - Noc Świętojańska w Rytlu

Jak co roku Ośrodek Kultury zorganizował obchody Nocy Świętojańskiej. Tegoroczna impreza rozpoczęła się poszukiwaniem kwiatu paproci dla dzieci i młodzieży oraz rozstrzygnięciem konkursu na najpiękniejszy wianek świętojański. Najlepszymi poszukiwaczami okazali się Sebastian Ciemiński i Celina Chabowska. Najpiękniejszy wianek należał do Agnieszki Kutowskiej. Zwycięzcy otrzymali nagrody rzeczowe od organizatora, a pozostali uczestnicy słodkie nagrody pocieszenia. Następnym punktem programu były wyścigi kajakowe o „Puchar Jana”, w którym udział wzięło dziesięć załóg. Najlepsi okazali się Kamil Mocek i Tobiasz Mocek. Zwycięzcy zostali uhonorowani pucharami. Gwiazdą wieczoru był zespół „Niepokorni” z Chojnic oraz Sylwia Mazur - wokalistka z Ośrodka Kultury w Rytlu. Koncert był wstępem to części obrzędowej Nocy Świętojańskiej, podczas której w tańcu ognia wystąpiła grupa „Wataha” ze Starogardu Gdańskiego. Neptuna ze swiatą powitał efektowny pokaz „Fire Show” w

wykonaniu Darka Wiśniewskiego. Władca mórz i oceanów odczytał swoje orędzie do zebranych gości oraz pobłogosławił wszystkich swoim trójzębem. Imprezę zakończył efektowny pokaz sztucznych ogni.

LIPIEC

4-5.07.2015 - XV Dni Rytle z Baską Kaszubską

W sobotę 4 lipca uroczystie otwarto XV "Dni Rytle". Przygotowaliśmy moc atrakcji, w tym zawody strażackie oraz prezentacje młodych wychowanków Ośrodka Kultury w Rytle. Wystąpili m.in. zespół GAMA, ERATO, tancerze Akademii Tańca "Piętro wyżej" oraz gościnnie Paweł Klunder & Laura Wojciechowska. Natomiast młodzi plastycy z OK w Rytle - tuż przy wejściu głównym na teren imprezy - wystawili plenerową wystawę malarską. Przez cały dzień na scenie - moc atrakcji: koncert orkiestry dętej OSP z Bysławia, muzyczne spotkanie z ROBERTEM JANOWSKIM, salwy śmiechu z kabaretem "Ciężko było, będzie źle" oraz Henrykiem Sadowskim i klimatyczna noc z "Dixie Band"... To tylko niektóre chwile - pierwszego - dnia tegorocznych "Dni Rytle". Do tego uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej patrona stadionu w Rytle - Jana Rekowskiego (założyciela Klubu Sportowego BRDA RYTEL), w którym wzięli udział jego krewni, radni oraz mieszkańcy. W trakcie uroczystości postać i działalność Jana Rekowskiego przypomnieli zebrany poeta Henryk Twardokus, który nie ukrywał radości z upamiętnienia tej ważnej dla Rytle postaci. Nie zabrakło też długo zapowiadanej "premii" nowej maskotki sołectwa - JAGÓDKI, która przez cały dzień spoglądała na gości imprezy z baneru na scenie. A do tego wszystkiego - prawdziwie wakacyjna, słoneczna pogoda.

Niedziela na "Dniach Rytle" upłynęła pod znakiem żaru z nieba, "Baški Kaszubskiej" i świetnej zabawy z zespołem MIG! Niedzielne popołudnie zaczęliśmy w miejscowym Ośrodku Kultury, gdzie kilkudziesięciu pasjonatów "Baški Kaszubskiej" rozegrało I otwarty turniej. Później przenieśliśmy się nad wodę, gdzie na kąpielisku rozegrano wyścigi kajakowe o Puchar Burmistrza Czerska (wystartowało w nich 10 załóg, w tym dwie damskie. Około godz.17.30 można było podziwiać śmiałków (Kubę oraz Arturka z Tata) , pływających na "byłe czym" pod patronatem "Czasu Chojnic". Laureaci wszystkich konkursów otrzymali pamiątkowe puchary i nagrody. Organizatorzy nie zapomnieli też o dzieciach, które wzięły udział w konkursie na projekt maskotki promocyjnej Rytle - wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali słodkie upominki. Wczesnym wieczorem rozegrano młodzieżowy turniej zręcznościowy o puchar Proboszcza, a potem przyszedł czas na muzyczną ucztę. Najpierw wystąpiła "Grupa M", a po niej gwiazda wieczoru - zespół MIG, który porwał do wspólnej zabawy wszystkich uczestników. Na koncert przyszły prawdziwe tłumy. Zabrzmiały największe hity zespołu, tak więc wieczór zakończył się śpiewająco. Dziękujemy serdecznie wszystkim sponsorom, a w szczególności strażakom z OSP w Rytle za bezinteresowną pomoc.

11.07.2015 - Rozgrywki Piłki Siatkowej Plażowej o puchar Radnej Lucyny Zawiszewskiej

Rozgrywki Piłki Siatkowej Plażowej w Rytle przyciągnęły wielu sympatyków tego sportu. W imprezie wzięło udział aż 17 drużyn, które przez sześć godzin rywalizowały między sobą o miano najlepszej. I miejsce zajęła drużyna Jaromir Niemyjski i Piotr Wiśniewski, II miejsce - Krystian Pyrc i Kamil Więcek, III miejsce - Adrian Ossowski i Sylwester Gornowicz. Gorąco dziękujemy sponsorowi imprezy, p. Lucynie Zawiszewskiej. Również serdeczne podziękowania dla p. Tomasza Pruskiego za ufundowanie napojów dla zawodników i słodczy dla dzieci.

19.07.2015 - Rozgrywki Piłki Siatkowej o puchar Sołectwa Rytle

W przepiękne niedzielne (19.07.) południe rozpoczęły się drugie już w tym sezonie rozgrywki piłki siatkowej plażowej. Sponsorem tej edycji było Sołectwo Rytle. Na imprezę zjechało aż osiemnaście drużyn z różnych miejscowości. Wszystko przebiegało bez zakłóceń w miłej sportowej atmosferze. Niestety nieoczekiwane załamanie przerwało zmagania zawodników. Ponad godzinna nawałnica spowodowała przerwanie rozgrywek i przełożenie finału na kolejną edycję, która odbędzie się 1 sierpnia o godz. 12.00. Do finału zakwalifikowały się następujące pary: Aleksander i Bartosz Walaszczyk – Jaromir Niemyjski, Piotr Wiśniewski oraz Krystian Bloch, Dawid Pelowski – Sylwester Gornowicz, Sebastian Zawadzki. Dziękujemy serdecznie sponsorom i zapraszamy gorąco na kolejną imprezę.

SIERPIEŃ

1.08.2015 - Finał rozgrywek piłki siatkowej plażowej o Puchar Sołectwa Rytle

W gorące sobotnie popołudnie odbył się finał rozgrywek piłki siatkowej plażowej o Puchar Sołectwa Ryteł, które przed dwoma tygodniami przerwała gwałtowna burza. Finałiści z poświęceniem walczyli o miano najlepszych.

Najwyższe trofeum trafiło do drużyny: Aleksander i Bartosz Walaszczyk, II miejsce wywalczyli: Sylwester Gornowicz i Sebastian Zawadzki, III miejsce zajęli: Jaromir Niemyjski i Piotr Wiśniewski. Gratulujemy zwycięzcom i zapraszamy na kolejne rozgrywki w sobotę 8 sierpnia! Gorąco dziękujemy sponsorom.

8.08.2015 - XXIV Wyścigi kajakowe o „Błękitną Wstęgę Wielkiego Kanału Brdy” oraz rozgrywki piłki siatkowej plażowej

W upalną sobotę odbyły się 24 wyścigi kajakowe o „Błękitną Wstęgę WKB”, które poprzedziły rozgrywki piłki siatkowej plażowej o puchar p. Radnej Bogumiły Ropińskiej oraz konkurencje wodne na WKB. Dla najmłodszych Ośrodek Kultury w Rytle przygotował wyścigi na kołach ratunkowych, w których zwyciężyła Michalina Gierszewska.

W slalomie dla pań najlepszą okazała się p. Kamila Gauza. W przeciąganiu liny kajakiem zwyciężył Denis Mocek. Punktem kulminacyjnym imprezy były wyścigi kajakowe o „Błękitną Wstęgę WKB” w których I miejsce zajęła załoga: Denis Mocek i Kamil Mocek, II miejsce – Paweł Kutowski i Dawid Kutowski, III miejsce – Krzysztof Kutowski i Kacper Kutowski. Zwycięzcy otrzymali pamiątkowe „Błękitne Wstęgi” i nagrody w postaci tabletek ufundowane przez organizatora. Uczestnicy pozostałych konkurencji wodnych również otrzymali nagrody rzeczowe. W rozgrywkach piłki siatkowej najlepszymi okazali się Dawid Glaner i Łukasz Podlewski. II miejsce zajęli Marcin Kujawa i Paweł Wiśniewski, III miejsce – Natan Grzelka i Jakub Wagner. Dziękujemy serdecznie wszystkim sponsorom.

15.08.2015 Ks. proboszcz Sylwester Bąk sponsorem kolejnych pucharów dla zwycięzców w rozgrywkach siatkówki plażowej na kąpielisku w Rytle

Ośrodek Kultury w Rytle zorganizował kolejne rozgrywki siatkówki plażowej. Tym razem 12 drużyn walczyło o puchar Ks. Proboszcza. Poziom imprezy był bardzo wysoki i wyrównany. zawodnicy z poświęceniem walczyli o najwyższe trofeum. ponad siedmiogodzinne zmagania wyłoniły zwycięzców.

22.08.2015 - Koncert zespołu muzycznego „Ciągłe na fali” z OK. w Rytle w Swornegaciach.

Na scenie letniej, na plaży w Swornegaciach, z okazji dożynek odbył się koncert naszego zespołu szantowego „Ciągłe na fali”. Publiczność świetnie bawiła i chętnie włączała do wspólnego śpiewania.

28.08.2015 - Pożegnanie wakacji z Ośrodkiem Kultury w Rytle

W piątkowe popołudnie na kąpielisku w Rytle Ośrodek Kultury zorganizował festyn z okazji kończących się wakacji. Imprezę rozpoczęły ostatnie już w tym sezonie rozgrywki piłki siatkowej plażowej. Tym razem 13 drużyn walczyło o nagrodę organizatora. Najlepszymi okazali się Grzegorz Leśniak i Łukasz Tadych, II miejsce – Konrad Rudnik i Arkadiusz Fidehl, III miejsce – Przemysław i Łukasz Szliep. Podczas imprezy wystąpił zespół wokalny „Gama” oraz duety z Ośrodka Kultury. Dla najmłodszych organizator przygotował konkursy sportowe ze słodkimi nagrodami, ufundowanymi przez Sołtysa Sołectwa Ryteł. W przerwach pomiędzy konkursami można było bawić się na dmuchanej zjeżdżalni. Wszyscy doskonale się bawili do godzin wieczornych.

29.08.2015 - Występ zespołu „Ciągłe na fali” podczas chojnickiego Turnieju Rycerzy

29.06-28.08.2015 - Zajęcia podczas ferii letnich

W czasie ferii letnich zespoły wokalne przygotowały repertuar na dni Ryteł i dały występ 4 lipca podczas prezentacji artystycznych na przemian z zespołami tanecznymi. Śpiewały zespoły GAMA, ERATO, STOKROTKI, BIEDRONKI. Do końca lipca odbywały się też zajęcia plastyczne. Liczna grupa miłośników malarstwa rozwijała swój talent pod okiem pani Joanny Czerniejewskiej. Ekspozycje prac można było podziwiać na świetlicy w Ośrodku Kultury.

Ośrodek Kultury w Rytle był w czasie ferii letnich organizatorem 5-ciu rozgrywek w siatkówce plażowej na kąpielisku w Rytle. W sierpniu na zajęciach wokalnych przygotowano piosenki na pożegnanie wakacji

29.08.2015 - Dożynki gminne w Będźmierowicach – przygotowanie stoiska Sołectwa Ryteł przez Ośrodek Kultury w Rytle i Radę Sołecką Ryteł.

WRZESIEŃ

11.09.2015 - Koncert zespołu „Ciągłe na fali” w Charzykowskiej „Buchcie”

Zespół szantowy z Ośrodka Kultury w Rytle dał koncert podczas spotkań z szantami z Charzykowach.

12.09.2015 - V Święto Grzyba w Gutowcu – współorganizacja imprezy plenerowej

W Gutowcu już po raz piąty bawiono się na Święcie Grzyba. Nie zabrakło atrakcji dla dorosłych jak i dla dzieci. dzięki konkursom przygotowanym przez Ośrodek Kultury w Rytlu, zarówno dzieci jak i całe rodziny mogły rywalizować między sobą. Niewątpliwą atrakcją imprezy były pokazy psów policyjnych w akcji pościgu za gangsterem.

To było Święto Grzyba, więc nie mogło się obyć bez grzybobrania i rzutów drewnianym grzybem. Największego grzyba znalazła Zofia Skajewska. W konkursie na króla grzybobrania zwyciężyli Alicja i Grzegorz Narloch, drugie miejsce zajął Wiesław Dobek, a trzecie - Antek i Mikołaj Gnacińscy. Potem koszyki można było podziwiać, bo cały czas dumnie pyszniły się na stole przed świetlicą wiejską.

13.09.2015 - Dożynki Parafialne w Zapędowie – nagłośnienie Mszy Świętej dziękczynnej w Kaplicy w Zapędowie przez OK. w Rytlu.

Imprezy w których uczestniczyli nasi podopieczni i pracownicy:

2.05.2015 - majówka z Laczkiem w Czersku – występ zespołu wokalnego „ERATO” z mini koncertem. Dziewczęta zaprezentowały piosenki młodzieżowe i znane polskie piosenki

3.05.2015 - Udział w obchodach rocznicy Konstytucji 3 Maja w Czersku

9.05. 2015 - XIV Wojewódzki Przegląd Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej w Czersku – wyróżnienie dla zespołu wokalnego „GAMA” z OK. w Rytlu

23.05.2015 - Udział zespołu „Jesienna Róża” w festynie integracyjnym „Z Bratkiem w Tle” w Krojantach

26.05.2015 - XV Pomorski Konkurs Plastyczny „Ziemia Kaszubska Słoneczna i Czysta” w Brusach – udział naszych plastyków z Ośrodka Kultury w Rytlu i zdobyte laury

19.06.2015 - udział solistki z Ośrodka Kultury w Rytlu w chojnickim „Credo”

1.09.2015 - Rozpoczęcie roku szkolnego – nagłośnienie i obsługa sprzętu nagłaśniającego podczas Mszy św. dla dzieci i młodzieży w Kościele Parafialnym w Rytlu

20.09.2015 - Powiatowy Konkurs Plastyczny KINO POLSKIE w ramach XVII Chojnickiego Filmobrania – wyróżnienie dla Justyny Pestki, która reprezentowała OK. w Rytlu w kategorii wiekowej I-III klasy. jej praca wykonana techniką kolażu ilustrowała jedną ze scen bajki „Miś Uszatek”

Małgorzata Kowalewska-Remisz – Dyrektor Ośrodka Kultury w Rytlu

Ośrodek Kultury w Łęgu

MAJ

- Dzień Matki 25.05.15r. w Akademii Zdrowia Łęzanek. Spotkanie rozpoczęło się zajęciami aerobiku a zakończyło się przy kawie i pysznym cieście. Każda z Pań otrzymała upominek.
- Przeprowadzenie Dnia Matki 26.05.15r. dla dzieci z Kuchcikowa. Mamy miały okazję próbować ciasteczka wykonane przez dzieci. Każda mama otrzymała upominek wykonany przez dzieci podczas zajęć plastycznych.
- Realizacja Turnieju Boule, Warcaby i Szachy.
- Przeprowadzenie Konkursu Plastycznego „Najpiękniejsze chwile z Mamą”.

CZERWIEC

- Organizacja II Pikniku Łęskiego - sobota 06 czerwca 2015r. dla mieszkańców Łęga.
- Rozpoczęcie zabawy edukacyjnej „Monster w Łęgu” – konkurs na imię dla stwora i przygotowania do budowy z plastikowych odpadków.
- Piknik dla dzieci uczęszczających na warsztaty na boisku sportowym – atrakcje sportowe i kulinarne.

LIPIEC

- Konkurs Fotograficzny „ŁĄG W OBIEKTYWIE”. Zakończenie i rozstrzygnięcie konkursu. Zwycięskie zdjęcie zostało tłem plakatu Łęskich Kapuśniaków.
- Warsztaty plastyczne, promujące ekologiczną codzienność – „Monster w Łęgu” który zyskał imiona: Nowodworski Eko Zaurus, Łęgodzilla.

- Organizacja Konkursu na dowolną dekorację z kapusty i Konkurs na największą kapustę , VII Łęskie Kapuśniaki.
- Warsztaty kulinarne dla dzieci pod patronatem KGW „Łęzanki”.

SIERPIEŃ

- Warsztaty plastyczne dot. Projektu Ekologicznego II część.
- Warsztaty plastyczne, dekoracja olbrzymiej kapusty.
- 8 sierpnia VII Łęskie Kapuśniaki – największa uroczystość Łęga.
- Wycieczka autokarowa z dziećmi do Ostrowitego, do Parku 1000–Lecia.
- Warsztaty teatralne zakończone paradą ulicami i etiudami artystycznymi przy fontannie.
- 29.08. Spektakl „Pipi Pończoszanka” i Koncert zespołu „Bura Kura” dla dzieci: Objazdowy projekt artystyczny, składający się ze spektaklu plenerowego „Pippi Pończoszanka”, koncertu, parady i warsztatów artystycznych, przygotowanych dla dzieci i młodzieży, powstał w ramach programu „Lato w teatrze” w 2013 roku, w koprodukcji Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego oraz Teatru Pinokio w Łodzi.

WRZESIEŃ

- Wycieczka autokarowa dla dzieci z Łęga do Chojnic: Muzeum Janusza Jutrzenki Trzebiatowskiego, Kino „Klub Włóczykiów” i Park Wodny.
- Odwiedziny wszystkich członków Klubu Seniora Wiktorii i wręczenie życzeń.

Małgorzata Skwarek – Dyrektor Ośrodka Kultury w Łęgu

Inne imprezy

20.05 – Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Inteligencjalną

Środowiskowe spotkanie osób niepełnosprawnych i ich opiekunów zorganizowane przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Czersku, Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Czersku i Zespół Szkół Specjalnych w Czersku. W programie znalazły się między innymi prezentacje artystyczne podopiecznych.

22.05 - IV Puchar w Sercu Borów w szermierce go now

IV Puchar w Sercu Borów w szermierce go now już za nami. Konrad Kramarz – z borowiackim hat-trickiem. Ulubioną liczbą zawodników LUKS-Pol – 2!

W sobotę 22 maja na planszach w hali im. Romana Bruskiego spotkała się prawie setka osób – wielbicieli szermierki. Warszawa, Łódź, Poznań to największe miasta, z których przybyli do Czerska zawodnicy, trenerzy i nierzadko rodzice zawodników. Najmłodsi szermierze nie skończyli bowiem 8 lat ! Najstarszy natomiast przekroczył 70 – szermierka łączy pokolenia ! Pod czujnym okiem profesjonalnych sędziów zawodnicy ścierali się w dwóch dyscyplinach – w mieczu i szabli oraz w czterech kategoriach wiekowych. Dziewczęta zgłoszone do turnieju po raz pierwszy rozegrały także pojedynki między sobą. Zanim zawodnicy skrzyżowali swoje szable i miecze go now, zaprezentowali się zawodnicy Akademii Szermierzy z Warszawy w pokazie ze stalowymi mieczami. Powiedzenie, że na hali rozbrzmiewał szcęk broni nie było w tym roku tylko figurą retoryczną.

W najliczniej obsadzonej konkurencji – w szabli seniorów (powyżej 18 lat) Konrad Kramarz z Łodzi po znakomitym pojedynku, pełnym zwrotów akcji, cięć, zasłon i zwodów jednym punktem po dogrywce pokonał reprezentującego Salut Poznań Szczepana Łakomego. Obaj zawodnicy mają w swoim dorobku tytuł mistrza Polski, a ich pojedynek był rewanżem za finał MP z 2013 r. Udanym rewanżem dla Kramarza, który tym samym po raz trzeci z rzędu okazał się najlepszym szablistą turnieju w Czersku.

W walkach na miecze drogę do finału Kramarzowi zablokował zawodnik gospodarzy – walczący trener Hieronim Kucharski. W niezwykle zaciętym pojedynku jednym punktem okazał się lepszy zawodnik LUKS-Polu. W finale czerszczanin musiał uznać wyższość asa – trenera Akademii Szermierzy (AS), wielce utytułowanego zawodnika Rafała Kalusa.

Zawodnicy Luks-Pol-u, którzy wszyscy są obecnymi lub byłymi uczniami LO im. W. Pola w Czersku okazali się umiarkowanie gościnni. Walcząc w sześciu grupach zdobyli 5 razy drugie miejsce! Oprócz trenera byli to Kamil Gornowicz w kategorii do 18 lat w mieczu i szabli oraz wśród dziewcząt (bez limitu

wieku) Weronika Skwierawska – także w obu broniach. Sukces naszych licealistów tym razem nie był już wielkim zaskoczeniem, gdyż Weronika i Kamil w swojej kategorii wiekowej zdobyli srebrne i brązowe medale na ostatnich mistrzostwach Polski w Łodzi.

Organizatorzy dziękują władzom miasta bez przychylności, których turniej nie mógłby się odbyć w takiej oprawie, dziękują sponsorom - Panom Romanom - Elakowi właścicielowi FHU Elak i Górniewiczowi właścicielowi firmy Auto-Obsługa, Panu Ryszardowi Ossowskiemu, który tradycyjnie już nakarmił szermierzy Na Fali, dziękujemy za patronat staroście chojnickiemu i opiekunom medialnym – portalowi Wizjalokalna.pl oraz tygodnikowi Czas Chojnic i Radiu Wnet, które po raz pierwszy dołączyło do grona naszych partnerów. Dziękujemy Panom Ryszardowi Kuchcie dyrektorowi Liceum i Panu Piotrowi Kosobuckiemu przewodniczącemu Rady Rodziców LO i członkowi komisji sportu Rady Miejskiej w Czersku za czynienie honorów gospodarzy podczas turnieju.

Za rok V Turniej o Puchar w Sercu Borów”.

Hieronim Kucharski

30-31.05 – XVII Integracyjne Regaty o Puchar Burmistrza Czerska

W zawodach rozegrano łącznie 6 wyścigów ze wspólnego startu dla wszystkich Optymistów i odrębnego dla klasy Vaurien. W regatach wzięło udział prawie 50 zawodników z 7 klubów: UKS „Florek” Sierakowice, UKS „Wiking” Kamienica Królewska, UKŻ „Wodniak” Piła, UKS „Dwójka” Rogoźno, KŻ „Vi-King” Człuchów oraz gospodarze UKS „Jedynka” Czersk i MUKS „Razem” Czersk.

Sporty konne

Kaszubskie Stowarzyszenie Promowania Sportów Konnych z siedzibą w Kwiekach było organizatorem szeregu zawodów konnych o randze regionalnej i krajowej, w tym m.in.:

22-24.05 – Inauguracyjne Zawody Skokowe

12-14.06 - Zawody ujeżdżeniowe

20-21.06 - Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego

25-26.07 - Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego

22-23.08 - Zawody Towarzyskie w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi

23-24.08 - Zawody skokowe

opracowano na podst.: <https://www.facebook.com/sportykonne>

BURMISTRZ

Jolanta Fierek

Czersk, 2015-10-15

BR.0004.23.2015

**Informacja dotycząca analizy oświadczeń majątkowych
złożonych Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Czersku**

Zgodnie z art. 24 h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym poniżej przedstawiam sprawozdanie z dokonanej analizy oświadczeń majątkowych:

1. Do złożenia oświadczeń majątkowych zgodnie z art. 24 h ust. 4 w terminie do 30 kwietnia 2015 roku zobowiązanych było 20 radnych.
2. Ustawowy termin złożenia oświadczeń majątkowych został dotrzymany przez wszystkie zobowiązane osoby.
3. Analiza danych zawartych w oświadczeniach za 2014 rok wykazała, że Pan Zbigniew Bieliński, Pani Barbara Fierek i Pan Jacek Grzella (Radni Rady Miejskiej i Sołtysi) podali zawyżone kwoty swoich diet zliczając dietę za miesiąc grudzień, która wypłacana jest w styczniu roku następnego. Po złożeniu wyjaśnień okazało się, że nieprawidłowość wyniknęła z błędnego naliczenia diet w informacji PIT-R. Ww. osoby złożyły korektę oświadczeń majątkowych ujmując kwoty diet w prawidłowych wysokościach.
4. Korektę do Przewodniczącego Rady złożyła również Pani Bogumiła Ropińska w swoim piśmie z dnia 08.06.2015 r. w którym poinformowała, że składając oświadczenie o dochodach na początek kadencji omyłkowo podała kwoty wynikające z PIT za rok 2013, a nie za 11 miesięcy roku 2014.

Oświadczenia majątkowe wraz z korektami zostały przekazane do Urzędu Skarbowego w Chojnicach, a ich treść umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Urząd Miejski
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk

BURMISTRZ CZERSKA

Czersk, 2015-10-13

WO.2124.32.2015

**Rada Miejska
w Czersku**

Informacja na temat złożonych oświadczeń majątkowych

Zgodnie z art. 24h ust. 12 ustawy o samorządzie gminnym przedstawiam sprawozdanie z dokonanej analizy oświadczeń majątkowych. Do złożenia oświadczeń majątkowych, zgodnie z art. 24h ust. 1 i 3 ww. ustawy, w terminie do 30 kwietnia br. zostali zobowiązani:

- zastępcy burmistrza,
- sekretarz gminy,
- skarbnik gminy,
- osoby zarządzające gminnymi osobami prawnymi,
- osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu burmistrza,
- kierownicy jednostek organizacyjnych gminy.

Ustawowy termin złożenia oświadczeń majątkowych został dotrzymany przez wszystkie zobowiązane osoby. Po dokonaniu analizy danych zawartych w oświadczeniach majątkowych, nie stwierdziłam poważniejszych błędów formalnych ani rachunkowych. Oświadczenia majątkowe zostały przekazane do Urzędu Skarbowego zgodnie z miejscem zamieszkania osób je składających oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Burmistrz Czerska

Jolanta Fierek

Przejrzysta
Gmina

tel. (52) 395 48 10
fax. (52) 395 48 11
urzed_miejski@czersk.pl
www.czersk.pl

GMINA CZERSK
NIP GMINY: 555-19-08-979
REGON GMINY: 092351274

URZĄD MIEJSKI W CZERSKU
NIP URZĘDU: 555-10-04-060
REGON URZĘDU: 000528899

BR.0007.84.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/111/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie utworzenia Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 4

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h, art. 40 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. - Dz. U. z 2015 r., poz. 1515.), art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. - Dz. U. z 2015 poz. 163 ze zm.) oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (t.j. - Dz. U. z 2013r. poz. 885 ze zm.)

Rada Miejska uchwala się, co następuje:

§ 1.

Z dniem 14 grudnia 2015 r. tworzy się Dzienny Dom „Senior - WIGOR” w Czersku, ul. Królowej Jadwigi 4.

§ 2.

1. Dzienny Dom „Senior - WIGOR” jest jednostką budżetową Gminy Czersk.
2. Terenem działania Dziennego Domu „Senior - WIGOR” jest gmina Czersk

§ 3.

1. Zakres i przedmiot działania Dziennego Domu „Senior - WIGOR” w Czersku określa Statut stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.
2. Dziennemu Domowi „Senior - WIGOR” w Czersku przekazuje się mienie określone w załączniku nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska

§ 5.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń.

§ 6.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Zgodnie z wymaganiami programu i założeniami określonymi we wniosku Dzienny Dom „Senior-Wigor” ma funkcjonować jako samodzielna jednostka organizacyjna. W związku z tym należy powołać taką jednostkę ustanawiając dla niej statut.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

STATUT
Dziennego Domu „Senior – WIGOR” w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 4

§ 7.

Statut określa organizację, zasady i zakres działania Dziennego Domu „Senior-WIGOR” w Czersku, zwanego w dalszej treści „Dziennym Domem”.

§ 8.

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 4, jest jednostką organizacyjną Gminy Czersk prowadzoną w formie jednostki budżetowej.

§ 9.

Dzienny Dom działa na podstawie przepisów prawa, a w szczególności przepisów:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013r. poz. 549, z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r. poz. 885, z późn. zm.);
- 3) ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r. poz. 163, z późn. zm.);
- 4) uchwały Nr 34 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020 (M.P. poz. 341);
- 5) niniejszego Statutu.

§ 10.

1. Siedziba Dziennego Domu mieści się w Czersku ul. Królowej Jadwigi 4.
2. Terenem działania Dziennego Domu jest obszar administracyjny gminy Czersk.
3. Dzienny Dom używa pieczęci zgodnie z nazwą Dziennego Domu w pełnym brzmieniu: „Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Czersku ul. Królowej Jadwigi 4”.

§ 11.

Dzienny Dom jest ośrodkiem wsparcia dziennego ze świadczeń którego mogą korzystać osoby w wieku 60+ nieaktywne zawodowo będące mieszkańcami gminy Czersk.

§ 12.

1. Dzienny Dom działa jako jednostka budżetowa Gminy Czersk prowadzi gospodarkę finansową na zasadach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych dla jednostek budżetowych.
2. Działalność Dziennego Domu finansowana jest ze środków budżetowych Gminy Czersk oraz odpłatności pensjonariuszy.
3. Zasady odpłatności pensjonariuszy za pobyt w Dziennym Domu uchwała Rada Miejska odrębną uchwałą.

4. Podstawę gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy zatwierdzony przez Dyrektora Dziennego Domu.

§ 13.

Podstawowym celem Dziennego Domu jest zapewnienie osobom wymienionym w §5 pomocy i udziału w aktywnych formach współżycia.

§ 14.

Dzienny Dom odpowiedzialny jest za realizację zadań wynikających z Programu Wieloletniego „Senior – WIGOR” na lata 2015-2020.

1. Do podstawowych zadań Dziennego Domu należy m. in.:
 - a) Zapewnienie opieki socjalnej, w tym min. jednego gorącego posiłku.
 - b) Społeczna aktywizacja seniorów.
 - c) Zapewnienie podstawowych świadczeń opiekuńczych.
 - d) Zapewnienie oferty prozdrowotnej, kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej.
2. Zadania wymienione w ust. 1 Dzienny Dom realizuje przez:
 - a) Wydawanie obiadów i stworzenie możliwości samodzielnego przygotowywania posiłków.
 - b) Organizowanie wyjazdów rekreacyjnych i wycieczek krajoznawczych.
 - c) Organizowanie imprez okolicznościowych.
 - d) Rozwijanie zainteresowań i organizowanie czasu wolnego.
 - e) Pomoc w rozwiązaniu indywidualnych problemów.
 - f) Organizowanie systematycznej opieki pielęgniarstwa i terapii ruchowej.
 - g) Aktywizację i zaangażowanie w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.
3. Dzienny Dom może świadczyć również inne usługi i formy wsparcia, wynikające z rozeznanych potrzeb.

§ 15.

Podstawową korzystania przez osoby wymienione w §5 z usług Dziennego Domu jest skierowanie do Dziennego Domu wydawane przez Dyrektora Domu w formie decyzji administracyjnej, na wniosek osoby zainteresowanej.

§ 16.

Dzienny Dom jest czynny od poniedziałku do piątku minimum 8 godzin dziennie. Dzienny Dom nie prowadzi opieki całodobowej.

§ 17.

Dzienny Dom na zasadzie partnerstwa współpracuje z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi

§ 18.

1. Dziennym Domem jednoosobowo kieruje Dyrektor, który ponosi odpowiedzialność za całokształt pracy tej placówki.
2. Burmistrz Czerska zatrudnia, zwalnia Dyrektora i jest jego zwierzchnikiem służbowym.

3. Burmistrz Czerska określa wymagane kwalifikacje zawodowe pracowników i współpracowników zatrudnionych w Dziennym Domu.

4. Dyrektor Dziennego Domu jest zwierzchnikiem służbowym pracowników Dziennego Domu.

5. Dzienny Dom jest pracodawcą w rozumieniu przepisów prawa. W imieniu Dziennego Domu wszelkie czynności z zakresu prawa pracy wykonuje Dyrektor Dziennego Domu.

§ 19.

Szczegółową organizację Dziennego Domu oraz zakres działania określa Regulamin Dziennego Domu ustalony przez Dyrektora Dziennego Domu i zatwierdzony przez Burmistrza Czerska.

§ 20.

1. Nadzór nad działalnością Dziennego Domu sprawuje Burmistrz Czerska.
2. Dyrektor Dziennego Domu ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie niniejszego Statutu.

§ 21.

1. Statut nadaje Rada Miejska
2. Zmiany Statutu mogą być dokonane w trybie właściwym dla jego uchwalenia.
3. W sprawach nie uregulowanych Statutem mają zastosowanie właściwe przepisy prawa.

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XI/111/15
Rady Miejskiej w Czersku
z dnia 27 października 2015 r.

Wykaz

mienia przekazanego na rzecz Dziennego Domu „Senior – WIGOR” w Czersku

Gmina Czersk przekazuje Dziennemu Domowi „Senior – WIGOR” w Czersku niżej wymienione mienie:

1. część działki nr 491/1 o powierzchni 0,038 ha położonej w Czersku, przy ul. Stolarskiej,
2. niski parter/piwnica budynku nr 2548 posadowionego na działce nr 509 o powierzchni 213,17 m² w Czersku, przy ul. Królowej Jadwigi 4

Na mocy porozumienia zawartego w dniu 15.10.2015 r. pomiędzy Burmistrzem Czerska i Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Czersku została ustanowiona służebności przechodu/przejazdu dla Gminy Czersk oraz uczestników i osób związanych z Dziennym Domem „Senior – WIGOR” w Czersku, na:

- a) działce nr 509 o powierzchni 0,1768 ha, położonej w Czersku przy ul. Królowej Jadwigi 4,
- b) działce nr 491/1 o powierzchni 0,1008 ha, położonej w Czersku przy ul. Stolarskiej.

BR.0007.85.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/112/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/166/12 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia "Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czersk"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14a i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. – Dz. U. z 2015 r. poz. 1515), art. 90 f ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t. j.- Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

W załączniku do Uchwały Nr XXII/166/12 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Czersk”, § 5 otrzymuje brzmienie:
„Sposób ustalenia miesięcznej wysokości stypendium szkolnego określają poniższe tabele.

Tabela 1

Wielkość dochodu netto na jednego członka w rodzinie	Kwota stypendium szkolnego
od 0 do 200 zł	do dwukrotności kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm).
powyżej 200 zł do kwoty określonej w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty	0,8 – 1,5 kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm).

Tabela 2

Wielkość dochodu netto na jednego członka w rodzinie	Kwota stypendium szkolnego
od 0 do 250 zł	do dwukrotności kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm).
powyżej 250 zł do kwoty określonej w art. 90d ust. 7 ustawy o systemie oświaty	0,8 – 1,5 kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o

	świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm).
--	---

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 3.

1. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r. z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zapisy § 1 tabela 1 obowiązują od dnia 1 września 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Zmiany w Regulaminie uwzględniają zmianę kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania stypendium szkolnego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem kryterium dochodowe uprawniające do przyznania stypendium szkolnego wzrosło z dniem 1 października 2015 roku z kwoty 456 zł netto na osobę w rodzinie do kwoty 514 zł netto. Kwota określona w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.) obecnie wynosi 106 zł, a od 1 listopada 2015 roku wyniesie 118 zł.

Każdorazowa zmiana kwot określonych w wyżej wymienionych aktach prawnych skutkuje koniecznością nowelizacji tej uchwały. Wskazanie w tabeli odniesienia do konkretnych artykułów ww. aktów prawnych nie spowoduje w przyszłości takiego obowiązku.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

BR.0007.86.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/113/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. - Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 15 ust. 2 Ustawy z dnia 16 grudnia 2010 o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1440 ze zm.)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Określa się przystanki autobusowe na terenie Gminy Czersk zgodnie z załącznikiem nr 1 do uchwały.

§ 2.

Ustala się warunki i zasady korzystania z przystanków, które określa załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr XXX/251/13 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 26 września 2013 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych oraz warunków i zasad korzystania z przystanków.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Ustawa o publicznym transporcie zbiorowym stanowi, że do zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego należy określenie przystanków komunikacyjnych, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina, udostępnionych dla operatorów i przewoźników, a także określenie warunków i zasad korzystania z tych obiektów. Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym określenie przystanków komunikacyjnych i dworców oraz warunków i zasad korzystania z nich następuje w drodze uchwały podjętej przez właściwy organ danej jednostki samorządu terytorialnego. Podjęcie niniejszej uchwały poprzez określenie jasnych zasad i warunków korzystania z przystanków komunikacyjnych, ułatwi organizację publicznego transportu drogowego przewoźnikom i operatorom, a także pasażerom.

Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały uważa się za uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

Lp.	Stara nazwa	Nowa nazwa	Lokalizacja	KM drogi
1	Młynki (L)	Młynki (L)	Droga krajowa 22	260,4
2	Młynki (P)	Młynki (P)	Droga krajowa 22	260,4
3	Rytel Nadleśnictwo (L)	Rytel Nadleśnictwo (L)	Droga krajowa 22	261,3
4	Rytel Nadleśnictwo (P)	Rytel Nadleśnictwo (P)	Droga krajowa 22	261,3
5	Rytel I (L)	Rytel I (L)	Droga krajowa 22	263
6	Rytel I (P)	Rytel I (P)	Droga krajowa 22	263,3
7	Rytel II (L)	Rytel II (L)	Droga krajowa 22	264
8	Rytel II (P)	Rytel II (P)	Droga krajowa 22	264,2
9	Kaliska Wybudowanie (L)	Kaliska Wybudowanie (L)	Droga krajowa 22	265,8
10	Kaliska Wybudowanie (P)	Kaliska Wybudowanie (P)	Droga krajowa 22	265,9
11	Jeziorko Leśne (L)	Jeziorko Leśne (L)	Droga krajowa 22	267,1
12	Jeziorko Leśne (P)	Jeziorko Leśne (P)	Droga krajowa 22	267,2
13	Gutowiec (P)	Gutowiec (P)	Droga krajowa 22	269,5
14	Gutowiec (L)	Gutowiec (L)	Droga krajowa 22	269,7
15	Gutowiec (Kurkowo) (L)	Gutowiec Kurkowo (L)	Droga krajowa 22	270,4
16	Gutowiec (Kurkowo) (P)	Gutowiec Kurkowo (P)	Droga krajowa 22	270,5
17	Krzyż (L)	Krzyż (L)	Droga krajowa 22	271,3
18	Krzyż (P)	Krzyż (P)	Droga krajowa 22	271,3
19	Nieżurawka (L)	Nieżurawka (L)	Droga krajowa 22	273,5
20	Nieżurawka (P)	Nieżurawka (P)	Droga krajowa 22	273,5
21	Czersk Łąkowa (L)	Czersk Łąkowa (L)	Droga krajowa 22	276,2
22	Czersk Łąkowa (P)	Czersk Łąkowa (P)	Droga krajowa 22	276,2
23	Czersk Kosobudzka (L)	Czersk Kosobudzka (L)	Droga krajowa 22	277,3
24	Czersk Kosobudzka (P)	Czersk Kosobudzka (P)	Droga krajowa 22	277,3
25	Czersk Cicha (L)	Czersk Cicha (L)	Droga krajowa 22	279,3
26	Czersk Cicha (P)	Czersk Cicha (P)	Droga krajowa 22	279,3
27	Czersk I (L)	Czersk/Złotowo (L)	Droga krajowa 22	280,3
28	Czersk I (P)	Czersk/Złotowo (P)	Droga krajowa 22	280,3
29	Będzimerowice (L)	Będzimerowice (L)	Droga krajowa 22	281,8
30	Będzimerowice (P)	Będzimerowice (P)	Droga krajowa 22	282,1
31	Łąg Kolonia (L)	Łąg Kolonia (L)	Droga krajowa 22	283,6
32	Łąg Kolonia (P)	Łąg Kolonia (P)	Droga krajowa 22	283,8
33	Łąg (L)	Łąg (L)	Droga krajowa 22	285,2
34	Łąg (P)	Łąg (P)	Droga krajowa 22	285,3
35	Szyszkowiec (L)	Szyszkowiec (L)	Droga krajowa 22	286,6
36	Szyszkowiec (P)	Szyszkowiec (P)	Droga krajowa 22	286,6
37	Czersk Szkolna (P)	Czersk Szkolna (P)	Droga Wojewódzka 237	0,2
38	Czersk Tucholska (L)	Czersk Tucholska (L)	Droga Wojewódzka 237	1,3

Lp.	Stara nazwa	Nowa nazwa	Lokalizacja	KM drogi
39	Czersk Tucholska (P)	Czersk Tucholska (P)	Droga Wojewódzka 237	1,3
40	Czersk Ulice Owocowe (L)	Czersk Ulice Owocowe (L)	Droga Wojewódzka 237	2,5
41	Czersk Ulice Owocowe (P)	Czersk Ulice Owocowe (P)	Droga Wojewódzka 237	2,5
42	Dąbki Skrzyżowanie (L)	Dąbki Skrzyżowanie (L)	Droga Wojewódzka 237	5
43	Dąbki Skrzyżowanie (P)	Dąbki Skrzyżowanie (P)	Droga Wojewódzka 237	5,1
44		Łąg (Kościół)	Droga Powiatowa 2621G	0,5
45	Lipki (L)	Lipki (L)	Droga Powiatowa 2621G	1,8
46	Lipki (P)	Lipki (P)	Droga Powiatowa 2621G	1,8
47	Złe Mięso	Złe Mięso	Droga Powiatowa 2621G	2,7
48	ul. Królowej Jadwigi (P)	ul. Królowej Jadwigi (P)	Droga Powiatowa 2611G	1
49	ul. Łubianka (P)	ul. Łubianka (P)	Droga Powiatowa 2611G	2,1
50	Łubna (L)	Łubna (L)	Droga Powiatowa 2611G	3,9
51		Łubna (P)	Droga Powiatowa 2611G	3,9
52	Łubna Szkoła (L,P)	Łubna Szkoła (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	4,4
53	Kamionka II	Kamionka (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	5,1
54	Kamionka III	Kamionka II (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	5,8
55	Przyjaźnia	Przyjaźnia (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	6,7
56	Gotelp	Gotelp (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	8
57	Gotelp Szkoła	Gotelp Szkoła (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	8,2
58	Odry I (L)	Odry I (L,P)	Droga Powiatowa 2611G	11
59	Odry II	Odry II (L,P)	Droga Gminna 224125G	11,8
60	ul. Wielewska	ul. Wielewska (P)	Droga Powiatowa 2410G	0,6
61	Malachin	Malachin (L,P)	Droga Powiatowa 2410G	2,2
62	Mokre	Mokre (L,P)	Droga Powiatowa 2410G	5,1
63	Listewka	Listewka (L,P)	Droga Powiatowa 2410G	8,3
64	Krzyż (P)	Krzyż (P)	Droga Powiatowa 2616G	0
65	Stodółki (L,P)	Stodółki (L,P)	Droga Powiatowa 2616G	2,6
66	Krzyż	Krzyż Wieś (L,P)	Droga Powiatowa 2616G	3
67		Kwieki	Droga Powiatowa 2616G	5
68	ul. 21 Lutego (L)	ul. 21 Lutego (L)	Droga Powiatowa 2605G	0,2
69	ul. 21 Lutego (P)	ul. 21 Lutego (P)	Droga Powiatowa 2605G	0,3
70	Złotowo (L)	Złotowo (L)	Droga Powiatowa 2605G	1,1
71	Złotowo (P)	Złotowo (P)	Droga Powiatowa 2605G	1,2
72	Ustronie (L)	Ustronie (L)	Droga Powiatowa 2605G	2,4
73	Ustronie (P)	Ustronie (P)	Droga Powiatowa 2605G	2,5
74	Ostrowite Struga (L)	Ostrowite Struga (L)	Droga Powiatowa 2605G	4,8
75	Ostrowite Struga (P)	Ostrowite Struga (P)	Droga Powiatowa 2605G	4,9
76	Mosna (L,P)	Mosna (L,P)	Droga Powiatowa 2605G	6
77	Zapędowo	Zapędowo	Droga Powiatowa 2636G	7,5

Lp.	Stara nazwa	Nowa nazwa	Lokalizacja	KM drogi
78	Będźmierowice	Będźmierowice	Droga gminna 224002G	1,1
79	Zawada	Zawada	Droga Powiatowa 2615G	4
80	Czersk Dr Zielińskiego	Czersk Dr Zielińskiego	Droga gminna 223021G	
81	Czersk Dworzec Autobusowy	Czersk Dworzec Autobusowy	Droga gminna 223020G	
82	Klaskawa	Klaskawa	Droga Powiatowa 2608G	5

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XI/113/15
Rady Miejskiej w Czersku
z dnia 27 października 2015r.

Warunki i zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Czersk

1. Z przystanków komunikacyjnych, zlokalizowanych na terenie Gminy Czersk korzystać mogą wyłącznie, operator publiczny transportu zbiorowego oraz przewoźnicy w ramach wykonywania publicznego transportu zbiorowego.
2. Korzystanie z przystanków komunikacyjnych stanowiących własność Gminy Czersk jest nieodpłatne.
3. Zatrzymywanie pojazdów na przystankach komunikacyjnych:
 - a) może odbywać się wyłącznie w celu realizacji przewozów osób,
 - b) odbywa się według uzgodnionego rozkładu jazdy,
 - c) powinno umożliwić pasażerom dogodne i bezpieczne wsiadanie i wysiadanie,
 - d) następuje wyłącznie na czas niezbędny do wsiadania i wysiadania pasażerów lub w przypadku sprzedaży biletów przez kierującego pojazdem,
 - e) odbywa się w sposób zgodny z przepisami prawa o ruchu drogowym.
4. W przypadku prowadzenia jakichkolwiek prac na przystankach autobusowych zastrzega się możliwość zmiany lokalizacji tych obiektów oraz prawo do ich likwidacji bądź czasowego zawieszenia funkcjonowania.
5. Właściciel lub zarządca może odmówić zgody na korzystanie z przystanku, jeżeli stworzyłoby to zagrożenie dla organizacji lub bezpieczeństwa ruchu drogowego.
6. Umieszczanie na przystankach reklam lub informacji innych niż te, które dotyczą rozkładu jazdy jest niedopuszczalne.
7. O wszelkich zmianach dotyczących oznaczenia i adresu przedsiębiorcy, rozkładu jazdy lub okresu ważności zezwolenia na wykonanie publicznego transportu zbiorowego przewoźnik zobowiązany jest informować Burmistrza Czerska w terminie 14 dni od ich zaistnienia.
8. Dla przewozów regularnych specjalnych (dowóz uczniów do szkół) lokalizację przystanku określa przewoźnik w porozumieniu z organizatorem transportu szkolnego z ramienia urzędu lub właściwym dyrektorem szkoły.

BR.0007.87.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/114/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie przyjęcia Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2015-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętego przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 r.

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwalić Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2015-2020 w brzmieniu określonym w załączniku stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to dokument, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Kluczowym elementem Planu jest wyznaczenie celów strategicznych i szczegółowych, realizujących określoną wizję gminy w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz wdrożenia nowych technologii zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Konieczność opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wiązała się z ratyfikowanym przez Polskę Protokołem z Kioto oraz przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku pakietem klimatyczno-energetycznym, które skutkują szeregiem obowiązków, w tym w szczególności koniecznością redukcji emisji gazów cieplarnianych i zużycia energii, a także zwiększenia udziału wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Opracowanie planu wynika także z założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętego przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011r. Treść i zakres Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wynika ze szczegółowych zaleceń dotyczących struktury planu gospodarki niskoemisyjnej opracowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Opracowany Plan gospodarki niskoemisyjnej będzie niezbędnym dokumentem, umożliwiającym ubieganie się o przyznanie środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Mając powyższe na uwadze podjęcie niniejszej uchwały uważa się za uzasadnione.

						Numer rejestru 15003
Temat:		Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014 – 2020				
Nazwa i adres		Gmina Czersk ul. Kościuszki 27 89-650 Czersk				
Nazwa i adres jednostki autorskiej						
		Pomorska Grupa Konsultingowa S.A. ul. Gdańska 76 85-021 Bydgoszcz				
Imię i nazwisko						
mgr Romuald Meyer						
Prokurent – Dyrektor Zarządzający						
inż. Stanisław Kryszewski						
Biegły Wojewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030-kierownik zespołu						
mgr inż. Daniel Chlebowski						
Projektant z zakresu ochrony środowiska						
mgr.inż. Waldemar Woźniak						
Projektant ds. ochrony środowiska						
BYDGOSZCZ WRZESIEŃ 2015 r.						

Słowniczek pojęć i skrótów

Pojęcie/skrót	Znaczenie
Analiza SWOT	SWOT – jedna z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Np. w naukach ekonomicznych jest stosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji, (np. przedsiębiorstwa), analizy danego projektu, rozwiązania biznesowego itp. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych): - S (Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu, - W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu, - O (Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany, - T (Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.
B(a)P	Benzo(a)piren – przedstawiciel wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA)
Biogazownia	Instalacja służąca do celowej produkcji biogazu z biomasy roślinnej, odchodów zwierzęcych, organicznych odpadów (np. z przemysłu spożywczego, odpadów poubojowych lub biologicznego osadu ze ścieków. Wyróżniamy trzy rodzaje biogazowni w zależności od rodzaju materii organicznej, jaka jest używana: - biogazownia na składowisku odpadów, - biogazownia przy oczyszczalni ścieków, - biogazownia rolnicza
CO ₂	Dwutlenek węgla – najważniejszy gaz cieplarniany
CO _{2e} , CO _{2eq}	Wskaźnikiem mierzącym obciążenie atmosfery jest ślad węglowy będący całkowitą sumą emisji gazów cieplarnianych wywołanych bezpośrednio lub pośrednio przez daną osobę, organizację, wydarzenie, region lub produkt. Ślad węglowy obejmuje emisje sześciu gazów cieplarnianych wymienionych w protokole z Kioto: dwutlenku węgla (CO₂), metanu (CH₄), podtlenku azotu (N₂O) oraz gazy fluorowane: fluorowęglowodory (HFC), perfluorowęglowodory (PFC) oraz sześćfluorek siarki (SF₆). Miarą śladu węglowego jest tCO_{2eq} – tona ekwiwalentu dwutlenku węgla. Różne gazy cieplarniane w niejednakowym stopniu przyczyniają się do globalnego ocieplenia, zaś ekwiwalent dwutlenku węgla pozwala porównywać emisje różnych gazów na wspólnej skali. Każdy z gazów cieplarnianych jest przeliczany na CO_{2eq} poprzez pomnożenie jego emisji przez współczynnik określający potencjał tworzenia efektu cieplarnianego (ang. global warming potential (GWP)). Wskaźnik ten został wprowadzony w celu ilościowej oceny wpływu poszczególnych gazów na efekt cieplarniany (zdolności pochłaniania promieniowania podczerwonego), odniesiony do dwutlenku węgla (GWP=1) w przyjętym horyzoncie czasowym (zazwyczaj 100 lat). GWP100 dla metanu wynosi 25 co oznacza, że tona (Mg) metanu odpowiada 25 tonom CO_{2eq}, a jedna tona podtlenku azotu prawie 300 tonom CO_{2eq} (GWP100=298).
Emisja substancji do powietrza	- wprowadzanie w sposób zorganizowany (poprzez emitory) lub niezorganizowany (z dróg, z hałd, składowisk, w wyniku pożarów lasów) substancji gazowych lub pyłowych do powietrza na skutek działalności człowieka lub ze źródeł naturalnych
Fotowoltaika (PV)	Słoneczna energia elektryczna, która stanowi jedno z najbardziej przyjaznych środowisku źródeł energii. Ponieważ promienie słoneczne są powszechnie dostępne i możliwa jest ich bezpośrednia konwersja na energię elektryczną stanowi realną alternatywą dla paliw kopalnych.
GUS	Główny Urząd Statystyczny
Kolektory słoneczne	Urządzenia, które konwertują energię słoneczną na ciepło. Najczęściej są montowane w budynkach mieszkalnych i wykorzystywane do ogrzewania wody.
kWh	-jednostka pracy, energii oraz ciepła, 1 kWh odpowiada ilości energii, jaką zużywa przez

	godzinę urządzenie o mocy 1000 watów, czyli jednego kilowata (kW). To jednostka wielokrotna jednostki energii - watosekundy (czyli dżula) w układzie SI
LED	- obecnie najbardziej energooszczędnym źródłem światła – z ang. Light Emitting Diode.
LPG	- mieszanina propanu i butanu. Używany jako gaz, ale przechowywany w pojemnikach pod ciśnieniem jest cieczą. Należy do najbardziej wszechstronnych źródeł energii z ang. Liquefied Petroleum Gas.
Mg	Mega gram
MW	Mega watt
MWh	Mega wato godzina - 1 MWh = 1 000 kWh.
OZE, oze, odnawialne źródła energii	Źródła energii, których używanie nie powoduje ich długotrwałego deficytu. Zaliczają się do nich m.in.: wiatr, promienie słoneczne, pływy i fale morskie
Panele fotowoltaiczne, ogniwa fotowoltaiczne, PV	Instalacje często mylone z kolektorami słonecznymi. Podczas, gdy kolektory słoneczne przekształcają energię słoneczną w ciepło, panele fotowoltaiczne przekształcają energię słoneczną w elektryczną. Mogą zostać zintegrowane z budynkami np. ich fasadą czy dachem. Umieszczone na dachu wyglądają bardzo podobnie do kolektorów, jednak zwykle jest ich więcej.
PGN, Plan	Plan gospodarki niskoemisyjnej
Pompa ciepła	Urządzenie, dzięki któremu możliwy jest przepływ ciepła z obszaru chłodniejszego (grunt, woda, powietrze) do obszaru o wyższej temperaturze, jak np. wnętrze budynku. Wykorzystując ciepło zmagazynowane w gruncie, wodzie lub powietrzu, pozwala uniknąć spalania paliw kopalnych.
PONE	Program Ograniczania Niskiej Emisji, polegający na wymianie starych kotłów, pieców węglowych na nowoczesne kotły węglowe, retortowe, gazowe, ogrzewanie elektryczne, zastosowanie alternatywnych źródeł energii lub podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej
PM	Pył drobny, z ang. Particulate Matter
SEAP	Plan działań na rzecz zrównoważonej energii z ang. Sustainable Energy Action Plan
SOOS	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Spis zawartości

1. WSTĘP	13
1.1 PODSTAWA PRAWNA I FORMALNA OPRACOWANIA	14
1.2 CEL OPRACOWANIA.....	14
1.3 POLITYKA MIĘDZYNARODOWA I KRAJOWA WOBEC NISKIEJ EMISJI	15
1.3.1 Poziom międzynarodowy, w tym Unii Europejskiej – ogólny zarys	15
1.3.2 Zgodność zapisów „Planu” z głównymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym	16
*przekazany do opinii oraz konsultacji społecznych, stan sierpień 2015	16
1.4 ORGANIZACJA I FINANSOWANIE	20
1.4.1 Struktura organizacyjna niezbędna do wdrażania „Planu”	21
1.4.2 Niezbędne zasoby ludzkie	21
1.4.3 Niezbędne zasoby finansowe	21
1.5 ZAKRES OPRACOWANIA	22
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO „PLANEM” I UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE, Z JAKOŚCIĄ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	24
2.1 IDENTYFIKACJA OBSZARU	24
2.2 POŁOŻENIE	24
2.3 POWIERZCHNIA OBSZARU OBJĘTEGO „PLANEM”	25
2.4 LUDNOŚĆ	25
2.5 UWARUNKOWANIA KLIMATYCZNE	26
3. OBECNY STAN JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO NA TERENIE GMINY	28
4. CHARAKTERYSTYKA NOŚNIKÓW ENERGETYCZNYCH ZUŻYWANYCH NA TERENIE GMINY CZERSK	29
4.1 SYSTEM CIEPŁOWNICZY	29
4.1.1 Charakterystyka systemu ciepłowniczego	29
4.1.2 Produkcja, zużycie i odbiorcy ciepła	30
4.2 SYSTEM GAZOWNICZY	31
4.2.1 Charakterystyka systemu gazowniczego	31
4.2.2 Zużycie i odbiorcy gazu	33
4.2.3 Plany rozwojowe dostawców gazu na terenie gminy	34
4.3 SYSTEM ENERGETYCZNY	35
4.3.1 Charakterystyka systemu energetycznego	35
4.3.2 Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej	35
4.3.3 Plany rozwojowe sieci elektroenergetycznej	36
4.3.4 Oświetlenie ulic	36
4.4 WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII KOGENERACJI	37
4.5 TRANSPORT NA TERENIE GMINY	37
4.6 ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII – STAN OBECNY	39
4.7 MIKROINSTALACJE	41
4.8 ZASTOSOWANIE KOGENERACJI	43
5. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH GMINY CZERSK	44
6. WYNIKI INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA DO ATMOSFERY Z TERENU GMINY CZERSK.....	45

6.1	ETAPY OKREŚLANIA WIELKOŚCI EMISJI CO ₂	45
6.2	METODOLOGIA INWENTARYZACJI ŹRÓDEŁ EMISJI CO ₂	46
6.2.1	Podstawowe założenia przyjęte w „Planie”.....	46
6.2.2	Sposób zbierania danych.....	47
6.2.3	Uzasadnienie wyboru roku bazowego	49
6.2.4	Ogólne zasady opracowania bazy danych.....	49
6.2.5	Wykaz źródeł danych uwzględnione w inwentaryzacji bazowej.....	50
6.2.6	Wskaźniki emisji.....	50
6.2.7	Unikanie podwójnego liczenia emisji.....	51
6.2.8	Współpraca z interesariuszami	51
7	WYNIKI OBLICZEŃ.....	55
7.1	EMISJA ZWIĄZANA Z DZIAŁALNOŚCIĄ SAMORZĄDOWĄ.....	55
7.1.1	Budynki	57
7.1.2	Pojazdy.....	57
7.1.3	Oświetlenie publiczne	57
7.1.4	Gospodarka wodno-ściekowa.....	57
7.1.5	Gospodarka odpadami.....	57
7.2	EMISJA Z DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA.....	58
7.2.1	Mieszkalnictwo.....	60
7.2.2	Handel, usługi i przemysł.....	61
7.2.3	Transport.....	61
7.2.4	Gospodarka odpadami.....	61
7.3	EMISJA OGÓŁEM Z TERENU GMINY CZERSK	61
7.4	ZUŻYCIE ENERGII NA TERENIE GMINY CZERSK.....	62
8	PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI.....	64
8.1	OKREŚLENIE CELU STRATEGICZNEGO NA ROK 2020	64
8.2	PROGNOZY NA ROK 2020	64
8.3	STRATEGIA DŁUGOTERMINOWA DO ROKU 2020	65
8.4	CELE SZCZEGÓŁOWE „PLANU” DO ROKU 2020.....	66
8.6	CZYNNIKI POTENCJALNIE ODDZIAŁUJĄCE NA REALIZACJĘ „PLANU” – ANALIZA SWOT	67
9	OGÓLNA ANALIZA EKONOMICZNA I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	69
9.1	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	69
9.2	OSZCZĘDNOŚCI EKSPLOATACYJNE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI „PLANU”	70
9.3	EFEKT SPODZIEWANY W ROKU 2020.....	70
9.4	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ – WDROŻENIE PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	71
9.5	WYKAZ DZIAŁAŃ/ZADAŃ I ŚRODKI ZAPLANOWANE NA CAŁY OKRES OBJĘTY PLANEM.....	78
10	OCENA REALIZACJI I ZARZĄDZANIE „PLANEM”	79
10.1	MONITORING I WSKAŹNIKI	79
10.2	PROCEDURA WERYFIKACJI WDRAŻANIA „PLANU”	80
10.3	EFEKT EKOLOGICZNY I EKONOMICZNY WDROŻENIA „PLANU”.....	82
10.4	GŁÓWNE FUNKCJE ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ.....	83
11	WSPÓŁPRACA WŁADZ GMINY CZERSK Z SĄSIEDNIMI GMINAMI	84
12	ODNIESIENIE SIĘ DO UWARUNKOWAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 49 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIENIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE,	

UDZIAŁE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	84
13 NOTY INFORMACYJNE O OSOBACH SPORZĄDZAJĄCYCH DOKUMENT	87
14 WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH	88
15 SPIS TABEL ZAMIESZCZONYCH W OPRACOWANIU.....	89

Spis załączników

1. Przykładowe Krajowe Programy Priorytetowe finansowane ze środków NFOŚiGW, w ramach Programu:
Ochrona atmosfery
2. Oszczędności eksploatacyjne wynikające z podejmowanych działań na rzecz redukcji emisji i energii
3. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego – infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Streszczenie

Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN) to strategiczny dokument dla gminy, mający wpływ na lokalną gospodarkę ekologiczną i energetyczną. PGN zawiera informacje o ilości wprowadzanych do powietrza pyłów i gazów cieplarnianych na terenie gminy, podając jednocześnie propozycje konkretnych i efektywnych działań ograniczających te ilości.

Potrzeba sporządzenia i realizacji PGN wynika ze zobowiązań, określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno-energetycznym, przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku.

Działania określone w PGN są zgodne z polityką naszego kraju w przedmiocie sprawy i wynikają z Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Czersk pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.). Posiadanie Planu będzie podstawą do uzyskania dotacji m.in. na cele termomodernizacyjne z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020.

Celem niniejszego opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, których wcielenie w życie skutkować będzie zmianą struktury używanych nośników energetycznych oraz zmniejszeniem zużycia energii, czego konsekwencją ma być stopniowe obniżanie emisji gazów cieplarnianych (wyrażonej, jako tCO₂ tona dwutlenku węgla) na terenie gminy Czersk. Cel ten wpisuje się w bieżącą politykę energetyczną i ekologiczną gminy Czersk jest wynikiem dotychczasowych działań i zobowiązań władz samorządowych.

Opracowanie i realizacja zadań określonych w Planie gospodarki niskoemisyjnej pozwala na osiągnięcie celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcję emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 20 % w stosunku do poziomu z roku 2006 (przyjętego jako rok bazowy),
- zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20 % w ogólnym zużyciu energii (w przypadku Polski 15 %),
- redukcję zużycia energii pierwotnej o 20 % w stosunku do prognoz na 2020 rok, czyli podniesienie efektywności energetycznej.

Gmina Czersk jest gminą miejsko - wiejską. Położona jest w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim i graniczy z następującymi gminami: Brusy, Chojnice, Tuchola, Śliwice, Osieczna, Czarna Woda, Stara Kiszewa, Karsin, Kaliska. Przez teren gminy przepływają rzeki: Czerska Struga i Niechwaszcz oraz większe Brda i Wielki Kanał Brdy, rzeka Wda i jej kanał. Powierzchnia terenu gminy wynosi ogółem 380 km², w tym: obszary wiejskie - 370 km², miasto - 10 km². Lasy i grunty leśne zajmują w gminie 23 882 ha (ok. 63% obszaru gminy), z czego w mieście - 100 ha (ok. 10% obszaru miasta).

Stan jakości powietrza na terenie gminy Czersk kształtowany jest głównie przez:

- indywidualne źródła ciepła wykorzystujące wysokoemisyjne paliwa, takie jak węgiel kamienny i koks, tzw. emisja niska
- komunikację samochodową,
- kotłownie znajdujące się w zakładach produkcyjnych na terenie miasta i gminy,

Gmina Czersk nie ma opracowanego odrębnego „Programu ochrony powietrza”.

System ciepłowniczy

Na terenie Czerska istnieje centralny system ciepłowniczy w którym znajdują się dwie główne kotłownie na ul. Generała Maczka należącej do BIOPAL Sp. z o.o. w Chojnicach oraz przy ul. Przytorowej. Natomiast ogrzewanie budynków usytuowanych na obszarach wiejskich gminy oraz w części miasta nieobsługiwanej przez centralny

system ciepłowniczy, odbywa się za pomocą indywidualnych kotłowni spalających najczęściej węgiel i drewno, a w mniejszym stopniu olej opałowy oraz gaz ziemny. Kotłownie lokalne obsługują natomiast budynki wielorodzinne i budynki użyteczności publicznej.

System gazowniczy

Na terenie Czerska rozprowadzenie gazu ziemnego do odbiorców odbywa się poprzez: system sieci gazowych średniego ciśnienia, przeznaczonych głównie do zasilania odbiorców o zapotrzebowaniu powyżej 70 Nm³/h oraz w pewnym zakresie małych odbiorców (w tym odbiorców domowych) zlokalizowanych bezpośrednio przy gazociągach średniego ciśnienia; stacje redukcyjno-pomiarowe drugiego stopnia (SR-II°) redukujące gaz do niskiego ciśnienia; systemy sieci niskiego ciśnienia, zaopatrujące w gaz odbiorców o zapotrzebowaniu do 70 Nm³/h. Mieszkańcy Czerska mają dostęp do gazu ziemnego dostarczanego siecią gazową, której długość zwiększa się z każdym rokiem. Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta wynika z coraz większego zainteresowania mieszkańców gazem, jako źródłem energii cieplnej. Dlatego też z każdym rokiem zwiększa się nie tylko długość sieci gazowej, ale i liczba odbiorców gazu.

Obecnie gaz przewodowy nie jest dostępny dla mieszkańców wiejskich obszarów gminy. W latach 2006-2010 długość sieci przesyłowej na terenie miasta i gminy nie uległa zmianie, natomiast długość sieci rozdzielczej wzrosła w tym okresie o prawie 10%. Rozbudowa odbywała się jednak wyłącznie w zakresie sieci niskiego ciśnienia, w związku z wykonywanymi przyłączami gazowymi na terenie miasta. Liczba czynnych przyłączy gazowych na terenie Czerska wzrosła w latach 2006 - 2010 o ponad 22%, a ludność korzystająca z sieci gazowej zwiększyła się w tym okresie o 139 osób. W ostatnich latach obserwuje się także wzrost liczby mieszkańców miasta wykorzystujących gaz na potrzeby ogrzewania mieszkań.

System energetyczny

W skład systemu elektroenergetycznego (SEE) miasta i gminy Czersk wchodzi: Stacje GPZ (Główny Punkt Zasilania), sieci wysokiego napięcia (WN), średniego napięcia 15 kV (SN) i niskiego napięcia 0,4 kV (nn) oraz stacje transformatorowe 15 kV/0,4 kV. Energia elektryczna dla miasta i gminy Czersk dostarczana jest z GZP „Czersk”, która zlokalizowana jest w północnej części miasta Czersk oraz z GPZ „Chojnice Przemysłowa” zlokalizowanej w Chojnicach. GPZ „Czersk” zasilą miasto oraz wschodnią i środkową część gminy Czersk, natomiast GPZ „Chojnice Przemysłowa” zasilą zachodnie obszary gminy Czersk.

Transport drogowy

Sieć dróg publicznych jest podstawowym sposobem komunikacji na terenie gminy Czersk. Niniejsza sieć składa się z drogi krajowej Kostrzyń - Grzechotki nr 22 obejmującej na terenie gminy odcinek o długości 26,9 km. Traktem zarządzanym przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku jest droga wojewódzka Czersk – Tuchola nr 237 (ul. Tucholska i Szkolna w Czersku) o długości na terenie gminy 7,0 km. Drogi kategorii powiatowej stanowią odcinki o łącznej długości 119,7 km. Nadleśnictwo Czersk i Ryteł zarządzają drogami zakładowymi o łącznej długości 59 km. Gmina zarządza drogami o łącznej długości 288,7 km, z tego na terenie miasta 32,7 km. Nawierzchnię utwardzoną ma 51,1 km dróg gminnych, z tego na terenie miasta 21,7 km.

Odnawialne źródła energii.

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie małe elektrownie wodne na rzece Brdzie - są to elektrownie we wsi Mylof (Zapora o mocy 800 kW i Zakład Hodowli Pstręga o mocy 50 kW), jedna na rzece Wda we wsi Wojtał o mocy 22 kW oraz elektrownia we wsi Zawada o mocy 32 kW.

Do podstawowych zobowiązań gminy Czersk w zakresie OZE należy:

- dostosowanie prawa lokalnego do celów powiększania udziału OZE w pozyskiwaniu energii poprzez odpowiednie zapisy w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk dotyczące zaopatrywania nowopowstających budynków mieszkalnych oraz samorządowych w instalacje ciepłownicze (ogrzewanie, chłodzenie, c.w.u.) oparte o niskoemisyjne paliwa, a najlepiej z udziałem OZE np. kolektory słoneczne, pompy ciepła, jak również wyznaczenie terenów pod inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii,

- przeprowadzenie zgodnie z art. 10, ust. 2, pkt 5 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. 94, poz. 551 z późn. zm.), audytu energetycznego budynków o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą, jak również, w przypadku wystąpienia takiej konieczności, przeprowadzenie działań termomodernizacyjnych; Budynki zarządzane przez miasto, które powinny być poddane audytowi energetycznemu to przede wszystkim obiekty oświatowe (szkoły, przedszkola).
- inwestowanie w odnawialne źródła energii zwłaszcza w budynkach, których właścicielem lub zarządcą jest gmina Czersk
- prowadzenie szeroko pojętej akcji edukacyjnej mieszkańców gminy na temat konieczności stosowania OZE, korzyści dla środowiska i oszczędności wynikających z odnawialnych źródeł energii poprzez:
 - organizowanie imprez związanych z tą tematyką np. „Dni czystej energii”,
 - edukację dzieci i młodzieży w szkołach,
 - organizowanie konkursów plastycznych oraz wiedzy o OZE,
 - kampanię społeczną np. na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie o sposobach oszczędzania energii np. wymiana żarówek na oświetlenie energooszczędne, przeprowadzanie termomodernizacji budynków,
 - informowanie społeczeństwa o możliwościach pozyskania środków na przydomowe instalacje OZE (kolektory słoneczne, pompy ciepła, panele fotowoltaiczne),
 - informowanie o korzyściach wynikających z produkcji energii w biogazowniach,
- przeprowadzenie szkoleń i edukacja pracowników gminy Czersk w zakresie planowania zużycia energii, audytów energetycznych, instalacji OZE,
- współpraca z innymi gminami w zakresie wprowadzania instalacji OZE,
- dalsza wymiana oświetlenia dróg, placów, ulic, budynków i miejsc publicznych na bardziej energooszczędne,
- w przypadku budowy nowych budynków gminnych lub remontów uwzględnianie zasad energooszczędności, wprowadzanie w miarę możliwości instalacji OZE, wykorzystywanie maksymalnie naturalnego oświetlenia np. przeszkłone łączniki, fragmenty dachów, dostosowanie oświetlenia do charakteru pomieszczenia (inne oświetlenie pożądane jest w biurach inne w sali konferencyjnej), stosowanie czasowych wyłączników światła,
- promowanie zachowań zmierzających do oszczędzania energii wśród mieszkańców gminy,
- przygotowanie planu działań w zakresie OZE na najbliższy rok, przedstawienie założeń na Radzie Gminy i wcielenie w życie założeń,
- kontynuowanie wdrożonych już w mieście działań proekologicznych.

Identyfikacja problemów emisji substancji do powietrza z terenu Gminy Czersk

Zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy powodowane są przez lokalne systemy zaopatrzenia w ciepło, szczególnie na obszarach zwartej zabudowy zarówno miejskiej jak i wiejskiej. Głównym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy są:

- procesy spalania paliw w paleniskach domowych (niska emisja) kotłownie znajdujące się w zakładach produkcyjnych:
 - Czerska Fabryka Mebli „Klose”,
 - Meblostyl S.C.,
 - Spółdzielnia Inwalidów „Równość”,
 - ASMET,
 - Zakłady Przemysłu Drzewnego (przy ul. Królowej Jadwigi),
 - Piekarnia (przy ul. Batorego),
 - Zakłady Przemysłu Drzewnego w Rytlu,
- komunikacja samochodowa (emisja komunikacyjna),
- na terenie gminy stosunkowo mało pojazdów wyposażonych jest w instalację LPG.

Wyniki inwentaryzacji wielkości emisji dwutlenku węgla

W celu oszacowania wielkości emisji gazów cieplarnianych przyjęto następujące założenia metodologiczne:

1. Zasięg terytorialny inwentaryzacji: inwentaryzacja obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Czersk. Do obliczenia emisji przyjęto zużycie energii finalnej w obrębie granic gminy
2. Zakres inwentaryzacji: inwentaryzacją objęte zostały emisje gazów cieplarnianych wynikające z zużycia energii finalnej na terenie gminy. Poprzez zużycie energii finalnej rozumie się zużycie:
 - energii cieplnej (na potrzeby ogrzewania i c.w.u),
 - energii paliw (transport),
 - energii elektrycznej,
 - energii gazu (na cele socjalno-bytowe i ogrzewania w usługach),
3. Do określenia wielkości emisji gazów cieplarnianych w przeliczeniu na ekwiwalent dwutlenku węgla CO_{2eq} przyjęto wskaźniki wynikające z rzeczywistych danych wynikających z przeprowadzonej inwentaryzacji oraz wskaźników publikowanych w danych statystycznych i literaturze fachowej,

W inwentaryzacji uwzględniono dane źródłowe za 2006 r. (rok bazowy) oraz za rok 2013 w zakresie:

- zużycia energii elektrycznej,
- zużycia ciepła sieciowego,
- zużycia paliw kopalnych (węgiel kamienny, gaz ziemny i olej opałowy),
- zużycia paliw przeznaczonych do transportu,
- zużycia biomasy i energii ze źródeł odnawialnych,
- wytworzonych/składowanych odpadów,
- gospodarki wodno-ściekowej.

Inwentaryzację przeprowadzono w podziale na dwie grupy:

- pierwsza grupa związana jest z aktywnością samorządu lokalnego,
- druga grupa związana jest aktywnością społeczeństwa.

Każda z grup podzielona została na podgrupy źródeł, odpowiadające działaniom władz lokalnych i społeczeństwa, w celu ułatwienia zbiórki danych oraz wprowadzania danych do bazy danych.

Całkowita emisja CO₂ z obszaru gminy Czersk w 2006 r. wyniosła 66 693 Mg.

Zużycie energii finalnej z obszaru gminy Czersk w 2006 r. wyniosła 241 797 MWh.

Całkowita ilość wyprodukowanej energii przy użyciu instalacji OZE na obszarze gminy Czersk w 2013 r. wyniosło 59 278 MWh.

Określenie celu strategicznego oraz monitoring efektów działań

- Celem strategicznym jest poprawa stanu powietrza atmosferycznego przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Czersk.

- Celem głównym planowanych działań jest redukcja emisji gazów cieplarnianych, wyrażona w Mg CO₂, redukcja zużycia energii pierwotnej, wyrażona w MWh oraz zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł w ogólnym zużyciu energii, wyrażone w MWh.

Monitoring efektów jest istotnym elementem procesu wdrażania „Planu”. Dla docelowego roku realizacji „Planu” 2020 przewiduje monitorowanie według wskaźników przedstawionych w poniższej tabeli.

Lp.	Obszar	Zużycie energii pierwotnej [MWh/rok]	Emisja CO ₂ [Mg/rok CO ₂]	Produkcja energii z OZE [MWh/rok]	Redukcja zanieczyszczeń do powietrza PM10 [Mg]
1	2	3	4	5	6
1	Cel szczegółowy na rok 2020 ogółem	2442	1173	635	51,81
2	Cel szczegółowy na rok 2020 - samorząd	2151	887	344	25,30
3	Cel szczegółowy na rok 2020 - społeczeństwo	291	286	291	26,51
4	Cel strategiczny na rok 2020 w %	1,0	1,76	0,26	-

Powyższe wskaźniki będą monitorowane na podstawie wprowadzanych do bazy danych inwentaryzacji emisji CO₂ danych w poszczególnych latach objętych „Planem”. Monitoring polegał będzie na obserwacji tendencji w zbliżaniu się lub oddalaniu od wskaźników „Planu”.

Ponadto wskaźnikami efektów realizacji „Planu” mogą być:

- zużycie energii elektrycznej na terenie gminy,
- zużycie energii cieplnej na terenie gminy,
- zużycie gazu na terenie gminy,
- zużycie poszczególnych surowców energetycznych na terenie gminy,
- i inne,

które monitorować można za pomocą bazy danych, w której powyższe zużycia określone zostały w odpowiednich zakładkach poszczególnych arkuszy.

Głównymi efektami ekologicznymi i ekonomicznymi wdrożenia określonych w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Czersk działań jest:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- zwiększenie udziału zużycia energii ze źródeł odnawialnych,
- redukcję zużycia energii elektrycznej i cieplnej,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego,

ale także:

- oszczędności, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii finalnej,
- zwiększenia sprawności wytwarzania ciepła,
- ograniczenia strat ciepła w ogrzewanych budynkach.

Źródła finansowania

Działania przewidziane w „Planie” będą finansowane ze środków zewnętrznych i własnych gminy. Środki na realizację powinny być zabezpieczone głównie w programach krajowych i europejskich, a we własnym zakresie – konieczne jest wpisanie działań długofalowych do wieloletnich planów inwestycyjnych oraz uwzględnienie

wszystkich działań w corocznym budżecie gminy. Przewiduje się pozyskanie zewnętrznego wsparcia finansowego (w formie bezzwrotnych dotacji i preferencyjnych pożyczek) dla prowadzonych działań.

Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że „Plan” opracowany jest przede wszystkim z myślą o mieszkańcach gminy, by przyniósł im widoczne efekty ekologiczne i ekonomiczne.

Z tego też względu zaproponowane cele oraz poszczególne działania przewidują uzyskanie odpowiedniej kwoty dofinansowania inwestycji zmierzającej do poprawy, jakości życia mieszkańców na terenie gminy Czersk.

Dzięki temu mieszkańiec gminy zyskuje:

1. **czystsze powietrze** (odczuwalne szczególnie w okresie grzewczym),
2. **oszczędności** pośrednie (oszczędza gmina – oszczędza też mieszkaniec) oraz bezpośrednie (oszczędności z tytułu mniejszego zużycia poszczególnych mediów),
3. **możliwość uzyskania dotacji UE** na działania takie, jak:
 - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, budynków gminnych oraz budynków społeczeństwa,
 - modernizację oświetlenia ulic i placów, skutkujących zwiększeniem komfortu przebywania po zmroku mieszkańców na ulicach gminy
 - poprawę jakości dróg, poprawiającą komfort ich użytkowania,
 - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, takich jak: instalacje solarne, fotowoltaika, pompy ciepła i inne, zarówno przez jednostki gminne, jak i społeczeństwo, na potrzeby ogrzewania wody użytkowej oraz wspomagania ogrzewania pomieszczeń, co skutkować będzie wyraźnymi oszczędnościami z tytułu mniejszego zużycia mediów grzewczych,
 - wymianę starych kotłów/ pieców na nowe i sprawniejsze, zarówno w budynkach jednostek gminnych, jak i budynkach społeczeństwa, co skutkować będzie mniejszą emisją pyłów i substancji do powietrza (czystsze powietrze) oraz oszczędnościami wynikającymi z większej sprawności nowego kotła/pieca i mniejszego zużycia tańszego medium grzewczego,
 - zabezpieczenie energetyczne wszystkich mieszkańców, poprzez tworzenie kotłowni lokalnych wyposażonych w niezależne, odnawialne źródła energii, najczęściej w skojarzeniu (jednoczesne wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej).

Dobrze realizowany „Plan” pozwoli zwiększyć szanse gminy Czersk i podmiotów działających na jego terenie na uzyskanie dofinansowania ze środków krajowych i Unii Europejskiej, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Brak opracowanego planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Czersk spowoduje, że skorzystanie z oferowanych źródeł dofinansowania na wymienione powyżej działania, zarówno dla jednostek gminnych jak i społeczeństwa będzie utrudnione.

Przedstawiony w niniejszym dokumencie plan działań pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów, pod warunkiem konsekwentnej i skutecznej realizacji zaplanowanych zamierzeń. Nie będzie to możliwe bez uzyskania dofinansowania na te działania. Szczególnie dla mieszkańców miasta możliwość finansowania lub dofinansowania planowanych przedsięwzięć stwarza możliwości czynnego ich udziału w realizacji celów określonych w „Planie”.

Realizacja działań wynikających z „Planu” na terenie gminy Czersk jest zadaniem ambitnym, ale możliwym do realizacji. Działania zaplanowane do realizacji na lata 2014-2020 pozwolą na ograniczenie emisji na terenie gminy Czersk.

Część opisowa

1. Wstęp

Pod pojęciem gospodarki niskoemisyjnej należy rozumieć gospodarkę szanującą środowisko naturalne, biorącą pod uwagę interesy nie tylko bieżącego pokolenia, ale i przyszłych pokoleń, dla których czyste powietrze, niezdewastowany krajobraz i zdrowie publiczne nie są mniej ważne niż zysk finansowy.

Pierwszym celem polityki publicznej w scenariuszu niskoemisyjnej modernizacji jest przełamanie barier informacyjnych, technologicznych i finansowych, mogących zablokować pełne wykorzystanie potencjału efektywności drzemącego w polskiej gospodarce.

Stan środowiska naturalnego jest uzależniony od procesu spalania paliw na cele grzewcze w budynkach indywidualnych oraz użyteczności publicznej (gminnych). Spalanie to powoduje emisję substancji do powietrza (pyłowo-gazowych). Skuteczne ograniczenie negatywnego oddziaływania tej emisji wymaga przeprowadzenia inwestycji, których celem jest zmniejszenie zużycia energii oraz zastępowanie obecnie wytwarzanej energii ze spalania paliw kopalnych na rzecz produkowanej energii ze źródeł odnawialnych (OZE).

Niestety często zdarza się, że koszty tego rodzaju przedsięwzięć są zbyt wysokie w stosunku do możliwości podmiotu wdrażającego. Obecnie w Polsce wprowadza się szereg narzędzi preferencyjnego wsparcia finansowego przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska w tym ochrony atmosfery. Najczęściej narzędzia te są dostępne dla podmiotów komercyjnych, jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów instytucjonalnych. Tymczasem wiadomym jest, że problemy związane ze złą jakością powietrza są w znacznej mierze wynikiem spalania paliw na cele grzewcze w indywidualnych kotłowniach zainstalowanych w budynkach mieszkalnych.

W przypadku budynków indywidualnych brak jest prawnych normatyw, których egzekwowanie pozwalałoby kontrolować poziom emisji (inaczej niż w przypadku dużych zakładów produkcyjnych). Samorządy i przedsiębiorstwa dokonują działań mających na celu ograniczenie zużycia energii, natomiast niska emisja „mieszkaniowa” pozostaje kwestią otwartą. Pomocne zatem byłoby wprowadzenie narzędzi „pośredniego” stymulowania postaw proekologicznych dla prywatnych właścicieli budynków mieszkalnych. Zachęty mające na celu zmniejszanie zaangażowania środków własnych, dają lepsze rezultaty niż wprowadzenie sankcji administracyjnych.

Koniecznym jest wypracowanie dokumentów przyjmowanych uchwałą rady gminy lub powiatu, które będą między innymi:

- gromadzić dane w odniesieniu do osób chętnych do podjęcia działania inwestycyjnego w zakresie ograniczenia zużycia energii elektrycznej oraz ciepłej,
- analizowały dostępne kierunki działania w obszarze techniczno-technologicznym,
- wskazywały parametry ekonomiczne związane z realizacją przedsięwzięcia - zalicza się tu wartość nakładów inwestycyjnych, źródła finansowania, oszczędności w kosztach ogrzewania itp.,
- opisywały spodziewane efekty energetyczne i ekologiczne,
- dostarczały narzędzi monitoringu kluczowego społecznie, parametru jakim jest efekt ekologiczny.

Patrząc na doświadczenia różnych jednostek samorządu terytorialnego można stwierdzić, iż realizacja programu ograniczenia niskiej emisji wydatnie przyczynia się do poprawy stanu środowiska. Wprowadzenie programów umożliwiających skorzystanie z różnego rodzaju dofinansowań, stymuluje zmianę nośnika energii finalnej dla ogrzania budynków, z paliwa stałego (węgiel kamienny) na inne, bardziej przyjazne środowisku rodzaje paliw jak gaz ziemny, olej opałowy, biomasa, ekogroszek czy też OZE (panele fotowoltaiczne, pompy ciepła itp.). Dodatkowo umożliwia zracjonalizowanie zużycia energii poprzez wymianę niskosprawnych kotłów i pieców na jednostki o wyższej efektywności, a także na instalację odnawialnych źródeł energii jako układów wspomagających wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła. Wszystko to przyczynia się do redukcji emisji

substancji szkodliwych dla środowiska, takich jak: dwutlenek siarki, tlenek węgla, tlenki azotu, pyły, wielopierścieniowe węglowodany aromatyczne WWA, benzo/a/piren, dioksyny i furany oraz węglowodory alifatyczne, aldehydy, ketony, metale ciężkie.

Ważnym aspektem opracowywanych programów jest wymuszenie zmiany zachowań wśród mieszkańców, polegające między innymi na braku spalania szczególnie w okresie zimowym w paleniskach domowych odpadów komunalnych, które powinny być unieszkodliwiane przez składowanie lub poddanie procesowi utylizacji biologicznej, które jest przyczyną trudnej do oszacowania emisji najbardziej niebezpiecznych związków do atmosfery.

1.1 Podstawa prawna i formalna opracowania

Potrzeba sporządzenia i realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej wynika ze zobowiązań, określonych w ratyfikowanym przez Polskę Protokole z Kioto oraz w pakiecie klimatyczno-energetycznym, przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku.

Ponadto jest zgodna z polityką Polski i wynika z Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 roku.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Czersk pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.). Posiadanie Planu będzie podstawą do uzyskania dotacji m.in. na cele termomodernizacyjne z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020.

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014 – 2020” (dalej: „Plan” lub PGN) opracowano na podstawie umowy nr WO-272-1/7/2015 z dnia 02.01.2014 r. zawartej pomiędzy gminą Czersk z siedzibą ul. Kościuszki 27, 89-650 Czersk, a Pomorską Grupą Konsultingową S.A z siedzibą w Bydgoszczy ul. Gdańska 76, 85-021 Bydgoszcz.

1.2 Cel opracowania

Celem niniejszego opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, których wcielenie w życie skutkować będzie zmianą struktury używanych nośników energetycznych oraz zmniejszeniem zużycia energii, czego konsekwencją ma być stopniowe obniżanie emisji gazów cieplarnianych, (CO₂) na terenie gminy Czersk. Cel ten wpisuje się w bieżącą politykę energetyczną i ekologiczną gminy Czersk i jest wynikiem dotychczasowych działań i zobowiązań władz samorządowych.

Poziom emisji gazów cieplarnianych, który powinien być osiągnięty w roku 2020, wyznaczany jest, jako wartość wynosząca 80% zinwentaryzowanej emisji roku bazowego, za który w opracowaniu przyjęto rok 2006. Wyniki przeprowadzonej na terenie gminy inwentaryzacji stanowią podstawę do określenia szczegółowego planu działań, pozwalających na osiągnięcie tego poziomu.

Do celów szczegółowych, wyznaczonych w „Planie” należą:

- systematyczna poprawa, jakości powietrza atmosferycznego, poprzez redukcję lokalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, związanej ze spalaniem paliw na terenie gminy,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE),
- redukcja zużycia energii finalnej,

a także:

- poprawa, jakości powietrza, poprzez zmniejszenie globalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych związanej z wykorzystaniem energii elektrycznej produkowanej w krajowym systemie elektroenergetycznym,
- rozwój planowania energetycznego w gminie oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw nośników energii na jej terenie,
- rozwój systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii,
- obniżenie energochłonności w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- kreowanie i utrzymanie wizerunku gminy Czersk, jako jednostki samorządowej, która w sposób racjonalny wykorzystuje energię i dba, o jakość środowiska na swoim terenie - „wzorcowa rola sektora publicznego”,

- rozwój wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zlokalizowanych na terenie gminy,
- aktywizacja lokalnej społeczności oraz poszczególnych uczestników lokalnego rynku energii (producentów i konsumentów) w działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych.

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014 – 2020” proponuje sposoby miarodajnego monitorowania efektów podejmowanych działań, jak również przedstawia szereg możliwych do wykorzystania wskaźników oraz propozycję harmonogramu monitoringu.

1.3 Polityka międzynarodowa i krajowa wobec niskiej emisji

1.3.1 Poziom międzynarodowy, w tym Unii Europejskiej – ogólny zarys

Idea ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynika z porozumień międzynarodowych. Ramowa Konwencja Klimatyczna UNFCCC, ratyfikowana przez 192 państwa, stanowi podstawę prac nad światową redukcją emisji gazów cieplarnianych. Pierwsze szczegółowe uzgodnienia są wynikiem trzeciej konferencji stron (COP3) w 1997 r. w Kioto. Na mocy postanowień Protokołu z Kioto kraje, które zdecydowały się na jego ratyfikację, zobowiązują się do redukcji emisji gazów cieplarnianych średnio o 5,2 % do 2012 r. Ograniczenie wzrostu temperatury o 2–3°C wymaga stabilizacji stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze (w przeliczeniu na CO₂) na poziomie 450–550 ppm. Oznacza to potrzebę znacznie większego ograniczenia emisji. Od 2020 r. globalna emisja powinna spadać w tempie 1–5 % rocznie tak, aby w 2050 r. osiągnąć poziom o 25–70 % niższy niż obecnie.

Podstawę unijnej polityki klimatycznej stanowi zainicjowany w 2000 roku Europejski Program Ochrony Klimatu (ECCP), który jest połączeniem działań dobrowolnych, dobrych praktyk, mechanizmów rynkowych oraz programów informacyjnych. Jednym z najważniejszych instrumentów polityki Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony klimatu jest europejski system handlu uprawnieniami do emisji CO₂ (EU ETS), który obejmuje większość znaczących emitentów GC, prowadzących działalność opisaną w dyrektywie o zintegrowanej kontroli i zapobieganiu zanieczyszczeniom przemysłowym IPCC, a także spoza niej.

Polityka klimatyczna Unii Europejskiej skupia się na wdrożeniu tzw. pakietu klimatyczno-energetycznego przyjętego w grudniu 2008 r. (przewiduje się ustalenie nowych celów redukcyjnych w ramach kolejnego porozumienia w sprawie zmian klimatu najprawdopodobniej w Paryżu w roku 2015).

Założenia tego pakietu są następujące:

- Unia Europejska liderem i wzorem dla reszty świata dla ochrony klimatu ziemi – niedopuszczenia do większego niż 2°C wzrostu średniej temperatury Ziemi,
- Cele pakietu „3 x 20%” (redukcja gazów cieplarnianych, wzrost udziału OZE w zużyciu energii finalnej, wzrost efektywności energetycznej, wzrost udziału biopaliw w transporcie) współrealizują politykę energetyczną UE.

Dla osiągnięcia tego ambitnego celu podejmowanych jest szereg działań w zakresie szeroko rozumianej promocji efektywności energetycznej. Działania te wymagają zaangażowania społeczeństwa, decydentów i polityków oraz wszystkich podmiotów działających na rynku. Edukacja, kampanie informacyjne, wsparcie dla rozwoju efektywnych energetycznie technologii, standaryzacja i przepisy dotyczące minimalnych wymagań efektywnościowych i etykietowania, „Zielone zamówienia publiczne” to tylko niektóre z tych działań.

Zobowiązania redukcyjne gazów cieplarnianych, obligują do działań polegających głównie na przestawieniu gospodarki na gospodarkę niskoemisyjną, a tym samym ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych i innych substancji. Jest to kluczowy krok w kierunku zapewnienia stabilnego środowiska oraz długofalowego zrównoważonego rozwoju.

1.3.2 Zgodność zapisów „Planu” z głównymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym

Poniżej w tabeli wyszczególniono, wraz z podaniem kontekstu, kluczowe (pod względem obszaru zastosowania oraz poruszanych zagadnień) dokumenty strategiczne i planistyczne, potwierdzające zbieżność niniejszego „Planu” z prowadzoną polityką krajową, regionalną i lokalną.

Tabela nr 1.3.2-1. Wykaz dokumentów strategicznych i planistycznych, wraz z podaniem kontekstu funkcjonowania, obejmujących zagadnienia związane z „Planem”

L.p.	Nazwa dokumentu	Kontekst krajowy	Kontekst regionalny	Kontekst lokalny
1	2	3	4	5
1	Strategia Rozwoju Kraju 2020	X		
2	Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	X		
3	Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016	X		
4	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020		X	
5	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020		X	
6	Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020		X	
7	Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM _{2,5} *		X	
8	Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chojnickiego na lata 2007 – 2010 z perspektywą do roku 2014			X
9	Strategia Rozwoju Powiatu Chojnickiego do roku 2025			X
10	Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego			X
11	Strategia Rozwoju Gminy Czersk na lata 2014 - 2015			X
12	Program Ochrony Środowiska Gminy Czersk Załącznik do uchwały nr XXV/286/05 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23 lutego 2005 roku			X

**przekazany do opinii oraz konsultacji społecznych, stan sierpień 2015*

Omówienie zapisów wybranych, najistotniejszych dokumentów regionalnych i lokalnych

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowanych przez samorząd województwa, który poprzez swoje organy podejmuje działania na rzecz zaspokajania potrzeb mieszkańców regionu, stałego podnoszenia jakości życia i utrzymania regionu na ścieżce trwałego i zrównoważonego rozwoju. „Plan” wpisuje się w Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego w następujących celach:

Cel strategiczny: atrakcyjna przestrzeń

Cel operacyjny: sprawny system transportowy

Kierunki działań:

- rozwój systemu transportu zbiorowego,

Cel operacyjny: bezpieczeństwo i efektywność energetyczna

Kierunki działań:

- Wsparcie przedsięwzięć z zakresu efektywności energetycznej,
- Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- Rozwój systemów zaopatrzenia w ciepło i zwiększanie zasięgu ich obsługi,
- Zmiana lokalnych i indywidualnych źródeł energii w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń,

Cel operacyjny: dobry stan środowiska

Kierunki działań:

- Rozwój systemów odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych,
- Rozwój kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych,
- Zachowanie walorów przyrody i poprawa spójności przyrodniczej,

Program Ochrony Środowiska Województwa pomorskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011 - 2014

PGN wpisuje się w założenia niniejszego dokumentu w zakresie:

Cel ekologiczny 1: Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;

Kierunki działań:

- Identyfikacja środowiskowych zagrożeń zdrowia, zahamowanie ich narastania oraz minimalizacja powodowanych przez nie skutków,
- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych, w tym wód przybrzeżnych,

Cel ekologiczny:

- Poprawa warunków zdrowotnych poprzez osiągnięcie i utrzymywanie standardów jakości powietrza,
- Budowa systemu gospodarki odpadami, który w pełni realizuje zasadę zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów, zapewnia wysoki stopień ich odzysku oraz bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie,
- Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii z udziałem substancji niebezpiecznych, a w przypadku jej wystąpienia eliminacja i ograniczenie jej skutków dla mieszkańców i środowiska,
- Ochrona mieszkańców województwa przed hałasem zagrażającym zdrowiu lub jakości życia,
- Ochrona mieszkańców województwa przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Cel ekologiczny 2: Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem oraz podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Kierunki działań:

- Wykształcenie u mieszkańców województwa pomorskiego postaw i nawyków proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska,
- Rozwój świadomego uczestnictwa społecznego w podejmowaniu decyzji związanych z wykorzystaniem zasobów środowiska,
- Stworzenie skutecznego systemu prawnych, ekonomicznych i finansowych instrumentów polityki ekologicznej zapewniających efektywne realizowanie jej celów,
- Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska, zwiększenie roli ekoinnowacyjności w procesie rozwoju regionu.

Cel ekologiczny 3: Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody

Kierunki działań:

- Racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludności w wodę,
- Zwiększanie powierzchni i zasobów leśnych regionu oraz wzrost ich różnorodności biologicznej,
- Zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Chojnickiego na lata 2007 – 2010 z perspektywą do roku 2014

Na podstawie oceny aktualnego stanu środowiska na obszarze powiatu i identyfikacji najważniejszych problemów ekologicznych sformułowano m.in. priorytet: Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza atmosferycznego. PGN dla gminy Czersk jest spójny z celem strategicznym:

1. *Polepszenie jakości powietrza, a przez to jakości życia mieszkańców.*
 - modernizacja układów technologicznych oraz montaż urządzeń ograniczających emisję (szczególnie w zakresie zmniejszania emisji ze źródeł ciepłowniczych),
 - edukacja ekologiczna społeczeństwa na temat wykorzystania proekologicznych nośników energii i szkodliwości spalania materiałów odpadowych szczególnie tworzyw sztucznych,
 - rozbudowa sieci gazowej na obszarze powiatu i zwiększenie liczby odbiorców,
 - spalanie węgla lepszej jakości lub zamiana nośnika energii na bardziej ekologiczny oraz wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw,
 - centralizacja uciepłwienia prowadząca do likwidacji małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych,
 - eliminowanie węgla, jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych, rozpowszechnienie stosowania drewna, trocin, wierzby energetycznej czy gazu,
 - promowanie nowych nośników energii ekologicznej pochodzących ze źródeł odnawialnych: energia słoneczna, wiatrowa, wodna, geotermalna,
 - promowanie działań termorenowacyjnych budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej dających możliwość energooszczędności,
 2. *Racjonalne zużycie materiałów, wody i energii, wraz ze wzrostem udziału wykorzystywanych zasobów energii odnawialnej.*
 - poprawa parametrów energetycznych budynków przez termorenowację budynków (wymiana okien i ocieplenie budynków),
 - stosowanie indywidualnych liczników ciepła (budynki komunalne),
 - modernizacja sieci wodociągowych w celu zmniejszenia strat wody na przesyle w sieci,
 - opracowanie programu rozwoju energetyki opartej o surowce odnawialne,
 - stopniowe zwiększanie udziału energii otrzymanej z surowców odnawialnych w całkowitym zużyciu energii - coroczne określanie udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii,
 - stosowanie bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwości współfinansowania),
 - wprowadzanie energooszczędnych technologii w przemyśle i energetyce energii odnawialnej,
- zmniejszenie strat na przesyle energii cieplnej poprzez modernizację systemów przesyłowych.

„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czersk, zwana dalej „Zmianą Studium”, określa politykę gospodarowania przestrzenią gminy Czersk i jest sporządzona na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. - Dz. U. z 12.06.2012 r. poz. 647).

Zmiana Studium zastępuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Czersk, uchwalone uchwałą Nr XX/195/2000 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 28 września 2000 r., na podstawie art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 89, poz. 415 z późn. zm.).

Zmiana Studium opisuje w punktach:

7 - Stan środowiska naturalnego gminy i warunki jego ochrony

17 - Stan systemów komunikacji, infrastruktury technicznej, stopień uporządkowania Gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

Strategia Rozwoju Gminy Czersk na lata 2014 – 2015 jest dokumentem planistycznym wskazującym główne cele dalszego rozwoju gminy Czersk do roku 2015 i określającym sposób osiągnięcia tych celów. To dokument kierunkowy, mapa drogowa, która jest podstawą do podejmowania skoordynowanych działań przez wszystkich partnerów społecznych gminy. Do celów strategicznych należy również dbanie o wysoką jakość środowiska naturalnego oraz zwieszony dostęp do sieci gazowej, co czyni dokument spójny z założeniami „Planu”.

Program Ochrony Środowiska Gminy Czersk Załącznik do uchwały nr XXV/286/05 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23 lutego 2005 roku. W rozdziale 5.1 porusza tematykę zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oraz problemu niskiej emisji, Do głównych celów należą:

Do poprawy aktualnego stanu powietrza atmosferycznego przyczynią się następujące działania:

- A1. Program ograniczenia emisji zanieczyszczeń z gospodarstw domowych
- A2. Program ograniczenia emisji z kotłowni przemysłowych
- A3. Program ograniczenia emisji komunikacyjnych

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Czersk na lata 2011-2026

W w/w dokumencie zawarto m.in.: w punkcie 5.2 Plany rozwojowe przedsiębiorstw ciepłowniczych, 6.2 Plany rozwojowe dla systemu gazowniczego, 7.2 Plany rozwojowe przedsiębiorstwa energetycznego oraz w punkcie 9 Analiza możliwości wykorzystania lokalnych i odnawialnych źródeł energii.

Oprócz dokumentów strategicznych w niniejszym „Planie” uwzględniono dokumenty dotyczące dofinansowania działań, m.in.:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

PGN dla gminy Czersk odnosi się w swych zapisach do:

2.A. 9 Oś Priorytetowa 9 Mobilność

Priorytet Inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

2.A.10 Oś Priorytetowa 10 Energia

Priorytety Inwestycyjne:

4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.

4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020.

W dniu 12 grudnia 2014 r. Komisja Europejska decyzją wykonawczą numer: 2014PL06RDNP001 zaakceptowała Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 określa priorytety, zgodnie z którymi wydatkowane będą środki publiczne przeznaczone na rozwój obszarów wiejskich w perspektywie 2014 – 2020.

PROW 2014 – 2020 realizowany będzie poprzez 15 działań, 35 poddziałań i 42 typy operacji, poprzez 6 priorytetów rozwoju obszarów wiejskich:

Priorytet 1 ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich.

Priorytet 2 Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.

Priorytet 3 W spieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

Priorytet 4 Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem.

Priorytet 5 Promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wspieranie przechodzenia w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu.

Priorytet 6 Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Szczegółowe dane dotyczące źródeł dofinansowania przedstawiono w załączniku nr 1.

Gmina Czersk dzięki opracowaniu „Planu” będzie mogła ubiegać się o środki unijne z m.in. z ww. źródeł na cele szczegółowe rozwoju gospodarki niskoemisyjnej na swoim terenie.

1.4 Organizacja i finansowanie

Realizacja „Planu” należy do zadań gminy Czersk. Zadania wynikające z PGN są przypisane poszczególnym jednostkom podległym władzom gminy, a także podmiotom zewnętrznym, działającym na terenie gminy. Monitoring realizacji Planu oraz aktualizacja baz danych podlegać będzie wyznaczonej osobie będącej koordynatorem oraz pozostałym członkom stworzonej do tego celu grupy.

Istotne dla osiągnięcia określonych w „Planie” celów jest dopilnowanie, aby cele i kierunki działań wyznaczone w PGN były:

- przyjmowane w odpowiednich zapisach prawa lokalnego,
- uwzględniane w dokumentach strategicznych i planistycznych,
- uwzględniane w wewnętrznych dokumentach Urzędu Miejskiego.

Do realizacji „Planu” przewiduje się zaangażowanie obecnie pracującego personelu w Urzędzie Miejskim (przedstawiono w poniższym punkcie).

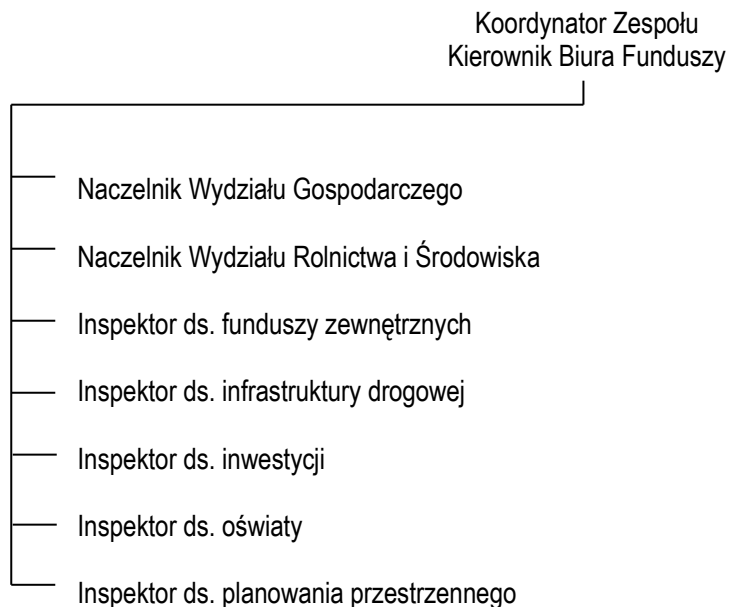
„Plan” bezpośrednio, bądź pośrednio oddziałuje na jednostki, grupy, czy organizacje, wśród których wymienić można:

- mieszkańców gminy,
- jednostki gminne: Wydziały Urzędu Miejskiego, jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, zakłady opieki zdrowotnej, samorządowe instytucje kultury,
- przedsiębiorstwa prywatne, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe.

Niniejszy „Plan” podlega konsultacjom z wszystkimi ww. jednostkami, grupami i organizacjami.

1.4.1 Struktura organizacyjna niezbędna do wdrażania „Planu”

Poniżej przedstawiono strukturę organizacyjną niezbędną do wdrażania „Planu”.

1.4.2 Niezbędne zasoby ludzkie

Do realizacji „Planu” przewiduje się zaangażowanie obecnie pracującego personelu w Urzędzie Miejskim w ramach ich kompetencji i funkcji pełnionej w Urzędzie, w związku z czym nie przewiduje się dostosowania struktury organizacyjnej gminy do wymogów niezbędnych do wdrażania planu.

Osobą odpowiedzialną za wdrażanie „Planu” będzie koordynator zespołu. Do głównych zadań koordynatora będzie należało:

- Gromadzenie danych niezbędnych do weryfikacji postępów,
- Monitorowanie sytuacji energetycznej na terenie gminy,
- Coroczne kontrolowanie stopnia realizacji celów „Planu”,
- Przygotowanie krótkoterminowych działań w perspektywie lat 2014 -2016, 2017 - 2020,
- Sporządzanie raportów z przeprowadzonych działań,
- Prowadzenie działań związanych z realizacją poszczególnych działań zawartych w „Planie”,
- Rozwijanie zagadnień zarządzania energią w gminie oraz planowania energetycznego na szczeblu lokalnym,
- Dalsze prowadzenie oraz ekspansja działań edukacyjnych oraz informacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania energią oraz ochrony środowiska naturalnego (w szczególności zagadnień dotyczących gazów cieplarnianych).

Członkowie zespołu realizować będą zadania wyznaczone przez koordynatora oraz gromadzić i przekazywać koordynatorowi dane w zakresie prowadzonych działań, osiągniętych wskaźników i środków finansowych potrzebnych do realizacji działań. Każdy z członków zespołu pełnił będzie w zespole funkcje w zakresie swych kompetencji.

1.4.3 Niezbędne zasoby finansowe

Działania przewidziane w „Planie” będą finansowane ze środków zewnętrznych i własnych gminy. Środki na realizację powinny być zabezpieczone głównie w programach krajowych i europejskich, a we własnym zakresie – konieczne jest wpisanie działań długofalowych do wieloletniej prognozy finansowej oraz uwzględnienie wszystkich działań w corocznym budżecie gminy. Przewiduje się pozyskanie zewnętrznego wsparcia finansowego (w formie bezzwrotnych dotacji i preferencyjnych pożyczek) dla prowadzonych działań.

Przewiduje się, że działania zostaną w części dofinansowane ze środków RPO, NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz innych UE.

Listę przewidzianych do wykorzystania środków i programów dofinansowania przedstawiono w punkcie 9.1 niniejszego „Planu”.

Z uwagi na to, że w budżecie gminy nie można zaplanować wszystkich wydatków z wyprzedzeniem do roku 2020, kwoty przewidziane na realizację poszczególnych zadań należy traktować, jako szacunkowe zapotrzebowanie na finansowanie, a nie planowane kwoty do wydatkowania. Kwoty przeznaczone na inwestycje związane z działaniami zawartymi w PGN mogą się wahać w zależności od potrzeb gminy oraz dostępnych środków. W ramach corocznego planowania budżetu wszystkie jednostki wskazane w „Planie”, jako odpowiedzialne za realizację działań powinny zabezpieczyć w budżecie środki na realizację odpowiedniej części zadań przewidzianych w „Planie”. Pozostałe działania, dla których finansowanie nie zostanie zabezpieczone w budżecie, powinny być brane pod uwagę w ramach pozyskiwania środków z dostępnych funduszy zewnętrznych.

1.5 Zakres opracowania

Według „Szczegółowych zaleceń dotyczących struktury planu gospodarki niskoemisyjnej” wydanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zalecana struktura Planu gospodarki niskoemisyjnej wygląda następująco:

- Streszczenie
- Ogólna strategia
- Cele strategiczne i szczegółowe
- Stan obecny
- Identyfikacja obszarów problemowych
- Aspekty organizacyjne i finansowe (struktury organizacyjne, zasoby ludzkie, zaangażowane strony, budżet, źródła finansowania inwestycji, środki finansowe na monitoring i ocenę)
- Wyniki bazowej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla
- Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem
- Długoterminowa strategia, cele i zobowiązania
- Krótko/średnioterminowe działania/zadania (opis, podmioty odpowiedzialne za realizację, harmonogram, koszty, wskaźniki).

Struktura „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014 – 2020” jest zgodna z ww. zaleceniami. W „Planie” wyszczególniono:

- w rozdziale 2 charakterystykę obszaru objętego opracowaniem oraz w rozdziale 3 obecny stan, jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy, te informacje umożliwią identyfikację gminy Czersk oraz rozpoznanie potrzeb związanych z ochroną atmosfery,
- rozdziały 4 i 5, zawierają analizę infrastruktury energetycznej na terenie gminy oraz identyfikację aspektów i obszarów problemowych, występujących na terenie gminy,
- rozdział 6 zawiera metodologię oraz omówienie wyników przeprowadzonej inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla do atmosfery ze źródeł niskiej emisji,
- rozdział 7 przedstawia wyniki obliczeń emisji w tonach ekwiwalentu, CO₂ (Mg CO_{2e}) dla poszczególnych obszarów,
- rozdziały 8 i 9 to identyfikacja celów „Planu”, czynników oddziałujących na jego realizację oraz ocena ekonomiczna wraz ze wskazaniem źródeł finansowania i harmonogram podejmowanych działań,
- rozdziały od 10 do 12, dotyczą kwestii zarządzania „Planem”, organizacji procesu jego realizacji oraz współpracy władz samorządowych z sąsiednimi gminami.

- W dokumencie zawarto również (w rozdziale 12) odniesienie się do uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres merytoryczny niniejszego dokumentu jest zgodny z:

- szczegółowymi wytycznymi i zaleceniami, określonymi w Załączniku nr 9 do Regulaminu konkursu nr 2/POLIŚ/9.3/2013 w ramach IX osi priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna, Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – plany gospodarki niskoemisyjne,
- obowiązującymi przepisami prawa krajowego i wspólnotowego,
- wytycznymi wynikającymi z Porozumienia Burmistrzów (Covenant of Mayors Committed to local sustainable energy).

2. Ogólna charakterystyka obszaru objętego „Planem” i uwarunkowania związane, z jakością powietrza atmosferycznego

2.1 Identyfikacja obszaru

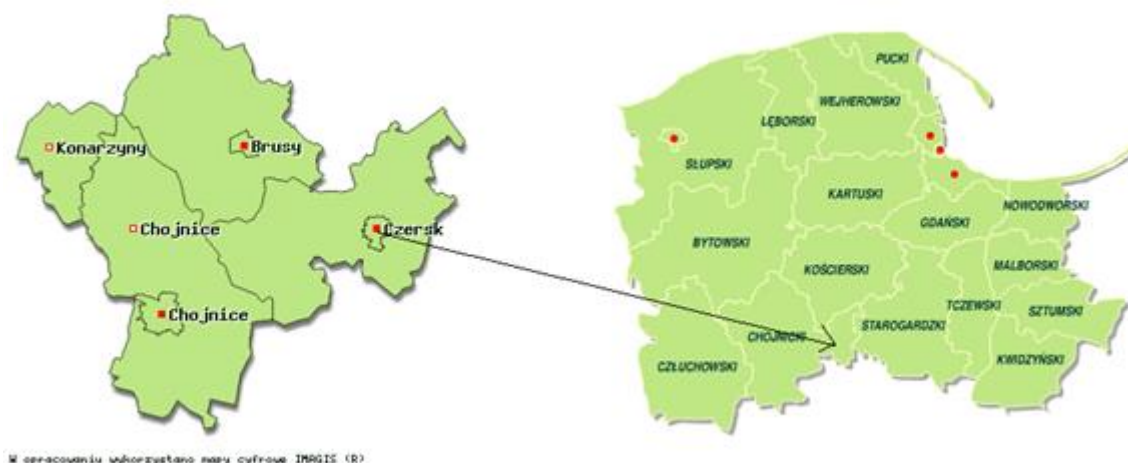
Czersk – gmina miejsko – wiejska położona w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim. Powierzchnia terenu gminy wynosi ogółem 380 km², w tym: obszary wiejskie - 370 km², miasto - 10 km². Lasy i grunty leśne zajmują w gminie 23 882 ha (ok. 63% obszaru gminy) ogółu powierzchni, z czego w mieście - 100 ha (ok. 10% obszaru miasta).

Siedziba władz samorządowych mieści się w Czersku, adres: ul. Kościuszki 27, 89-650 Czersk; adres internetowy <http://czersk.pl/>.

Organem wykonawczym jest Burmistrz.

2.2 Położenie

Czersk: gmina miejsko – wiejska usytuowana jest w powiecie chojnickim, w południowej części województwa pomorskiego na Pojezierzu Południowo pomorskim w regionie Borów Tucholskich oraz w południowo-zachodniej części Równiny Charzykowskiej. Gmina Czersk administracyjnie obejmuje miasto Czersk (podzielone na 4 osiedla) i 18 sołectw: Będźmierowice, Gotelp, Gutowiec, Klaskawa, Krzyż, Kurcze, Lipki, Łąg, Łąg Kolonia, Łubna, Mokre, Malachin, Odry, Rytel, Wieck, Zapędowo, Złotowo, Mosna. Gmina Czersk zajmuje powierzchnię 380 km² i graniczy: od części zachodniej z gminami: Brusy, Chojnice od północy z gminami powiatu kościerskiego: Karsin, Stara Kiszewa, od części wschodniej z gminami powiatu starogardzkiego: Kaliska, Czarna Woda, Osieczna, od południa z gminami powiatu tucholskiego: Tuchola, Śliwice.

Rysunek nr 2.2-1. Położenie gminy Czersk w powiecie chojnickim i województwie pomorskim

Źródło: Strona internetowa Związku Powiatów Polskich, <http://www.zpp.pl>

2.3 Powierzchnia obszaru objętego „Planem”

Gmina Czersk jest gminą miejsko - wiejską. Położona jest w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie chojnickim. Administracyjnie obejmuje miasto Czersk i 18 sołectw. Powierzchnia terenu gminy wynosi ogółem 380 km²:

Tabela nr 2.4-1. Struktura zagospodarowania gruntów gminy Czersk

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
1	2	3	4
1	Użytki rolne	9 901	27
2	Grunty orne	6 556	17,9
3	Sady	40	0,1
4	Łąki	2 406	6,6
5	Pastwiska	899	2,4
6	Lasy i grunty leśne	24 040	65,6
7	Pozostałe grunty i nieużytki	2 717	7,4
Razem		36 658	100

2.4 Ludność

Wg GUS (stan na 31.12. 2013 r.) w gminie Czersk zamieszkiwało około 21534 osób, w tym 10683 mężczyzn i 10851 kobiet. Gęstość ludności wynosi około 57 osób/km².

Tabela nr 2.4-1. Liczba ludności w latach 2006 - 2013 (dane GUS)

Lp.	Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	2	3	4	5
1	2006	20566	10238	10328
2	2007	20618	10295	10323
3	2008	20772	10372	10400
4	2009	20871	10399	10472
5	2010	21415	10668	10747
6	2011	21551	10714	10837
7	2012	21491	10666	10825
8	2013	21534	10683	10851

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika tendencja wzrostu liczby ludności w mieście, z chwilowym spadkiem w 2012 roku, a następnie ponowny wzrost. Struktura ludności w gminie odzwierciedla krajowe trendy tzn. przewaga liczby kobiet nad mężczyznami, migracje do miast, mała liczba urodzeń i wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Na podstawie danych z tabeli nr 2.5-1 opracowano prognozę liczby ludności w gminie, którą przedstawiono w tabeli nr 2.5-2.

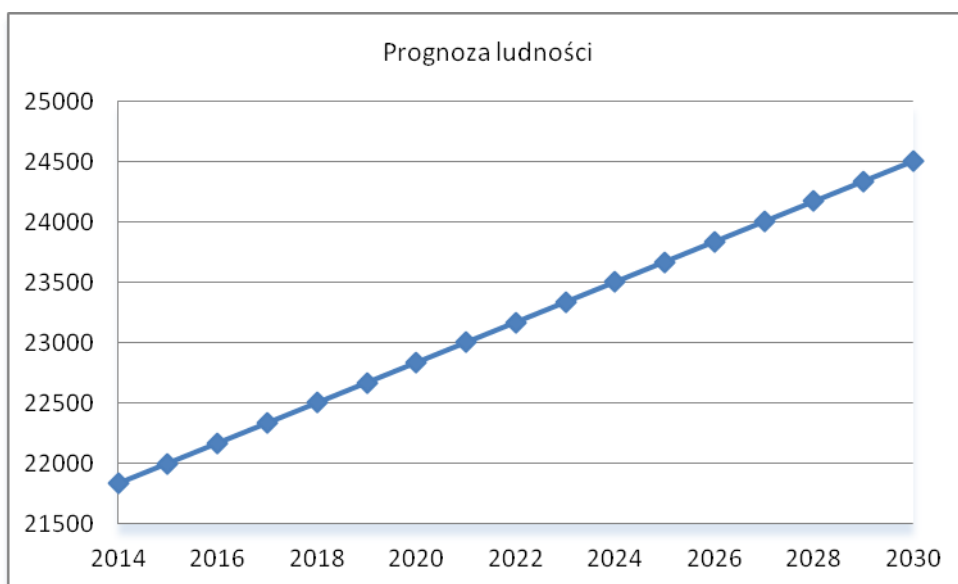
Tabela nr 2.5-2 Prognoza liczby ludności (dane GUS)

Lp.	Rok	Prognozowana liczba ludności		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
1	2	3	4	5
1	2014	21836	10833	11003
2	2015	22003	10908	11095
3	2016	22170	10982	11187
4	2017	22337	11057	11280

Tabela nr 2.5-2 Prognoza liczby ludności (dane GUS)

Lp.	Rok	Prognozowana liczba ludności		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
1	2	3	4	5
5	2018	22504	11131	11372
6	2019	22670	11206	11464
7	2020	22837	11281	11557
8	2021	23004	11355	11649
9	2022	23171	11430	11741
10	2023	23338	11504	11834
11	2024	23505	11579	11926
12	2025	23672	11654	12019
13	2026	23839	11728	12111
14	2027	24006	11803	12203
15	2028	24173	11877	12296
16	2029	24340	11952	12388
17	2030	24507	12026	12480

Prognozę liczby ludności w gminie przedstawiono w postaci graficznej na poniższym rysunku.

Rysunek nr 2.4-1 Prognoza liczby ludności ogółem na lata 2014 ÷ 2030

Na podstawie liczby ludności odnotowanych w ostatnich latach obliczono wskaźnik liczby ludności, względem którego obliczono przewidywaną liczbę ludności w latach 2014 ÷ 2030. Wyniki obliczeń wskazują zwiększenie liczby ludności w roku 2030 o około 2973 osoby w stosunku do roku 2013.

2.5 Uwarunkowania klimatyczne

Gmina Czersk położona jest w pomorskiej dzielnicy klimatycznej, w obszarze wpływów atlantyckich mas powietrza. Pod względem klimatycznym obszar gminy Czersk charakteryzują:

- średnia temperatura powietrza: 7,9°C,
- krótki okres wegetacyjny: 205 – 210 dni,
- wysokie zachmurzenie i częste zamglenia.

Lokalne warunki klimatyczne w poszczególnych fragmentach gminy są zróżnicowane zarówno pod względem nawietrzania jak również termiki i wilgotności. Gmina Czersk jest usytuowana w II strefie klimatycznej, w której obliczeniowa temperatura zewnętrzna dla potrzeb ogrzewania, zgodnie z PN-EN 12831, wynosi -18°C .

3. Obecny stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy

Stan jakości powietrza na terenie gminy Czersk kształtowany jest głównie przez:

- rozproszone źródła ciepła: kotłownie lokalne, zlokalizowane z reguły przy obiektach użyteczności publicznej, kotłownie osiedlowe oraz o ogrzewanie indywidualne budynków,
- komunikację samochodową,
- działalność gospodarczą.

Większość istniejących lokalnych kotłowni jest uciążliwa dla środowiska (emisja spalin ze spalania gorszych gatunków węgla, brak instalacji oczyszczania spalin, mała sprawność kotłów). Rozwiązaniem problemów niskiej emisji jest dalsza gazyfikacja miasta oraz stworzenie sieci gazowej na pozostałych terenach gminy. Zastępowanie gazem obecnie wykorzystywanych paliw stałych wpływa na znaczące ograniczenie emisji zanieczyszczeń, zwłaszcza siarki i pyłów. Również komunikacja tj. transport lokalny jest poważnym problemem w dziedzinie ochrony powietrza.

Wg zapisów „Rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w-pomorskim za rok 2013”, wykonanej przez WIOŚ w Gdańsku, gmina Czersk zaliczone jest do strefy pomorskiej (PL 2202), wg podziału wykonanego na potrzeby Programów Ochrony Powietrza, a jako kryterium zakwalifikowania strefy do klasy C przyjęto poziom PM10 (24h).

Poniżej przedstawiono zestawienie wyników klas strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2013, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi.

Tabela nr 3-1. Klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (kryterium –poziom docelowy)

Lp.	Substancja	Strefa
1	2	3
1	SO ₂ (dwutlenek siarki)	A
2	NO ₂ (dwutlenek azotu)	A
3	CO (tlenek węgla)	A
4	Benzen	A
5	PM10 (pył zawieszony 10)	C
6	PM2,5 (pył zawieszony 2,5)	C
7	Pb (ołów)	A
8	B(a)P	C

A – nie przekracza poziomu dopuszczalnego

C – powyżej poziomu dopuszczalnego

Z powyższej tabeli wynika, iż większość wymienionych substancji w 2013 r. nie przekroczyło poziomów dopuszczalnych.

4. Charakterystyka nośników energetycznych zużywanych na terenie gminy Czersk

4.1 System ciepłowniczy

Ciepło dostarczane do odbiorców może mieć różne przeznaczenie. Dominujące są potrzeby ogrzewania i wentylacji obiektów, podgrzewania wody użytkowej oraz zastosowania technologicznego u odbiorców przemysłowych. Głównymi odbiorcami ciepła są sektor: bytowo-komunalny oraz przemysłowy, który w ostatnich dwóch dekadach znacząco ograniczył swoje potrzeby z powodu rezygnacji z energochłonnych technologii oraz zmniejszenia produkcji. Sektor socjalno-bytowy także racjonalizuje zużycie energii poprzez termomodernizację obiektów, budownictwo energooszczędne i stosowanie indywidualnych, nowoczesnych źródeł pozyskiwania ciepła. Wszystkie te działania prowadzą obecnie do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło, w tym w szczególności ciepło sieciowe. Ponadto zapotrzebowanie na ciepło jest silnie uzależnione od warunków atmosferycznych w sezonie grzewczym jesienno-zimowym. Wahanie wynikające ze zmiennych warunków zewnętrznych zniekształcają obraz tendencji zachodzących na rynku w porównaniach krótkookresowych.

4.1.1 Charakterystyka systemu ciepłowniczego

Na terenie Czerska istnieje centralny system ciepłowniczy. Natomiast ogrzewanie budynków usytuowanych na obszarach wiejskich gminy oraz w części miasta nieobsługiwanej przez centralny system ciepłowniczy, odbywa się za pomocą indywidualnych kotłowni spalających najczęściej węgiel i drewno, a w mniejszym stopniu olej opałowy. Kotłownie lokalne obsługują natomiast budynki wielorodzinne i budynki użyteczności publicznej.

Na terenie gminy Czersk energia ciepła wykorzystywana jest: do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym; do przygotowania posiłków w gospodarstwach domowych; na potrzeby zakładów przemysłowych (ogrzewanie, c.w.u., technologia); do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c.w.u. i na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych i użyteczności publicznej.

Sieć ciepłownicza funkcjonująca na terenie Czerska, za pomocą kotłowni zlokalizowanej przy ul. Gen. Maczka 6 należącej do BIOPAL Sp. z o.o. w Chojnicach obsługuje:

- budynki wielorodzinne wchodzące w skład zasobów spółdzielni Mieszkaniowej w Chojnicach w Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowane przy ul. Gen. Maczka, Gen. Andersa, Gen. Hallera, Dworcowej,
- budynki użyteczności publicznej: Szkołę Podstawową nr 1 oraz budynek administracyjny przy ul. Dworcowej 31,

Kotłownia przy ul. Przytorowej obsługuje:

- budynki zasobów komunalnych oraz wspólnot mieszkaniowych przy ul. Przytorowej i Transportowców,

Ogrzewanie budynków mieszkalnych:

Źródłem ciepła dla budynków jednorodzinnych jak i wielorodzinnych na terenie Czerska są najczęściej kotłownie opalane węglem, drewnem i gazem. Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców oraz systematyczna gazyfikacja obszaru gminy wynikająca ze wzrostu liczby mieszkańców wpływa na coraz szersze zastosowanie gazu w ogrzewaniu budynków mieszkalnych i związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, usytuowanych na terenie Czerska.

Zupełnie inna struktura wykorzystania paliw energetycznych występuje na terenie obszarów wiejskich gminy Czersk, gdzie najpopularniejszym paliwem jest węgiel i drewno. Zarówno budynki wielorodzinne jak i jednorodzinne w największym stopniu korzystają z pieców opalanych węglem oraz drewnem, co wynika z jego wysokiej dostępności związanej z dużą powierzchnią lasów na terenie gminy [Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Czersk na lata 2011-2026].

4.1.2 Produkcja, zużycie i odbiorcy ciepła

Wg danych GUS (stan na 31.12.2012 r.) w powiecie chojnickim zlokalizowanych było około 21 kotłowni. Kubatura budynków ogrzewanych centralnie wynosiła około 2311,3 dam³, z czego 63,70 dam³ budynków mieszkalnych. Sprzedaż energii cieplnej wynosiła 197306,0 GJ tj. 167052,0 GJ do budynków mieszkalnych i 30254,0 GJ do urzędów i instytucji.

Na podstawie stworzonej bazy danych PGN stwierdza się, że:

- około 5% budynków publicznych ogrzewana jest z sieci ciepłowniczej,
- około 15% budynków ogrzewana jest poprzez gaz ziemny,
- około 2% wykorzystuje olej opałowy,
- około 22% jako paliwo grzewcze używa węgla kamiennego.

W sektorze społeczeństwa (w tym przemysł i usługi) według bazy danych PGN sytuacja przedstawia się następująco:

- około 10% budynków ogrzewana jest z sieci ciepłowniczej,
- około 40% budynków ogrzewana jest poprzez gaz ziemny,
- około 50% jako paliwo grzewcze używa węgla kamiennego.

Dla pozostałej części obiektów użyteczności publicznej oraz budynków społeczeństwa nie uzyskano danych dotyczących rodzaju oraz ilości zużytego paliwa, przedstawione dane stanowią część wpisów dla których inwentaryzacja była kompletna.

Generalnie zapotrzebowanie na ciepło wynosi od 60 do 200 W/m² ¹. W domach izolowanych dobrym materiałem o współczynniku $k=0,3$ W/m²K (np. 10 cm styropianu przy ścianach wielowarstwowych lub ścianach jednowarstwowych - wykonanych z bloczków z gazobetonu odmiany 400 grubości 36,5 cm) zapotrzebowanie wyniesie:

- 60 W/m² dla domów piętrowych lub z użytkowym poddaszem,
- 70 W/m² dla domów parterowych.

W domach z ograniczoną izolacją $k=0,7$ W/m²K (np. 5 cm styropianu) zapotrzebowanie wyniesie:

- 90 W/m² dla domów piętrowych lub z użytkowym poddaszem,
- 100 W/m² dla domów parterowych.

W domach bez izolacji $k=1,2-1,5$ W/m²K (np. kamienice, dla których nie przeprowadzono ociepleń) zapotrzebowanie wyniesie:

- 130–140 W/m² dla domów piętrowych lub z użytkowym poddaszem,
- 150–200 W/m² dla domów parterowych.

Energochłonność budynku można również określić, posługując się wskaźnikiem E_A , to jest sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania, odniesionego do powierzchni ogrzewanej, wyrażanego w kWh/(m²·rok).

Energochłonność budynków, w zależności od okresu budowy, zaczerpnięto z danych literaturowych i przedstawiono w poniższej tabeli ².

Tabela nr 4.1.2-1 Energochłonność budynków zależności od okresu budowy

Lp.	Klasa energetyczna	Ocena energetyczna	Wskaźnik E_A kWh/(m ² /rok)	Okres budowy
1	2	3	4	5
1	A+	Pasywny	<15	po 2005 r.

¹ Źródło: http://www.muratorplus.pl/technika/ogrzewanie/jak-dobrac-moc-grzejnika-do-wielkosci-pomieszczenia-ogrzewanie-domu_59344.html

² Źródło: „Ocena zapotrzebowania na energię budynku mieszkalnego przy wykorzystaniu dwóch niezależnych programów obliczeniowych”, Pater, S. Magiera, J., Czasopismo Techniczne. Chemia,

Tabela nr 4.1.2-1 Energochłonność budynków zależności od okresu budowy

Lp.	Klasa energetyczna	Ocena energetyczna	Wskaźnik E _A kWh/(m ² /rok)	Okres budowy
1	2	3	4	5
2	A	Niskoenergetyczny	15 ÷ 45	po 2005 r.
3	B	Energooszczędny	45 ÷ 80	po 2005 r.
4	C	Średnio energooszczędny	80 ÷ 100	po 2005 r.
5	D	Średnio energochłonny (spełniający aktualne wymagania prawne)	100 ÷ 150	1999 ÷ 2005
6	E	Energochłonny	150 ÷ 250	1982 ÷ 1998
7	F	Wysoko energochłonny	>250	< 1998 r.

Zapotrzebowanie na energię ciepłą ze źródeł zlokalizowanych na terenie gminy Czersk obliczono przyjmując klasę energetyczną dla poniższych budynków D.

Zapotrzebowanie energetyczne zasobów mieszkaniowych w mieście Czersk przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.1.2-2 Zapotrzebowanie energetyczne gminy (wg GUS)

Lp.	Zasoby gminy	Zapotrzebowanie na energię ciepłą GJ
1	2	3
1	Budynki mieszkalne	5978,3
2	Budynki urzędowe i instytucji	1082,7

4.2 System gazowniczy

Gazyfikacja jest jednym z priorytetowych celów gminy Czersk wyznaczonych na najbliższe lata.

4.2.1 Charakterystyka systemu gazowniczego

Według danych przekazanych przez PSG Sp. z o.o. w gminie Czersk zgazyfikowana jest tylko miejscowość Czersk. Lokalizacja gazociągów przedstawiona została na mapie stanowiącej Załącznik nr 3.

Stan sieci gazowej na dzień 31.12.2014 r. wynosi:

1. przyłącza gazu do budynków ogółem 775 szt. o długości 13411 m,
2. podział przyłączy wg średnic i długości zestawiono w poniższej tabeli

Tabela nr 4.2.1-1 Podział przyłączy wg średnic i długości

Lp.	Średnica [mm]	Długość [m]	Ilość [szt.]
1	2	3	4
1	25	19,40	2
2	32	398,90	20
3	40	66,10	4
4	50	9773,65	565
5	63	2041,05	153
6	65	190,40	7
7	80	326,45	6
8	90	443,95	11
9	100	83,11	6
10	110	68,00	1
11	SUMA	13411,00	775

3. gazociągi w podziale na średnice i długości zestawiono w poniższej tabeli

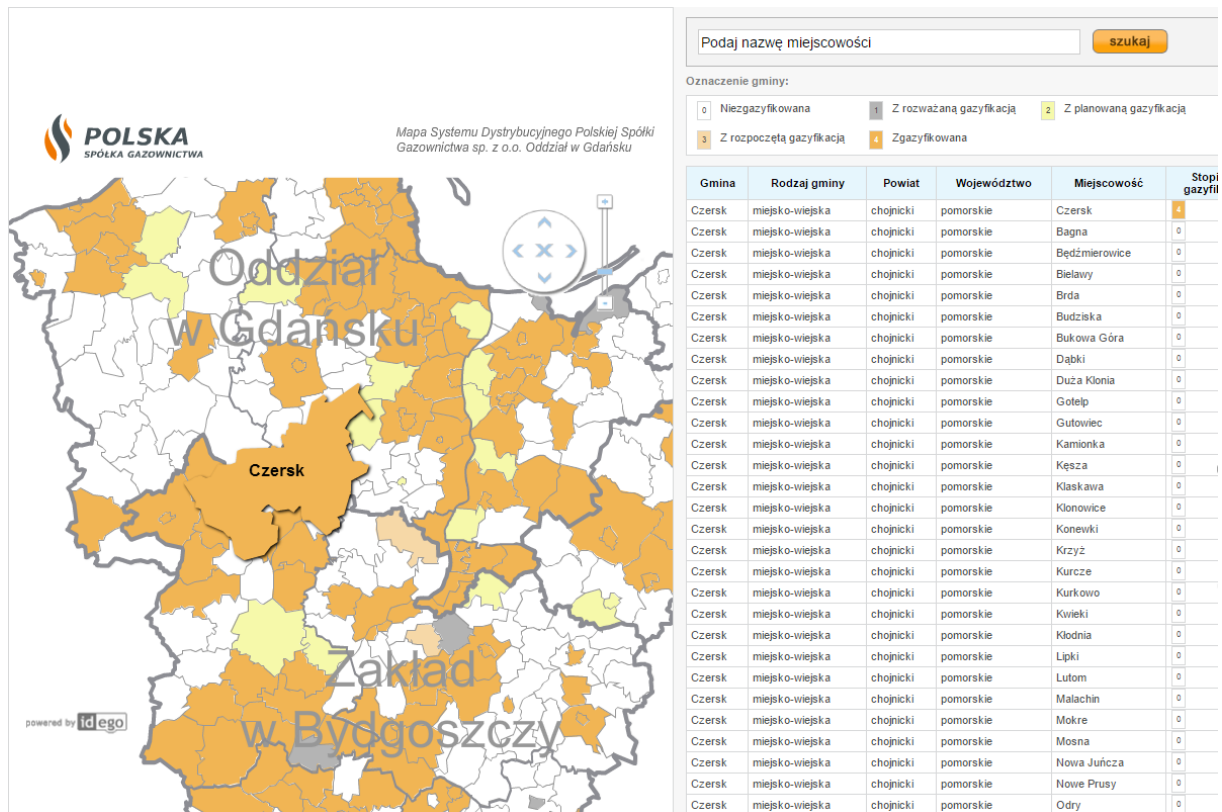
Tabela nr 4.2.1-1 Podział gazociągów wg średnic i długości

Lp.	Średnica [mm]	Długość [m]
1	2	3
1	63	439,60
2	65	60,00
3	90	1968,65
4	100	1933,33
5	110	4387,93
6	125	3109,05
7	150	6745,09
8	160	2957,04
9	180	603,10
10	200	772,00
11	225	605,57
12	250	856,37
13	300	1134,55
14	350	1213,45
15	400	857,30
16	SUMA	2764,00

Na terenie Czerska rozprowadzenie gazu ziemnego do odbiorców odbywa się poprzez: system sieci gazowych średniego ciśnienia, przeznaczonych głównie do zasilania odbiorców o zapotrzebowaniu powyżej 70 Nm³/h oraz w pewnym zakresie małych odbiorców (w tym odbiorców domowych) zlokalizowanych bezpośrednio przy gazociągach średniego ciśnienia; stacje redukcyjno-pomiarowe drugiego stopnia (SR-II°) redukujące gaz do niskiego ciśnienia; systemy sieci niskiego ciśnienia, zaopatrujące w gaz odbiorców o zaopatrzeniu do 70 Nm³/h. Mieszkańcy Czerska mają dostęp do gazu ziemnego dostarczanego siecią gazową, której długość zwiększa się z każdym rokiem. Rozbudowa sieci gazowej na terenie miasta wynika z coraz większego zainteresowania mieszkańców gazem, jako źródłem energii cieplnej. Dlatego też z każdym rokiem zwiększa się nie tylko długość sieci gazowej, ale i liczba odbiorców gazu.

Obecnie gaz przewodowy nie jest dostępny dla mieszkańców wiejskich obszarów gminy. W latach 2006-2010 długość sieci przesyłowej na terenie miasta i gminy nie uległa zmianie, natomiast długość sieci rozdzielczej wzrosła w tym okresie o prawie 10%. Rozbudowa odbywała się jednak wyłącznie w zakresie sieci niskiego ciśnienia, w związku z wykonywanymi przyłączami gazowymi na terenie miasta.

Liczba czynnych przyłączy gazowych na terenie Czerska wzrosła w latach 2006-2010 o ponad 22%, a ludność korzystająca z sieci gazowej zwiększyła się w tym okresie o 139 osób. W ostatnich latach obserwuje się także wzrost liczby mieszkańców miasta wykorzystujących gaz na potrzeby ogrzewania mieszkań.

Rys. nr 4.2.1-1.. Położenie gminy Czersk na mapie PSG Sp. z o.o. Oddział w Gdańsku

Źródło: <http://mapy.psgaz.pl/>

Gmina Czersk na mapie PSG Sp. z o.o. zaznaczona jest, jako zgazyfikowana (kolor pomarańczowy).

4.2.2 Zużycie i odbiorcy gazu

Zużycie gazu na terenie miejscowości Czersk, w latach 2010-2013, według danych PSG Sp. z o.o. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 4.2.2-1. Zużycie gazu na terenie miejscowości Czersk, w latach 2010-2013 (wg PSG)

Lp.	Rok	Branża	Ilość układów pomiarowych	Zużycie paliwa gazowego
1	2	3	4	5
1	2010	Przemysł	51	349939
2	2010	Domostwa	1145	869254
3	2010	Handel i usługi	72	878175
4	2011	Przemysł	15	623270
5	2011	Domostwa	1138	757488
6	2011	Handel i usługi	75	402554
7	2012	Przemysł	20	659025
8	2012	Domostwa	1128	797096
9	2012	Handel i usługi	77	478950
10	2013	Przemysł	20	495295
11	2013	Domostwa	1127	809163
12	2013	Handel i usługi	77	796470

Dane GUS wskazują, że na terenie Czerska w latach 2006-2010 zużycie gazu wzrosło o 10%, natomiast zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań zwiększyło się w tym okresie o ponad 11%.

W latach 2006-2010 w Czersku obserwowano zarówno wzrost zużycia gazu w przeliczeniu na mieszkańca, ale także w wzrost zużycia gazu w przeliczeniu na korzystającego. Mapa Systemu Dystrybucyjnego Polskiej Spółki Gazownictwa oraz dane Spółki dotyczące stopnia gazyfikacji poszczególnych miejscowości na terenie gminy potwierdzają, iż żadna z miejscowości na obszarach wiejskich gminy Czersk nie została dotychczas zgazyfikowana oraz wskazują, że nie planuje się takich działań w najbliższych latach.

Tabela nr 4.2.2-2. Dane charakteryzujące stan obsługi gazowniczej w latach 2006-2013 (wg GUS)

L.p.	Dana charakteryzująca	Jednostka	Lata							
			2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Długość czynnej sieci ogółem	metr	34761	35175	35323	36554	37034	37677	37895	37713
2	Długość czynnej sieci przesyłowej	metr	11295	11295	11295	11295	11295	11295	11295	11295
3	Długość czynnej sieci rozdzielczej	metr	23466	23880	24028	25259	25739	26382	26600	26418
4	Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	sztuk	599	607	621	714	734	743	750	756
5	Odbiorcy gazu	gospodarstwa domowe	1437	1445	1448	1428	1372	1380	1403	1363
6	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gospodarstwa domowe	158	165	171	165	169	152	270	277
7	Mieszkania wyposażone w gaz sieciowy	mieszkania	59	159	161	163	185	185	185	186
8	Zużycie gazu	tys. m ³	766,20	796,40	739,00	794,70	843,40	732,90	795,7	822,5
9	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	541,5	562,8	494,7	545,9	602,3	487,0	303,6	328,8
10	Ludność korzystająca z sieci gazowej	osób	22,0	22,0	21,9	22,3	22,5	22,4	22,8	22,6
11	Korzystający z instalacji	% ogółu ludności	0,3	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2
12	Zużycie gazu na 1 mieszkańca	m ²	37,3	38,7	35,7	38,2	39,4	34,1	36,9	38,2
13	Zużycie gazu na 1 korzystającego	m ²	169,1	175,6	162,6	170,7	174,7	151,5	162,3	169,0
14	Sieć rozdzielcza na 100 km ²	km/km ²	6,2	6,3	6,3	6,6	6,8	6,9	7,0	7,0

Zaobserwowano stały wzrost liczby przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

4.2.3 Plany rozwojowe dostawców gazu na terenie gminy

W najbliższych piętnastu latach zmiany w zakresie zapotrzebowania na gaz ziemny, mogą być podyktowane głównie inwestycjami prowadzonymi na terenie Czerska w zakresie budownictwa mieszkaniowego oraz produkcyjnego. Według danych PSG Sp. z o.o. w latach 2015-2016 planowana jest budowa sieci gazowej na obszarze miasta Czersk, w ulicach:

- Derdowskiego, Świerkowa,
- 1000-Lecia,
- Bukowa.

Inwestycje planowane do realizacji w zakresie infrastruktury gazowej w najbliższych latach, wskazane przez Pomorską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gdańsku, obejmują rozbudowę sieci

wynikającą z potrzeb przyłączeniowych zgłaszanych przez mieszkańców miasta oraz inwestorów planujących prowadzenie działalności na terenie miasta. Natomiast dalsze plany Spółki wiążą się z rozbudową sieci gazowej także na obszarach wiejskich gminy, a w szczególności na terenie miejscowości Rytel i Łąg. Miejscowości te charakteryzują się stosunkowo wysoką gęstością zaludnienia w porównaniu z innymi obszarami gminy, co uzasadnia ich gazyfikację z ekonomicznego punktu widzenia.

4.3 System energetyczny

4.3.1 Charakterystyka systemu energetycznego

W skład systemu elektroenergetycznego (SEE) miasta i gminy Czersk wchodzi:

- Stacje GPZ (Główny Punkt Zasilania),
- sieci wysokiego napięcia (WN), średniego napięcia 15 kV (SN) i niskiego napięcia 0,4 kV (nn) oraz
- stacje transformatorowe 15 kV/0,4 kV.

Energia elektryczna dla miasta i gminy Czersk dostarczana jest z GZP „Czersk”, która zlokalizowana jest w północnej części miasta Czersk oraz z GPZ „Chojnice Przemysłowa” zlokalizowanej w Chojnicach. GPZ „Czersk” zasilą miasto oraz wschodnią i środkową część gminy Czersk, natomiast GPZ „Chojnice Przemysłowa” zasilą zachodnie obszary gminy Czersk.

GPZ „Czersk” wyposażona jest w dwa transformatory o mocy jednostkowej 16 MVA. Podczas normalnej pracy systemu, energia elektryczna przesyłana jest do GPZ-tu liniami zasilającymi wysokiego napięcia (WN) o napięciu 110 kV relacji GPZ „Czarna Woda” – GPZ „Czersk”. Linie te są liniami napowietrznymi. Ze stacji GPZ „Czersk” wypracowanych jest 12 linii średniego napięcia (SN) zasilających miasto i gminę Czersk. Linie te współpracują z głównymi punktami zasilania zlokalizowanymi w Tucholi, Brusach i Czarnej Wodzie. Gmina Czersk posiada otwarty układ sieci SN kablowej. W perspektywie najbliższych lat Zakład Energetyczny Chojnice nie przewiduje znacznej rozbudowy istniejącego systemu elektroenergetycznego.

Podstawowym zadaniem stacji GPZ jest przetworzenie energii elektrycznej i „wprowadzenie” jej w lokalną sieć rozdzielczą średniego napięcia 15 kV zasilającą odbiorców przemysłowych i komunalnych. Stąd lokalizacja stacji, a także moc znamieniowa transformatorów, jest ściśle związana z zapotrzebowaniem na energię elektryczną na danym obszarze. Na terenie gminy Czersk jest zlokalizowana jedna stacja GPZ, która zlokalizowana jest w północnej części miasta Czersk.

Podstawowa linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia (110 kV) przebiegająca przez miasto i gminę Czersk łączy GPZ „Czarna Woda” z GPZ „Czersk”. Jest to linia napowietrzna a jej długość wynosi 12 km. Ponadto przez zachodni obszar gminy przebiega druga linia WN (110 kV) relacji GPZ „Chojnice Kościarska” – GPZ „Brusy”. Łączna długość obu linii WN wynosi ok. 24 km.

Sieć średniego napięcia 15 kV pracuje w oparciu o stacje 110/15 kV w układzie pierścieniowym otwartym o promieniowych odgałęzieniach, umożliwiającym wielostronne zasilanie odbiorców.

Sieć elektroenergetyczną oraz główne punkty zasilania przedstawiono w załączniku nr 3 (źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk dla obszaru w granicach administracyjnych miasta i gminy.)

4.3.2 Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej

W latach 2007-2010 zauważa się wzrost zużycia energii wśród odbiorców indywidualnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu się ilości odbiorców przemysłowych w ostatnim roku analizy. Wzrost odbiorców indywidualnych spowodowany jest wzrostem liczby ludności na terenie miasta. Z kolei spadek zużywanej energii wśród odbiorców przemysłowych wynika zarówno ze spadku liczby podmiotów gospodarczych oraz stosowania energooszczędnych rozwiązań w procesach produkcyjnych, do których skłaniają przedsiębiorców coraz wyższe koszty zakupu energii. Zapotrzebowanie na energię elektryczną odbiorów z obszaru miasta i gminy Czersk w

2011 r. wyniosło 29,9 GWh, z czego 21,5 GWh stanowiło zapotrzebowanie odbiorców z obszaru miasta a 8,4 GWh zapotrzebowanie odbiorców z obszarów wiejskich.

Z informacji uzyskanych przez ENEA S. A. z siedzibą w Poznaniu, Rejon Energetyczny Bydgoszcz, wynika, że cała infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna zasilająca gminę w energię elektryczną pozwala na dotrzymanie norm dotyczących niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania.

4.3.3 Plany rozwojowe sieci elektroenergetycznej

W najbliższych dziesięciu latach zmiany w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną, mogą być podyktowane głównie inwestycjami prowadzonymi na terenie miasta i gminy Czersk w zakresie budownictwa jednorodzinnego oraz produkcyjnego.

Jednocześnie wpływ na zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną będzie miało coraz powszechniejsze stosowanie energooszczędnych świetlówek kompaktowych w miejsce dotychczas stosowanych żarówek do oświetlenia mieszkań i obiektów użyteczności publicznej, a także wymiana sprzętu AGD na energooszczędny. Niemniej jednak, z uwagi na ciągły rozwój cywilizacyjny nastąpi wzrost konsumpcji energii elektrycznej spowodowany:

- wzrostem ilości odbiorców,
- wzrostem ilości odbiorników zainstalowanych u poszczególnych odbiorców,
- rozwojem przemysłu i usług,
- ewentualnie szerszym wykorzystaniem energii elektrycznej do celów grzewczych.

Wzrost ten będzie nieco wyhamowywany poprzez wymianę części stosowanych już urządzeń na nowe, energooszczędne, ale zwiększenie ogólnej liczby odbiorców i odbiorników, zgodnie z globalnymi tendencjami, spowoduje zwiększenie zużycia energii elektrycznej.

Inwestycje planowane do realizacji w zakresie infrastruktury energetycznej, wynikające z bieżących potrzeb przyłączeniowych zgłaszanych przez mieszkańców miasta i gminy Czersk, zostały przedstawione w tabeli.

Tabela nr 4.3.3-1. Plany rozwojowe systemu energetycznego na terenie miasta i gminy Czersk

Lp.	Nazwa inwestycji	Rok realizacji
1	2	3
miasto Czersk		
1	Budowa linii kablowej nN wraz ze złączami kablowymi, ul. Parkowa, zasilanie działek nr 79/...	2011
2	Budowa stacji transformacyjnej SN/nN, linii SN oraz linii kablowej nN 0,4 kV, ul. Kaszubska, zasilanie kompleksu działek	2012
gmina Czersk		
1	Budowa linii kablowej wraz ze złączami kablowymi, Ryteł – Siennica, zasilanie kompleksu działek 79/...	2011
2	Budowa stacji transformacyjnej SN/nN, linii SN oraz linii kablowej nN 0,4 kV, ul. Kaszubska, zasilanie kompleksu działek	2011 – 2012
3	Budowa linii kablowej wraz ze złączami kablowymi, Łąg, ul. Polna zasilanie kompleksu działek nr 478/...	2011
4	Budowa linii kablowej wraz ze złączami kablowymi, Ryteł, ul. Raciąska, zasilanie kompleksu działek	2011
5	Budowa linii kablowej wraz ze złączami kablowymi, Ryteł, ul. Brzozowa, zasilanie kompleksu działek	-

4.3.4 Oświetlenie ulic

Na terenie miasta i gminy Czersk funkcjonuje oświetlenie uliczne, obejmujące 1429 punkty oświetleniowe. Stan techniczny istniejącego oświetlenia oceniany jest jako dobry, w związku z czym w kolejnych latach nie planuje się jego modernizacji i wymiany opraw oświetleniowych na energooszczędne. W najbliższych pięciu latach planowana jest natomiast rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie miasta i gminy Czersk, obejmująca

budowę ok. 100 nowych punktów oświetleniowych na terenie Czerska i miejscowości: Rytel, Łąg, Wądoły, Wieck, Łąg-Kolonia, Będźmierowice, Konewki, Złotowo [Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Czersk na lata 2011-2026]. Planowana jest również wymiana 450 lamp sodowych na oświetlenie typu LED w RPOWP 2014-2020.

4.4 Wykorzystanie technologii kogeneracji

Kogeneracja to technologia, w której następuje skojarzenie produkcji energii elektrycznej oraz energii cieplnej (CHP – Combined Heat and Power). Taki system jest stosowany wszędzie tam gdzie występuje jednocześnie zapotrzebowanie na energię cieplną oraz energetyczną. W skali Europy ta technologia jest szczególnie promowana ze względu na znaczne ograniczenie emisji CO₂ do środowiska. Najczęściej kogenerację stosuje się w działających elektrowniach, w których przy produkcji prądu efektem ubocznym jest wytworzenie znacznej ilości ciepła, które może zostać wykorzystane do ogrzania dużych obiektów z sektora samorządu i społeczeństwa. W niektórych elektrowniach kogeneracyjnych dodatkowym produktem ubocznym jest para przemysłowa, która może zostać wykorzystana w siłowniach przemysłowych. Głównymi korzyściami z zastosowania takiego systemu są: zwiększenie bezpieczeństwa dostaw energii, obniżenie kosztów energii pierwotnej, obniżenie ilości zużytego paliwa, redukcja emisji CO₂, niskie straty związane z przesyłem energii, możliwość zwiększenia produkcji energii bez przekraczania ustawowych limitów emisji CO₂.

4.5 Transport na terenie gminy

Podstawowy układ drogowy w gminie tworzą: 1 droga krajowa, 1 droga wojewódzka i 21 dróg powiatowych. Układ ten uzupełniony jest siecią 29 dróg gminnych. Droga krajowa przebiegająca przez gminę to: droga nr 22 Kostrzyń – Grzechotki, będąca częścią traktu Berlin – Królewiec. Jest to droga przeznaczona dla wszystkich użytkowników, zapewniająca spójność całej sieci dróg krajowych, stanowiąca połączenie ponadregionalnych ośrodków gospodarczych, administracyjnych i turystycznych oraz mająca znaczenie obronne. Ze względu na standard techniczny droga zaliczona jest do klasy GP (droga główna ruchu przyspieszonego). W ciągu tej drogi brak jest obejścia miasta Czerska, co jest niekorzystne ze względu na znaczny ruch tranzytowy. Droga wojewódzka to również droga przeznaczona dla wszystkich Użytkowników, stanowiąca połączenie regionalnych ośrodków gospodarczych i administracyjnych w województwie oraz mająca znaczenie obronne.

Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 237 Czersk - Tuchola - Mąkowsko. Pod względem standardu technicznego zaliczona jest do klasy G (droga główna). Drogi powiatowe to drogi stanowiące połączenie regionalnych ośrodków z ośrodkami gminnymi i ośrodków gminnych między sobą. Zaliczone są do klasy Z (drogi zbiorcze).

Na obszarze gminy znajduje się 29 dróg powiatowych. Najważniejsze z nich to drogi: Czersk – Śliwice, Czersk – Brusy, Czersk – Karsin – Lubnia, Rytel – Zapędowo, Czersk – Odry – Wojtal, Łąg – Stare Prusy – Zawada. Najniższą kategorię połączeń stanowią drogi gminne, które zaliczone są do klasy L (drogi lokalne). Są to drogi o znaczeniu lokalnym służące miejscowym potrzebom. Ulice w mieście leżące w ciągu dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych należą do tej samej kategorii i klasy technicznej co te drogi.

W 2006 roku na terenie gminy Czersk zarejestrowanych było 987 pojazdów osobowych, 147 ciężarowych oraz 4 pojazdy specjalne. W 2013 roku nastąpił wzrost ilości pojazdów do: 1112 samochodów osobowych, 147 ciężarowych, 10 pojazdów specjalnych oraz 3 autobusów [Starostwo powiatowe w Chojnicach dane za 2006 i 2013 rok].

Tabela nr 4.5-1. Długość dróg na terenie gminy

Lp.	Kategoria drogi	Ogółem [km]	Drogi o nawierzchni twardej [km]
1	2	3	4
1	Drogi krajowe	27,0	27,0
2	Drogi wojewódzkie	7,0	7,0
3	Drogi powiatowe	120,3	57,9
4	Drogi gminne	105,0	18,0
5	– w tym w mieście	23,0	7,0
6	Ogółem	259,3	109,9

Z zestawienia wynika, że na ogólną długość dróg, 10,4% stanowi droga krajowa, 2,7% - droga wojewódzka, 46,4% - drogi powiatowe i 40,5% - drogi gminne. 42,4% dróg ma nawierzchnię twardą, droga krajowa i wojewódzka w całości, drogi powiatowe w 48,1%, a drogi gminne zaledwie w 17,1%. Istotnym elementem charakteryzującym gminę pod względem infrastruktury drogowej jest wskaźnik gęstości dróg twardych. Określa on długość dróg o nawierzchni twardej przypadającą na 100 km² powierzchni. W 1998 r. wskaźnik ten w gminie wynosił 27,1 km (100 km²) z ulicami lokalnymi w mieście 28,9 km (100 km²) wobec średniej wojewódzkiej 67,2 km/100km².

Gęstość dróg w gminie stawia ją w rzędzie gmin o bardzo niskim stopniu wyposażenia w sieć drogową. Innym ważnym parametrem charakteryzującym stan sieci drogowej jest wielkość ruchu. Na drodze krajowej nr 22 obciążenie ruchem w 2000 roku na odcinku Chojnice – Czersk wynosiło 4331 pojazdów / dobę, a na odcinku Czersk – Zblewo 5159 pojazdów / dobę. Na drodze wojewódzkiej nr 237 obciążenie ruchem w 2000 roku wynosiło 1974 pojazdy / dobę. Bezpośrednim czynnikiem wpływającym na obciążenie sieci drogowej jest nasilenie ruchu ciężarowego (w tym tranzyt), szybki wzrost motoryzacji indywidualnej i znaczny wzrost ruchu wynikający z dynamicznie rozwijającej się gospodarki rynkowej. Te czynniki oraz wieloletnie niedoinwestowanie drogownictwa ograniczyły możliwość utrzymania odpowiedniego standardu technicznego poszczególnych kategorii dróg, zarówno zamiejskich, jak i miejskich. Dotyczy to przede wszystkim geometrii trasy i skrzyżowań, szerokości jezdni i poboczy oraz nośności i jakości nawierzchni. Szczegółowe dane dotyczące liczby pojazdów zarejestrowanych na terenie gminy Czersk przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4.54.4-2. Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie gminy Czersk

Lp.	Rodzaj pojazdu	Rok inwentaryzacji			
		2006		2013	
		3		4	
1	2	Pb	ON	Pb	ON
1	Samochody osobowe	636	351	425	687
2	Samochody ciężarowe	12	135	6	147
3	Samochody specjalne	1	3	0	10
4	Autobusy	0	0	0	3

Przez gminę przebiegają trzy linie kolejowe, wszystkie znaczenia lokalnego: Chojnice - Czersk - Tczew; Bydgoszcz - Kościerzyna - Gdynia i Laskowice - Czersk - Bąk. Pod względem technicznym wszystkie linie są w większości jednotorowe i niezelektryfikowane. Na liniach wykonywana jest bardzo mała praca przewozowa, zarówno w sektorze pasażerskim, jak i towarowym [Plan rozwoju lokalnego gminy Czersk].

Sieć drogową i kolejową w gminie Czersk przedstawia mapa zawarta w załączniku nr 3 (źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk dla obszaru w granicach administracyjnych miasta i gminy.)

4.6 Odnawialne źródła energii – stan obecny

Energia wiatrowa

Gmina Czersk znajduje się w III strefie (tj. korzystna) do rozwoju energetyki wiatrowej, charakteryzujących się energią użyteczną wiatru ok. 1000 kWh/m²/rok. Prędkość wiatru na ogół nie przekracza 5 m/s. Na terenie gminy Czersk nie występują obecnie turbiny wiatrowe.

Analizując wstępnie aspekty środowiskowe terenu gminy Czersk, inwestycja w energetykę wiatrową na jego terenie wydaje się mało prawdopodobnym kierunkiem rozwoju OZE. Spodziewać się można ewentualnych pojedynczych turbin wiatrowych, pracujących na potrzeby niewielkich skupisk mieszkalnych. Ze względu na możliwość wystąpienia oddziaływania na środowisko, w tym zdrowie człowieka oraz potencjalnych konfliktów społecznych zaleca się, aby w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów gminy zawrzeć obowiązek przeprowadzenia analiz oddziaływania na zdrowie człowieka w zakresie hałasu, infradźwięków, pól elektromagnetycznych, migotania cieni i refleksów światła dla inwestycji polegających na budowie mikro elektrowni wiatrowych, oddalonych mniej niż 400 m od terenów najbliższych zabudowań mieszkalnych nie zasilanych bezpośrednio energią produkowaną przez daną mikro elektrownię.

Energia spadku wód

Na terenie gminy zlokalizowane są dwie małe elektrownie wodne na rzece Brdzie - są to elektrownie we wsi Myłof (Zapora o mocy 800 kW i Zakład Hodowli Pstrąga o mocy 50 kW), jedna na rzece Wda we wsi Wojtał, o mocy 22 kW oraz elektrownia we wsi Zawada, o mocy 32 kW. Na terenie gminy Czersk istnieją warunki do uruchomienia kolejnych elektrowni wodnych. Należy mieć jednak na uwadze, że każde przedsięwzięcie, które może znacząco oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Energia słoneczna (kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne)

Na terenie gminy Czersk w sektorze społeczeństwa jak i samorządu nie występują instalacje wykorzystujące energię słońca na własne potrzeby.

W województwie Pomorskim istnieją dobre warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego. Roczna gęstość promieniowania słonecznego na terenie całego województwa Pomorskiego na płaszczyznę poziomą wynosi ok. 900 kWh/m², natomiast średnie usłonecznienie wynosi 1 600 godzin na rok. Uwzględniając trendy europejskie oraz powyższe uwarunkowania, najbardziej efektywne wykorzystanie energii słonecznej skierowane jest głównie na cele grzewcze (kolektory słoneczne).

W mieście i gminie Czersk energia słoneczna powinna stanowić jedno z głównych alternatywnych źródeł energii. Szczególnie latem może być wykorzystywana do podgrzewania wody użytkowej, suszenia produktów rolnych, w tym np. biomasy wykorzystywanej do spalania. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej jest instalowanie indywidualnych kolektorów słonecznych na domach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej w mieście i gminie.

Fotowoltaika to technologia bezpośredniej konwersji energii światła słonecznego na energię elektryczną prądu stałego. Energia ta może być wykorzystywana jako uzupełnienie zapotrzebowania na energię elektryczną w budynkach obszaru mieszkalnictwa i samorządu. Ogniwa fotowoltaiczne mogą zostać wykorzystane do zasilania oświetlenia drogowego oraz oznakowania, pozwoli to zaoszczędzić koszt energii z obszaru oświetlenia publicznego.

Biorąc jednak pod uwagę dostępność do tego rodzaju odnawialnego źródła energii, techniczne możliwości jego wykorzystania i uwarunkowania finansowe (w tym możliwość uzyskania dofinansowania na zakup), a także nieszkodliwą dla środowiska naturalnego eksploatację, należy się spodziewać na terenie gminy Czersk wzrostu

zainteresowania montażem źródeł wykorzystujących energię słońca, która powinna być priorytetem jeśli chodzi o wybór odnawialnych źródeł energii.

Koszt 1 kW instalacji PV sieciowej waha się pomiędzy 4 000 - 6 000 PLN netto/kW. Wpływ na koszt ma typ konstrukcji montażowej (naziemna, dach płaski, dach skośny), długość i grubość okablowania, zastosowane komponenty oraz wielkość instalacji. Dla domu jednorodzinnego optymalna instalacja powinna mieć ok. 3 kW (12 paneli fotowoltaicznych o mocy 250 W) zainstalowanej mocy. Zwrot nakładów to min. 6-10 lat.

Pompy ciepła

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono wykorzystywania pomp ciepła przez mieszkańców i przedsiębiorców z terenu gminy Czersk.

Energię cieplną można pobrać na dwa sposoby: bezpośrednio (w przypadku cieczy) lub za pomocą układu węzownic, czyli dodatkowego wymiennika ciepła (w przypadku gruntu i powietrza). Następnie uzyskane ciepło przekazywane jest do parownika. Odpowiedni czynnik znajdujący się w wewnętrznym układzie pompy, zaczyna wrzeć po dostarczeniu ciepła z dolnego źródła i zamienia się w gaz. Następnie jest on zasysany przez sprężarkę i doprowadzony do wysokiego ciśnienia. Zwiększone ciśnienie podnosi temperaturę gazu, następnie przekazywany jest do skraplacza, gdzie zamienia się w ciecz. Potem następuje wymiana ciepła z źródłem górnym np. centralnym ogrzewaniem. Później ciecz zostaje rozprężona i przekazana do parownika i proces rozpoczyna się od nowa. Poniżej przedstawiono schemat działania pompy ciepła.

Orientacyjny koszt zainstalowania pompy ciepła (zakupu urządzenia wraz z niezbędnym osprzętem, wykonanie kolektora gruntowego, montaż wraz z rozruchem itp.) zależy od powierzchni budynku i kształtuje się na poziomie min. 35 000 PLN dla domu jednorodzinnego o powierzchni ok. 160- 200 m². Stosunek wkładu energii elektrycznej do energii cieplnej wyprodukowanej za pomocą pompy ciepła wynosi 1:4.

Transformatory ciepła

Transformator ciepła – nowoczesne urządzenie grzewcze wykorzystujące obieg znany z urządzeń chłodniczych, ale niewymagające wykonywania odwiertów w ziemi oraz innych czasochłonnych i kosztownych prac przygotowawczych. Charakteryzuje się bardzo niskim kosztem eksploatacji w stosunku do konwencjonalnych form ogrzewania tj.: energii elektrycznej, gazu płynnego, oleju opałowego, sieci ciepłowniczej, gazu ziemnego, węgla, koksu i drewna.

Transformatory ciepła powstały z myślą o realizacji efektu grzewczego w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz obiektach użyteczności publicznej i przemysłowych wyposażonych w niskotemperaturowe instalacje grzewcze wodne lub powietrzne. Nie wyklucza to jednak ich zastosowania w budynkach o innej funkcji. W przypadku, gdy wymagana jest moc większa niż pojedynczej jednostki, możliwe jest równoległe połączenie dowolnej liczby jednostek.

Wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji nie wykazały funkcjonowania transformatorów ciepła na terenie gminy Czersk. Również przeprowadzona wśród mieszkańców ankieta nie wykazała planowanych działań w zakresie zabudowy transformatorów ciepła w okresie przewidzianym niniejszym „Planem”. W związku z czym nie przewidziano działań obejmujących zabudowę tego rodzaju odnawialnych źródeł energii, zarówno w sektorze samorządu, jak i społeczeństwa

Geotermia

Obecnie brak jest danych, co do wykorzystywania energii geotermalnej przez mieszkańców lub przedsiębiorców na terenie gminy Czersk.

Wykorzystanie wód termalnych jest opłacalne, gdy występują one do głębokości 2 km a temperatura osiąga 65°C. Gmina Czersk położona jest w granicach okręgu grudziądzko – warszawskiego charakteryzującego się bardzo wysokim potencjałem - 168 000 tpu/km². Jednak z uwagi na konieczność poniesienia dużych nakładów

finansowych na wykonanie ekspertyz określających potencjał wykorzystania tego nośnika energii, na terenie miasta i gminy Czersk jest obecnie wykorzystywana energia geotermalna ze źródeł płytkich.

Biomasa

Na terenie gminy Czersk biomasa wykorzystywana jest do celów grzewczych przez mieszkańców gminy. Gospodarstwa indywidualne posiadające własne kotły grzewcze są często opalane biomasą – tj. najczęściej drewnem jako paliwo dodatkowe. Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, że ponad 44,48% zinwentaryzowanych budynków wykorzystuje biomasę (najczęściej drewno) do celów grzewczych, a 5,52% oprócz biomasy wykorzystuje do opalania węgiel lub miał węglowy. Z uwagi na całkowitą dobrowolność w przekazywaniu danych autorzy opracowania nie dysponują realnymi wielkościami wykorzystywania tego rodzaju źródeł odnawialnych na terenie gminy.

Użytki rolne w gminie Czersk zajmują około 28% powierzchni, jest to zbyt mała ilość do utworzenia potencjalnych dużych plantacji roślin uprawnych używanych do produkcji energii z biomasy. Można się spodziewać ewentualnie niewielkich indywidualnych plantacji roślin energetycznych, sprzedawanych jako surowiec energetyczny kotłowniom lokalnym.

Odmianami roślin energetycznych, które są szczególnie przydatne do uprawy ze względu na uwarunkowania przyrodnicze są przede wszystkim odmiany wierzby wiciowej, miskanta olbrzymiego i cukrowego oraz ślazołka pensylwańskiego. Wymienione wyżej gatunki, w szczególności wierzba energetyczna wymaga stosunkowo dobrej jakości gleb. Koszty produkcji wierzby energetycznej mieszczą się w granicach od 4 000 do 8 500 PLN/ha. W strukturze tych kosztów znaczącą część, bo ponad 80% stanowią koszty związane ze zbiorem trzyletniej wierzby. Główny wpływ miała tutaj stosowana technologia zbioru. Plon na trzyletnich plantacjach wierzby to ok. 30-40 Mg/ha, a cena skupu oscyluje ok. 150 PLN/Mg.

Biopaliwa i biogaz

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono wykorzystywania biopaliw i biogazu przez mieszkańców i przedsiębiorców z terenu gminy Czersk.

Biogazownie rolnicze

Obecnie na terenie gminy Czersk nie występują biogazownie rolnicze. Według danych URE na terenie powiatu chojnickiego znajduje się biogazownia rolnicza o mocy 0,946 MW.

W dniu 13 lipca 2010 r. Rada Ministrów przyjęła opracowany przez Ministerstwo Gospodarki we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi dokument pn.: „Kierunki rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce w latach 2010 - 2020”. Dokument zakłada, że w każdej polskiej gminie do 2020 roku powstanie średnio jedna biogazownia wykorzystująca biomasę pochodzenia rolniczego, przy założeniu posiadania przez gminę odpowiednich warunków do uruchomienia takiego przedsięwzięcia. Przewiduje się, że biogazownie będą powstawać w tych gminach, na których terenach występują duże zasoby arealu, z którego można pozyskiwać biomasę, co jest swego rodzaju harmonizacją działań krajowych rządu z priorytetami Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Z uwagi na wysoki koszt instalacji oraz brak stałego dostępu do dużych ilości surowców wsadowych nie przewiduje się rozwoju energetyki opartej o tego rodzaju odnawialne źródło. W związku z czym nie przewidziano w niniejszym „Planie” działań związanych z budową instalacji wykorzystującej biogaz na terenie gminy Czersk.

4.7 Mikroinstalacje

Nowelizacja ustawy Prawo energetyczne, która weszła w życie we wrześniu 2013 roku wprowadziła pojęcie mikroinstalacji. Pojęcie to zostało doprecyzowane ustawą z dnia 20.02.2015 o odnawialnych źródłach energii. Zgodnie z definicją jest to odnawialne źródło energii, o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej

niż 40 kW, przyłączone do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW. Instalacje takie można podłączać do sieci elektroenergetycznej na specjalnych prawach w wypadku, kiedy jej właścicielem jest osoba fizyczna nie prowadząca działalności gospodarczej. Wyprodukowana energia elektryczna powinna w pierwszej kolejności być przeznaczona na potrzeby własne, a jej nadmiar sprzedawany do OSD, który ma obowiązek odkupu tej energii po stałej cenie.

Z rozwiązaniem takim łączy się pojęcie prosumenta, tzn. zarazem producenta i konsumenta energii.

Ani Prawo energetyczne ani uchwalona przez Sejm ustawa o odnawialnych źródłach energii nie zawiera definicji prosumenta. Można ją natomiast określić poprzez interpretację już istniejących przepisów w prawie energetycznym i tych uchwalonych o odnawialnych źródłach energii. I tak art. 4 uchwalonej przez Sejm ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii w pkt 1 stanowi, iż „Wytwórca energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji będący osobą fizyczną niewykonywającą działalności gospodarczej regulowanej ustawą z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (dz. U. z 2013r. poz. 672, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”, który wytwarza energię elektryczną w celu jej zużycia na własne potrzeby, może sprzedać niewykorzystaną energię elektryczną wytworzoną przez niego w mikroinstalacji i wprowadzoną do sieci dystrybucyjnej.”

Zatem w myśl przepisów uchwalonej ustawy prosumentem może być podmiot, który spełnia następujące przesłanki:

- jest wytwórcą energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w mikroinstalacji, a więc instalacji o mocy nie większej niż 40 kW,
- jest osobą fizyczną niewykonywającą działalności gospodarczej,
- wytwarza energię na własne potrzeby,
- sprzedaje niewykorzystaną energię do sieci dystrybucyjnej.

Co ważne, aby móc zdefiniować dany podmiot za prosumenta należy sprawdzić, czy spełnia łącznie wszystkie wyżej wymienione cztery przesłanki.

Tak więc prosumentem będzie tylko osoba fizyczna, która nie wykonuje działalności gospodarczej, i która wytwarza energię na własne potrzeby w mikroinstalacji a nadwyżkę wytworzonej energii sprzedaje do sieci dystrybucyjnej. Przy czym prosumentem będzie zarówno właściciel domu jednorodzinnego, jaki i ta osoba fizyczna, która ma prawo własności do nieruchomości lokalowej w ramach wspólnoty mieszkaniowej jak i w ramach spółdzielni mieszkaniowej.

Gdy o przyłączenie mikroinstalacji do sieci elektroenergetycznej ubiega się podmiot przyłączony do sieci jako odbiorca końcowy, a moc zainstalowana przyłączanej mikroinstalacji, nie jest większa niż określona w wydanych warunkach przyłączenia, wystarczające jest zgłoszenie przyłączenia mikroinstalacji w przedsiębiorstwie energetycznym, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i układu pomiarowo-rozliczeniowego. W innym przypadku przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie do sieci. Koszt instalacji układu zabezpieczającego i układu pomiarowo-rozliczeniowego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

Przyłączane mikroinstalacje muszą spełniać wymagania techniczne i eksploatacyjne określone w ustawie. Szczegółowe warunki przyłączenia, wymagania techniczne oraz warunki współpracy mikroinstalacji z systemem elektroenergetycznym określają odpowiednie przepisy.

Prosument jest uprawniony do korzystania z różnych mechanizmów wsparcia. Najważniejszym z nich jest możliwość sprzedaży wyprodukowanej energii elektrycznej do sieci. Mechanizm ten należy analizować z pozycji obowiązujących do końca roku 2015 r. przepisów zawartych w ustawie Prawo energetyczne oraz tych, które wprowadza ustawa o odnawialnych źródłach energii od dnia 1 stycznia 2016 r.

Obecnie funkcjonujący mechanizm wsparcia oparty jest o zapisy znajdujące się w ustawie Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r (Dz. U. 1997 Nr 54 poz. 348 z późn. zm.). Ustawa ta przewiduje w art. 9V, że energia elektryczna wytworzona w mikroinstalacji przyłączonej do sieci dystrybucyjnej będzie się odbywać po cenie równej 80% średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku hurtowym w poprzednim roku kalendarzowym; na rok 2015 jest to równe 0,17 zł za 1 kWh wyprodukowanej energii.

Bardzo korzystne zmiany w tym zakresie wprowadza ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii, która została podpisana przez prezydenta w dniu 11 marca 2015r. Ustawa ta w art. 41 wprowadza gwarantowane taryfy na odsprzedaż niewykorzystanej energii elektrycznej. I tak dla instalacji fotowoltaicznych do 3 kW wsparcie w ramach taryfy gwarantowanej wyniesie 0,75 zł za 1 kWh przez 15 lat. Dla instalacji powyżej 3 kW, a nie przekraczających 10 kW cena zakupu wyniesie 0,65 zł przez 15 lat.

Ustawa wprowadza pewne bezpieczniki co do piętnastoletniego okresu obowiązywania cen gwarantowanych:

- Po pierwsze, ceny gwarantowane dla najmniejszych instalacji, tzn. tych o mocy do 3 kW, obowiązują do momentu, gdy łączna moc oddawanych do użytku źródeł nie przekroczy 300 MW. Dla nieco większych mikroinstalacji OZE, czyli tych o mocy 3 – 10 kW, granicę rozwoju ustanowiono na poziomie 500 MW.
- Po drugie, ceny gwarantowane mają obowiązywać nie dłużej niż do końca 2035 roku. Oznacza to, że inwestor odłoży budowę instalacji po roku 2021, na pewno już nie skorzysta z pełnego 15 – letniego okresu wsparcia.
- Po trzecie, ustawa zawiera zapis dający możliwość ministrowi gospodarki do określenia nowych cen zakupu energii elektrycznej w drodze rozporządzenia. Zapis ten zawierający delegację ustawową powołuje się na różne czynniki: „biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w krajowym planie działania, a także tempo zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnych źródłach energii...”

Zgodnie z przyjętą przez parlament ustawą o odnawialnych źródłach energii inwestorzy uruchamiający po 1 stycznia 2016 r. swoje mikroinstalacje OZE będą mogli otrzymywać preferencyjne, stałe w 15 – letnim okresie stawki za sprzedaż energii w ramach tzw. systemu taryf gwarantowanych.

Przyjęcie tego mechanizmu w ustawie o OZE stwarza jednak wątpliwości czy taryfy gwarantowane będzie można łączyć z dotacjami z programu „Prosument”. Nadzorujący program Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w swojej interpretacji stwierdza, że nie można określić, czy inwestorzy, którzy otrzymają dofinansowanie do instalacji z NFOŚiGW, będą mogli korzystać z taryf gwarantowanych. Ustawa nie wskazuje również na możliwość wyboru przez prosumenta formy pomocy, z której chce skorzystać.

Pojawiają się różne opinie i stanowiska instytucji z otoczenia OZE na ten temat. Jedną z nich jest opinia Instytutu Energetyki Odnawialnej, który uważa, że skorzystanie z taryf gwarantowanych przez inwestorów, którzy uruchomią swoje mikroinstalacje po 1 stycznia 2016 roku wykluczy jednocześnie możliwość ubiegania się o dotację i preferencyjną pożyczkę z programu „Prosument”.

Instytut ponadto zwraca uwagę na wątpliwość dotyczącą zasad wsparcia instalacji prosumenckich uruchomionych przed 1 stycznia 2016r. Zgodnie z obecnym prawem ich właściciele mogą sprzedawać energię za 80 % średniej ceny energii na rynku hurtowym z roku poprzedniego. Obecnie stawka ta wynosi około 14 gr. Za kWh i jest dużo niższa niż taryfy gwarantowane, którymi zostaną objęci inwestorzy uruchamiający swoje mikroinstalacje po 2015 r.

Potencjał zastosowania mikroinstalacji w gminie jest duży, choć sumarycznie nie osiągną one znaczących mocy. Rola gmin w rozwoju mikroinstalacji wiąże się z odpowiednią promocją i przekazywaniem wiedzy na temat tych rozwiązań. W 2013 roku zgodnie z danymi operatora systemu dystrybucyjnego działającego na terenie gminy w nie funkcjonowała tu żadna mikroinstalacja.

4.8 Zastosowanie kogeneracji

Kogeneracja (ang. Combined Heat and Power – CHP) to wytwarzanie w jednym procesie energii elektrycznej i ciepła. Energia elektryczna i ciepło wytwarzane są tu w jednym cyklu technologicznym. Technologia ta daje możliwość uzyskania wysokiej (80-85%) sprawności wytwarzania (około dwukrotnie wyższej niż osiągnięta przez elektrownie konwencjonalne) i czyni procesy technologiczne bardziej proekologicznymi, przede wszystkim dzięki zmniejszeniu zużycia paliwa produkcyjnego oraz wynikającemu z niego znaczącemu obniżeniu emisji zanieczyszczeń.

Do zalet kogeneracji należą:

- wysoka sprawność wytwarzania energii przy najpełniejszym wykorzystaniu energii finalnej zawartej w paliwie,
- względnie niższe zanieczyszczenie środowiska produktami spalania (w jednym procesie jest wytwarzane więcej energii, w związku z czym w przeliczeniu na MWh ilość zanieczyszczeń jest niższa),
- zmniejszenie kosztów przesyłu energii,
- skojarzone wytwarzanie energii powoduje zmniejszenie zużycia paliwa do 30 proc. w porównaniu z rozdzielnym wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła,
- zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego.

Najłatwiej kogenerację stosować w układach wykorzystujących gaz, w Polsce jednak stosowany jest głównie w układach węglowych. Rozwiązaniem, które mogłoby pomóc zbilansować nadmiar ciepła w okresie letnim mogłoby być wzbogacenie procesu o wytwarzanie chłodu (trigeneracja). Proces ten polega na tym, że odpadowe ciepło z produkcji energii elektrycznej stanowi energię napędową w absorpcyjnym procesie wytwarzania tzw. wody lodowej. Stwarza to latem szansę na zrekomensowanie (do pewnego stopnia) spadku zapotrzebowania na ciepło powodującego zmniejszenie produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu. Układy pracujące w skojarzeniu mogą też być wykorzystane w oparciu o istniejącą sieć gazową.

W miarę modernizowania istniejących kotłowni gazowych możliwe jest zastępowanie ich układami kogeneracyjnymi, które oprócz efektywniejszego wykorzystania energii finalnej pozwolą także na uzyskanie dodatkowego przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej

5. Identyfikacja obszarów problemowych gminy Czersk

Według raportu o stanie środowiska z 2013 roku w województwie pomorskim, której gmina Czersk jest częścią, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego można klasyfikować w różnoraki sposób. Najczęściej stosowany jest podział ze względu na:

- rodzaj działalności będącej przyczyną emisji zanieczyszczeń (naturalne, antropogenne),
- rodzaj emitora (punktowe, liniowe, powierzchniowe - we czy też objętościowe),
- typ emisji zanieczyszczeń (zorganizowana lub niezorganizowana),
- stan skupienia emitowanych zanieczyszczeń (pyły, gazy, aerozole),
- pochodzenie zanieczyszczeń (własne albo napływowe z terenów sąsiednich),
- sposób, w jaki dane zanieczyszczenie znalazło się w atmosferze (pierwotne bądź wtórne).

Na stan zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy Czersk mają wpływ następujące czynniki:

- na terenie gminy mimo istniejącego centralnego systemu ogrzewania część budynków zasilana jest w ciepło z kotłowni indywidualnych,
- pomimo postępującej gazyfikacji gminy w dalszym ciągu większość domostw ogrzewana jest z wykorzystaniem węgla i mialu węglowego,
- na terenie gminy wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii stanowi niewielki udział w ogólnym zapotrzebowaniu energetycznym,
- na terenie gminy stosunkowo mało pojazdów wyposażonych jest w instalację LPG.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy Czersk wyznaczają źródła emisji niezorganizowanej, emisji komunikacyjnej oraz „emisji niskiej” z indywidualnych palenisk domowych.

Warto nadmienić o emisji nazywanej powszechnie emisją niską. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja m.in. z kominów palenisk domowych, gdzie emitorki (kominy) odprowadzają spaliny znajdując się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Duże ich skupiska tworzą zespoły na obszarze osiedli, dzielnic czy małych miejscowości lub wiosek, w efekcie czego mamy do czynienia z poważnym, lokalnym źródłem zanieczyszczenia powietrza. Głównie źródło zanieczyszczenia powietrza w Polsce to sektor energetyczny. W województwie pomorskim podstawowym źródłem zanieczyszczenia jest energetyka oparta na węglu kamiennym i brunatnym. Dalej należy wymienić przemysł oraz dynamicznie rozwijający się transport samochodowy. Według danych GUS

publikowanych w 2013 roku, zakłady przemysłowe wprowadziły do atmosfery ok. 6900 tys. ton gazów, głównie dwutlenku węgla. Wielkość ta notowana jest na podobnym poziomie przez szereg ostatnich lat. Emisja pyłów miała wartość ok. 2800 ton. W rankingu ogólnopolskim, pod względem emisji gazów województwo pomorskie lokuje się na 11 miejscu (ok. 3% łącznej ilości gazów w Polsce), natomiast pod względem ilości wprowadzanych pyłów - na 8 miejscu (ok. 5% emisji krajowej).

W czołówce instalacji województwa pomorskiego pod względem wielkości emisji substancji do powietrza znajdują się instalacje energetycznego spalania paliw eksploatowane przez:

- International Paper - Kwidzyn Sp. z o.o.,
- EDF Polska SA, Oddział w Gdańsku (dawniej EDF Wybrzeże SA), Elektrociepłownia Gdyńska oraz Elektrociepłownia Gdańska.

Ograniczenie emisji z przemysłu uwypukliły problem emisji z innych źródeł. Znaczenia nabrał wskaźnik zanieczyszczenia powietrza, jakim jest stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀. Wiąże się go z tzw. niską emisją, pochodzącą z ogrzewania indywidualnego, gdzie, jako podstawowe paliwo używany jest węgiel, szczególnie ten o niskiej jakości - dużej zawartości popiołu i siarki, a jako źródło grzewcze używane są kotły o niskiej sprawności. Na wysokie stężenia zanieczyszczeń nie bez wpływu pozostaje charakter zabudowy na danym terenie. Średnia i wyższa zabudowa o zwartym charakterze, przy niektórych scenariuszach meteorologicznych sprzyja tworzeniu się sytuacji smogowych. Szczególnie istotnym czynnikiem rozpraszającym zanieczyszczenia jest wiatr, który przy tego typu zabudowie ma ograniczone możliwości przewietrzania. Spory problem stanowią też osiedla, gdzie do ogrzewania wykorzystuje się głównie paliwa stałe, które generują znaczne ładunki zanieczyszczeń. Równocześnie narasta problem z zanieczyszczeniami transportowymi. Wzrost liczby samochodów, a co za tym idzie częstsze migracje ludności, zły stan nawierzchni oraz powstawanie nowych odcinków dróg wiążą się ze wzrostem emisji, w szczególności tlenków azotu, ale również z pyłem pochodzącym ze ścierania: okładzin hamulcowych, opon oraz nawierzchni jezdni. Dodatkowy problem stanowi emisja pyłu pochodzącego z zabrudzenia jezdni. Stężenia pochodzące od tego typu emisji zależą od typu nawierzchni jezdni, ilości pojazdów, ich wagi, sposobu utrzymania jezdni oraz od natężenia opadu deszczu.

Głównym obszarem problemowym gminy Czersk jest sektor społeczeństwa i związana z nim emisja gazów cieplarnianych do środowiska. Znaczna ilość budynków mieszkalnych używa kotłowni indywidualnych na paliwa kopalne typu: węgiel, miał do zapewnienia potrzeb ciepłych. Rozwiązaniem pozwalającym na ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z budynków mieszkalnych społeczeństwa jest dalsza gazyfikacja gminy oraz termomodernizacja budynków wraz z instalacją kotłowni używających paliwa pochodzące ze źródeł odnawialnych.

6. Wyniki inwentaryzacji emisji dwutlenku węgla do atmosfery z terenu gminy Czersk

6.1 *Etapy określania wielkości emisji CO₂*

Określenie wielkości emisji CO₂ realizowano w następujący sposób:

1. zebranie danych dla poszczególnych grup źródeł w sektorze publicznym:
 - faktury za zakup energii elektrycznej, ciepłej, paliw do ogrzewania, paliw transportowych,
 - dane z umów na odbiór ciepła.
2. zebranie danych o dostarczonej energii i paliwach od dystrybutorów ciepła, energii elektrycznej, gazu dla obszaru gminy,
3. oszacowanie zapotrzebowania na ciepło z pozostałych paliw kopalnych w poszczególnych grupach odbiorców,
4. oszacowanie zużycie paliw transportowych,
5. oszacowanie zużycie paliw w produkcji ciepła,
6. oszacowanie wielkości emisji pozostałych gazów cieplarnianych,

7. przeliczenie pozyskanych wartości za pomocą wskaźników emisji na emisję CO_{2e},
8. określenie wielkości produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Dane dotyczące emisji CO₂ uzyskano na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji obiektów publicznych oraz ankietyzacji społeczeństwa na terenie gminy. Dane pozyskiwano od stycznia do maja 2015 roku. Szczegółowe dane dotyczące ilości uzyskanych odpowiedzi zawarto w punkcie 6.2.8.

6.2 *Metodologia inwentaryzacji źródeł emisji CO₂*

6.2.1 Podstawowe założenia przyjęte w „Planie”

Podstawą merytoryczną niniejszego „Planu gospodarki niskoemisyjnej” jest inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych do powietrza. W celu sporządzenia inwentaryzacji wykorzystano wytyczne Porozumienia Burmistrzów „How to develop a Sustainable Energy Action Plan (SEAP)”. Dokument ten, dostępny na stronach Porozumienia (www.eumayors.eu), określa ramy oraz podstawowe założenia dla wykonania inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Zgodnie z wytycznymi „Porozumienia Burmistrzów” działaniami objęto zużycie energii i związaną z nim emisję CO₂ w następujących sektorach:

- obiekty komunalne,
- budynki mieszkalne,
- oświetlenie uliczne,
- transport.

Przy sporządzaniu niniejszego „Planu...” rozesłano zapytania do najważniejszych producentów i konsumentów energii cieplnej, elektrycznej i paliwa gazowego w mieście. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe wśród konsumentów indywidualnych na terenie gminy Czersk. Poniższe wyliczenia i wnioski są oparte na danych, jakie otrzymano w odpowiedzi na pisma i badanie ankietowe, danych przekazanych przez Urząd Miejski w Czersku oraz danych GUS. Na podstawie powyższych danych określono również emisje w roku bazowym.

Jako rok bazowy, w stosunku, do którego gmina będzie ograniczać emisje CO₂, przyjęto rok 2006. W celu obliczenia emisji określono zużycie nośników energii finalnej na obszarze gminy, w podziale na poszczególne obszary. Pod pojęciem nośników energii rozumie się paliwa, energię elektryczną oraz ciepło sieciowe w bezpośrednim zużyciu.

W celu oszacowania wielkości emisji gazów cieplarnianych przyjęto następujące założenia metodologiczne:

- **zasięg terytorialny inwentaryzacji:**
 - inwentaryzacja obejmuje obszar w granicach administracyjnych gminy Czersk. Do obliczenia emisji przyjęto zużycie energii finalnej w obrębie granic gminy,
- **zakres inwentaryzacji:**
 - inwentaryzacją objęte zostały emisje gazów cieplarnianych wynikające z zużycia energii finalnej na terenie gminy. Poprzez zużycie energii finalnej rozumie się zużycie:
 - energii cieplnej (na potrzeby ogrzewania i c.w.u),
 - energii paliw (transport),
 - energii elektrycznej,
 - energii gazu (na cele socjalno-bytowe i ogrzewania w usługach),
- **wskaźniki emisji:**
 - dla określenia wielkości emisji przyjęto wskaźniki, zgodne z rzeczywistymi wskaźnikami dla obszaru gminy.

Do określenia emisji terenu gminy Czersk zastosowano „standardowe” wskaźniki emisji obejmujące całość emisji CO₂ wynikłej z końcowego zużycia energii na terenie gminy. Wskaźniki te bazują na zawartości węgla w poszczególnych paliwach, a najważniejszym gazem cieplarnianym jest CO₂. Emisje CH₄ (metanu) i N₂O (podtlenku azotu), zgodnie z poradnikiem SEAP pominięto. Wskaźniki zostały przyjęte z KOBIZE. Są to wartości

średnie z lat 2011, 2012 i 2013. Ponadto do obliczeń przyjęto przedstawione w SEAP standardowe wskaźniki emisji (źródło: IPCC, 2006) dla najczęściej stosowanych typów paliw. Nie uzgodniono z gminą stosowania innych wskaźników, które byłyby bardziej odpowiednie dla lokalnego charakteru gminy. Zgodnie z poradnikiem SEAP jeżeli gmina zdecyduje się na standardowe wskaźniki emisji, inwentaryzacją wystarczy objąć emisje CO₂, gdyż w tym przypadku znaczenie pozostałych gazów cieplarnianych jest niewielkie. A zatem, wielkość emisji określano w tonach CO₂ (Mg CO₂), które określają sumaryczny wpływ wszystkich gazów cieplarnianych na ocieplenie atmosfery, w stosunku do wybranego gazu referencyjnego tj. CO₂. Emisje CH₄ i N₂O zostały uwzględnione w inwentaryzacji w obszarach dotyczących odpadów i oczyszczalni ścieków.

Przyjęte do obliczeń wskaźniki emisji CO₂ zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6.2.1-1. Przyjęte do obliczeń wskaźniki emisji

Lp.	Rodzaj nośnika energii	Wartość opałowa	Wskaźnik emisji CO ₂
1	2	3	4
1	Gaz sieciowy PBP propan – 7,43[%], butan – 15,93[%], powietrze – 76,64[%]	24,80 MJ/m ³	58,40 kg/GJ 1,45 kg/m ³ 0,210 Mg/MWh
2	LPG	47,31 MJ/kg	62,44 kg/GJ 0,225 Mg/MWh
3	Benzyna	44,80 MJ/kg	68,61 kg/GJ 0,247 Mg/MWh
4	Olej napędowy	43,33 MJ/kg	73,33 kg/GJ 0,264 Mg/MWh
5	Koks	28,20 MJ/kg	106,00 kg/GJ 0,382 Mg/MWh
6	Drewno opałowe	15,60 MJ/kg	109,76 kg/GJ 0,395 Mg/MWh
7	Ciepło sieciowe	-	121,11 kg/GJ 0,436 Mg/MWh
8	Energia elektryczna	-	0,984 Mg/MWh

Obliczenia wielkości emisji wykonano za pomocą arkuszy kalkulacyjnych. Do obliczeń wykorzystano następujący wzór obliczeniowy:

$$E_{CO_2} = C \times EF$$

gdzie:

E_{CO2} - oznacza wielkość emisji CO₂ w MgCO₂,

C - oznacza zużycie energii (elektrycznej, paliwa) w MWh,

EF - oznacza wskaźnik emisji CO₂ w MgCO₂/MWh.

6.2.2 Sposób zbierania danych

Proces sporządzania inwentaryzacji emisji może być ogólnie opisany, jako proces zbierania odpowiednich danych, a następnie wprowadzania tych danych do narzędzia inwentaryzacji emisji PIGN. W tym celu wykorzystano dwie metody zbierania danych emisji:

Metodologia „bottom-up” polegająca na zbieraniu danych u źródła. Każda jednostka podlegająca inwentaryzacji podaje dane, które później agreguje się w taki sposób, aby dane były reprezentatywne dla większej populacji lub obszaru. Metodologia ta zwiększa prawdopodobieństwo popełnienia błędu przy analizie i obróbce danych oraz niepewność, czy cała docelowa populacja została ujęta w zestawieniu.

Metodologia „top-down” polega na pozyskiwaniu zagregowanych danych dla większej jednostki obszaru lub populacji. Jakość danych jest wtedy generalnie lepsza, ponieważ jest mała ilość źródeł danych. Jeżeli zagregowane dane nie są reprezentatywne dla danego obszaru lub populacji, należy tak je przekształcić,

aby jak najwierniej obrazowały zaistniałą sytuację. Głównym defektem tej metody jest mała rozdzielczość danych, która może ukryć trendy, mogące pojawić się przy większej rozdzielczości.

Przygotowanie Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Czersk poprzedzono procesem inwentaryzacji z wykorzystaniem ankietyzacji. Inwentaryzacja szczegółowa dotyczyła głównie obiektów należących do gminy. W przypadku obiektów należących do osób prywatnych, ze względu na całkowitą dobrowolność w przekazywaniu danych, inwentaryzacja może być obciążona błędami. Proces inwentaryzacji (zbierania danych) zrealizowany został poprzez rozprowadzenie na terenie gminy formularzy ankiety na podstawie upoważnień udzielonych przez Burmistrza Czerska. Inwentaryzacja prowadzona była w okresie luty-marzec 2015 r. i obejmowała obszary:

- społeczeństwo (budynki wielorodzinne w sektorze komunalnym) – wysłane zostały pisma do zarządców,
- przedsiębiorcy – rozprowadzona została ankieta dla przedsiębiorcy,
- dostawcy energii elektrycznej, ciepła i gazu – wysłano pisma z prośbą o przekazanie danych,
- jednostki publiczne (służba zdrowia, szkolnictwo, gospodarka mieszkaniowa komunalna, MGOPS, itp.) – wysłano pisma z prośbą o przekazanie danych,
- pojazdy samochodowe na terenie gminy – wystąpiono z pismem do Starostwa Powiatowego z prośbą o przekazanie danych,
- obiekty należące do gminy – wystąpiono z prośbą o przekazanie danych do Urzędu Miejskiego.

W przypadku sektora społeczeństwa przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną dla mieszkańców i przedsiębiorców gminy, połączoną z ankietyzacją, dotyczącą negatywnego oddziaływania niskiej emisji na stan jakości powietrza w gminie oraz sposobu jej ograniczenia. Proces ankietyzacji zakładał dobrowolne i niezobowiązujące wypełnianie ankiet. Mieszkańcy i przedsiębiorcy mieli również możliwość udzielenia odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie drogą elektroniczną oraz on-line. Mieli oni dużo czasu do namysłu, wypełnienia ankiety i jej złożenia w Urzędzie Miejskim lub elektronicznie na wskazany adres email, a w przypadku gdy pojawiły się pytania, pod numerem telefonu podanym na ankiecie dostępny był pracownik firmy, który udzielał informacji i pomagał wypełniać ankietę.

Jednym z celów przeprowadzenia procesu ankietyzacji wśród mieszkańców gminy było zidentyfikowanie funkcjonujących systemów grzewczych oraz rozpoznanie planów i potrzeb mieszkańców w zakresie modernizacji budynków i wymiany źródeł ogrzewania.

Proces inwentaryzacji budynków mieszkalnych polegał również na ocenie obiektu z zewnątrz (za pośrednictwem narzędzi internetowych) i wypełnieniu przez mieszkańców karty ankietowej (zakres zgodny z informacjami ujętymi w bazie danych). Dane z kart ankietowych były nanoszone do bazy danych inwentaryzacji emisji. W związku z faktem, iż ani gmina, ani powiat nie dysponują bazą budynków z przyporządkowanymi do nich powierzchniami, nie istnieje możliwość przypisania powierzchni budynków z rejestrów publicznych do kolejnych numerów adresowych. W związku z faktem, iż inwentaryzacja prowadzona była z zewnątrz nie ma możliwości określenia czy kocioł węglowy jest typu zasypowego czy retortowego) oraz stwierdzenie czy na obiekcie zamontowano instalację OZE. Dla budynków użyteczności publicznej kontaktowano się z zarządcami by otrzymać informacje.

W zakresie podmiotów gospodarczych, uznano, iż drobne usługi np. tłumaczenia, biura rachunkowe, prowadzone w budynkach mieszkalnych, lub jedynie przypisanie adresu firmowego do lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym, nie stanowią podstawy do klasyfikacji powierzchni jako gospodarcza, zwłaszcza, że nie ma możliwości oszacowania jej wielkości z zewnątrz budynku. W zestawieniu nie ujęto budynków gospodarczych gdyż są z natury nie ogrzewane.

Do rozpoznania charakteru, funkcji i cech szczególnych budynku (np. sklep, usługi, mieszkalny, niski, wysoki, bliźniak, szeregowiec) wykorzystano serwis internetowy Google Maps, umożliwiający wyszukiwanie obiektów, oglądanie map i zdjęć lotniczych powierzchni Ziemi oraz udostępniający pokrewne im funkcje, ze szczególnym uwzględnieniem usługi Street View, dzięki której można było dokładniej przyjrzeć się obiektom. Do ustalenia adresu obiektu na mapie korzystano z portalu internetowego Geoportal. Dla nielicznych obiektów, pomimo zastosowania wyżej opisanych narzędzi, nie udało określić się ich charakteru i funkcji.

Większość danych związanych z aktywnością samorządu lokalnego zyskano na podstawie faktur za dostawy energii, zakupu paliw czy odbioru odpadów. Dla grupy społeczeństwa, źródła danych są bardziej

zdywersyfikowane i obejmują dane uzyskane od dostawców prądu, stosowanych ankietach oraz szacunkach eksperckich.

Inwentaryzacją objęte są wszystkie emisje gazów cieplarnianych wynikające ze zużycia energii finalnej na terenie gminy, a także szacunki dotyczące emisji z wytworzonych w danym roku odpadów.

6.2.3 Uzasadnienie wyboru roku bazowego

Zgodnie z wytycznymi „Porozumienia Burmistrzów” zalecanym rokiem bazowym jest rok 1990, natomiast dopuszcza się wybór innego roku, dla którego miasto dysponuje pełnym zestawem wiarygodnych danych do określenia emisji.

W trakcie prowadzenia inwentaryzacji źródeł emisji problemem okazał się brak danych dla lat wcześniejszych niż 2006, co wynika z archiwizacji danych prowadzonych głównie przez jednostki w sektorze publicznym. Podobnie społeczeństwo również nie gromadzi danych o zużyciu energii, ciepła czy opału. Podczas opracowywania danych z inwentaryzacji zaobserwowano, że poszczególne jednostki przekazywały dane dotyczące zużycia niekompletne, a braki dla każdej z jednostek dotyczyły różnych lat.

W związku z tym, w oparciu o zgromadzony materiał przyjęto dla gminy Czersk jako rok bazowy rok 2006. Dane z powyższego opracowania posłużyły do uzupełnienia danych uzyskanych w wyniku ankietyzacji.

W celu obliczenia emisji określono zużycie nośników energii finalnej na obszarze gminy, w podziale na poszczególne obszary. Pod pojęciem nośników energii rozumie się paliwa, energię elektryczną oraz ciepło sieciowe w bezpośrednim zużyciu.

6.2.4 Ogólne zasady opracowania bazy danych

Do określania wielkości emisji w roku bazowym oraz w latach 2013 – 2020 zastosowano metodologię i narzędzia wypracowane w ramach własnych doświadczeń. Obliczenia wielkości emisji wykonano za pomocą programu własnego opartego na prostym w użyciu arkuszu kalkulacyjnym, który przelicza dane wejściowe (ilość zużytych paliw, energii oraz wytworzonych odpadów) na wielkości emisji gazów cieplarnianych za pomocą krajowych wskaźników emisji lub lokalnych wskaźników emisji (opis wg punktu 6.2.6).

W tym miejscu należy zaznaczyć, że opracowana baza danych jest integralną częścią „Planu” i zawiera informacje uzyskane z przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł emisji, źródeł energetycznych, zużyć poszczególnych „mediów” i surowców energetycznych, wykorzystywanych OZE, itp.

Narzędzie, którym się posłużono przy inwentaryzacji zostało podzielone na dwie grupy:

- pierwsza grupa związana jest z aktywnością samorządu lokalnego,
- druga grupa związana jest aktywnością społeczeństwa.

Każda z grup podzielona została na podgrupy źródeł, odpowiadające działaniom władz lokalnych i społeczeństwa, w celu ułatwienia zbiórki danych oraz wprowadzania danych do PIGN.

Podgrupy źródeł emisji wydzielone w związku z aktywnością samorządu lokalnego:

- budynki admistracji publicznej (w tym budownictwo społeczne),
- transport,
- oświetlenie publiczne,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- gospodarka odpadami.

Emisje związane z tą grupą odnoszą się do emisji, z którą samorząd jest bezpośrednio odpowiedzialny (np. Urząd Miejski, gminne jednostki organizacyjne, spółki z udziałem gminy).

Podgrupy źródeł emisji wydzielone w związku z aktywnością społeczeństwa:

- mieszkalnictwo,
- handel i usługi,
- przemysł
- transport,

- lokalna produkcja energii,
- gospodarka odpadami.

Emisje związane z tą grupą odnoszą się do pozostałych emisji gazów cieplarnianych, których źródłem jest działalność społeczeństwa i przedsiębiorstw w granicach administracyjnych gminy.

6.2.5 Wykaz źródeł danych uwzględnione w inwentaryzacji bazowej

W inwentaryzacji uwzględniono dane źródłowe za 2006 r. (rok bazowy) oraz za rok 2013 w zakresie:

- zużycia energii elektrycznej,
- zużycia ciepła sieciowego,
- zużycia paliw kopalnych (węgiel kamienny, gaz ziemny i olej opałowy),
- zużycia paliw przeznaczonych do transportu,
- zużycia biomasy i energii ze źródeł odnawialnych,
- wytworzonych/składowanych odpadów,
- gospodarki wodno-ściekowej.

W celu zebrania danych posłużono się metodologią „bottom-up” oraz „top-down”. Dane pozyskano z materiałów udostępnionych przez Urząd Miejski, danych statystycznych GUS, dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, danych pozyskanych z ankiet i odpowiedzi na zapytania.

Dane pozyskane od samorządu lokalnego (metodologią „bottom-up”):

- zużycie energii elektrycznej w obiektach użyteczności publicznej (w tym budynki, oświetlenie publiczne itp.), określono na podstawie danych uzyskanych od Urzędu Miejskiego,
- zużycie ciepła sieciowego – na podstawie danych z jednostek gminnych,
- zużycie paliw (gazu, węgla kamiennego, biomasy oleju napędowego) określono na podstawie odpowiedzi na zapytania,
- zużycie paliw (pojazdy osobowe, dostawcze, autobusy i inne) przez pojazdy należące do miasta lub gminnych jednostek organizacyjnych, spółek z udziałem miasta itp.) określono na podstawie otrzymanych danych,
- wytworzonych odpadów określono na podstawie otrzymanych odpowiedzi na zapytania i danych GUS,
- gospodarki wodno-ściekowej, dane eksploatacyjne pozyskane z gminy.

Dane pozyskane od społeczeństwa (metodologią „top-down” i „bottom-up”):

- zużycie energii elektrycznej określono na podstawie wypełnionych ankiet, danych od zarządców zasobami mieszkaniowymi i danych statystycznych publikowanych przez GUS,
- zużycie paliw (gazu, węgla kamiennego, biomasy oleju napędowego) określono na podstawie danych wypełnionych ankiet oraz danych statystycznych publikowanych przez GUS,
- zużycie ciepła sieciowego – od zarządców zasobami mieszkaniowymi,
- zużycia paliw w transporcie oszacowano na podstawie danych statystycznych dotyczących struktury pojazdów zarejestrowanych w Polsce (GUS) oraz średnich długości pokonywanych przez pojazdy na terenie gminy i średniego spalania paliw (szacunki na podstawie danych Instytutu Transportu Samochodowego).

6.2.6 Wskaźniki emisji

Do określenia wielkości emisji przyjęto następujące wskaźniki:

- dla paliw (węgiel kamienny, brunatny, koks, olej opałowy oraz gaz ziemny) zastosowano wskaźniki emisji stosowane w europejskim systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂, opracowane przez KOBiZE,
- dla paliw płynnych stosowanych w transporcie (benzyna, olej napędowy) zastosowano wskaźniki emisji z raportu Krajowej Inwentaryzacji Gazów Cieplarnianych (wskaźniki uwzględniają emisję CO₂).

- dla paliw odnawialnych (biomasa, biogaz) przyjęto wskaźnik emisji równy 0 Mg CO₂ (na jednostkę biomasy) – przyjęto, że spalanie paliw odnawialnych jest neutralne pod względem emisji GHG,
- dla energii elektrycznej przyjęto wskaźnik 0,982 Mg CO₂/MWh (jest to wskaźnik reprezentatywny dla sektora energetyki zawodowej opartej na węglu kamiennym i brunatnym, z niewielkim udziałem biomasy określony przez KOBiZE). W celu zachowania porównań wielkości zużycia energii pomiędzy poszczególnymi latami przyjęto wskaźnik na stałym poziomie,
- dla ciepła sieciowego – przyjęto wskaźnik 0,392 Mg CO₂/MWh.
- dla odpadów (dotyczy wyłącznie odpadów wytworzonych i zdeponowanych na składowiskach) przyjęto wskaźnik emisji 0,646 CO₂/Mg odpadów – wskaźnik określono na podstawie wieloletnich danych dla Polski, za KOBiZE (na podstawie raportów z inwentaryzacji gazów cieplarnianych).

6.2.7 Unikanie podwójnego liczenia emisji

W celu wyeliminowania możliwości podwójnego liczenia emisji zastosowano następujące środki:

- podane przez jednostki samorządowe zużycie energii elektrycznej, ciepła oraz paliw zostało odjęte od wielkości globalnych przekazanych przez dostawców/dystrybutorów energii, paliw i danych GUS na obszarze gminy,
- emisje z transportu dla grupy samorządowej zostały odjęte od oszacowanych emisji z transportu dla grupy społeczeństwa.

6.2.8 Współpraca z interesariuszami

Dane na temat zużycia energii muszą dokładnie odzwierciedlać sytuację danej gminy. Według poradnika Porozumienia Burmistrzów inwentaryzacja powinna być wykonana szczegółowo, zwłaszcza w odniesieniu do jednostek gminnych. Dlatego opracowując bazę danych rozesłano zapytania do najważniejszych producentów i konsumentów energii cieplnej, elektrycznej i paliwa gazowego w gminie. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe wśród konsumentów indywidualnych na terenie gminy. Przedstawione w niniejszym „Planie” wyliczenia i wnioski są oparte na danych, jakie otrzymano w odpowiedzi na pisma i badanie ankietowe, danych przekazanych przez Urząd Miejski oraz danych GUS. Na podstawie powyższych danych określono również emisje w roku bazowym. Od interesariuszy uzyskano również informacje o planowanych lub przewidzianych działaniach, mogących przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w niniejszym „Planie”, które zostały uwzględnione w harmonogramie i dla których obliczono szacunkowy efekt ekologiczny i energetyczny.

Nawiązano kontakt z głównymi odbiorcami energii i ciepła na terenie gminy Czersk i wysłano pisma do 90 jednostek publicznych oraz do 51 strategicznych przedsiębiorców.

Zainteresowanych współpracą było 68 jednostek z sektora publicznego i 3 przedsiębiorców. Z sektora społeczeństwa uzyskano 290 odpowiedzi na wysłane ankiety.

Wykaz interesariuszy w zakresie poszczególnych sektorów z którymi współpraca jest zasadna dla uzyskania zakładanych efektów zestawiono w poniższej tabeli oraz szczegółowo opisano ich udział w emisji i zużyciu energii na terenie gminy w bazie danych.

Tabela nr 6.2.8-1. Interesariusze i odbiorcy energii

Lp.	Nazwa interesariusza	Adres interesariusza
1	2	3
Sektor publiczny		
1	Budynek administracyjny	Dworcowa 31, Czersk
2	MGOPS	Przytorowa 22, Czersk
3	OPIRPA	Dworcowa 15, Czersk
4	OK Czersk	Szkolna 11, Czersk
5	CIT Czersk	Czersk
6	Biblioteka + Świetlica OSP	Czersk
7	Przedszkole Samorządowe nr 1 Kubusia Puchatka	Dąbrowskiego 4, Czersk
8	Przedszkole Samorządowe nr 2	Chojnicka 5, Czersk
9	Szkoła podstawowa 1	Dworcowa 8, Czersk
10	Sala sportowa	Czersk
11	Szkoła Filia Łubna	Łubna
12	Szkoła Podstawowa w Gotelpiu	Gotel 12
13	SP ZOZ	Królowej Jadwigi 4, Czersk
14	SP ZOZ	Ostrowska 18, Rytel
15	Zespół Szkół im. Jana Pawła II	Kościuszki 6, Czersk
16	Hala Sportowa	Starego Urzędu 1, Czersk
17	Hotel	Kościuszki 6, Czersk
18	Zespół Szkół w Rytle	Księdza Kowalkowskiego 6, Rytel
19	Filia w Gutowcu	Gutowiec
20	Filia w Zapędowie	Zapędowo
21	Filia w Krzyżu	Krzyż
22	Przedszkole Samorządowe 1	Dąbrowskiego 4, Czersk
23	Budynek szkoły i sala gimnastyczna	Chojnicka 3, Łąg
24	Sala gimnastyczna	Chojnicka 3, Łąg
25	Budynek szkoły w Lipkach Górnych	Lipki Górne
26	Budynek przedszkola samorządowego	Kościelna 15, Łąg
27	Zespół Szkół Specjalnych w Czersku	Batorego 15
28	Budynek kotłowni Czersk	Generała Maczka
29	Budynek socjalno usługowy oczyszczalni ścieków Czersk	Kilińskiego 15
30	Budynek Stacji Wodociągowej Czersk	Leśna 11
31	Budynek Stacji Wodociągowej Łąg	Dworcowa
32	Budynek Stacji Wodociągowej Odry	Rytel
33	Budynek Stacji Wodociągowej Rytel	Chłopowska
34	Budynek Oczyszczalni ścieków Rytel	Jatowska
35	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Będźmierowice 68, Łąg
36	Budynek mieszkalny wielorodzinny	21 Lutego 2a, Czersk
37	Budynek mieszkalny wielorodzinny	21 Lutego 4, Czersk
38	Budynek mieszkalny wielorodzinny	21 lutego 65, Czersk
39	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Chojnicka 2a, Czersk
40	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Dworcowa 15, Czersk
41	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Kolejowa 1d, Czersk
42	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Kolejowa 7, Czersk

Tabela nr 6.2.8-1. Interesariusze i odbiorcy energii

Lp.	Nazwa interesariusza	Adres interesariusza
1	2	3
43	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Kosobudzka 21, Czersk
44	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Królowej Jadwigi 28, Czersk
45	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Piaskowa 7, Czersk
46	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Sportowa 9, Czersk
47	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Starego Urzędu 26, Czersk
48	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Starogardzka 40, Czersk
49	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Starogardzka 49, Czersk
50	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Transportowców 1, Czersk
51	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Transportowców 4, Czersk
52	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Transportowców 6, Czersk
53	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Transportowców 8, Czersk
54	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Wojska Polskiego 6, Czersk
55	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Tucholska 50, Czersk
56	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Ostrowska 6, 89-642 Ryteł
57	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Zapędowo 12, 89-642 Ryteł
58	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Łukowo 14
59	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Lipki Górne 26, 89-652 Łąg
60	KP Czersk	Czersk
61	OK Ryteł	Kowalkowskiego 11, Ryteł
62	Swietlica Zapędowo	Zapędowo
63	Wspólnota mieszkaniowa	Andersa 25, Czersk
64	Budynek główny	Szkolna 3, Czersk
65	Budynek stary	Szkolna 3, Czersk
66	Sala gimnastyczna	Szkolna 3, Czersk
Spółczeństwo i przemysł		
1	Zakłady usług murarskich	Leśna 1, Ryteł
2	Drogeria Mering	Starogardzka 2, Czersk
3	SPR Polska SP zo.o.	Tucholska 10, Czersk

Współuczestnictwo interesariuszy w realizacji „Planu”

Przed przystąpieniem do opracowania „Planu” przeprowadzono spotkania w celu ustalenia strategicznych działań, tak aby osiągnąć jak najwyższy poziom szczegółowych danych, które zostaną wprowadzone do bazy danych i będą podstawą dalszych wniosków i planowanych zamierzeń.

Pozyskiwanie danych na potrzeby opracowania bazy danych przeprowadzono w oparciu o następujące działania:

1. Powołano Zespół ds. Realizacji Projektu pn. „Opracowanie Planu gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Czersk”.
2. Ustalono adresy interesariuszy (przedsiębiorstw, instytucji i jednostek), do których należy skierować ankiety i pisma, z prośbą o przekazanie danych potrzebnych do opracowania „Planu”.
3. Opracowano wzór ankiet dla społeczeństwa oraz dla przedsiębiorców, które rozesłano w wersji papierowej do przedsiębiorców oraz rozprowadzono wśród mieszkańców. Ankiety były również dostępne w Urzędzie Miejski oraz w wersji on-line, poprzez link zamieszczony na stronie internetowej Urzędu. Mieszkańcy oraz przedsiębiorcy poinformowani zostali o możliwości przekazywania danych również drogą elektroniczną (na

wskazany adres e-mail), a także, w przypadku pytań lub uwag, o możliwości bezpośredniego kontaktu z wykonawcą „Planu” (problemem okazał się brak wiedzy społeczeństwa o celu prowadzonej ankietyzacji, a także o zużyciu poszczególnych paliw i „mediów”).

4. Wystosowano pisma do przedsiębiorców, instytucji i jednostek, z prośbą o przekazanie danych. Szczególny nacisk został położony na zarządców obiektów związanych z sektorem samorządu oraz na jednostki „kluczowe” dla zgromadzenia niezbędnych danych, np. dostawców energii elektrycznej, ciepła, gazu, operatora komunikacją publiczną, a także dużych odbiorców energii elektrycznej, ciepła i gazu, takich, jak: zarządcy jednostek oświaty, służby zdrowia, czy mieszkalnictwa zbiorowego.
5. Opracowano wzór materiałów informacyjnych do zamieszczenia na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz do rozprowadzenia wśród mieszkańców. Materiały informacyjne miały na celu przekazanie w prosty sposób informacji o sporządzanym „Planie”, o korzyściach z niego płynących oraz o planowanej inwentaryzacji i wiążącej się z nią ankietyzacją.
6. Zorganizowano spotkania z interesariuszami, czyli jednostkami, organizacjami i mieszkańcami, na których „Plan” bezpośrednio, bądź pośrednio będzie oddziaływał. Celem spotkań było ustalenie sposobu i szczegółowości uzyskania danych potrzebnych do opracowania bazy danych, a także rozwiązanie problemów, głównie interpretacyjnych, które pojawiały się w trakcie prowadzenia prac nad utworzeniem „Planu”.
7. Do interesariuszy skierowano prośbę o przekazanie informacji o planowanych lub przewidywanych działaniach, które miałyby zostać uwzględnione w „Planie”, a których realizacja przyczyniłaby się do osiągnięcia celów określonych w „Planie”.
8. W obszarach działań, dla których nie odnotowano pełnego zakresu inwentaryzacji w bazie danych wprowadzono dane zebrane metodą „top-down”, które poddano ekstrapolacji. Dane dla obszaru gminy uzyskano z dokumentów strategicznych oraz danych GUS.
9. Przeprowadzono szkolenia pracowników Urzędu Miejskiego, dotyczące „Planu” oraz zasad funkcjonowania i wprowadzania danych do bazy danych. Jest to działanie istotne z punktu widzenia dalszego funkcjonowania bazy danych i wdrażania działań ujętych w „Planie”.

W dalszej kolejności współuczestnictwo interesariuszy polegać będzie na realizacji przewidzianych w „Planie” działań, a także na przekazywaniu danych do okresowej inwentaryzacji źródeł emisji oraz ewentualnym proponowaniu działań w przypadku konieczności podjęcia działań dodatkowych

7 Wyniki obliczeń

7.1 Emisja związana z działalnością samorządową

W tym punkcie przedstawiono zestawienie zbiorcze emisji CO₂ ze wszystkich zinwentaryzowanych obszarów związanych z działalnością samorządową. Przedstawiono informacje i dane dotyczące całkowitej energii zużytej oraz całkowitej emisji gazów cieplarnianych związanej z sektorem publicznym. Na sumę emisji CO₂Mg/rok do środowiska największy wpływ ma ogrzewanie obiektów użyteczności publicznej stanowiące aż 92,52% całości.

W tabeli 7.1.-1 przedstawiono porównanie emisji CO₂ z działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013. Kolumny przedstawiają kolejno: całkowitą energię wytworzoną oraz pobraną przez dany obszar wyrażoną w megawatogodzinach na rok, całkowitą emisję związaną z wytworzeniem oraz pobraniem energii elektrycznej i ciepłej, udział procentowy poszczególnych obszarów w całości sektora. Wnioski z przeprowadzonej analizy danych dotyczących poszczególnych obszarów przedstawiają punkty od 7.1.1 do 7.1.5.

Tabela nr 7.1-1 Porównanie emisji CO_{2e} z działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
Rok 2006				
1	Zużycie energii elektrycznej budynki użyteczności publicznej	503,70	494,63	1,8
2	Oświetlenie dróg i obiektów publicznych - energia elektryczna	1340,64	1316,51	4,7
3	Ogrzewanie obiektów użyteczności publicznej	83072,26	25485,93	90,3
4	Pojazdy użyteczności publicznej - paliwa	506,90	134,60	0,5
5	Składowanie odpadów	0,00**	0,00**	0,0
6	Gospodarka wodno-ściekowa – energia elektryczna	807,99	793,45	2,8
7	Wytworzenie energii przez OZE	0,00	0,00	0,0
Suma rok 2006		86231,49	28225,12	100,0
Rok 2013				
1	Zużycie energii elektrycznej budynki użyteczności publicznej	1082,70	1063,21	3,5
2	Oświetlenie dróg i obiektów publicznych - energia elektryczna	1340,64	1316,51	4,4
3	Ogrzewanie obiektów użyteczności publicznej	86587,18	26360,34	87,2
4	Pojazdy użyteczności publicznej - paliwa	644,04	170,68	0,6
5	Składowanie odpadów	0,00**	0,00**	0,0
6	Gospodarka wodno-ściekowa – energia elektryczna	1347,12	1322,87	4,4
7	Wytworzenie energii przez OZE	0,00	0,00	0,0
Suma rok 2013		91001,68	30233,61	100,0

* - zaokrąglono do 0,1%

** - wartość związana jest z nie uzyskaniem danych dla obszaru

W tabeli 7.1.-2 przedstawiono porównanie zużycia energii działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013.

Tabela nr 7.1-2 Porównanie zużycia energii z działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
Rok 2006				
1	Zużycie energii elektrycznej - budynki oraz oświetlenie dróg i obiektów publicznych	1844,34	1811,14	6,4
2	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie budynków	2252,64	455,03	1,6
3	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie budynków	38864,27	15234,79	54,0
4	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie budynków	113,34	31,62	0,1
5	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie budynków	2097,20	742,41	2,6
6	Spalanie biomasy - ogrzewanie budynków	0,00**	0,00**	0,0
7	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie budynków	39744,81	9022,07	32,0
8	Spalanie oleju napędowego - pojazdy	465,58	124,31	0,4
9	Spalanie benzyn - pojazdy	41,33	10,29	0,0
10	Spalanie gazu płynnego propan-butan (LPG) - pojazdy	0,00**	0,00**	0,0
11	Składowanie odpadów	0,00**	0,00	0,0
12	Gospodarka wodno-ściekowa - energia elektryczna	807,99	793,45	2,8
Suma rok 2006		86231,50	28225,11	100,0
Rok 2013				
1	Zużycie energii elektrycznej - budynki oraz oświetlenie dróg i obiektów publicznych	2423,34	2379,72	7,9
2	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie budynków	4949,39	999,78	3,3
3	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie budynków	39928,49	15651,97	51,8
4	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie budynków	118,68	33,11	0,1
5	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie budynków	1845,80	653,41	2,2
6	Spalanie biomasy - ogrzewanie budynków	0,00**	0,00**	0,0
7	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie budynków	39744,81	9022,07	29,8
8	Spalanie oleju napędowego - pojazdy	573,21	153,05	0,5
9	Spalanie benzyn - pojazdy	70,83	17,64	0,1
10	Spalanie gazu płynnego propan-butan (LPG) - pojazdy	0,00**	0,00**	0,0
11	Składowanie odpadów	0,00**	0,00**	0,0
12	Gospodarka wodno-ściekowa - energia elektryczna	1347,12	1322,87	4,4
Suma rok 2013		91001,67	30233,62	100,0

* - zaokrąglono do 0,1%

** - wartość związana jest z nie uzyskaniem danych dla obszaru

7.1.1 Budynki

W tej podgrupie źródeł uwzględniono emisje wynikające z użytkowania budynków tj. ogrzewanie, zużycie energii elektrycznej oraz przygotowanie ciepłej wody użytkowej.

Uwzględniono budynki położone na terenie gminy, należące do gminy lub te, w których gmina ma udziały, takie jak:

- budynki administracyjne gminy,
- budynki będące we władaniu gminy tj. spółki gminne oraz spółki z jej udziałem (np. budynki techniczne),
- szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia i poradnie, szpitale itp.,
- obiekty sportowo-rekreacyjne.

W tej podgrupie uwzględniono również część budynków mieszkalnych należących do gminy lub będących częściową własnością gminy (np. budynki mieszkalnictwa społecznego).

Emisja CO₂ ze zużycia energii elektrycznej w roku 2006 wynosiła około 494,63 Mg a w 2013 roku 1 063,21 Mg/rok, co jest wynikiem wzrostu zapotrzebowania energetycznego oraz powstawania nowych obiektów.

Zwiększyła się również emisja CO₂ z energii na ogrzewanie budynków publicznych z 25 485,93 Mg w 2006 do 26 360,34 Mg w 2013 roku.

7.1.2 Pojazdy

W tej podgrupie uwzględniono wyłącznie pojazdy będące w użytkowaniu gminy (pojazdy służbowe) oraz spółek gminnych (pojazdy specjalne).

Z tego względu w inwentaryzacji wydzielono następujące kategorie pojazdów:

- osobowe,
- dostawcze,
- specjalne – głównie sprzęt budowlany (ładowarki, koparki, ciągniki rolnicze itp.).

Emisja z pojazdów w roku 2006 wyniosła 134,60 Mg CO₂ a w roku 2013 wzrosła do 170,68 Mg CO_{2e}.

7.1.3 Oświetlenie publiczne

W tej podgrupie uwzględniono całkowitą ilość energii zużytą na potrzeby przestrzeni publicznej, iluminacji budynków.

Dla roku bazowego oraz roku kontrolnego emisja CO₂ wynikająca z oświetlania ulic i budynków na terenie gminy wyniosła 1316,51 Mg.

7.1.4 Gospodarka wodno-ściekowa

W gospodarce wodno-ściekowej uwzględniono całkowitą ilość zużytej energii przez spółki zajmujące się dostarczaniem wody na terenie gminy oraz odbiorem i transportem ścieków (przepompownie) włącznie ze zużyciem energii w budynkach biurowych. Dla roku bazowego emisja z obszaru gospodarki wodno-ściekowej wyniosła 793,45 Mg CO₂ natomiast w roku kontrolnym wzrosła do 1322,87 Mg CO₂.

7.1.5 Gospodarka odpadami

W zakresie odpadów uwzględnia się odpady powstałe wskutek aktywności samorządu (uwzględnia się odpady powstałe w obiektach należących do gminy). Emisje określa się na podstawie ilości przekazanych do składowania odpadów (za wyjątkiem osadów ściekowych) – jeżeli odpady przetwarzane były w inny sposób ich ilość nie jest brana pod uwagę (nie są wliczane do całkowitej emisji). Powoduje to znaczne zmiany w wielkości emisji z obszaru gospodarki odpadami jednostek gminnych, dlatego wielkość określoną dla tej podgrupy należy traktować, jako szacunkową, dającą przybliżony obraz emisji. Na terenie gminy znajduje się składowisko odpadów (patrz załącznik nr 3), które zostało zamknięte i ma zostać poddane rekultywacji, jednak dla roku bazowego oraz roku kontrolnego nie udało się zdobyć danych dotyczących emisji CO₂ wynikających z wytworzenia i przekazania odpadów do składowania na terenie gminy.

7.2 Emisja z działalności społeczeństwa

W tym punkcie przedstawiono zestawienie zbiorcze emisji CO₂ ze wszystkich zinwentaryzowanych obszarów związanych z działalnością społeczeństwa. Przedstawiono informacje i dane dotyczące emisji gazów cieplarnianych w grupie społeczeństwa. Na sumę emisji CO₂ Mg/rok do środowiska największy wpływ ma ogrzewanie budynków mieszkalnych stanowiące aż 81,6% całości. Na terenie gminy wyodrębniono następujące podgrupy źródeł emisji:

- mieszkalnictwo – obejmuje wszystkie budynki mieszkalne (jedno i wielorodzinne) na terenie gminy (z wyłączeniem budownictwa socjalnego, które ujęto w działalności samorządowej) oraz kotłownie lokalne i sieciowe,
- budynki usługi – obejmuje przedsiębiorstwa handlowo-usługowe,
- przemysł – obejmuje przedsiębiorstwa klasyfikowane, jako produkcyjne (z wyłączeniem instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych),
- transport – obejmuje ruch lokalny na terenie gminy (bez transportu kolejowego),
- odpady – nie ujęto emisji gdyż odpady nie są składowane na terenie gminy.

Ponadto w ramach przeprowadzonej ankietyzacji uzyskano dane dotyczące posiadanych przez społeczeństwo gospodarstw rolnych. Dane wykorzystano do wyliczeń odpowiednich wskaźników emisji. Pominęto rolnictwo jako osobny obszar inwentaryzacji.

W tabeli 7.2-1 przedstawiono porównanie emisji CO₂ z sektoru społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013. Kolumny przedstawiają kolejno: całkowitą energię wytworzoną oraz pobraną przez dany obszar wyrażoną w megawatogodzinach na rok, całkowitą emisję związaną z wytworzeniem oraz pobraniem energii elektrycznej i ciepłej, udział procentowy poszczególnych obszarów w całości sektoru. Wnioski z przeprowadzonej analizy danych dotyczących poszczególnych obszarów przedstawiają punkty od 7.2.1 do 7.2.4.

Tabela nr 7.2-1 Porównanie zużycia energii z paliw i wielkość emisji z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
Rok 2006				
1	Zużycie energii elektrycznej budynki mieszkalne	6587,45	6468,88	16,8
2	Zużycie energii elektrycznej usługi	7,54	7,40	0,0
3	Zużycie energii elektrycznej przemysł	0,00**	0,00**	0,0
4	Ogrzewanie budynków mieszkalnych	87312,84	31381,72	81,6
5	Ogrzewanie budynków usługi	33,33	11,80	0,0
6	Ogrzewanie budynków przemysł	0,00**	0,00**	0,0
7	Pojazdy transport - paliwa w tym energia elektryczna dla pojazdów (społeczeństwo, usługi, przemysł)	2345,92	598,30	1,6
8	Składowanie odpadów (społeczeństwo, usługi, przemysł)	0,00**	0,00**	0,0
9	Wytworzenie energii przez OZE	59278,33	0,00	0,0
Suma rok 2006		155565,41	38468,10	100,0
Rok 2013				
1	Zużycie energii elektrycznej budynki mieszkalne	5978,30	5870,69	17,7
2	Zużycie energii elektrycznej usługi	8,80	8,64	0,0
3	Zużycie energii elektrycznej przemysł	0,00**	0,00**	0,0
4	Ogrzewanie budynków mieszkalnych	74976,53	26597,89	80,3
5	Ogrzewanie budynków usługi	33,33	11,80	0,0

Tabela nr 7.2-1 Porównanie zużycia energii z paliw i wielkość emisji z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
6	Ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
7	Pojazdy transport - paliwa w tym energia elektryczna dla pojazdów (społeczeństwo, usługi, przemysł)	2540,51	648,07	2,0
8	Składowanie odpadów (społeczeństwo, usługi, przemysł)	0,00**	0,00**	0,0
9	Wytworzenie energii przez OZE	68400,35	0,00	0,0
Suma rok 2013		151937,82	33137,09	100,0

* - zaokrąglono do 0,1%

** - wartość związana jest z nie uzyskaniem danych dla obszaru

W tabeli 7.2-2 przedstawiono porównanie zużycia energii działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013.

Tabela nr 7.2-2 Porównanie zużycia energii z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
Rok 2006				
1	Zużycie energii elektrycznej - budynki mieszkalne	6587,45	6468,88	16,8
2	Zużycie energii elektrycznej - usługi	7,54	7,40	0,0
3	Zużycie energii elektrycznej - przemysł	0,00**	0,00**	0,0
4	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	5428,59	1096,58	2,9
5	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	53163,78	20840,20	54,2
6	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	1552,24	433,07	1,1
7	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	22399,07	7929,27	20,6
8	Spalanie biomasy - ogrzewanie budynków mieszkalnych	57753,89	0,00	0,0
9	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie budynków mieszkalnych	4769,16	1082,60	2,8
10	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
11	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
12	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
13	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie usługi	33,33	11,80	0,0
14	Spalanie biomasy - ogrzewanie usługi	1524,44	0,00	0,0
15	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
16	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
17	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
18	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
19	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
20	Spalanie biomasy - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
21	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
22	Spalanie oleju napędowego - pojazdy	1241,82	331,57	0,9
23	Spalanie benzyn - pojazdy	731,84	182,23	0,5
24	Spalanie gazu płynnego propan-butan (LPG) - pojazdy	372,26	84,50	0,2
25	Zużycie energii elektrycznej - pojazdy	0,00**	0,00**	0,0
26	Składowanie odpadów	0,00**	0,00**	0,0

Tabela nr 7.2-2 Porównanie zużycia energii z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013

Lp.	Źródło emisji	Całkowita energia MWh/rok	Całkowita emisja CO ₂ Mg/rok	Udział źródła w emisji sumarycznej % *
1	2	3	4	5
Suma rok 2006		155565,41	38468,10	100,0
Rok 2013				
1	Zużycie energii elektrycznej - budynki mieszkalne	5978,30	5870,69	17,7
2	Zużycie energii elektrycznej - usługi	8,80	8,64	0,0
3	Zużycie energii elektrycznej - przemysł	0,00**	0,00**	0,0
4	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	3296,25	665,84	2,0
5	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	37388,90	14656,45	44,2
6	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	557,17	155,45	0,5
7	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie budynków mieszkalnych	27263,67	9651,34	29,1
8	Spalanie biomasy - ogrzewanie budynków mieszkalnych	66564,79	0,00	0,0
9	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie budynków mieszkalnych	6470,54	1468,81	4,4
10	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
11	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
12	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
13	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie usługi	33,33	11,80	0,0
14	Spalanie biomasy - ogrzewanie usługi	1835,56	0,00	0,0
15	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie usługi	0,00**	0,00**	0,0
16	Spalanie gazu ziemnego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
17	Zużycie ciepła sieciowego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
18	Spalanie oleju opałowego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
19	Spalanie węgla kamiennego - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
20	Spalanie biomasy - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
21	Spalanie gazu płynnego propan-butanu (LPG) - ogrzewanie przemysł	0,00**	0,00**	0,0
22	Spalanie oleju napędowego - pojazdy	1348,97	360,17	1,1
23	Spalanie benzyn - pojazdy	791,68	197,13	0,6
24	Spalanie gazu płynnego propan-butan (LPG) - pojazdy	399,86	90,77	0,3
25	Zużycie energii elektrycznej - pojazdy	0,00**	0,00**	0,0
26	Składowanie odpadów	0,00**	0,00**	0,0
Suma rok 2013		151937,82	33137,09	100,0

* - zaokrąglono do 0,1%

** - wartość związana jest z nie uzyskaniem danych dla obszaru

7.2.1 Mieszkalnictwo

W przypadku mieszkalnictwa o wielkości emisji CO₂ decyduje ilość zużytej energii elektrycznej oraz ciepłej do ogrzewania. Emisja CO₂ ze zużycia energii elektrycznej, ciepła sieciowego i spalania węgla kamiennego jest na porównywalnym poziomie i w 2013 r wynosiła około:

- energia elektryczna 5 870,69 Mg,
- ciepło sieciowe 14 656,45 Mg,
- węgiel kamienny 9 651,34 Mg.

Natomiast w 2006 roku emisja wyniosła:

- energia elektryczna 6 468,88 Mg,
- ciepło sieciowe 20 840,20 Mg,
- węgiel kamienny 7 929,27 Mg.

Emisja ogółem CO₂ z grupy mieszkalnictwa w 2013 roku mimo zwiększenia powierzchni użytkowej budynków na terenie gminy zmniejszyła się znacznie w stosunku do roku 2006.

Zmiany wielkości emisji uwarunkowane są przede wszystkim długością okresu grzewczego. Przeprowadzone działania termomodernizacyjne oraz wymiany źródeł ciepła na bardziej efektywne (o większej sprawności), przyczyniają się szczególnie do ograniczenia zużycia węgla, a także do ograniczenia zużycia pozostałych paliw.

7.2.2 Handel, usługi i przemysł

W tej podgrupie źródeł o wielkości emisji CO₂, tak jak w przypadku mieszkalnictwa, decyduje ilość zużytej energii elektrycznej oraz ciepłej (paliwa).

W przypadku handlu, usług i przemysłu emisja CO₂ w roku bazowym 2006 wyniosła:

- energia elektryczna 7,4 Mg,
- ciepło sieciowe 0 Mg,
- węgiel kamienny 11,8 Mg.

W roku 2013 emisja wyniosła:

- energia elektryczna 8,64 Mg,
- ciepło sieciowe 0 Mg,
- węgiel kamienny 11,8 Mg.

7.2.3 Transport

W tej podgrupie uwzględnia się wszystkie emisje związane ze zużyciem paliw silnikowych w pojazdach poruszających się po terenie gminy. Uwzględniono ruch lokalny oraz tranzytowy. Zgodnie z ogólnokrajowym trendem wzrasta ilość samochodów oraz intensywność ich użytkowania, co przekłada się na wzrost emisji z transportu. Jednocześnie średnia wieku pojazdów w Polsce ulega zmianie (jest coraz większy udział samochodów nie przekraczających 10 lat), zatem zmniejsza się średnie zużycie paliw. Źródłami emisji w tej grupie są procesy spalania benzyn, oleju napędowego oraz LPG, przy czym udział benzyn zmniejsza się na korzyść oleju napędowego i LPG.

Szacowana emisja CO₂ w roku 2006 wyniosła 598,3 Mg a w 2013 zwiększyła się do 648,07 Mg.

7.2.4 Gospodarka odpadami

W tej podgrupie uwzględnia się wszystkie emisje związane z gospodarką odpadami na terenie gminy. Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł emisji nie odnotowano emisji z tego obszaru, zarówno w roku bazowym, jak i roku kontrolnym. Nie uzyskano danych dla sektora społeczeństwa dotyczących emisji związanych z gospodarką odpadami.

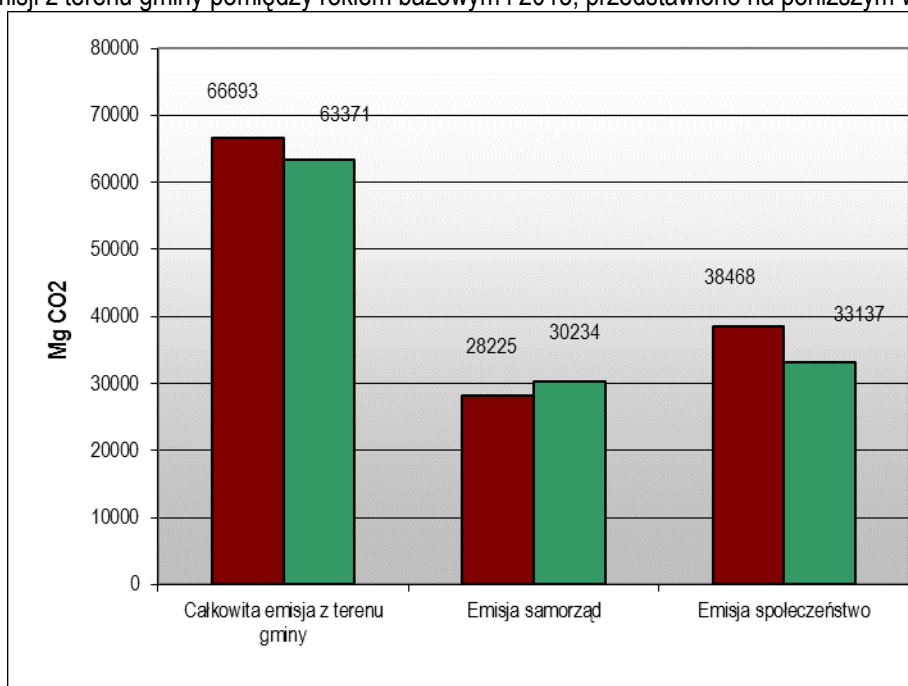
7.3 Emisja ogółem z terenu gminy Czersk

Poniżej w tabeli przedstawiono podsumowanie emisji gazów cieplarnianych z terenu gminy Czersk. Całkowita emisja CO₂ zawiera również emisję związaną z działalnością samorządu. Osobno wydzielono emisję związaną z aktywnością samorządu w celu podkreślenia stopnia jego odpowiedzialności w całkowitej emisji z terenu gminy.

Tabela nr 7.3-1 Całkowita emisja z terenu gminy – w tonach dwutlenku węgla (Mg CO₂)

Lp.	Rodzaj	Rok 2006	Rok 2013
1	2	3	4
1	Całkowita emisja z terenu gminy, w tym	66693,2	63370,7
2	Emisja – grupa samorząd	28225,1	30233,6
3	Emisja – grupa społeczeństwo	38468,1	33137,1
4	Udział emisji samorządu w całkowitej emisji	42,3	47,7

Różnicę w emisji z terenu gminy pomiędzy rokiem bazowym i 2013, przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek nr 7.3-1 Różnica w emisji z terenu gminy pomiędzy rokiem bazowym (kolor czerwony) i rokiem 2013 (kolor zielony)

Całkowita emisja z obszaru miasta w roku 2013 jest mniejsza niż w roku 2006, zwiększyła się natomiast całkowita emisja z sektora samorządowego (obiektów użyteczności publicznej).

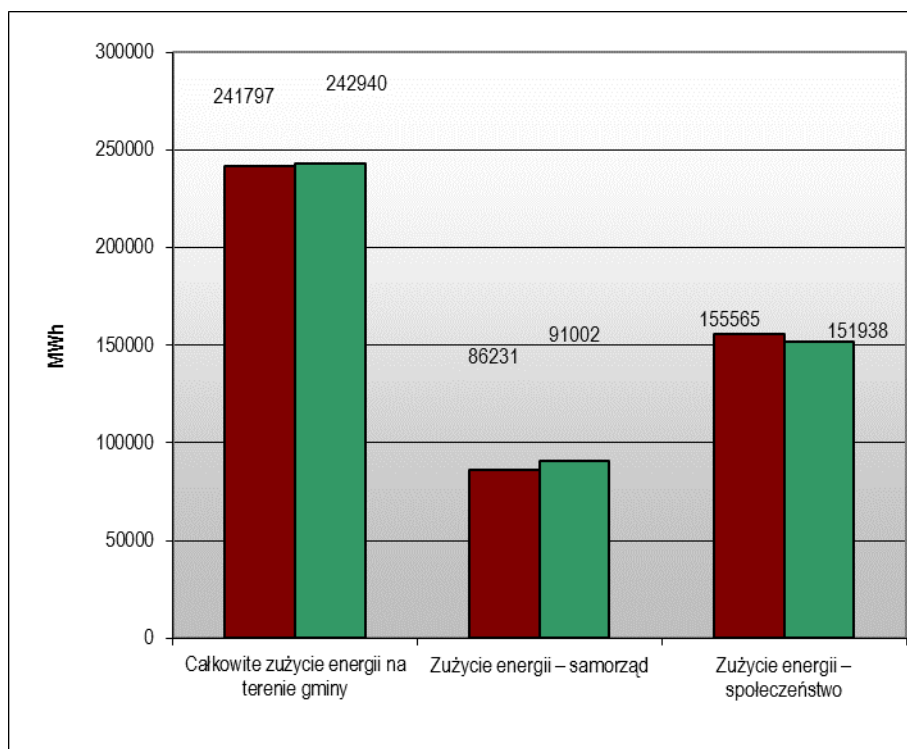
7.4 Zużycie energii na terenie gminy Czersk

Poniżej w tabeli przedstawiono podsumowanie zużycia energii na terenie gminy Czersk.

Tabela nr 7.4-1 Zużycie energii na terenie gminy w MWh

Lp.	Rodzaj	Rok bazowy	Rok 2013
1	2	3	4
1	Całkowite zużycie energii na terenie gminy, w tym	241797	242940
2	Zużycie energii – grupa samorząd	86231	91002
3	Zużycie energii – grupa społeczeństwo	155565	151938
4	Udział zużycia energii samorządu w całkowitym zużyciu emisji	36	37

Różnicę w zużyciu energii z terenu gminy pomiędzy rokiem bazowym i 2013 przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek nr 7.4-1 Różnica w zużyciu energii na terenie gminy pomiędzy rokiem bazowym (kolor czerwony) i rokiem 2013 (kolor zielony)

Z powyższego wykresu wynika, że w na terenie gminy, jak i w sektorze komunalnym występuje spadek zużycia energii.

8 Plan działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji

8.1 Określenie celu strategicznego na rok 2020

Przyjmuje się, że kraje Unii Europejskiej powinny dążyć do redukcji emisji w wysokości 20% poziomu z roku 1990 (lub innego, możliwego do inwentaryzacji), redukcji zużycia energii pierwotnej o 20% w stosunku do prognoz na 2020 rok oraz zwiększenia udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł do 20% w ogólnym zużyciu energii. Te cele strategiczne Polska planuje osiągnąć wdrażając w życie działania zewnętrzne, do których zaliczyć można m.in. wdrożenie do prawa polskiego dyrektyw UE dotyczących efektywności energetycznej, wdrożenie działań przewidzianych w polityce transportowej UE, wdrożenie nowego prawa dot. OZE w Polsce, przewidującego wsparcie mikrogeneracji w OZE, wdrażanie w życie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przyczyniające się do zmiany mentalności społeczeństwa, dotyczącej gospodarki odpadami (skutkujące zmniejszaniem i docelowo wyeliminowaniem składowania odpadów ulegających biodegradacji).

Sytuacją idealną byłoby, gdyby na szczeblu regionalnym każda gmina osiągnęła założone cele w wysokości 20%. W rzeczywistości niektóre gminy zdolne są osiągnąć ten poziom, albo nawet wyższy, niektóre mogą osiągnąć poziom niższy, lub żaden.

Realne do osiągnięcia cele dla gminy Czersk wynikać będą ze stanu rzeczywistego i uwarunkowań wewnętrznych Gminy. A zatem:

- **celem strategicznym jest poprawa stanu powietrza atmosferycznego przy zrównoważonym i efektywnym wykorzystaniu nośników energii poprzez wsparcie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Czersk,**
- **celem głównym planowanych działań jest redukcja emisji gazów cieplarnianych, wyrażona w Mg CO₂, redukcja zużycia energii pierwotnej, wyrażona w MWh oraz zwiększenie udziału zużycia energii z odnawialnych źródeł w ogólnym zużyciu energii, wyrażone w MWh.**

8.2 Prognozy na rok 2020

Prognoza ludności

Stan ludności w gminie Czersk oraz prognozę stanu ludności przedstawiono w punkcie 2.4 niniejszego „Planu”.

Prognoza budynków mieszkalnych

W oparciu o prognozę ludności wyliczono prognozę liczby budynków mieszkalnych w gminie Czersk. Prognoza została opracowana w celu oszacowania przyszłego zapotrzebowania na energię dla gminy Czersk.

Wyliczona na podstawie danych GUS średnia liczba osób w budynku mieszkalnym w 2020 roku wyniesie 4 szt. Biorąc pod uwagę szacowaną liczbę ludności w roku 2020 można się spodziewać, że budynków mieszkalnych w gminie Czersk w 2020 roku będzie 4911 szt.

Prognoza emisji, zużycia energii finalnej oraz wykorzystywania OZE

Prognozę emisji i zużycia energii finalnej obliczono wyłącznie na podstawie zinwentaryzowanych źródeł, wprowadzonych do bazy danych (MEI rok 2013), przedstawiając prognozę bez wykonania działań, uwzględniając wskaźniki zmian i planowany wzrost wykorzystywania OZE przedstawione w poniższych założeniach:

Średnia statystyczna powierzchnia mieszkania [m2]	83
Liczba osób w 2013 [szt.]	21534
Liczba budynków w 2013 [szt.]	4631
Średnia liczba osób/bud. [szt.]	4,6
Prognoza ludzi w 2020 [szt.]	22837
Prognoza liczby budynków w 2020 [szt.]	4911
Zużycie energii w sektorze społeczeństwa w 2013 [MWh]	151938
Zużycie energii przez 1 budynek [MWh]	32,8
Prognoza zużycia energii ze wskaźnika w 2020 [MWh]	161131
Działania wewnętrzne w domach na poziomie 10% [MWh]	15194
Wzrost konsumpcji energii w domach na poziomie 10% [MWh]	15194
Prognoza zużycia energii w sektorze społeczeństwa [MWh]	161131
Prognoza zużycia energii w sektorze samorządu [MWh]	91002
Prognoza zużycia energii w gminie [MWh]	252133
Emisja w sektorze społeczeństwa w 2013 [Mg CO ₂]	33137
Emisja 1 budynku standardowego [Mg CO ₂]	7,2
Prognoza emisji ze wskaźnika w 2020 [Mg CO ₂]	35142
Działania wewnętrzne w domach na poziomie 10% [Mg CO ₂]	3314
Rozwój urbanistyki oparty o ekologiczne rozwiązania 10%	3314
Prognoza emisji w sektorze społeczeństwa w 2020 [Mg CO ₂]	28515
Prognoza emisji w sektorze samorządu w 2020 [Mg CO ₂]	27210
Prognoza emisji w gminie w 2020 [Mg CO ₂]	55725
Prognoza wykorzystania OZE w sektorze samorządu [MWh]	0,000
Prognoza wykorzystania OZE w sektorze społeczeństwa [MWh]	82080,42

Prognozę, uwzględniającą powyższe efekty działań zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 8.2-1 Prognoza emisji, zużycia energii finalnej i wykorzystania OZE w 2020 r.

L.p.	Zużycie energii finalnej w 2020 r. [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wykorzystanie OZE [MWh]
1	2	3	4
1	252133	55725	82080
2	91002	27210	0
3	161131	28515	82080

8.3 Strategia długoterminowa do roku 2020

Realizując wyznaczone cele na rok 2020, rozwój gminy Czersk będzie ukierunkowany na osiągnięcie w dłuższej perspektywie czasu (rok 2030 i kolejne lata):

- możliwie neutralnego dla środowiska i życia mieszkańców wpływu działań władz miasta na rzecz ograniczenia niskiej emisji,
- maksymalnej termomodernizacji sektora publicznego i mieszkaniowego,
- maksymalnego wykorzystania technicznego potencjału energii odnawialnej na terenie miasta,
- maksymalnie największego udziału dostaw gazu sieciowego do jak największej liczby odbiorców,

- umożliwienie mieszkańcom systematycznego zastępowania indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach kopalnych źródłami niskoemisyjnymi,
- zapewnienia bezpieczeństwa dostaw ciepła i energii elektrycznej.

Strategia ta będzie realizowana przez gminę Czersk, poprzez:

- uwzględnienie celów „Planu” w dokumentach strategicznych i planistycznych,
- odpowiednie zapisy prawa lokalnego,
- podejmowanie na szeroką skalę działań promocyjnych i aktywizujących mieszkańców, przedsiębiorców i jednostki publiczne.

Dla skutecznej realizacji celów wybrano następujące priorytetowe obszary działań, które charakteryzują się największym potencjałem ograniczania emisji:

1. Jednostki gminne - jest to obszar istotny ze względu na łatwość implementacji działań oraz znaczenie w propagowaniu działań i postaw wśród mieszkańców gminy (urząd i jednostki podległe powinny być przykładem i wzorem do naśladowania). Europejskie dyrektywy dotyczące efektywności energetycznej podkreślają wzorcową rolę sektora publicznego w tym zakresie.
2. Mieszkalnictwo – jest to obszar, na który władze gminy mają istotny wpływ (zwłaszcza zasób budynków komunalnych) - szczególnie poprzez prowadzenie działań podnoszących świadomość korzystania z energii, a także wprowadzanie systemów zachęt finansowych. Mieszkalnictwo cechuje się bardzo dużym potencjałem redukcji emisji.
3. Transport - jest kluczowym obszarem działalności ze względu na jeden z największych udziałów w emisji z obszaru gminy. Intensywny, dotychczasowy i prognozowany, wzrost liczby pojazdów i natężenia ruchu (szczególnie na drodze tranzytowej) wymaga od władz miasta działań w celu minimalizacji jego wpływu na środowisko i klimat, np. poprzez promowanie jako paliwa LPG poprawienie stanu technicznego dróg.

8.4 Cele szczegółowe „Planu” do roku 2020

Zakładane dla gminy Czersk cele przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 8.4-1 Zakładane cele dla gminy Czersk

Lp.	Obszar	Redukcja zużycia energii pierwotnej [MWh]	Redukcja emisji CO ₂ [Mg CO ₂]	Wykorzystanie OZE w produkcji energii [MWh]	Redukcja zanieczyszczeń do powietrza [Mg]		
					PM2,5	PM10	B(a)P
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Cel szczegółowy na rok 2020 ogółem	2442	1173	635	17,27	51,81	0,0173
2	Cel szczegółowy na rok 2020 - samorząd	2151	887	344	8,43	25,30	0,0084
3	Cel szczegółowy na rok 2020 - społeczeństwo	291	286	291	8,84	26,51	0,0088
4	Cel strategiczny na rok 2020 w %	1,0	1,76	0,26	-	-	-

Zgodnie z informacją podaną w punkcie 3 niniejszego „Planu” strefa pomorska, do której zalicza się również gmina Czersk, została zakwalifikowana do wykonania Programu ochrony powietrza z uwagi na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5, dla pyłu zawieszonego PM10 oraz przekroczenie poziomu docelowego średniorocznego dla benzo(a)pirenu. Realizując przewidziane w niniejszym PGN działania należy spodziewać się, że spowodują one redukcję emisji również ww. czynnika.

Zgodnie z opracowaniem „Programy Ochrony Powietrza, Programy Poprawy Jakości Powietrza, Programy Ograniczania Niskiej Emisji - Sposoby obliczania stanu wyjściowego i efektu ekologicznego”, przygotowanym przez Fundację na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii (Katowice, 2010 r.) w całkowitej masie emisji

zanieczyszczeń w budynkach indywidualnych największy udział stanowi zwykle dwutlenek węgla (97%), natomiast udział innych związków chemicznych, wynosi: benzo(α)pirenu B(α)P 0,00003%, pyłu całkowitego - 0,15%, pyłu PM10 - 0,09%, pyłu PM2,5 – 0,03%.

8.5 Kierunki „Planu” do roku 2020

Kierunkami głównymi PGN jest uzyskanie mniejszego zużycia energii cieplnej i elektrycznej (również poprzez zwiększenie udziału OZE w ogólnym bilansie produkcji i zużycia energii) w poszczególnych obszarach, skutkujące osiągnięciem celu, jakim jest redukcja emisji CO₂ do roku 2020 o 20 %.

Kierunkami pośrednimi są:

- dalsza gazyfikacja gminy i stopniowe zastępowanie źródeł wykorzystujących węgiel na źródła wykorzystujące gaz sieciowy,
- oszczędności w budżecie, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej a także innych mediów,
- udoskonalenie zarządzania, wykorzystanie potencjału miasta w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń,
- poprawa jakości powietrza,
- ograniczenie zużycia i kosztów energii używanej przez odbiorców,
- zwiększenie komfortu korzystania z budynków i instalacji,
- ochrona zdrowia obywateli,
- bezpieczeństwo energetyczne, ekologiczne i ekonomiczne,
- modernizacja obiektów gminnych,
- monitoring zużycia energii w budynkach gminy,
- wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań w oświetleniu dróg,
- edukacja mieszkańców w zakresie OZE oraz efektywnego gospodarowania energią,
- rozwój i modernizacja ciepłownictwa opartego o lokalne kotłownie i wykorzystujące OZE,
- wprowadzanie nowoczesnych technologii w budownictwie,
- przygotowanie pracowników Urzędu Miejskiego do roli specjalistów w zakresie efektywności energetycznej.

8.6 Czynniki potencjalnie oddziałujące na realizację „Planu” – analiza SWOT

Realizację „Planu” należy m.in. postrzegać poprzez pryzmat społecznych korzyści, które wystąpią w ramach realizacji poszczególnych zadań. Wszelkie działania miasta podwyższające, jakość usług oraz środowiska naturalnego przy jednoczesnym zapewnieniu spełnienia potrzeb mieszkańców w zakresie energetycznym z pewnością zostaną pozytywnie odebrane przez lokalną opinię publiczną.

Dla celów planowania działań wykonano analizę SWOT.

(S) SILNE STRONY	(W) SŁABE STRONY
- Aktywna postawa władz gminy w zakresie działań na rzecz ochrony środowiska i ochrony klimatu, - Doświadczenia w realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej (działania wynikające z „Założeń do planu zaopatrzenia...”), - Możliwości gminy w zakresie wykorzystania OZE, - Dalsza gazyfikacja miasta	- Niewystarczające środki finansowe na realizację działań, w tym dofinansowania działań przewidzianych do realizacji przez społeczeństwo, - Brak zasadności utworzenia miejskiej komunikacji publicznej, celem zredukowania emisji ze środków transportu indywidualnego, - Niewielka świadomość społeczna w zakresie ochrony środowiska,
(O) SZANSE	(T) ZAGROŻENIA
- Chęć społeczeństwa gminy do przeprowadzenia działań, - Krajowe zobowiązania dotyczące zapewnienia odpowiedniego poziomu energii odnawialnej i biopaliw na poziomie krajowym, w zużyciu końcowym, - Wymagania UE dotyczące efektywności energetycznej, - Wsparcie finansowe UE dla inwestycji w OZE, termomodernizację i rozbudowę sieci ciepłowniczej, fundusze zewnętrzne na działania na rzecz efektywności energetycznej i redukcji emisji (fundusze europejskie, środki krajowe), - Wzrastająca presja na racjonalne gospodarowanie energią i ograniczanie emisji w skali europejskiej i krajowej, - Rozwój technologii energooszczędnych oraz ich coraz większa dostępność (np. tanie energooszczędne źródła światła), - Naturalna wymiana indywidualnych środków transportu na pojazdy ekonomiczniejsze, - Wzrost cen nośników energii powodujący presję na ograniczenie końcowego zużycia energii, - Rosnące zapotrzebowanie ze strony użytkowników energii na działania proefektywnościowe, - Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, - Możliwość rozbudowania sieci gazowej na terenie gminy poza granicami miasta, - Możliwość modernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz budynków sektora społeczeństwa i wyposażenie ich w instalacje OZE,	- Wciąż jeszcze wysokie koszty instalacji odnawialnych źródeł energii oraz działań termomodernizacyjnych, - Ogólnokrajowy trend wzrostu zużycia energii elektrycznej, - Wzrost udziału transportu indywidualnego w zużyciu energii i emisjach z sektora transportowego na terenie miasta,

9 Ogólna analiza ekonomiczna i harmonogram działań

Etap wdrożenia działań jest kluczowym elementem realizacji strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych. Właściwe zaplanowanie działań umożliwi ich skuteczną implementację i pozwoli osiągnąć założone cele. Dla wszystkich planowanych działań powinny być sporządzone szczegółowe plany realizacji zadań z zastosowaniem podejścia projektowego. Podejście do realizacji zadań w ramach zarządzania projektowego pozwoli skutecznie zarządzać procesem wdrożenia „Planu”.

9.1 Źródła finansowania

Działania przewidziane w „Planie” będą finansowane ze środków zewnętrznych i własnych gminy. Środki na realizację powinny być zabezpieczone głównie w programach krajowych i europejskich, a we własnym zakresie – konieczne jest wpisanie działań długofalowych do wieloletnich planów inwestycyjnych oraz uwzględnienie wszystkich działań w corocznym budżecie gminy. Przewiduje się pozyskanie zewnętrznego wsparcia finansowego (w formie bezzwrotnych dotacji i preferencyjnych pożyczek) dla prowadzonych działań.

Źródłem finansowania planowanych działań, w zależności od możliwości ich pozyskania, będą:

- środki własne gminy (przewiduje się udział środków gminnych na poziomie do 15%),
- środki z premii termomodernizacyjnej i NFOŚiGW (przewiduje się udział środków na poziomie 5-20%),
- środki z programów UE (przewiduje się udział środków na poziomie 70-85%),
- środki inwestora/przedsiębiorcy (przewiduje się udział środków na poziomie 20-40%),
- środki z pożyczki bankowej 100% na 1% rocznie umarzanej w 40% (w wysokości według zapotrzebowania).

W chwili obecnej nie są jeszcze znane proporcje szczegółowe finansowania poszczególnych działań określonych w „Planie”.

Podstawową barierą dla wdrożenia działań „Planu” wydają się być trudności z finansowaniem projektów. W Polsce występuje wielopoziomowy i zróżnicowany system finansowania innowacyjnych projektów inwestycyjnych w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. System ten obejmuje finansowanie w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz zwrotnej (pożyczki i kredyty). Wiele potencjalnych źródeł finansowania wykorzystuje środki z budżetu Unii Europejskiej, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie przez inwestora bardzo korzystnych warunków finansowania. Operatorami procesu pozyskiwania finansowania są zarówno instytucje państwowe oraz ich wydzielone jednostki organizacyjne (na szczeblu ogólnopolskim i regionalnym) jak i podmioty komercyjne oferujące produkty dedykowane do inwestycji związanych z energią odnawialną i efektywnością energetyczną.

Przewidywane źródła finansowania działań

Dla każdego działania (w części dotyczącej planowanych działań) określono planowane i potencjalne źródła finansowania. Dodatkowo przedstawiono listę aktualnie dostępnych możliwości finansowania działań zawartych w Planie (finansowanie działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej). Dostępne obecnie źródła (poza budżetem gminy), to przede wszystkim:

- Środki krajowych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (w szczególności Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko):
 - Kontrakt Terytorialny Województwa Pomorskiego,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020:
 - Program Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (w ramach RPO)
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”,
- Polsko-Szwajcarski Program Współpracy,
- Program LIFE+,

- Program Horizon 2020,
 - System Zielonych Inwestycji – programy priorytetowe:
 - GAZELA niskoemisyjny transport miejski,
 - KAWKA likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii,
 - LEMUR energooszczędne budynki użyteczności publicznej,
 - BOCIAN rozproszone, odnawialne źródła energii,
 - System Zielonych Inwestycji (GIS),
 - NFOŚiGW - Efektywne wykorzystanie energii:
 - dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych,
 - dopłaty do kredytów na kolektory słoneczne,
 - Fundusz Remontów i Termomodernizacji BGK:
 - premia termomodernizacyjna,
 - premia remontowa,
 - Bank BOŚ – „Kredyt z Klimatem”:
 - Program Efektywności Energetycznej w Budynkach,
 - Program Modernizacji Kotłowni,
 - Program PROSUMENT – dofinansowanie mikroinstalacji OZE,
 - Program Ryś – dofinansowanie termomodernizacji prywatnych domów,
 - System białych certyfikatów,
- Finansowanie w formule ESCO.

Przykładowe Krajowe Programy Priorytetowe finansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach Programu: Ochrona atmosfery przedstawiono w Załączniku nr 1.

9.2 Oszczędności eksploatacyjne wynikające z realizacji „Planu”

Na potrzeby określenia oszczędności eksploatacyjnych wynikających z realizacji „Planu” posłużono się danymi literaturowymi na temat uzyskiwania efektów energetycznych przy wykorzystaniu prostych działań związanych z termomodernizacją i zużyciem energii elektrycznej.

Efekty energetyczne wybranych usprawnień termomodernizacyjnych i elektroenergetycznych przedstawiono w załączniku nr 2.

Gmina oświadcza, że działania, za których realizację jest odpowiedzialna, oraz ich koszty, które są przewidziane do poniesienia, zostaną wpisane do planistycznego dokumentu finansowego Gminy.

9.3 Efekt spodziewany w roku 2020

Sektor związany z aktywnością samorządu (sektor samorządu)

W tabeli 9.3.-1 przedstawiono spodziewany efekt (zmniejszenie emisji CO₂) w okresie 2015 – 2020 w sektorze samorządu.

Tabela nr 9.3.-1 Zakładany efekt w sektorze samorządu w roku 2020

Lp.	Źródło emisji	Całkowita emisja MgCO ₂ rok bazowy	Całkowita emisja MgCO ₂ 2020 rok	Efekt MgCO ₂ /rok
1	2	3	4	5
1	Zinwentaryzowane źródła emisji w sektorze samorządu	28225	26323	1902

Spodziewany efekt w sektorze samorządu w 2020 roku wyniesie około 1902 Mg.

Sektor związany z aktywnością społeczeństwa (sektor społeczeństwa)

W tabeli 9.3-3 przedstawiono spodziewany efekt (zmniejszenie emisji CO₂) w okresie 2015 – 2020 w sektorze społeczeństwo.

Tabela nr 9.3-2 Zakładany efekt w sektorze społeczeństwa w roku 2020

Lp.	Źródło emisji	Całkowita emisja MgCO ₂ rok bazowy	Całkowita emisja MgCO ₂ 2020 rok	Efekt MgCO ₂ /rok
1	2	3	4	5
1	Zinwentaryzowane źródła emisji w sektorze społeczeństwa	38468	28229	10239

Spodziewany efekt w sektorze społeczeństwa w 2020 roku, w postaci zmniejszenia emisji CO₂ wyniesie około 10239 Mg CO₂.

Łączny (sektor samorządu i sektor społeczeństwa) spodziewany efekt na terenie gminy Czersk w 2020 roku wyniesie około 12141 MgCO₂, co pozwala uzyskać efekt około 18,2 % mniejszej emisji w stosunku do roku bazowego.

9.4 Harmonogram działań – wdrożenie przedsięwzięć

W tabeli nr 9.4-1 przedstawiono proponowany w latach 2015-2020 zakres działań wynikający z analiz dokonanych w niniejszym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej. Do priorytetowych działań charakteryzujących się największą skutecznością ograniczenia emisji CO₂ w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Czersk na lata 2015-2020 zaliczono wymianę źródeł ogrzewania na mniej emisyjne, termomodernizację obiektów oraz budowę lub montaż instalacji OZE.

Do oszacowania kosztów działań przyjęto (kwoty brutto):

- wymiana źródeł światła z tradycyjnych na energooszczędne w budynkach użyteczności publicznej – 1 500 zł/1kW,
- średnia wysokość nakładów na termomodernizację budynków mieszkalnych i usługowych – 250 zł/m² pow. użytkowej,
- wymiana źródeł światła z tradycyjnych na energooszczędne w budynkach mieszkalnych i usługowych – 800 zł/budynek,
- wymiana istniejących kotłów węglowych na kotły niskoemisyjne – 10 000 zł/szt.
- wymiana stolarki okiennej w domu o powierzchni użytkowej 150 m² – 12000 zł,
- kolektor słoneczny dla domu o powierzchni użytkowej 150 m² – 20000 zł,
- panele fotowoltaiczne dla domu o powierzchni użytkowej 150 m² – 60000 zł,
- pompa ciepła dla domu o powierzchni użytkowej 150 m² – 55000 zł.

Tabela nr 9.4-1 Harmonogram działań

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Orientacyjny koszt ogółem tys. zł	Źródła finansowania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Okres realizacji	Orientacyjny efekt energetyczny MWh/rok	Sposób wyliczenia	Orientacyjny efekt redukcji emisji CO ₂ MgCO ₂ /rok	Sposób wyliczenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sektor samorządu									
Montaż instalacji OZE									
1	Montaż 16 mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej o łącznej mocy ok. 300kW	2 500 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2017-2018	198	Obliczono moc instalacji na podstawie powierzchni pod instalację. Moc 1 instalacji 3 kW pozwala uzyskać ok. 2,8 MWh energii.	180	Emisja wyliczona ze współczynnika CO2 dla energii elektrycznej nie produkowanej lokalnie i ilości wyprodukowanej energii z OZE (0,982 Mg / MWh)
2	Budowa odnawialnych źródeł energii tj. mikroinstalacje fotowoltaiczne (dot. budynków użyteczności publicznej oraz mieszkańców na terenach wiejskich gminy)	1 000 000			2015-2020	146		132	
Modernizacja, rozbudowa budynków według standardu energooszczędnego									
3	Rozbudowa i przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Czersku	4 550 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2016-2020	21	Na podstawie danych zawartych w bazie danych obliczono zużycie energii w danym obiekcie. Planowane działanie to redukcja o 20-35% obliczonej energii (w zależności od zakresu działań)	5	Na podstawie danych zawartych w bazie danych obliczono emisję w danym obiekcie. Efekt emisyjny to 20-35% obliczonej emisji (w
4	Przebudowa, rozbudowa, rozbiórka części budynku i	8 300 000			2016-2020	22		9	

	zmiana sposobu użytkowania na funkcję usługowo-mieszkaniową budynku dworca kolejowego w Czersku wraz z przynależną infrastrukturą techniczną								zależności od zakresu działań)
Budowa nowych obiektów o wysokim standardzie energetycznym									
5	Budowa nowych energooszczędnych 3 budynków komunalnych ul. Transportowców	6 000 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2015-2020	713	Średni koszt domu energooszczędnego (70kWh/m2/rok) wg danych literaturowych to 2000zł/1m2, 6000000/2000=3000m2 powierzchni domów, zakładając średnie zapotrzebowanie energetyczne budynków gminnych na poziomie 140 kWh/m2/rok uzyskamy 50% redukcję 713 MWh/rok energii elektrycznej	131	Średni koszt domu energooszczędnego (70kWh/m2/rok) wg danych literaturowych to 2000zł/1m2, 6000000/2000=3000m2 powierzchni domów, zakładając średnie zapotrzebowanie energetyczne budynków gminnych na poziomie 140 kWh/m2/rok uzyskamy 50% redukcję emisji w wysokości 131Mg/CO2/rok
Modernizacja i montaż energooszczędnego oświetlenia									
6	Modernizacja oświetlenia zewnętrznego - wymiana 450 punktów oświetlenia zewnętrznego w gminie Czersk	450 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2017-2018	197	Moc oprawy przed wymianą = 200W, Moc energooszczędnych opraw po wymianie = 100W, 200W*450szt*4380h/1000000=394,2MWh, 394,2MWh*50%=197MWh	194	Emisja wyliczona ze współczynnika CO2 dla energii elektrycznej nie produkowanej lokalnie i ilości wyprodukowanej energii z OZE (0,982 Mg / MWh)

Modernizacja i budowa nowych obiektów infrastruktury drogowej zmniejszającej emisję z transportu									
7	Budowa ścieżek rowerowych na odcinkach: Czersk-Łąg oraz Ryteł-granica gminy w kierunku Chojnic Przy drodze krajowej nr 22	1 000 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2017-2019	653	Efekt energetyczny został wyliczony za pomocą wskaźników zawartych w bazie zinwetaryzowanych danych z terenu gminy.	174	Długość planowanego odcinka wynosi 20km, Wg „Metodyki szacowania wartości docelowych dla wskaźników wybranych do realizacji w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020” 1km ścieżek rowerowych ogranicza emisję CO2 do środowiska o 8,7Mg/rok, 8,7x20=174Mg
8	II etap przebudowy drogi wraz z chodnikiem w miejscowości Myłof	350 000			2016	7	Efekt energetyczny został wyliczony za pomocą wskaźników zawartych w bazie zinwetaryzowanych danych z terenu gminy.	2	Dzięki zmodernizowaniu dróg zmniejszy się obciążenie dróg na terenie gminy. Do 7% z korzystających z transportu samochodowego przejedzie o 10 % krótszą trasę, co spowoduje redukcję emisji z transportu całkowitego o 2%. 818,75 Mg CO2e x 2% = 16,37 Mg CO2e.
9	Budowa i modernizacja dróg lokalnych teren gminy Czersk	5 000 000			2017-2020	28		7	
10	Przebudowa ulicy Dworcowej wraz z ciągami pieszymi, rowerowymi, oświetleniem zewnętrznym oraz pozostałą przynależną infrastrukturą	4 500 000			2016-2020	28		7	

	techniczną								
Modernizacja i budowa obiektów gospodarki odpadami									
11	Wybudowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych z wyposażeniem w Czersku ul. Kilińskiego	500 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Zakład Usług Komunalnych	2015-2016	63	Efekt energetyczny został wyliczony za pomocą wskaźników zawartych w bazie zinwetaryzowanych danych z terenu gminy.	16	Wybudowanie PSZOK zmniejszy obciążenie dróg na terenie gminy związane z nieregularnymi przejazdami samochodu transportującego odpady. Związana z tym redukcja zużycia paliwa wpłynie na obniżenie emisji z transportu całkowitego o 2%. 818,75 Mg CO ₂ e x 2% = 16,37 Mg CO ₂ e.
Modernizacja i budowa obiektów gospodarki wodno-ściekowej									
12	Budowa sieci wodociagowych oraz budowa kanalizacji sanitarnych na terenie gminy	4 000 000	Budżet Gminy, Środki NFOŚiGW, RPO, PROW, inne	Gmina Czersk	2017-2018	63	Efekt energetyczny został wyliczony za pomocą wskaźników zawartych w bazie zinwetaryzowanych danych z terenu gminy.	16	Wybudowanie sieci wodociagowej zmniejszy obciążenie dróg na terenie gminy związane z nieregularnymi przejazdami samochodu transportującego wodę oraz wywożącego ścieki. Związana z tym redukcja zużycia paliwa wpłynie na obniżenie emisji z transportu całkowitego o 2%. 818,75 Mg CO ₂ e x 2% = 16,37 Mg CO ₂ e.

Suma z obszaru					2 151	-	887	-	
Sektor społeczeństwa									
Montaż instalacji OZE w budynkach mieszkalnych									
13	Montaż 70 kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych	1 260 000	Środki własne inwestora / PROSUMENT NFOŚiGW, WFOŚiGW / pożyczka 100% na 1% rocznie umarzana w 40%	Gmina Czersk	2015-2020	196	Obliczono moc instalacji na podstawie powierzchni pod instalację. Moc 1 instalacji 3 kW pozwala uzyskać ok. 1,9 MWh energii.	192	Emisja wyliczona ze współczynnika CO2 dla energii elektrycznej nie produkowanej lokalnie i ilości wyprodukowanej energii z OZE (0,982 Mg / MWh)
14	Montaż 50 paneli fotowoltaicznych na budynkach prywatnych	1 000 000			2015-2020	95	Obliczono moc instalacji na podstawie powierzchni pod instalację. Moc 1 instalacji 3 kW pozwala uzyskać ok. 2,8 MWh energii.	93	Emisja wyliczona ze współczynnika CO2 dla energii elektrycznej nie produkowanej lokalnie i ilości wyprodukowanej energii z OZE (0,982 Mg / MWh)
Suma z obszaru					291	-	286	-	
Cały obszar opracowania									
Działania nieinwestycyjne									
15	Informacja i promocja działań gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej	3000	Budżet gminy	Inwestorzy, mieszkańcy	2015-2020	607	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja zużycia energii na poziomie 0,25%	158	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja emisji na poziomie 0,25%
16	Szkolenia w zakresie efektywności energetycznej, zmian klimatu i OZE	1 000	WFOŚiGW, NFOŚiGW, PROW, budżet gminy	Inwestorzy, mieszkańcy	2015-2020	760	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja emisji w sektorze społeczeństwa – 0,5%	151	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja zużycia energii w sektorze społeczeństwa – 0,5%
17	Akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców, konferencje, działania promocyjne w ramach	1 000	RPO, PROW, budżet gminy	Inwestorzy, mieszkańcy	2015-2020	194	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja emisji w obszarze mieszkalnictwa, usług i transportu o 0,25%	68	Założono, że na skutek działania nastąpi redukcja zużycia energii w obszarze mieszkalnictwa, usług i transportu o 0,25%

 INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI		UNIA EUROPEJSKA FUNDUSZ SPÓJNOŚCI
---	--	--

	realizowanych projektów								
Suma z całego obszaru gminy						4 003	-	1 551	-

9.5 Wykaz działań/zadań i środki zaplanowane na cały okres objęty planem

Wykaz działań/zadań i środki zaplanowane na cały okres objęty planem, zgodnie z tabelą nr 9.4-1 przedstawia się następująco:

Cele i zobowiązania wynikające z długoterminowej strategii (co najmniej do roku 2020),

Działania w sektorze samorządu

- Budowa i modernizacja dróg lokalnych na terenie gminy teren gminy Czersk,
- Przebudowa ulicy Dworcowej wraz z ciągami pieszymi, rowerowymi, oświetleniem zewnętrznym oraz pozostałą przynależną infrastrukturą techniczną,
- Rozbudowa i przebudowa budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Czersku,
- Przebudowa, rozbudowa, rozbiórka części budynku i zmiana sposobu użytkowania na funkcję usługowo-mieszkaniową budynku dworca kolejowego w Czersku wraz z przynależną infrastrukturą techniczną,
- Modernizacja źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej (stosowanie kogeneracji do produkcji energii cieplnej i elektrycznej),
- Budowa odnawialnych źródeł energii takich jak mikroinstalacje fotowoltaiczne (dotyczące budynków użyteczności publicznej oraz mieszkańców na terenach wiejskich gminy),
- Budowa nowych energooszczędnych 3 budynków komunalnych ul. Transportowców.

Działania w sektorze społeczeństwa

- Montaż 50 paneli fotowoltaicznych na budynkach prywatnych,
- Montaż 70 kolektorów słonecznych na budynkach prywatnych,

Krótko/średnioterminowe działania/zadania (co najmniej okres 3-4 lat).

Działania w sektorze samorządu:

- Montaż 16 mikroinstalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej o łącznej mocy ok. 300kW,
- Budowa ścieżek rowerowych na odcinkach: Czersk-Ląg oraz Rytel-granica gminy w kierunku Chojnic Przy drodze krajowej nr 22,
- II etap przebudowy drogi wraz z chodnikiem w miejscowości Myłof,
- Wybudowanie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych z wyposażeniem w Czersku ul. Kilińskiego,
- Budowa sieci wodociągowych oraz budowa kanalizacji sanitarnych,
- Modernizacja oświetlenia zewnętrznego - wymiana 450 punktów oświetlenia zewnętrznego w gminie Czersk.

Powiązania rekomendowanych działań/zadań z bazową inwentaryzacją emisji CO₂ (BEI).

Z bazową inwentaryzacją emisji (BEI) związane są działania przewidziane dla sektora samorządu oraz społeczeństwa.

Działania nieinwestycyjne

- Informacja i promocja działań gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,
- Szkolenie w zakresie efektywności energetycznej, zmian klimatu i OZE,
- Akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców, konferencje, działania promocyjne w ramach realizowanych projektów.

10 Ocena realizacji i zarządzanie „Planem”

10.1 Monitoring i wskaźniki

Monitoring efektów jest istotnym elementem procesu wdrażania „Planu”. Jednym z elementów wdrażania „Planu” jest aktualizacja bazy danych o emisji oraz prowadzona systematycznie inwentaryzacja. Wiąże się to z dużym wysiłkiem oraz wysokim stopniem zaangażowania środków ludzkich i finansowych. Jest to jednak najskuteczniejsza metoda monitorowania efektywności działań określonych w „Planie”. Okresowo (co roku lub co dwa lata) należy ponownie przeprowadzić inwentaryzację źródeł emisji i na jej podstawie zaktualizować bazę danych, której budowa pozwala na bieżąco kontrolować zarówno wielkość emisji, jak i zużycie energii finalnej oraz udział OZE w ogólnym zużyciu energii. Na podstawie uzyskanych wyników należy podjąć decyzję o ewentualnym skorygowaniu przewidzianych i zaplanowanych działaniach. Może się zdarzyć, że pomimo zrealizowanych działań nie nastąpiła poprawa, tzn. nie nastąpiła redukcja emisji, redukcja energii oraz wzrost udziału OZE w zużyciu energii, wskutek np. istotnej rozbudowy gminy lub powstania istotnych źródeł emisji. Wówczas gmina powinna przewidzieć dodatkowe działania, zapraszając do współpracy interesariuszy (istniejących i nowych) tak aby osiągnąć cel strategiczny.

Pomimo niskiego zainteresowania działaniami na rzecz ograniczenia emisji i wykorzystywania OZE w sektorze społeczeństwa (mieszkańcy, przedsiębiorcy), współpraca z interesariuszami na terenie gminy jest w tym zakresie niezbędna. Można się spodziewać wzrostu zainteresowania działaniami, szczególnie wśród mieszkańców, po zrealizowaniu części zaplanowanych działań.

Koniecznym warunkiem do poprawnej realizacji „Planu” jest stworzenie systemu jego zarządzania, który obejmowałby:

- zbieranie i nadzór danych niezbędnych do i monitorowania procesu wdrażania „Planu”,
- aktualizację bazy danych inwentaryzacji emisji CO₂,
- przygotowywanie raportów z realizacji zadań znajdujących się w Planie – ocena realizacyjna,
- porównanie osiągniętych wyników z założeniami zawartymi w Planie,
- określenie stopnia wykonania zapisów Planu oraz identyfikacja ewentualnych różnic,
- analiza przyczyny odchylenia, określenie działań korygujących dotychczasowe oraz ewentualne wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia,
- wprowadzenie ewentualnych działań korygujących.

Raporty

W oparciu o Plan działań na rzecz energii zrównoważonej (SEAP) oprócz metody raportowania. Taki raport miałby na celu weryfikację zakładanych celów oraz komunikację z interesariuszami. Dokumentem będącym podstawą do prowadzenia monitorowania realizacji SEAP są wytyczne opracowane przez COMO: „Reporting Guidelines on Sustainable Energy Action Plan and Monitoring” w lipcu 2014 roku.

Wytyczne dotyczące monitoringu definiują iż sygnatariusze porozumienia w ramach sprawozdawczości zobowiązani są do wypełniania szablonu monitoringu zawierającego następujące informacje:

Strategia ogólna – prezentująca ewentualne zmiany z zakresu ogólnej strategii gminy oraz aktualne dane na temat zasobów ludzkich przydzielonych do realizacji SEAP i przeznaczonych na ten cel środków finansowych,
 Inwentaryzacja emisji – zawierająca informację o wielkości zużyciu energii oraz emisją gazów cieplarnianych związanych z jej produkcją,
 Plan działań na rzecz zrównoważonej energii – podająca obecny stan realizacji działań i wynikające z nich efekty.

Poza pełnym raportowaniem, w którym znajdują się wszystkie z wymienionych wyżej punktów, istnieje Raport z działań zawierający tylko Strategię ogólną i Plan działań na rzecz zrównoważonej energii.

Istnieje dodatkowy poradnik („Jak opracować SEAP”) definiujący raport wdrożeniowy, który poza szablonem monitorowania zawiera analizę procesu wdrażania SEAP wraz z określonymi środkami naprawczymi i zapobiegawczymi.

Dla docelowego roku realizacji „Planu” (2020) przewiduje się wskaźniki według poniższej tabeli.

Tabela nr 10.1-1 Wskaźniki „Planu”

L.p.	Sektor	Zużycie energii finalnej w 2020 r. [MWh]	Emisja CO ₂ [Mg]	Wykorzystanie OZE [MWh]
1	2	3	4	5
1	Ogółem	2442	1173	635
2	Cel strategiczny na rok 2020 w %	1,0	1,76	0,26

Powyższe wskaźniki będą monitorowane na podstawie wprowadzanych do bazy danych inwentaryzacji emisji CO₂ danych w poszczególnych latach objętych „Planem”. Monitoring polegał będzie na obserwacji tendencji w zbliżaniu się lub oddalaniu od wskaźników „Planu”.

Ponadto wskaźnikami efektów realizacji „Planu” mogą być:

- zużycie energii elektrycznej na terenie gminy,
- zużycie energii cieplnej na terenie gminy,
- zużycie gazu na terenie gminy,
- zużycie poszczególnych surowców energetycznych na terenie gminy,
- i inne,

które monitorować można za pomocą bazy danych, w której powyższe zużycia określone zostały w odpowiednich zakładkach poszczególnych arkuszy.

10.2 Procedura weryfikacji wdrażania „Planu”

Etapy uchwalania „Planu”

- Opracowanie we współpracy z interesariuszami projektu Planu gospodarki niskoemisyjnej (w tym stworzenie bazy danych niezbędnej do oceny gospodarowania energią i emisjami w gminie i ewentualne ustalenie wspólnych działań z gminami sąsiednimi),
- Uzgodnienie „Planu” z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (potencjalne opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko), jak również przeprowadzenie konsultacji społecznych - „Plan” zostaje wyłożony do publicznego wglądu na okres 21 dni, powiadamiając o tym w sposób przyjęty zwyczajowo w danej miejscowości. W tym czasie istnieje możliwość składania przez osoby i jednostki organizacyjne wniosków, zastrzeżeń i uwag.
- Uwzględnienie ewentualnych uwag, zastrzeżeń i wniosków wniesionych w czasie wyłożenia „Planu” do publicznego wglądu,
- Realizowanie cyklu szkoleń dla pracowników Urzędu Miejskiego oraz kampanii informacyjno-promocyjnej wśród mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej,
- Zaprezentowanie „Planu” na komisjach i sesji Rady Miejskiej, która uchwała Plan gospodarki niskoemisyjnej,
- Wprowadzenie przewidzianych w „Planie” zadań do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Efektywność działań określonych w „Planie” można monitorować poprzez odpowiednie wskaźniki, podane w punkcie 10.1. Ponieważ wskaźniki efektywności działań monitorować można po lub w trakcie realizacji danego działania, ważne jest, aby również przystąpienie do realizacji działania poddane zostało monitoringowi. W tym celu opracowano procedurę weryfikacji wdrażania „Planu”.

Proponowana procedura opiera się o tzw. „check-list”, w której zestawiono wskaźniki wdrażania „Planu”. Propozycję zawartości „check-list” przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 10.2-1 Weryfikacja wdrażania „Planu”

Lp.	Obszar	Działanie	Wskaźniki	Ocena efektu na podstawie wskaźnika	Stopień realizacji działania w danym roku [%]
1	2	3	4	5	6
1	Użyteczność publiczna,	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Ocena efektów: - określenie oszczędności energii na podstawie audytu energetycznego, - liczba obiektów poddanych termomodernizacji.		
2	Użyteczność publiczna, Społeczeństwo	Działania edukacyjne z zakresu efektywnego wykorzystania energii (głównie energii elektrycznej)	Ocena efektów: -liczba uczestników szkoleń i innych wydarzeń.		
3	Użyteczność publiczna	System zarządzania energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej	Ocena efektów energetycznych: - Monitorowanie rzeczywistego zużycia energii, paliwa, w poszczególnych obiektach, porównywanie zużycia.		
4	Społeczeństwo	Termomodernizacja budynków	Ocena efektów w odniesieniu rocznym: - liczba budynków poddanych termomodernizacji.		
5	Społeczeństwo	Wymiana źródeł ciepła	Ocena efektów w odniesieniu rocznym: - liczba wymienionych źródeł ciepła, - rodzaj stosowanego paliwa przed i po wymianie źródła.		
6	Społeczeństwo	Promocja mechanizmu NFOŚiGW dotyczącego finansowania instalacji solarnych lub innych OZE dla osób fizycznych.	Ocena efektów: - liczba dystrybuowanych materiałów informacyjnych, - liczba osób korzystających z punktu informacyjnego.		
7	Inwestor prywatny	Budowa przedsięwzięć opartych o OZE lub innych, skutkujących ograniczeniem emisji z terenu gminy.	Ocena efektów: - liczba wniosków o decyzję na realizację przedsięwzięcia.		

10.3 Efekt ekologiczny i ekonomiczny wdrożenia „Planu”

Głównym efektem ekologicznym i ekonomicznym wdrożenia określonych w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk działań jest:

- redukcja emisji gazów cieplarnianych od 20% w stosunku do roku bazowego,
- zwiększenie udziału zużycia energii ze źródeł odnawialnych do 15% energii całkowitej,
- redukcję zużycia energii elektrycznej i ciepłej o 20% w stosunku do roku bazowego.

ale także:

- oszczędności, dzięki ograniczeniu i optymalizacji zużycia energii elektrycznej a także innych mediów,
- zwiększenia sprawności wytwarzania ciepła,
- budowa wysokosprawnych źródeł ciepła i węzłów ciepłych,
- ograniczenia strat ciepła w ogrzewanych budynkach.

Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, że PGN opracowany jest przede wszystkim z myślą o mieszkańcach gminy, by przyniósł im widoczne efekty ekologiczne i ekonomiczne

Z tego też względu zaproponowane cele oraz poszczególne działania przewidują uzyskanie odpowiedniej kwoty dofinansowania inwestycji zmierzającej do poprawy, jakości życia mieszkańców na terenie gminy Czersk.

Dzięki temu mieszkańiec miasta zyskuje:

- **czystsze powietrze** na terenie gminy (odczuwalne szczególnie w okresie grzewczym),
- **oszczędności** pośrednie (oszczędza miasto – oszczędza też mieszkaniiec) oraz bezpośrednie (oszczędności z tytułu mniejszego zużycia poszczególnych mediów),
- **dotacje UE** na działania takie, jak:
 - termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, budynków należących do gminy oraz budynków mieszkalnych społeczeństwa,
 - oświetlenie ulic i placów, skutkujących zwiększeniem komfortu przebywania po zmroku mieszkańców na ulicach miasta,
 - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, takich jak: instalacje solarne, fotowoltaika, pompy ciepła i inne, zarówno przez jednostki gminne, jak i społeczeństwo, na potrzeby ogrzewania wody użytkowej oraz wspomagania ogrzewania pomieszczeń, co skutkować będzie wyraźnymi oszczędnościami z tytułu mniejszego zużycia mediów grzewczych,
 - wymianę starych źródeł ciepła na nowe i sprawniejsze, zarówno w budynkach sektoru samorządu, jak i budynkach społeczeństwa, co skutkować będzie zmniejszeniem emisją pyłów i substancji do powietrza (czystsze powietrze) oraz redukcją zużycia paliw wynikającego z większej sprawności nowego kotła/pieca i mniejszego zużycia tańszego medium grzewczego.

Dobrze realizowany Plan gospodarki niskoemisyjnej pozwoli podnieść szanse Gminy Czersk i podmiotów działających na jego terenie na uzyskanie dofinansowania ze środków krajowych i Unii Europejskiej, w tym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Brak opracowanego Planu gospodarki niskoemisyjnej spowoduje, że skorzystanie z oferowanych źródeł dofinansowania na wymienione powyżej działania, zarówno dla jednostek gminnych jak i społeczeństwa będzie utrudnione.

Przedstawiony w niniejszym dokumencie plan działań pozwoli na osiągnięcie wyznaczonych celów, pod warunkiem konsekwentnej i skutecznej realizacji zaplanowanych działań. Nie byłoby to możliwe bez uzyskania dofinansowania na te działania. Szczególnie dla mieszkańców miasta finansowanie lub dofinansowanie przedsięwzięć stwarza możliwości czynnego udziału w realizacji celów określonych w „Planie”.

Oczywiście mieszkańcy w chwili obecnej również mają możliwość skorzystania z różnego rodzaju dofinansowań lub kredytów, których przykłady podano w punkcie 9.1, jednak jak wykazała przeprowadzona ankietyzacja zainteresowanie działaniami na rzecz efektywności energetycznej wśród mieszkańców było znikome. Z badań opinii

publicznej wynika, że przyczyną takiego stanu rzeczy jest zbyt rozbudowana procedura uzyskania dofinansowania oraz konieczność posiadania środków na realizację (wkład własny).

Jak przedstawiono w punkcie 9.1 beneficjentami programów dofinansowania przedsięwzięć związanych z realizacją działań określonych w „Planie” mogą być zarówno osoby fizyczne (społeczeństwo), firmy, jak i jednostki samorządowe. Te ostatnie będą przeznaczać uzyskane środki na realizację działań związanych z obszarem samorządowym, jak i obszarem społeczeństwa.

Realizacja Planu gospodarki niskoemisyjnej obejmująca m.in. stosowanie urządzeń o wyższej efektywności energetycznej oraz rozwiązań energooszczędnych przyczynia się przede wszystkim do ograniczenia zużycia paliw kopalnych i energii a tym samym do poprawy stanu jakości powietrza atmosferycznego, które ma istotny wpływ na stan zdrowia mieszkańców gdyż powietrze jest medium, którego człowiek zużywa najwięcej około 6 - 8 litrów w ciągu minuty.

Realizacja działań wynikających z „Planu” na terenie gminy Czersk jest zadaniem ambitnym, ale możliwym do realizacji. Działania zaplanowane do realizacji na lata 2015-2020 pozwolą na ograniczenie emisji na terenie gminy.

10.4 Główne funkcje administracji samorządowej

W celu odpowiedniego przeprowadzenia wszystkich działań przewidywanych przez w niniejszym „Planie” konieczna jest współpraca samorządu (radnych) gminy, podmiotów działających na jej terenie, a także indywidualnych użytkowników energii. Klucz do sukcesu stanowi odpowiednia koordynacja działań wszystkich uczestników procesu. Istotnym elementem dalszych działań jest wskazanie osoby lub jednostki odpowiedzialnej za koordynowanie działań określonych w „Planie”. Do głównych zadań koordynatora będzie należało:

- Gromadzenie danych niezbędnych do weryfikacji postępów,
- Monitorowanie sytuacji energetycznej na terenie gminy,
- Coroczne kontrolowanie stopnia realizacji celów „Planu”,
- Przygotowanie krótkoterminowych działań w perspektywie lat 2014 -2016, 2017 - 2020,
- Sporządzanie raportów z przeprowadzonych działań,
- Prowadzenie działań związanych z realizacją poszczególnych działań zawartych w „Planie”,
- Rozwijanie zagadnień zarządzania energią w gminie oraz planowania energetycznego na szczeblu lokalnym,
- Dalsze prowadzenie oraz ekspansja działań edukacyjnych oraz informacyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania energią oraz ochrony środowiska naturalnego (w szczególności zagadnień dotyczących gazów cieplarnianych).

11 Współpraca władz gminy Czersk z sąsiednimi gminami

Analiza poszczególnych działań przewidzianych w niniejszym dokumencie nie wykazała konieczności podjęcia natychmiastowych działań gminy Czersk z gminami ościennymi w zakresie realizacji określonych działań.

W trakcie przygotowywania „Planu” do gmin ościennych zostały rozesłane pisma z zapytaniem na temat możliwych planów współpracy z gminą Czersk oraz działań przewidzianych przez owe jednostki terytorialne, które należałoby uwzględnić w niniejszym dokumencie. Na przesłane zapytanie odpowiedziały: gmina Tuchola, gmina Brusy, gmina miejska Chojnice, gmina Czarna Woda, gmina Osieczna i gmina Kaliska.

W odpowiedzi na pisma nie zostały określone działania, które miałyby być uwzględnione w dokumencie i nie wniesiono wymagań lub uwag w zakresie współpracy z gminą Czersk. Chęć współpracy z gminą Czersk zaproponowała gmina Brusy.

Bardzo ważne jest, aby sąsiednie gminy współpracowały w zakresie odnawialnych źródeł energii poprzez wzajemne informowanie się o planowanych przedsięwzięciach, programach dofinansowania projektów OZE, koncepcjach zarówno PGN, jak i „Projektów Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz organizowały wspólne akcje i imprezy edukacyjne na temat OZE.

12 Odniesienie się do uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Przeprowadzono analizę dokumentu „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014-2020” pod kątem uwarunkowań wymienionych w art. 49. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Wyniki analizy są następujące:

1. Charakter działań przewidzianych w dokumentach, o których mowa w art. 46 i 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), w szczególności:
 - a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014-2020” realizuje cele określone w Pakiecie Klimatyczno - Energetycznym 2020, takie jak redukcja emisji gazów cieplarnianych, redukcja zużycia energii finalnej, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych i skierowany jest na działania na rzecz zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, poprzez polepszenie dotychczasowego systemu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, w tym również wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Jednym z kierunków działań jest rozwój gazyfikacji miasta oraz utworzenia sieci na pozostałych terenach gminy, zmierzający do wykorzystywania przez odbiorców indywidualnych gazu z sieci gazowniczej, co skutkować będzie zmniejszeniem zużycia paliw, takich jak węgiel czy olej. Skutkiem odczuwalnym przez mieszkańców będzie niewątpliwie zmniejszanie się emisji m.in. dwutlenku węgla i tlenku węgla (czad) do powietrza.

Dokument opisuje:

- Streszczenie,
- Ogólną strategię,

- Cele strategiczne i szczegółowe,
- Stan obecny,
- Identyfikacja obszarów, w tym problemowych,
- Aspekty organizacyjne i finansowanie (struktury organizacyjne, zasoby ludzkie, zaangażowane strony, budżet, źródła finansowania, środki finansowe na monitoring i ocenę),
- Wyniki inwentaryzacji emisji CO₂,
- Działania i zadania zaplanowane na okres objęty planem.

„Plan” wskazuje kierunki działań gminy w zakresie zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych i efektywności energetycznej, jednakże nie niesie ze sobą wiążących ograniczeń w stosunku do usytuowania, rodzaju i skali przewidzianych w nim przedsięwzięć. Zaproponowane działania mogą być odpowiednio modyfikowane, tak aby osiągnięty został cel główny.

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach, „Plan...” skorelowany jest z takimi dokumentami planistycznymi, np. „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”, ale też jednocześnie z dokumentami na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym, jak: „Program ochrony środowiska”, „Program ochrony powietrza” oraz „Założenia do zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Czersk”, wypełniając w ten sposób ich założenia.

W związku z powszechnym wykorzystaniem węgla jako nośnika energii w Polsce, redukcja emisji zanieczyszczeń wynikająca z pakietu klimatyczno-energetycznego, wymaga podjęcia dobrze zaplanowanych działań, przede wszystkim na szczeblu gminnym. Skutecznym narzędziem planowania w tym zakresie jest Plan gospodarki niskoemisyjnej, opracowywany przez miasta/gminy na podstawie rzetelnych danych o strukturze nośników energii wykorzystywanych w Mieście. Plan gospodarki niskoemisyjnej opracowany dla Gminy Czersk powinien być spójny z „Założeniami... Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.). Gmina Czersk, w celu realizacji przewidzianych w „Planie” działań będzie musiało uwzględniać miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo studium przy braku takiego planu, politykę energetyczną państwa, oraz dziesięcioletni plan rozwoju sieci o zasięgu wspólnotowym. Obecny dokument jest skorelowany również z dokumentami nadrzędnymi.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska, „Plan” posiada w swojej treści analizę stanu środowiska naturalnego gminy Czersk, jak również przyjęte w nim założenia są zgodne z polityką wspierania zrównoważonego rozwoju, tj. zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego przy jednoczesnym dbaniu o stan środowiska naturalnego (np. propaguje odnawialne źródła energii). Te działania są zgodne ze wspólnotowym prawodawstwem w dziedzinie ochrony środowiska, zwłaszcza ochrony atmosfery i rozwoju odnawialnych źródeł energii.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska; Dokument w całej swej treści odnosi się do problematyki ochrony środowiska, zwłaszcza zapobiegania emisji substancji do środowiska, ograniczeniu zużycia surowców i racjonalnemu korzystaniu, jak i planowaniu zużycia. Przewidziane do rozwoju wykorzystanie np. roślin energetycznych niesie za sobą możliwość rekultywacji gruntów zanieczyszczonych metalami ciężkimi.

Omówione problemy wiążą się z prawodawstwem wspólnotowym, krajowym oraz dokumentami na poziomie regionalnym z dziedziny ochrony środowiska.

2. Rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań, „Plan” poprzez wyznaczone kierunki działań w zakresie zapobiegania emisji substancji do środowiska, poprzez przyczynianie się do ograniczenia zużycia surowców i racjonalnego korzystania, jak i planowania zużycia oraz rozwoju OZE, będzie oddziałował na stan powietrza atmosferycznego w gminie. Jako dokument, którego założenia winny być brane pod uwagę przy opracowywaniu innych dokumentów planistycznych, o bardziej konkretnym

działaniu, oddziaływać będzie w okresie swego obowiązywania, na obszarze gminy. Oddziaływanie można określić, jako pośrednie, okresowe i odwracalne.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych,

Ze względu na położenie geograficzne gminy Czersk w znacznej odległości od granic Polski oddziaływania transgraniczne nie występują.

W przypadku wcielenia zadań określonych w poszczególnych „Planach” sąsiednich gmin, można byłoby mówić o pozytywnym efekcie skumulowanym tj. poprawie stanu środowiska, szczególnie powietrza atmosferycznego. Wymaga to jednak ścisłej współpracy miast i gmin oraz równoczesnego wprowadzenia w życie działań.

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;

Przewidziane w dokumencie działania oraz ich skutki w postaci oddziaływania na środowisko nie będą niosły ze sobą wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska. Wszystkie działania będą zgodne z zasadami ochrony środowiska i przyczyniać się będą do jego poprawy. Kierunki działań nie przewidują takich działań, które mogłyby się przyczynić do pogorszenia stanu środowiska.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów, jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu,

Obszarami objętym oddziaływaniem zadań ujętych w „Planie” jest i będzie teren gminy Czersk.

Na terenie gminy Czersk nie występują obszary podlegające ochronie w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym, a skutki wcielenia w życie „Planu” nie wpłyną negatywnie na najbliższej zlokalizowane formy ochrony przyrody.

13 Noty informacyjne o osobach sporządzających dokument

inż. Stanisław Kryszewski Kierownik Projektu

Biegły Wojewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030-kierownik zespołu

Rzecznik z listy Ministra Ochrony Środowiska w dziedzinie ochrony środowiska nr 486 w latach 1992-2000, a obecnie Biegły Wojewody Kujawsko – Pomorskiego w zakresie ocen oddziaływania na środowisko nr 0030, Biegły sądowy w dziedzinie ochrony środowiska przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy, rzeczoznawca Stowarzyszenia Inżynierów i Mechaników Polskich nr 8904, w zakresie projektowanie zakładów przemysłowych-ochrona środowiska, prezes Pomorsko-Kujawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej w latach 1998-2002, doradca komisji ochrony środowiska Urzędu Miasta w Bydgoszczy.

Wykształcenie: Wyższa Szkoła Inżynierska w Bydgoszczy, Politechnika Warszawska, kursy w zakresie ochrony środowiska organizowane przez Ministerstwo Ochrony Środowiska i PZITS.

Do roku 1990 projektant i kierownik Pracowni Ochrony Środowiska w Biurze Projektowo-Technologicznym BISPOMASZ w Bydgoszczy, współautor Regionalnego Systemu Ewidencji Źródeł Emisji.

Autor wielu opracowań z zakresu ochrony środowiska na terenie całej Polski. Od 1990 r. członek zarządu, a obecnie Prezes Zakładu Sozotechniki, autor wielu opracowań studialnych, analiz, ekspertyz, koreferatów i dokumentacji wdrożeniowych z zakresu ochrony środowiska.

mgr inż. Daniel Chlebowski

Projektant z zakresu ochrony środowiska

Wykształcenie: Akademia Techniczno-Rolniczej im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich, Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej Specjalizacja: Ochrona Środowiska. Ukończony kurs z zakresu modelowania i obliczania rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu. Ukończone szkolenie z zakresu sporządzania świadectw energetycznych. Członek Pomorsko-Kujawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej. Od roku 2001 zatrudniony w Zakładzie Sozotechniki, obecnie na stanowisku Starszego Projektanta w zakresie ochrony środowiska. Współautor wielu opracowań z zakresu ochrony środowiska na terenie całej Polski.

mgr inż. Waldemar Woźniak

Projektant z zakresu ochrony środowiska

Wykształcenie: Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy: dyplom Studiów III-go stopnia z zootechniki; Akademia Techniczno-Rolnicza, Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej: mgr inż. technologii chemicznej, o specjalizacji: ochrona środowiska; Politechnika Warszawska: dyplom studium ochrony przed hałasem. W latach 2004-2006 pracownik naukowo-dydaktyczny, a w latach 2006-2012 pracownik dydaktyczny w Katedrze Chemii i Ochrony Środowiska WTiCh Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy.

Członek Pomorsko-Kujawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej.

Od roku 2006 zatrudniony w Zakładzie Sozotechniki, obecnie na stanowisku Projektanta do spraw ochrony środowiska.

Współautor wielu opracowań z zakresu ochrony środowiska.

Kierownik Laboratorium w akredytowanym Laboratorium Badań Hałasu i Drgań Zakładu Sozotechniki w Bydgoszczy (akredytacja PCA nr **AB 1474**).

14 Wykaz materiałów źródłowych

Przy sporządzaniu niniejszej dokumentacji wykorzystano dane pochodzące m.in. z następujących przedsiębiorstw energetycznych, urzędów i instytucji:

- ENERGA - Operator S.A.,
- ENEA – Operator S.A.,
- PSG Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o.
- VAPO Sp. z o. o.,
- Urząd Miejski w Czersku,
- Główny Urząd Statystyczny.

Wykaz niektórych dokumentów wykorzystanych przy opracowywaniu projektu założeń przedstawiono w tabeli nr 14-1.

*Tabela nr **Błąd! Nie można odnaleźć źródła odwołania.**-1. Wykaz niektórych dokumentów wykorzystanych w opracowaniu*

Lp.	Nazwa dokumentu
1	2
1	Krajowy Raport Inwentaryzacyjny 2013, Inwentaryzacja gazów cieplarnianych dla lat 1988-2011, KOBIZE
2	Analiza możliwości ograniczania niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem sektora bytowo-komunalnego Praca wykonana pod kierunkiem Thomasa Schönfeldera, Opole 2011
3	2050.pl podróż do niskoemisyjnej przyszłości pod redakcją Macieja Bukowskiego, Warszawa 2013
4	Analiza skutków unijnej polityki klimatycznej Cezary Tomasz Szyjko, Daniela Hrehová
5	Załącznik nr 9 do Regulaminu Konkursu nr 2/PO IiŚ/ 9.3/2013 Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013, Szczegółowe zalecenia dotyczące struktury planu gospodarki niskoemisyjnej, Priorytet IX . Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna
6	„Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czersk, uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego
7	Strategia Rozwoju Gminy Czersk na lata 2014 - 2015
8	Program Ochrony Środowiska Gminy Czersk Załącznik do uchwały nr XXV/286/05 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 23 lutego 2005 roku
9	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.
10	Strona internetowa Urzędu Miejskiego w Czersku oraz Biuletyn Informacji Publicznej
11	Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020
12	Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czersk na lata 2004-2013
13	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Zakładane w „Planie” zadania nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko. Analiza zadań wykazała, że potencjalne oddziaływania związane z realizacją „Planu” nie wykraczają poza obszar gminy Czersk. W związku z powyższym niniejsze opracowanie zostanie przedłożone Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Gdańsku oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czersk na lata 2014 – 2020”.

15 Spis tabel zamieszczonych w opracowaniu

Tabela nr 1.3.2-1. Wykaz dokumentów strategicznych i planistycznych, wraz z podaniem kontekstu funkcjonowania, obejmujących zagadnienia związane z „Planem”	16
Tabela nr 2.4-1. Struktura zagospodarowania gruntów gminy Czersk	25
Tabela nr 2.4-1. Liczba ludności w latach 2006 - 2013 (dane GUS)	25
Tabela nr 2.5-2 Prognoza liczby ludności (dane GUS).....	25
Tabela nr 3-1. Klasy strefy pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2013 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (kryterium –poziom docelowy)28	
Tabela nr 4.1.2-1 Energochłonność budynków zależności od okresu budowy.....	30
Tabela nr 4.1.2-2 Zapotrzebowanie energetyczne gminy (wg GUS).....	31
Tabela nr 4.2.1-1 Podział przyłączy wg średnic i długości	31
Tabela nr 4.2.1-1 Podział gazociągów wg średnic i długości	32
Tabela nr 4.2.2-1. Zużycie gazu na terenie miejscowości Czersk, w latach 2010-2013 (wg PSG)	33
Tabela nr 4.2.2-2. Dane charakteryzujące stan obsługi gazowniczej w latach 2006-2013 (wg GUS)	34
Tabela nr 4.3.3-1. Plany rozwojowe systemu energetycznego na terenie miasta i gminy Czersk.....	36
Tabela nr 4.5-1. Długość dróg na terenie gminy.....	38
Tabela nr 4.5-2. Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie gminy Czersk	38
Tabela nr 6.2.1-1. Przyjęte do obliczeń wskaźniki emisji.....	47
Tabela nr 6.2.8-1. Interesariusze i odbiorcy energii.....	52
Tabela nr 7.1-1 Porównanie emisji CO ₂ e z działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013	55
Tabela nr 7.1-2 Porównanie zużycia energii z działalności samorządowej w roku bazowym 2006 i roku 2013	56
Tabela nr 7.2-1 Porównanie zużycia energii z paliw i wielkość emisji z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013	58
Tabela nr 7.2-2 Porównanie zużycia energii z działalności społeczeństwa w roku bazowym 2006 i roku 2013.....	59
Tabela nr 7.3-1 Całkowita emisja z terenu gminy – w tonach dwutlenku węgla (Mg CO ₂)	62
Tabela nr 7.4-1 Zużycie energii na terenie gminy w MWh.....	62
Tabela nr 8.2-1 Prognoza emisji, zużycia energii finalnej i wykorzystania OZE w 2020 r.	65
Tabela nr 8.4-1 Zakładane cele dla gminy Czersk	66
Tabela nr 9.3.-1 Zakładany efekt w sektorze samorządu w roku 2020.....	70
Tabela nr 9.3-2 Zakładany efekt w sektorze społeczeństwa w roku 2020.....	71
Tabela nr 9.4-1 Harmonogram działań.....	72
Tabela nr 10.1-1 Wskaźniki „Planu”	80
Tabela nr 10.2-1 Weryfikacja wdrażania „Planu”.....	81
Tabela nr 14-1. Wykaz niektórych dokumentów wykorzystanych w opracowaniu.....	88

Załącznik nr 1

Szczegółowy opis zewnętrznych źródeł dofinansowania

1. Środki w sektorze publicznym

- a) System zielonych inwestycji - zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej - NFOŚiGW.
- b) System zielonych inwestycji - zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych – NFOŚiGW,
- c) System Zielonych Inwestycji GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski – NFOŚiGW,
- d) Poprawa jakości powietrza KAWKA - Likwidacja niskiej emisji – WFOŚiGW,
- e) Poprawa efektywności energetycznej LEMUR Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej – NFOŚiGW,
- f) Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020:
 - Program Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (w ramach RPO)
 - Priorytet Inwestycyjny w ramach RPO:
 - Oś Priorytetowa 9 Mobilność - Priorytet Inwestycyjny:
 - 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
 - Oś Priorytetowa 10 Energia – Priorytety:
 - 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.
 - 4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
 - 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- g) Program PL04 „Oszczędność energii i promocja odnawialnych źródeł energii” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego w latach 2012 – 2017
- h) j. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) I. Oś priorytetowa Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie: 4.3. wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym; 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- i) PROW, oś VII Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarze wiejskim, poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii

2. Środki w sektorze przemysłu i MŚP:

- a) Efektywne wykorzystanie energii - Dofinansowanie audytów energetycznych i elektroenergetycznych w przedsiębiorstwach – NFOŚiGW.
- b) Efektywne wykorzystanie energii - Dofinansowanie zadań inwestycyjnych prowadzących do oszczędności energii lub do wzrostu efektywności energetycznej przedsiębiorstw – NFOŚiGW.
- c) Poprawa efektywności energetycznej Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach – NFOŚiGW (poprzez banki pośredniczące)
- d) Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii – NFOŚiGW

- e) Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Program dla przedsięwzięć w zakresie OZE i obiektów wysokosprawnej Kogeneracji - NFOŚiGW
- f) Program Priorytetowy Inteligentne sieci energetyczne – NFOŚiGW
- g) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) 4.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach; 4.4. Rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich poziomach napięcia; 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu; 4.7. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.
- h) Program PL04 „Oszczędność energii i promocja odnawialnych źródeł energii” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego w latach 2012 – 2017
- i) PROW oś XIV Leader
- 3. Środki w sektorze transportu
 - a) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) - 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
 - b) System Zielonych Inwestycji Część GAZELA – Niskoemisyjny transport miejski – NFOŚiGW
 - c) PROW, oś VII Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarze wiejskim, poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii
- 4. Środki dla mieszkańców
 - a) Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Dopłaty do kredytów na kolektory słoneczne – NFOŚiGW (poprzez banki współpracujące z NFOŚiGW)
 - b) Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji OZE – NFOŚiGW (poprzez: samorząd gminy, WFOŚiGW, banki współpracujące z NFOŚiGW)
 - c) Poprawa efektywności energetycznej Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych - NFOŚiGW
 - d) Fundusz Termomodernizacji i Remontów – BGK
 - e) PROW, oś VII Podstawowe usługi i odnowa miejscowości na obszarze wiejskim, poddziałanie 1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii
- 5. Środki dla spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych:
 - a) Fundusz Termomodernizacji i Remontów – BGK
 - b) Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji OZE – NFOŚiGW (poprzez: samorząd gminy, WFOŚiGW, banki współpracujące z NFOŚiGW)
 - c) PO LiŚ, I. Oś priorytetowa Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie: 4.3. wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym;

6. Środki horyzontalne

- a) System świadectw efektywności energetycznej tzw. białych certyfikatów.
- b) Kampanie informacyjne, szkolenia i edukacja w zakresie poprawy efektywności energetycznej – NFOŚiGW.

Organy i instytucje zaangażowane w finansowanie innowacyjnych projektów w zakresie efektywnej energii (EE) i OZE¹

1. Ministerstwo Gospodarki – kierujące w Polsce działem gospodarka. Jednym z podstawowych celów ministerstwa jest kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej oraz podejmowanie działań sprzyjających wzrostowi konkurencyjności i innowacyjności gospodarki polskiej. W rozpatrywanym kontekście inwestycji związanych z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii istotne jest również zaangażowanie ministerstwa w funkcjonowanie krajowych systemów energetycznych, z uwzględnieniem zasad racjonalnej gospodarki i potrzeb bezpieczeństwa energetycznego kraju. <http://www.mg.gov.pl/>
2. Ministerstwo Środowiska - zajmuje się ochroną środowiska oraz gospodarką wodną w Polsce. Misją ministerstwa jest współtworzenie polityki państwa, troska o środowisko w Polsce i na świecie oraz wpływanie na długofalowy, realizowany z poszanowaniem przyrody i praw człowieka rozwój kraju tak, aby uwzględnić potrzeby zarówno współcześnie żyjących ludzi, jak i przyszłych pokoleń. Sposobem realizacji celów ministerstwa jest m. in. stymulowanie inwestycji mających wpływ na zmniejszenie ilości zużywanej przez polską gospodarkę energii oraz zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym Polski. <http://www.mos.gov.pl/>
3. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju - realizuje działania związane m.in. z rozwojem regionalnym związanym także z dystrybucją funduszy strukturalnych pozyskanych z budżetu Unii Europejskiej, które stanowią jedno z podstawowych źródeł finansowania inwestycji związanych z innowacyjnymi rozwiązaniami z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. <http://www.mir.gov.pl/>
4. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - jest wspólnie z wojewódzkimi funduszami filarem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska. Najważniejszym zadaniem Narodowego Funduszu w ostatnich latach jest efektywne i sprawne wykorzystanie środków z Unii Europejskiej przeznaczonych na rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska w Polsce. Działania NFOŚiGW są wspierane przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska, które realizują spójne przedsięwzięcia w poszczególnych regionach kraju. W perspektywie finansowej obejmującej lata 2007-2013 NFOŚiGW jest odpowiedzialny za wdrażanie działań w ramach programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. NFOŚiGW wspólnie z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, jako niezależne podmioty prawne, stanowią system finansowania ochrony środowiska w Polsce. Narodowy Fundusz jest źródłem finansowania przedsięwzięć ekologicznych, głównie o charakterze ponadregionalnym, natomiast WFOŚiGW na poziomie regionalnym. <http://www.nfosigw.gov.pl/>
5. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) - jest agencją rządową podlegającą Ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Zadaniem Agencji jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa i Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich. Misją PARP jest tworzenie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności i aktywności międzynarodowej przedsiębiorstw oraz promocja przyjaznych środowisku form produkcji i konsumpcji. Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), rozwój regionalny, wzrost eksportu, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii. W perspektywie finansowej obejmującej lata 2007-2013 Agencja jest odpowiedzialna za wdrażanie działań w ramach trzech programów operacyjnych Innowacyjna Gospodarka. <http://www.parp.gov.pl/index/main/>
6. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - powstała w 1994 r. w celu wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. ARiMR została wyznaczona przez Rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji

¹ Łukasz Trzeźniewski „Finansowanie energetycznych projektów innowacyjnych w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii”, Jelenia Góra, marzec 2013r.

- płatniczej. Zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej oraz udziela pomocy ze środków krajowych. Agencja, jako wykonawca polityki rolnej, ściśle współpracuje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. <http://www.arimr.gov.pl/>
7. Centrum Innowacji Naczelnej Organizacji Technicznej - jest samodzielną organizacyjnie i finansowo jednostką Naczelnej Organizacji Technicznej. Centrum realizuje „Program FSNT-NOT projektów celowych dla msp”, w ramach, którego dofinansowuje badania stosowane i prace rozwojowe służące uruchomieniu nowych wyrobów lub wdrożeniu nowoczesnych technologii w małych i średnich przedsiębiorstwach. <http://www.centruminnovacji.org/>
 8. Samorządy Wojewódzkie - w strukturze finansowania innowacyjnych projektów inwestycyjnych związanych z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii znaczącą rolę odgrywają instytucje regionalne funkcjonujące w ramach poszczególnych województw. W ramach otrzymanej puli środków realizują one działania mające na celu m. in. rozwój ww. dziedzin na terenie podległych im regionów (tutaj: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku).

Bezzwrotne źródła finansowania inwestycji (dotacje)

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - celem programu jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. Program ten ma służyć zmniejszeniu różnic w rozwoju infrastruktury, jaka dzieli Polskę i najlepiej rozwinięte kraje Unii. Luka w rozwoju infrastruktury uniemożliwia optymalne wykorzystanie zasobów kraju oraz w dużym stopniu blokuje istniejący potencjał. Zmniejszenie tej luki jest niezbędnym warunkiem wzrostu konkurencyjności i podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej Polski przy jednoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.
2. Regionalne Programy Operacyjne – dla poszczególnych województw, jako uzupełnienie opisanych powyżej programów ogólnopolskich. W każdym województwie obowiązkowym elementem programu regionalnego był komponent odpowiadający za dofinansowanie projektów związanych z energetyką, ochroną środowiska, odnawialnymi źródłami energii i efektywnością energetyczną. Komponenty te kładły nacisk na różnego rodzaju przedsięwzięcia w zależności od strategii i kierunków działania kluczowych dla danego regionu.
3. Program Operacyjny (PL04) „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii” w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Obszar programowy: Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii, Zakres Programu Operacyjnego koncentruje się na promowaniu oszczędności energii poprzez realizację projektów termomodernizacji (wraz z wymianą oświetlenia wbudowanego) i możliwości wymiany istniejących, często przestarzałych źródeł energii zaopatrujących ww. termomodernizowane budynki nowoczesnymi w tym wykorzystującymi energię ze źródeł odnawialnych (OZE).

Rodzaje projektów, które mogą uzyskać dofinansowanie w ramach niniejszego działania:

- projekty mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków, obejmujące swoim zakresem termomodernizację (wraz z wymianą oświetlenia wbudowanego) budynków użyteczności publicznej, przeznaczonych na potrzeby: administracji publicznej, oświaty, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, turystyki, sportu,
- projekty mające na celu modernizację lub zastąpienie istniejących źródeł ciepła zaopatrujących budynki użyteczności publicznej, nowoczesnymi, energooszczędnymi i ekologicznymi źródłami ciepła lub energii elektrycznej o łącznej mocy nominalnej do 5 MW, w tym: pochodzącymi ze źródeł odnawialnych lub źródłami ciepła i energii elektrycznej wytwarzanych w skojarzeniu (kogeneracji/trigeneracji),
- projekty mające na celu instalację, modernizację lub wymianę węzłów cieplnych o łącznej mocy nominalnej do 3 MW, zaopatrujących budynki użyteczności publicznej.

Podmiotami, które mogą ubiegać się o dofinansowanie planowanych projektów są jednostki sektora finansów publicznych lub podmioty niepubliczne realizujące zadania publiczne.

Obok dotacji i środków z funduszy istnieje jeszcze możliwość pobrania kredytu w banku, np. Kredyt Ekologiczny Banku Ochrony Środowiska S.A. Bank Ochrony Środowiska obok całkowicie komercyjnego finansowania podmiotów gospodarczych przygotował (zgodnie ze swoją misją) paletę produktów dedykowanych dla projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej. Bank korzystając z możliwości uzyskania środków

zewnątrznych stworzył ofertę o warunkach bardziej korzystnych od kredytowania całkowicie komercyjnego. Dodatkowo bazując na doświadczeniach związanych z realizacją i eksploatacją inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii i efektywności inwestycji warunki finansowania zostały dostosowane do specyfiki tego rodzaju inwestycji. Dzięki temu oferowane produkty kredytowe charakteryzują się:

- niższymi marżami odsetkowymi,
- większą elastycznością okresu kredytowania – do 20 lat,
- finansowaniem do 100% wartości inwestycji,
- karencjami w spłacie kapitału kredytowego.

Szczególnie istotne znaczenie w kontekście „Planu” ma Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014-2020 Oś priorytetowa 3 Efektywność Energetyczna i Gospodarka Niskoemisyjna w Regionie Cel tematyczny 4 „Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, do realizacji, którego przewiduje się m.in.:

2.A. 9 Oś Priorytetowa 9 Mobilność

Priorytet Inwestycyjny 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Priorytet finansowania: Gospodarka przyjazna dla środowiska i zasobooszczędna,

Kierunek działania: Przejście na energooszczędną gospodarkę niskoemisyjną.

Priorytet finansowania: Nowoczesna infrastruktura sieciowa na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia,

Kierunek działania: Poprawa dostępności.

2.A.10 Oś Priorytetowa 10 Energia

Priorytety Inwestycyjne:

4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.

4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Priorytet finansowania: Gospodarka przyjazna dla środowiska i zasobooszczędna,

Kierunek działania: Przejście na energooszczędną gospodarkę niskoemisyjną.

W celu skutecznej realizacji celu Priorytetu Inwestycyjnego niezbędne jest wspieranie działań informacyjno-promocyjnych, podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efektów podejmowanych interwencji. Działania takie muszą stanowić część projektu oraz muszą przyczyniać się do realizacji jego celu.

Poniżej przedstawiono kilka przykładowych Krajowych Programów Priorytetowych finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach Programu: Ochrona atmosfery.

I. Poprawa jakości powietrza

Celem programu jest zmniejszenie narażenia ludności na oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza w strefach, w których występują znaczące przekroczenia dopuszczalnych i docelowych poziomów stężeń tych zanieczyszczeń, poprzez opracowanie programów ochrony powietrza oraz poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM_{2,5}, PM₁₀ oraz emisji CO₂. Program wspiera realizację postanowień Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE). Budżet: Planowane zobowiązania dla bezzwrotnych form dofinansowania wynoszą 284 239,7 tys. zł.

Wyплаты środków z podjętych i planowanych zobowiązań dla bezzwrotnych form dofinansowania programu wynoszą 405 464,4 tys. zł. Dofinansowanie w formie dotacji do 50% kosztów kwalifikowanych, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej. W zakres szczegółowy programu wchodzi m.in.:

1. Program KAWKA - Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii

Okres wdrażania:

1. Okres wdrażania w latach 2014 – 2020.
2. Alokacja środków w latach 2014 - 2015.
3. Wydatkowanie środków: do 31.12.2018 r.

4. Program wynika z konsolidacji programu priorytetowego „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”.

Formy dofinansowania: Udostępnienie środków finansowych WFOŚiGW z przeznaczeniem na udzielanie dotacji.

Beneficjentem programu są wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Beneficjentem końcowym są podmioty właściwe dla realizacji przedsięwzięć wskazanych w programach ochrony powietrza, które planują realizację albo realizują przedsięwzięcia mogące być przedmiotem dofinansowania przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW, z uwzględnieniem warunków niniejszego programu. Ostatecznym odbiorcą korzyści są podmioty właściwe dla realizacji przedsięwzięć wskazanych w programach ochrony powietrza, korzystające z dofinansowania, wyłącznie za pośrednictwem beneficjenta końcowego.

Rodzaje przedsięwzięć: Dofinansowaniem mogą być objęte przedsięwzięcia ujęte w obowiązujących, na dzień ogłoszenia przez WFOŚiGW konkursu, programach ochrony powietrza, w szczególności:

- 1) przedsięwzięcia mające na celu ograniczanie niskiej emisji związane z podnoszeniem efektywności energetycznej oraz wykorzystaniem układów wysokosprawnej kogeneracji i odnawialnych źródeł energii, w szczególności:

a) likwidacja lokalnych źródeł ciepła tj.: indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych i podłączenie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej lub ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła (w tym pompy ciepła) spełniające wymagania emisyjne określone przez właściwy organ. W przypadku likwidacji palenisk indywidualnych zakres przedsięwzięcia może m.in. obejmować wykonanie wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u. lub instalacji gazowej;

b) rozbudowa sieci ciepłowniczej w celu podłączenia istniejących obiektów (ogrzewanych ze źródeł lokalnych przy wykorzystywaniu paliwa stałego) do centralnego źródła ciepła wraz z podłączeniem obiektu do sieci;

c) zastosowanie kolektorów słonecznych celem obniżenia emisji w lokalnym źródle ciepła opalanym paliwem stałym bądź celem współpracy ze źródłem ciepła zastępującym źródło ciepła opalone paliwem stałym;

d) termomodernizacja budynków wielorodzinnych zgodnie z zakresem wynikającym z wykonanego audytu energetycznego, wyłącznie, jako element towarzyszący przebudowie lub likwidacji lokalnego źródła ciepła opalanego paliwem stałym.

- 2) zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł komunikacji miejskiej w szczególności:

a) wdrażanie systemów zarządzania ruchem w miastach lub miejscowościach uzdrowiskowych;

b) budowa stacji zasilania w CNG/LNG lub energię elektryczną miejskich środków transportu zbiorowego;

c) wdrożenie innych przedsięwzięć ograniczających poziom substancji w powietrzu powodowanych przez komunikację w centrach miast (z wyłączeniem wymiany taboru lub silników, przebudowy lub budowy nowych tras komunikacyjnych dla ruchu samochodowego i szynowego).

3) kampanie edukacyjne (dotyczy beneficjentów) pokazujące korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji, oraz/lub informujące o horyzoncie czasowym prowadzenia zakazu stosowania paliw stałych lub innych działań systemowych gwarantujących utrzymanie poziomu stężeń zanieczyszczeń po wykonaniu działań naprawczych.

4) utworzenie baz danych (dotyczy jednostek samorządu terytorialnego lub instytucji przez nie wskazanych) pozwalających na inwentaryzację źródeł emisji.

II. Poprawa efektywności energetycznej

1. LEMUR-Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej

Celem programu jest uniknięcie emisji CO₂ w związku z projektowaniem i budową nowych energooszczędnych budynków użyteczności publicznej.

Okres wdrażania:

- 1) Program jest wdrażany w latach 2013 – 2020.
- 2) Alokacja środków w latach 2014 – 2020.
- 3) Okres wydatkowania środków do 2020 r.

Rodzaje przedsięwzięć: Wsparciem finansowym objęte są inwestycje polegające na projektowaniu i budowie nowych budynków:

- 1) budynki użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, turystyki, sportu.
- 2) budynki zamieszkania zbiorowego - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności internat, dom studencki, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów.

Potencjalni beneficjenci to:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych,
- 2) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i spółki,
- 3) podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego niebędące przedsiębiorcami, w tym samorządowe osoby prawne,
- 4) uczelnie w rozumieniu ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz instytuty badawcze,
- 5) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz podmioty lecznicze prowadzące przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55l Kodeksu cywilnego w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych,
- 6) organizacje pozarządowe, kościoły i inne związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych oraz kościelne osoby prawne realizujące zadania publiczne.

Formy dofinansowania: Finansowanie projektów realizowanych ze wsparciem niniejszego programu może przyjąć postać dotacji i pożyczki preferencyjnej. Maksymalna intensywność dofinansowania w formie dotacji wynosi do 30%, 50% albo 70% kosztów wykonania dokumentacji projektowej w zależności od klasy energooszczędności projektowanego budynku. Wyróżnia się trzy klasy energooszczędności A, B i C, w zależności od stopnia redukcji zapotrzebowania budynku na energię użytkową i energię pierwotną.

Pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat z wysokością oprocentowania na poziomie WIBOR 3M+50 pkt bazowych, lecz nie mniej niż 4,5%. Pożyczka podlega umorzeniu odpowiednio w wysokości do 70% dla klasy A, do 50% dla klasy B albo do 30% dla klasy C.

Warunkiem ubiegania się Wnioskodawcy o refundację poniesionych wydatków na wykonanie dokumentacji projektowej jest uzyskanie prawomocnej decyzji pozwolenia na budowę, z zastrzeżeniem rozpoczęcia budowy w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty uprawomocnienia się tej decyzji. W przypadku nie rozpoczęcia budowy w ww. terminie dotowany zobowiązany jest zwrócić otrzymaną dotację.

Minimalny koszt całkowity przedsięwzięcia wynosi 1 mln zł ustalony na podstawie kosztorysu inwestorskiego.

2. Dopłaty do kredytów na budowę domów energooszczędnych

Celem programu jest uzyskanie oszczędności energii i ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność wykorzystania energii w nowobudowanych budynkach mieszkalnych.

Wdrożenie programu przewidziane jest na lata 2013–2018, a wydatkowanie środków z nim związanych – do 31.12.2022 r. Budżet programu wynosi 300 mln zł. Środki pozwolą na realizację ok. 12 tys. domów jednorodzinnych i mieszkań w budynkach wielorodzinnych. Wysokość dofinansowania jest uzależniona od uzyskanego wskaźnika rocznego jednostkowego zapotrzebowania na energię użytkową do celów ogrzewania i wentylacji (EUco), obliczanego zgodnie z wytycznymi NFOŚiGW, oraz od spełnienia innych warunków, w tym dotyczących sprawności instalacji grzewczej i przygotowania wody użytkowej.

Beneficjenci: Program skierowany jest do osób fizycznych budujących dom jednorodzinny lub kupujących dom/mieszkanie od dewelopera (rozumianego również jako spółdzielnia mieszkaniowa). Dofinansowanie ma

formę częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego zaciągniętego na budowę / zakup domu lub zakup mieszkania. Dotacja będzie wypłacana na konto kredytowe beneficjenta po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia i potwierdzeniu uzyskania wymaganego standardu energetycznego przez budynek.

Program przyniesie korzyści dla gospodarstw domowych w postaci:

- dopłaty do kredytu, pokrywającej część wyższych kosztów inwestycyjnych oraz koszty weryfikacji projektu budowlanego i potwierdzenia osiągniętego standardu energetycznego,
- niższych kosztów eksploatacji budynku,
- podniesienia wartości budynku.

Rodzaje przedsięwzięć:

- 1) budowa domu jednorodzinnego;
- 2) zakup nowego domu jednorodzinnego;
- 3) zakup lokalu mieszkalnego w nowym budynku mieszkalnym wielorodzinnym.

Formy dofinansowania: Dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego realizowana za pośrednictwem banku na podstawie umowy o współpracy zawartej z NFOSiGW.

3. Inwestycje energooszczędne w małych i średnich przedsiębiorstwach

Celem programu jest ograniczenie zużycia energii w wyniku realizacji inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i zastosowania odnawialnych źródeł energii w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. W rezultacie realizacji programu nastąpi zmniejszenie emisji CO₂.

Okres wdrażania programu:

1. Okres wdrażania w latach 2014 – 2016.
2. Alokacja środków w latach 2014 – 2015.
3. Wydatkowanie środków: do 31.12.2016 roku.

Rodzaje przedsięwzięć:

- przedsięwzięcia inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej, polegające na zakupie urządzeń wymienionych na Liście Kwalifikowalnych Maszyn i Urządzeń (List of Eligible Materials and Equipment, LEME) – lista urządzeń jest publikowana na stronie www.nfosigw.gov.pl. Dotyczy przedsięwzięć, których finansowanie w formie kredytu z dotacją nie przekracza 250 000 euro, stanowiących równowartość polskich złotych według średniego kursu NBP z dnia podpisania umowy kredytowej.
- przedsięwzięcia inwestycyjne w poprawę efektywności energetycznej, bazujące na rozwiązaniach indywidualnych i osiągające min. 20% oszczędności energii. Finansowanie w formie kredytu z dotacją tego rodzaju przedsięwzięcia nie może przekroczyć 1 000 000 euro.
- przedsięwzięcia polegające na termomodernizacji budynku/ów pozostających w dysponowaniu beneficjenta, w wyniku której zostanie osiągnięte minimum 30% oszczędności energii. Finansowanie w formie kredytu z dotacją tego rodzaju przedsięwzięcia nie może przekroczyć 1 000 000 euro.
- inwestycje polegające na zastosowaniu odnawialnych źródeł energii, w tym m. in. fotowoltaiki, w istniejących obiektach wykorzystujących konwencjonalne źródła energii. Finansowanie w formie kredytu z dotacją tego rodzaju przedsięwzięcia nie może przekroczyć 1 000 000 euro.

Beneficjenci: Zarejestrowane w Polsce mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa.

Forma dofinansowania:

- dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów udzielane są w ramach limitu przyznanego bankowi przez NFOSiGW.
- bank ustanawia zabezpieczenie udzielonego kredytu z dotacją. Bank gwarantuje zwrot środków z dotacji na rzecz NFOSiGW w przypadkach określonych w umowie o współpracy zawartej między NFOSiGW i bankiem.
- warunki współpracy, w tym tryb i terminy przekazywania bankom przez NFOSiGW środków na dotacje na częściowe spłaty kapitału kredytów szczegółowo określają umowy o współpracy zawarte przez NFOSiGW z bankami.
- monitorowanie i kontrolę prawidłowości realizacji przedsięwzięcia i wykorzystania środków z kredytu z dotacją przeprowadza bank. w przypadku gdy dotacja stanowi pomoc publiczną, bank jako podmiot udzielający pomocy publicznej realizuje obowiązki związane z jej udzielaniem.

III. Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii

1. BOCIAN - Rozproszone, odnawialne źródła energii

Celem programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ poprzez zwiększenie produkcji energii z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Okres wdrażania:

1. Okres wdrażania w latach 2014 – 2022.
2. Alokacja środków w latach 2014 – 2018.
3. Wydatkowanie środków: do 2020 r.

Forma dofinansowania: pożyczka od 2 do 40 mln zł.

Intensywność dofinansowania:

- a) elektrownie wiatrowe – do 30%,
- b) systemy fotowoltaiczne – do 75%,
- c) pozyskiwanie energii z wód geotermalnych – do 50%,
- d) małe elektrownie wodne – do 50%,
- e) źródła ciepła opalane biomasą – do 30%,
- f) biogazownie rozumiane jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu rolniczego oraz instalacji wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej – do 75%,
- g) wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę – do 75%;

kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia;

Beneficjenci: Przedsiębiorcy w rozumieniu art. 43 (1) Kodeksu cywilnego podejmujący realizację przedsięwzięć z zakresu odnawialnych źródeł energii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzaje przedsięwzięć: Budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji odnawialnych źródeł energii o mocach mieszczących się w następujących przedziałach:

- elektrownie wiatrowe – do 3MWe,
- systemy fotowoltaiczne – od 200 kWp do 1 MWp,
- pozyskiwanie energii z wód geotermalnych – od 5 MWt do 20 MWt,
- małe elektrownie wodne – do 5 MW,
- źródła ciepła opalane biomasą – do 20 MWt,
- biogazownie rozumiane, jako obiekty wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła z wykorzystaniem biogazu rolniczego – od 300 kWe do 2 MWe,
- instalacje wytwarzania biogazu rolniczego celem wprowadzenia go do sieci gazowej dystrybucyjnej i bezpośredniej,
- wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji na biomasę – do 5 MWe.

2. Dopłaty na częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych przeznaczonych na zakup i montaż kolektorów słonecznych dla osób fizycznych i wspólnot mieszkaniowych

Celem programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji CO₂ poprzez zwiększenie produkcji energii cieplnej ze źródeł odnawialnych. Instytucją wdrażającą program jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Okres wdrażania: na lata 2010 – 2015.

Forma dofinansowania: Dotacje w ramach programu są przyznawane na częściową spłatę kapitału komercyjnego kredytu bankowego zaciągniętego w banku posiadającym umowę podpisaną z NFOŚiGW na realizację inwestycji polegającej na montażu kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody. Możliwe do wsparcia finansowego projekty inwestycyjne obejmują zakup i montaż kolektorów słonecznych do ogrzewania wody użytkowej albo do ogrzewania wody użytkowej i wspomagania zasilania w energię innych odbiorników ciepła w budynkach przeznaczonych lub wykorzystywanych na cele mieszkaniowe. Efekty realizowanych przedsięwzięć nie mogą być wykorzystywane w działalności gospodarczej.

Dotacja jest przyznawana w wysokości 45% kapitału kredytu bankowego wykorzystanego na sfinansowanie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Beneficjenci: Potencjalnymi podmiotami mogącymi uzyskać dofinansowanie na planowane projekty inwestycyjne mogą być:

- osoby fizyczne posiadające prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym albo prawo do dysponowania budynkiem mieszkalnym w budowie;
- wspólnoty mieszkaniowe instalujące kolektory słoneczne na własnych budynkach wielolokalowych (wielorodzinnych),

którym to budynkom służyć mają zakupione kolektory słoneczne, z wyłączeniem odbiorców ciepła z miejskiej sieci ciepłej do podgrzewania ciepłej wody użytkowej.

Rodzaje przedsięwzięć: Zakup i montaż kolektorów słonecznych do ogrzewania wody użytkowej albo do ogrzania wody użytkowej i wspomagania zasilania w energię innych odbiorników ciepła w budynkach przeznaczonych i wykorzystywanych na cele mieszkaniowe.

3. Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii

Program ma na celu promowanie nowych technologii OZE oraz postaw prosumenckich (podniesienie świadomości inwestorskiej i ekologicznej), a także rozwój rynku dostawców urządzeń i instalatorów oraz zwiększenie liczby miejsc pracy w tym sektorze.

Rodzaje przedsięwzięć: Dofinansowanie przedsięwzięć obejmie zakup i montaż nowych instalacji i mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do produkcji:

- energii elektrycznej lub
 - ciepła i energii elektrycznej (połączone w jedną instalację lub oddzielne instalacje w budynku),
- dla potrzeb budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych, w tym dla wymiany istniejących instalacji na bardziej efektywne i przyjazne środowisku.

Program nie przewiduje dofinansowania dla przedsięwzięć polegających na zakupie i montażu wyłącznie instalacji źródeł ciepła. Finansowane będą instalacje do produkcji energii elektrycznej lub ciepła i energii elektrycznej wykorzystujące:

- źródła ciepła opalane biomasą, pompy ciepła oraz kolektory słoneczne o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt,
- systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe, oraz układy mikrokogeneracyjne (w tym mikrobiogazownie) o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kWe.

Beneficjentami programu będą osoby fizyczne, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe oraz jednostki samorządu terytorialnego i ich związki.

Budżet programu wynosi 600 mln zł na lata 2014-2020 z możliwością zawierania umów kredytu do 2018 r.

Podstawowe zasady udzielania dofinansowania:

- pożyczka/kredyt preferencyjny wraz z dotacją łącznie do 100% kosztów kwalifikowanych instalacji,
- dotacja w wysokości 20% lub 40% dofinansowania (15% lub 30% po 2015 r.),
- maksymalna wysokość kosztów kwalifikowanych 100 tys. zł - 450 tys. zł, w zależności od rodzaju beneficjenta i przedsięwzięcia,
- określony maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany dla każdego rodzaju instalacji,
- oprocentowanie pożyczki/kredytu: 1%,
- maksymalny okres finansowania pożyczką/kredytem: 15 lat.
- wykluczenie możliwości uzyskania dofinansowania kosztów przedsięwzięcia z innych środków publicznych

Program będzie wdrażany na trzy sposoby:

a) dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i ich związków:

- pożyczki wraz z dotacjami dla jst,
- wybór osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych lub spółdzielni mieszkaniowych (dysponujących lub zarządzających budynkami wskazanymi do zainstalowania małych lub mikroinstalacji OZE) należy do jst,
- nabór wniosków od jst w trybie ciągłym, prowadzony przez NFOŚiGW,
- kwota pożyczki wraz z dotacją ≥ 1000 tys. zł.

b) za pośrednictwem banków:

- środki udostępnione bankom, z przeznaczeniem na udzielanie kredytów bankowych łącznie z dotacjami,

- nabór wniosków od osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, w trybie ciągłym, prowadzony przez banki.
- c) za pośrednictwem WFOŚiGW:
- środki udostępnione WFOŚiGW z przeznaczeniem na udzielenie pożyczek łącznie z dotacjami,
- nabór wniosków od osób fizycznych, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, w trybie ciągłym, prowadzony przez wojewódzkie fundusze, które podpiszą umowy z WFOŚiGW.

IV. System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

4. Program Ryś – termomodernizacja budynków jednorodzinnych

Program ma na celu zmniejszenie energochłonności budynków jednorodzinnych prywatnych poprzez przeprowadzenie termomodernizacji składającej się z następujących etapów:

- ocieplenie/modernizacja ścian zewnętrznych,
- wymiana okien, drzwi zewnętrznych garażowych,
- wymiana/modernizacja dachu lub stropodachu,
- modernizacja wentylacji,
- modernizacja instalacji c.o. i c.w.u.,

Beneficjentami będą osoby fizyczne dysponujące istniejącym budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, wolnostojącym.

Źródłem finansowania projektu będą prawdopodobnie banki ochrony środowiska oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Program jest w fazie opracowywania i prawdopodobnie wystartuje pod koniec 2015 roku.

1. Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej

Dzięki uzyskaniu dofinansowania z tego programu, możliwe jest zmniejszenie zużycia energii w budynkach będących w użytkowaniu samorządów, zakładów opieki zdrowotnej, uczelni wyższych, organizacji pozarządowych, ochotniczych straży pożarnych oraz kościelnych osób prawnych.

Celem programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność wykorzystania energii przez budynki użyteczności publicznej.

Potencjalni wnioskodawcy, którzy mogą ubiegać się o dofinansowanie planowanych projektów z zakresu efektywności energetycznej to:

- 1) jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki;
- 2) podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego niebędące przedsiębiorcami;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna;
- 4) uczelnie w rozumieniu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz instytuty badawcze;
- 5) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz podmioty lecznicze prowadzące przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 551
- 6) organizacje pozarządowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe wpisane do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych oraz kościelne osoby prawne; Kodeksu cywilnego w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych;
- 7) podmiot lub jednostka określona w pkt 1-6 będąca stroną umowy pożyczki w projekcie grupowym.

Dofinansowanie może być udzielone na realizację przedsięwzięć w budynkach użyteczności publicznej, przez które należy rozumieć budynki przeznaczone do pełnienia następujących funkcji: administracji samorządowej, ochrony przeciwpożarowej realizowanej przez OSP, kultury, kultu religijnego, oświaty, nauki, służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, a także budynkach zamieszkania zbiorowego przeznaczonych do okresowego pobytu ludzi poza stałym miejscem zamieszkania (w szczególności: internaty, domy studenckie), a także

budynkach do stałego pobytu ludzi (w szczególności: domy rencistów lub emerytów, domy dziecka, domy opieki, domy zakonne, klasztory). Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej związanych bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją obiektów w szczególności:

- 1) ocieplenie obiektu,
- 2) wymiana okien,
- 3) wymiana drzwi zewnętrznych,
- 4) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła),
- 5) wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji,
- 6) przygotowanie dokumentacji technicznej dla przedsięwzięcia,
- 7) zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach,
- 8) wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii;

Możliwa jest również wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne (jako dodatkowe zadania realizowane równolegle z termomodernizacją obiektów).

Finansowanie projektów realizowanych ze wsparciem niniejszego programu może przyjąć postać dotacji i pożyczki preferencyjnej.

Maksymalny poziom dofinansowania w formie dotacji ze środków GIS wynosi 50% kosztów kwalifikowalnych projektu. Maksymalny poziom dofinansowania w formie pożyczki wynosi do 60% kosztów kwalifikowanych, przy czym łączne dofinansowanie w formie dotacji i pożyczki nie może być wyższe niż 95% kosztów kwalifikowanych.

2. Budowa, rozbudowa i przebudowa sieci elektroenergetycznych w celu umożliwienia przyłączenia źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE)

Celem programu jest umożliwienie przyłączenia do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego i wprowadzenia do tej sieci wyprodukowanej energii elektrycznej przez nowe źródła wytwórcze energetyki wiatrowej (OZE).

Ten program umożliwia uzyskanie dofinansowania dla przedsięwzięć ukierunkowanych na budowę lub modernizację sieci elektroenergetycznych w celu podłączenia nowych źródeł energii wiatrowej.

Okres wdrażania programu

1. Program jest wdrażany w latach 2010 – 2019.
2. Alokacja środków w latach 2010 – 2014 r.
3. Wydatkowanie środków: do 30.09.2016 roku.

Forma dofinansowania: dotacja.

W ramach niniejszego programu możliwe jest uzyskanie finansowania dla projektów obejmujących przedsięwzięcia dotyczące budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci elektroenergetycznej w celu umożliwienia przyłączenia do KSE źródeł wytwórczych wytwarzających energię elektryczną z energetyki wiatrowej (OZE), w tym realizacja następujących zadań:

- a) zapewnienie przyłączy dla źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE) (transformator, odcinek linii od źródła energii do punktu przyłączeniowego do KSE);
- b) rozbudowa jednostek rozdzielnic mocy 110 kV/SN poprzez dodatkowe pola (pola liniowe, pola transformatorowe, pola łączników szyn, pola sprzągła, pola pomiarowe, pola potrzeb własnych, pola odgromnikowe i inne) z przyłączami, ogólna poprawa systemu nadzoru i sterowania (w tym monitoring);
- c) rozbudowa sieci 110 kV/SN – linie napowietrzne/kablowe lub zwiększenie przepustowości istniejących linii poprzez zmianę przekrojów przewodów roboczych i dodanie dodatkowego obwodu;
- d) połączenie między stacjami transformatorowo-rozdzielczymi 110 kV/SN oraz pomiędzy nimi, a siecią przesyłową (220 kV lub 400 kV);
- e) budowa nowych odcinków sieci napowietrznej i sieci kablowych;
- f) budowa nowej w pełni wyposażonej stacji transformatorowo-rozdzielczej 110 kV/SN;
- g) budowa rezerwowych źródeł energii elektrycznej celem ustabilizowania sieci zasilanych okresowo z odnawialnych źródeł energii;
- h) modernizacja sieci polegająca na zwiększeniu dopuszczalnej temperatury pracy linii przesyłowej

Podmiotami mogącymi ubiegać się o dofinansowanie planowanych projektów są wytwórcy energii elektrycznej oraz operatorzy sieci i inne podmioty, takie jak inwestorzy farm wiatrowych, podejmujące realizację

przedsięwzięć w zakresie efektywnego przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej umożliwiającej przyłączenie podmiotów wytwarzających energię elektryczną z energetyki wiatrowej (OZE) do KSE.

Dofinansowanie inwestycji jest przyznawane w formie dotacji. Wysokość dotacji to 200 zł za każdy kW przyłączonej mocy elektrycznej ze źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej (OZE), lecz nie więcej niż 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Minimalny koszt całkowity przedsięwzięcia powyżej 8 mln zł.

3. Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych

Celem niniejszego programu jest ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność wykorzystania energii w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

Dzięki uzyskaniu dofinansowania z tego programu, możliwe jest zmniejszenie zużycia energii w budynkach będących w użytkowaniu administracji rządowej, Polskiej Akademii Nauk i utworzonych przez nią instytutów naukowych, państwowych instytucji kultury oraz instytucji gospodarki budżetowej.

W ramach niniejszego programu możliwe jest uzyskanie finansowania dla projektów obejmujących przedsięwzięcia dotyczące termomodernizacji budynków, w tym zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej związanych bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją obiektów w szczególności:

- ocieplenie obiektu,
- wymiana okien,
- wymiana drzwi zewnętrznych,
- przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła),
- wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji,
- przygotowanie dokumentacji technicznej dla przedsięwzięcia,
- zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach,
- wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii;

Maksymalny dopuszczalny limit dofinansowania: do 100% kosztów kwalifikowanych.

Wymagany, minimalny, koszt całkowity przedsięwzięcia to 1-2 mln zł (w zależności od konkursu).

4. GAZELA - Niskoemisyjny transport miejski

Celem programu jest wspieranie realizacji przedsięwzięć polegających na obniżeniu zużycia energii i paliw w transporcie miejskim.

Dofinansowanie może być udzielone na realizację przedsięwzięć zmierzających do obniżenia zużycia energii i paliw w komunikacji miejskiej. Program obejmuje następujące działania:

1) dotyczące taboru polegające na:

a) zakupie nowych autobusów hybrydowych zasilanych gazem CNG, b) szkoleniu kierowców pojazdów transportu miejskiego z obsługi niskoemisyjnego taboru,

2) dotyczące infrastruktury i zarządzania polegające na:

a) modernizacji lub budowie stacji obsługi tankowania pojazdów transportu zbiorowego w zakresie dostosowania do autobusów hybrydowych zasilanych gazem CNG,

b) modernizacji lub budowie tras rowerowych,

c) modernizacji lub budowie bus pasów,

d) modernizacji lub budowie parkingów „Parkuj i Jedź”,

e) wdrażaniu systemów zarządzania transportem miejskim,

f) wdrożeniu systemu roweru miejskiego.

Potencjalnymi beneficjentami programu, którzy mogą uzyskać dofinansowanie na realizację planowanych projektów w zakresie efektywności energetycznej mogą być:

1) Gminy miejskie;

2) spółki komunalne, które działają w celu wykonania zadań gmin miejskich związanych z lokalnym transportem zbiorowym;

 INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI		UNIA EUROPEJSKA FUNDUSZ SPÓJNOŚCI
--	---	---

3) inne podmioty świadczące usługi w zakresie lokalnego transportu miejskiego na podstawie umowy zawartej z gminą miejską.

Maksymalny poziom dofinansowania projektów realizowanych ze wsparciem w ramach niniejszego działania wynosi do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Koszt całkowity przedsięwzięcia nie może być mniejszy niż 8 mln zł.

Załącznik nr 2

Efekty energetyczne wybranych usprawnień termomodernizacyjnych i elektroenergetycznych

W poniższej tabeli przedstawiono efekty energetyczne wybranych usprawnień termomodernizacyjnych¹.

Lp.	Sposób uzyskania oszczędności	Obniżenie zużycia ciepła w stosunku do stanu poprzedniego
1	2	3
1	Ocieplenie zewnętrznych przegród budowlanych (ścian, dachu, stropodachu) – bez wymiany okien.	15 – 25%
2	Wymiana okien na okna szczelne, o niższej wartości współczynnika przenikania ciepła	10 – 15%
3	Wprowadzenie usprawnienia w węźle cieplnym lub kotłowni, w tym automatyka pogodowa i regulacyjna	5 – 15%
4	Kompleksowa modernizacja wewnętrznej instalacji c.o., w tym hermetyzacja instalacji, izolowanie przewodów, regulacja hydrauliczna i montaż zaworów termostatycznych we wszystkich pomieszczeniach	10 – 25%
5	Wprowadzenie podzielników kosztów	5 – 10%

W poniższej tabeli przedstawiono możliwości osiągnięcia oszczędności energii elektrycznej w różnych obszarach¹.

Lp.	Odbiorca	Możliwość zaoszczędzenia energii elektrycznej, %
1	2	3
1	1. Przemysł, w tym: – napędy, – oświetlenie, – inne	10 – 50% 20 – 80% 20 – 30%
2	2. Transport szynowy, kolejowy i miejski	10 – 20%
3	3. Gospodarstwa domowe, w tym: – oświetlenie, – przechowywanie żywności, – utrzymywanie czystości (pralki, odkurzacze), – inne.	20 – 80% 20 – 50% 10 – 30% 10 – 30%
4	4. Budynki i inni odbiorcy użyteczności publicznej: – oświetlenie budynków, – napędy sieci ciepłowniczych, – oświetlenie ulic	15 – 80% 20 – 55% 20 – 40%

W poniższej tabeli zaprezentowano graniczne wartości parametrów źródeł światła do ogólnych celów oświetleniowych¹.

¹ Źródło: Robakiewicz M.: Termomodernizacja budynków i systemów grzewczych. Poradnik. Biblioteka Poszanowania Energii. Warszawa 2002.

¹ Źródło: Przygodzki A.: Oszczędność energii elektrycznej w Termomodernizacja budynków dla poprawy jakości środowiska pod redakcją Norwisa J. Biblioteka Fundacji Poszanowania Energii. Gliwice 2004.

Lp.	Rodzaj oświetlenia	Moc źródła	Skuteczność świetlna	Sprawność	Trwałość
		W	lm/W	%	h
1	2	3	4	5	6
1	Żarówki zwykłe	10 – 1500	5 – 20	1,2 – 2,5	500 – 2000
2	Żarówki halogenowe	5 – 150 (≤ 24 V) 60 – 2000 (230 V)	5 – 25	2,5 – 5,0	1000 – 4000
3	Świetlówki tradycyjne ($\Phi 38$)	20 – 200	40 – 95	7 – 10	6000 – 20000
4	Świetlówki energooszczędne ($\Phi 26$)	18 – 95	70 – 100	9 – 12	6000 – 20000
5	Świetlówki kompaktowe	5 – 55	50 – 82	8 – 10	5000 – 20000
6	Rtęciówki wysokoprężne	50 – 2000	30 – 70	8 – 10	3000 – 24000
7	Lampy rtęciowo – żarowe	100 – 1250	30 – 70	8 – 10	3000 – 24000
8	Lampy halogenkowe	30 – 3500	50 – 125	3 – 4	1000 – 20000
9	Sodówki wysokoprężne	35 – 1000	50 – 150	8 – 15	3000 – 24000
10	Sodówki niskoprężne	15 – 200	100 – 200	14 – 18	8000 – 18000

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie oszczędności energii elektrycznej, wynikające z wymiany różnych źródeł światła¹.

Lp.	Źródło stare	Źródło nowe	Oszczędność energii elektrycznej, %
1	2	3	4
1	Żarówka zwykła 100 W, 1250 lm, 1000 h	Świetlówka $\Phi 38$ mm, 40 W, 2650 lm, 6000 h	76,4
2	Żarówka zwykła 100 W, 1250 lm, 1000 h	Świetlówka $\Phi 26$ mm, 36 W, 3000 lm, 7500 h	80,8
3	Żarówka zwykła 100 W, 1250 lm, 1000 h	Świetlówka $\Phi 26$ mm, 32 W, 3300 lm, 10000 h	85,9
4	Żarówka zwykła 100 W, 1250 lm, 1000 h	Świetlówka kompaktowa 20 W, 1200 lm, 8000 h	79,2
5	Żarówka zwykła 1000 W, 18600 lm, 1000 h	Rtęciówka 250 W, 11500 lm, 6000 h	43,8
6	Żarówka zwykła 300 W, 4610 lm, 1000 h	Lampa rtęciowo – żarowa 250W, 5000 lm, 4000 h	23,2
7	Żarówka zwykła 100 W, 1250 lm, 1000 h	Sodówka 70 W, 6500 lm, 5000 h	83,8%
8	Rtęciówka 250 W, 11500 lm, 6000 h	Sodówka 250 W, 27000 lm, 15000 h	55,8%
9	Rtęciówka 250 W, 11500 lm, 6000 h	Lampa halogenkowa HGI-T-250, 250 W, 1900 lm, 5000 h	38,6%
10	Świetlówka $\Phi 38$ mm, 40 W, 2650 lm, 6000 h	Świetlówka $\Phi 26$ mm, 36 W, 3000 lm, 7500 h	18,8%

Oświetlenie LED (Light Emitting Diode)

Żarówki LED są obecnie najbardziej energooszczędnym źródłem światła, które może być stosowane zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków. Teoretycznie około 50% dostarczonej energii zamienianej jest na światło, a żarówki te są dziesięciokrotnie bardziej energooszczędne od tradycyjnych żarówek oraz dwukrotnie od żarówek energooszczędnych.

Żarówki LED praktycznie się nie nagrzewają, a według producentów świecą około 45 tysięcy godzin, czyli około 5 lat ciągłej pracy, przy czym częste włączanie i wyłączanie nie skraca ich żywotności. Dla porównania, trwałość żarówek żarowych wynosi około 1000 godzin, a żarówek energooszczędnych między 10000 a 15000 godzin. Jednakże sprawność świecenia diody po 30 tysiącach godzin ilość emitowanego światła zmniejsza się o połowę.

Oświetlenie diodowe ma obecnie bardzo uniwersalne zastosowania. Począwszy od profesjonalnych systemów oświetlenia obiektów, poprzez iluminację i dekorację wnętrz, eksponatów, aż do latarek i tablic reklamowych.

Jedynym ograniczeniem w zastosowaniach jest ilość światła, jaką dają żarówki LED, które są porównywalne z żarówkami halogenowymi. Oznacza to, że 3 W dioda daje tyle światła, co 30 W żarówka halogenowa. Koszt żarówek diodowych jest porównywalny do cen żarówek energooszczędnych.

BR.0007.88.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/115/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko – Człuchowskim Miejskim Obszarze Funkcjonalnym – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej” planowanego do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 10 i art. 18 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. – Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) w związku z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146 ze zm.)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Wyraża się wolę przystąpienia Gminy Czersk do realizacji projektu partnerskiego pn. „Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój OZE w Chojnicko – Człuchowskim Miejskim Obszarze Funkcjonalnym – termomodernizacja budynków użyteczności publicznej”, planowanego do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

§ 2.

1. Upoważnia się Burmistrza Czerska do podejmowania działań zmierzających do realizacji Projektu, o jakim mowa w § 1
2. Upoważnia się Burmistrza Czerska do zawarcia porozumienia – umowy partnerskiej, która w sposób szczegółowy określi zadania poszczególnych Partnerów projektu.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

W związku z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1146 ze zm.) w celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym albo instytucję zarządzającą regionalnym programem operacyjnym, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

W ramach przedsięwzięcia planuje się montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych na 14 obiektach użyteczności publicznej w Gminie Czersk takich jak:

1. Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Czersku, ul. Kościuszki 6;
2. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka w Czersku, ul. Dworcowa 8;
3. Zespół Szkół w Rytlu, ul. Księdza Kowalkowskiego 6;
4. Zespół Szkół w Łęgu, ul. Chojnicka 3;
5. Szkoła Podstawowa w Gotelciu, Gotelp 12;
6. Szkoła Podstawowa w Krzyżu filia Zespołu Szkół w Rytlu, Krzyż 12;
7. Przedszkole nr 1 im. Kubusia Puchatka w Czersku, ul. Dąbrowskiego 4;
8. Przedszkole nr 2 im. Jana Brzechwy w Czersku, ul. Chojnicka 5;
9. Ośrodek Kultury w Czersku, ul. Szkolna 11;
10. Ośrodek Kultury w Łęgu, ul. Chojnicka 30;
11. Ośrodek Kultury w Rytlu, ul. Ks. Kowalkowskiego 11;
12. Budynek administracyjny będący siedzibą Zespołu Obsługi Finansowej w Czersku, Administracji Zasobów Komunalnych w Czersku oraz Publicznej Biblioteki w Czersku, ul. Dworcowa 31;
13. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czersku, ul. Przytorowa 22;
14. Urząd Miejski w Czersku, ul. Kościuszki 27, 89-650 Czersk.

Planuje się, iż moc pojedynczej mikroinstalacji nie przekroczy 40 kW. Okres realizacji zadania zostanie rozłożony na lata 2016 – 2018.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

BR.0007.89.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/116/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie przygotowania projektu uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. - Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2013 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. - Dz. U. z 2015 r., poz. 199 ze zm.)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Przystępuje się do przygotowania projektu uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, obejmującej teren ograniczony administracyjnymi granicami Gminy Czersk.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Stan krajobrazu jest niezwykle ważnym elementem wizerunku miasta i gminy, który świadczy o poziomie jego rozwoju społecznego i organizacyjnego, jednocześnie kształtując normy estetyczne i budując tożsamość jego mieszkańców. Ochrona krajobrazu jest w wielu krajach ważnym zadaniem publicznym. W 2004 r. Rzeczpospolita Polska ratyfikowała Europejską Konwencję Krajobrazową z 2000 r., uznającą krajobraz za element kultury, ekologii i spraw społecznych. Chaotyczny sposób funkcjonowania reklamy zewnętrznej w przestrzeni kraju, często sprzeczny z zasadami ładu przestrzennego i obniżający jakość życia jego mieszkańców, poddawany jest gruntownej krytyce od wielu lat. Niezależnie od uwarunkowań kulturowych i ekonomicznych, zasadniczą przyczyną tej sytuacji był dotąd brak spójnych i skutecznych narzędzi prawnych, które umożliwiałyby władzom samorządowym ustanowienie i egzekwowanie regulacji w tej dziedzinie. W dniu 11 września 2015 r. weszła w życie Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu z 24 kwietnia 2015 r. Ustawa ta wprowadza zmiany w dziesięciu ustawach. Jedną z nich jest przekazanie radom gmin kompetencji do przyjmowania uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń z mocą prawa miejscowego. Dopiero przyjęcie takiej uchwały pozwala w pełni wykorzystać możliwości podejmowania działań zapisanych w nowej ustawie. Wykorzystanie tych narzędzi prawnych przez samorząd uzasadnione jest nie tylko niekorzystnymi zjawiskami zachodzącymi w krajobrazie miasta i gminy oraz rażącym łamaniem obecnych przepisów przez inwestorów nośników reklamowych, ale i faktem, że w polskim porządku ustawowym to właśnie gminy są odpowiedzialne za kształtowanie na swoim terytorium ładu przestrzennego. Podjęcie uchwały o przygotowaniu projektu uchwały o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń stanowi pierwszy i konieczny etap pracy nad uchwałą o zasadach i warunkach sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, która z kolei warunkuje możliwość wykorzystania zapisów tzw. ustawy krajobrazowej dla poprawy wizerunku miasta i gminy.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

BR.0007.90.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/117/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego w obszarze drogi krajowej nr 22 poprzez przebudowę ulicy Kosobudzkiej w Czersku” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019.

Na podstawie art. 10 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt. 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. - Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) w związku z Uchwałą nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”.

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Wyraża się wolę przystąpienia Gminy Czersk do realizacji projektu partnerskiego pn. „Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego w obszarze drogi krajowej nr 22 poprzez przebudowę ulicy Kosobudzkiej w Czersku” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, którego wnioskodawcą będzie Gmina Czersk.

§ 2.

1. Upoważnia się Burmistrza Czerska do podejmowania działań zmierzających do realizacji Projektu, o jakim mowa w § 1.
2. Upoważnia się Burmistrza Czerska do zawarcia umowy partnerskiej, która w sposób szczegółowy określi zadania poszczególnych Partnerów projektu.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska

§ 4.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

W związku z Uchwałą nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 w celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty dofinansowujące realizację zadania, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

W ramach projektu partnerskiego planowana jest przebudowa ulicy Kosobudzkiej Czersku. Wnioskodawcą będzie Gmina Czersk.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

Wnosząc projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

BR.0007.91.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/118/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie wyrażenia woli przystąpienia Gminy Czersk do wspólnej realizacji projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatu chojnickiego poprzez modernizację dróg powiatowych – etap III (edycja 2016)” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019

Na podstawie art. 10 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt. 12 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. - Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) w związku z Uchwałą nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”.

§ 1.

Wyraża się wolę przystąpienia Gminy Czersk do realizacji projektu partnerskiego pn. „Poprawa bezpieczeństwa na drogach powiatu chojnickiego poprzez modernizację dróg powiatowych – etap III (edycja 2016)” planowanego do realizacji w ramach programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, którego wnioskodawcą będzie Powiat Chojnicki i wniesienia wkładu finansowego, zgodnie z zawartym Porozumieniem – Umową Partnerską.

§ 2.

1. Upoważnia się Burmistrza Czerska do podejmowania działań zmierzających do realizacji Projektu, o jakim mowa w § 1.

2. Upoważnia się Burmistrza Czerska do zawarcia umowy partnerskiej, która w sposób szczegółowy określi zadania poszczególnych Partnerów projektu.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerska.

§ 4.

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wnoszący:

Burmistrz Czerska

/-/ Jolanta Fierek

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

W związku z Uchwałą nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 w celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą krajowym programem operacyjnym, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty dofinansowujące realizację zadania, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie.

W ramach projektu partnerskiego planowana jest modernizacja m.in. dróg powiatowych: Łąg – Lipki Górne – Złe Mięso oraz Łąg – Lipki Dolne – Kęsza. Wnioskodawcą będzie Powiat Chojnicki.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały uważa się za konieczne i uzasadnione.

Wnoszącym projekt uchwały jest Burmistrz Czerska.

BR.0007.92.2015

PROJEKT

UCHWAŁA NR XI/119/15 RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

w sprawie złożenia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Pomorskiego, ustanowienia pełnomocnika i określenia zakresu umocowania

Na podstawie przepisów art.18 ust.2 pkt 15, w związku z art. 98 ust.1 i 3 i art.98a ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) oraz art. 35 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r., poz. 270)

Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

1. Złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Pomorskiego z 28 września 2015 roku w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnej Rady Miejskiej w Czersku Pani Anny Redzimskiej – znak sprawy PN-II.4102.1.2015.KG

2. Do sporządzenia i wniesienia przedmiotowej skargi oraz reprezentowania Gminy Czersk i Rady Miejskiej w Czersku we wszczętym na jej skutek postępowaniu sądowoadministracyjnym ustanowić pełnomocnika samoistnego radcę prawnego Władysława Rzepczyńskiego.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierzyć Burmistrzowi Czerska oraz ustanowionemu pełnomocnikowi.

§ 3.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń.

Wnoszący:

Klub Radnych

"Widzimy Gminę Inaczej"

Przewodniczący Rady
Grzegorz Kobierowski

Uzasadnienie

Rada Miejska w Czersku na posiedzeniu 3 września 2015 roku odmówiła podjęcia uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu radnej Anny Redzimskiej i dlatego Wojewoda Pomorski zarządzeniem zastępczym z 28 września 2015 roku stwierdził wygaśnięcie mandatu radnej. Zarządzenie zastępcze Wojewody Pomorskiego zostało doręczone Gminie Czersk 29 września 2015 r.

W terminie 30 dni od daty doręczenia opisanego zarządzenia przysługuje także Gminie Czersk prawo złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. Ponieważ Wojewoda Pomorski w Zarządzeniu zastępczym nie przytoczył innych powodów niż te które Rada oceniała odmawiając podjęcia uchwały o stwierdzeniu wygaśnięcia mandatu radnej Anny Redzimskiej, stąd brak przesłanek dla zmiany dotychczasowego stanowiska Rady Miejskiej w Czersku, co uzasadnia zaskarżenie Zarządzenia zastępczego Wojewody Pomorskiego niezależnie od stanowiska samej zainteresowanej Radnej. Brak zaskarżenia ze strony Rady oznaczałby przyjęcie przez Radę Miejską w Czersku argumentów Wojewody Pomorskiego zawartych w Zarządzeniu zastępczym jako przekonywujących.

Podstawą wniesienia skargi jest uchwała Rady Miejskiej, stąd koniecznym stało się jej przygotowanie, celem zajęcia stanowiska co do ewentualnego zaskarżenia Zarządzenia zastępczego Wojewody Pomorskiego.

Wnoszącym projekt uchwały jest Klub Radnych „Widzimy Gminę Inaczej”.

Urząd Miejski
ul. Kościuszki 27
89-650 Czersk

RADA MIEJSKA W CZERSKU

BR.0006.1.2015

PROJEKT

OŚWIADCZENIE nr 1/2015
RADY MIEJSKIEJ W CZERSKU

z dnia 27 października 2015 r.

**w sprawie przyjęcia na teren Gminy Czersk uchodźców z obszarów dotkniętych
działaniami wojennymi**

Na podstawie § 23. ust. 2 pkt 3. Uchwały Nr VIII/60/11 Rady Miejskiej w Czersku z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie Statutu Gminy Czersk (Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego z 2011 r., nr 102, poz. 2036)

Rada Miejska w Czersku wyraża następujące stanowisko:

§1.

Odpowiadając na zapytanie Wojewody Pomorskiego z dnia 16.09.2015 roku w sprawie gotowości udzielenia przez samorzady województwa pomorskiego pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, Rada Miejska w Czersku oświadcza, iż Gmina Czersk z uwagi na doznane przez te osoby w kraju pochodzenia krzywdy i cierpienia, jest gotowa przyjąć osoby z obszarów dotkniętych działaniami wojennymi oraz udzielić im pomocy poprzez m. in. zapewnienie lokalu mieszkalnego.

Z uwagi na faktyczne możliwości Gmina Czersk jest w stanie przyjąć jedną czteroosobową rodzinę.

§ 2.

Oświadczenie podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń.

Wnoszący:
Burmistrz Czerska

Przewodniczący Rady

Grzegorz Kobierowski

Przejrzysta
Gmina

tel. (52) 395 48 10
fax: (52) 395 48 11
urząd_miejski@czersk.pl
www.czersk.pl

GINA CZERSK
NIP GMINY: 555-19-08-979
REGON GMINY: 092351274

URZĄD MIEJSKI W CZERSKU
NIP URZĘDU: 555-10-04-020
REGON URZĘDU: 000528899

